

VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES

Po čem so novi avtomobili?

CREDITANSTALT

Banka uspešnih

M. Sobota, Lendavska 11, tel.: 21 780

Po
zdravje
v London

VESTNIK

Murska Sobota, 2. novembra 1995, leto XLVII, št. 44, cena 150 SIT

NIČ SE NE ZGODI BREZ NAS

NA
SLOVENSKEM
RADIJSKEM
TEKMOVANJU JE
MURSKI VAL
ZMAGAL PETIČ
ZAPOVRSTJO!

**NAJ
RADIO 95**

VREME

Ob koncu tedna se bo vreme delno ustalilo, možne so še manjše padavine, hladneje bo.

Vestnikov koledar
2. november, četrtek, Dušana
3. november, petek, Hubert
4. november, sobota, Karel
5. november, nedelja, Tilka
6. november, ponedeljek, Lenart
7. november, torek, Engelbert
8. november, sredo, Bogo

Pogovor
Martin naj bo suh, da pozimi
raste kruh.

Kje bi pravzaprav morali začeti reševati, obnavljati in izboljševati slovenski turizem? Pri temeljnih, torej pri vsaki posamezni gostilni, njeni ponudbi in odnosu do gostov, ali pa pri vrhu, v ministrstvih, vladi in njenem odnosu do potreb te gospodarske dejavnosti? Težko se je odločiti, kajti prevetrivne so potrebe prav vsi v turizmu, ki delajo po načelu vsi vse. Slovenske gostilne se sramujejo svojega naziva in se preimenujejo v restavracije s tujimi imeni, namerno posodobljenih domačih jedi ponujajo vsi le pice in lignje z izgovorom, da pač petim podobnim gostilnam posel s to uvoženo hrano že cvete, zato bo zagotovo tudi njim; v največji gostinski prostor postavijo zdaj ta, zdaj oni igralni avtomat; ker neki lokalni čar dobro prodaja kremne rezine in sadne

no nekoliko več samozavesti in sodelovanja. Kje? Povsod. Vsi gostilničarji bodo morali biti ponosni, da so slovenski gostilničarji, ne pa slepo posnemati tuje recepte in navesiti na steno vse mogoče reklamne napise, tudi v tujem jeziku. Morali bodo sodelovati, se pogovoriti, se specializirati v kulinariki oziroma si razdeliti teren in odpiralni čas. Pri opremljanju gostiln naj sodelujejo strokovnjaki, arhitekti in etnologi.

Tudi ministrstva bi se morala zavedati pomena učinkovite promocije Slovenije in našega turizma. Če bi odgovorni na vrhu bolje sodelovali, bi bil rešen marsikateri problem; mnogi predpisi in zakoni, ki so že nekaj mesecev ali let v predalih, bi bili sprejeti. Zdaj pa si vsako ministrstvo hoče odtrgati

Vsi vse ... in nič!

kupce, bodo tudi v gostilnah ponujali sladice. Ponudba v vseh gostilnah je žalosno enolična in podobna, vsi bi radi prodajali vse, kar gre v promet in je že preizkušeno.

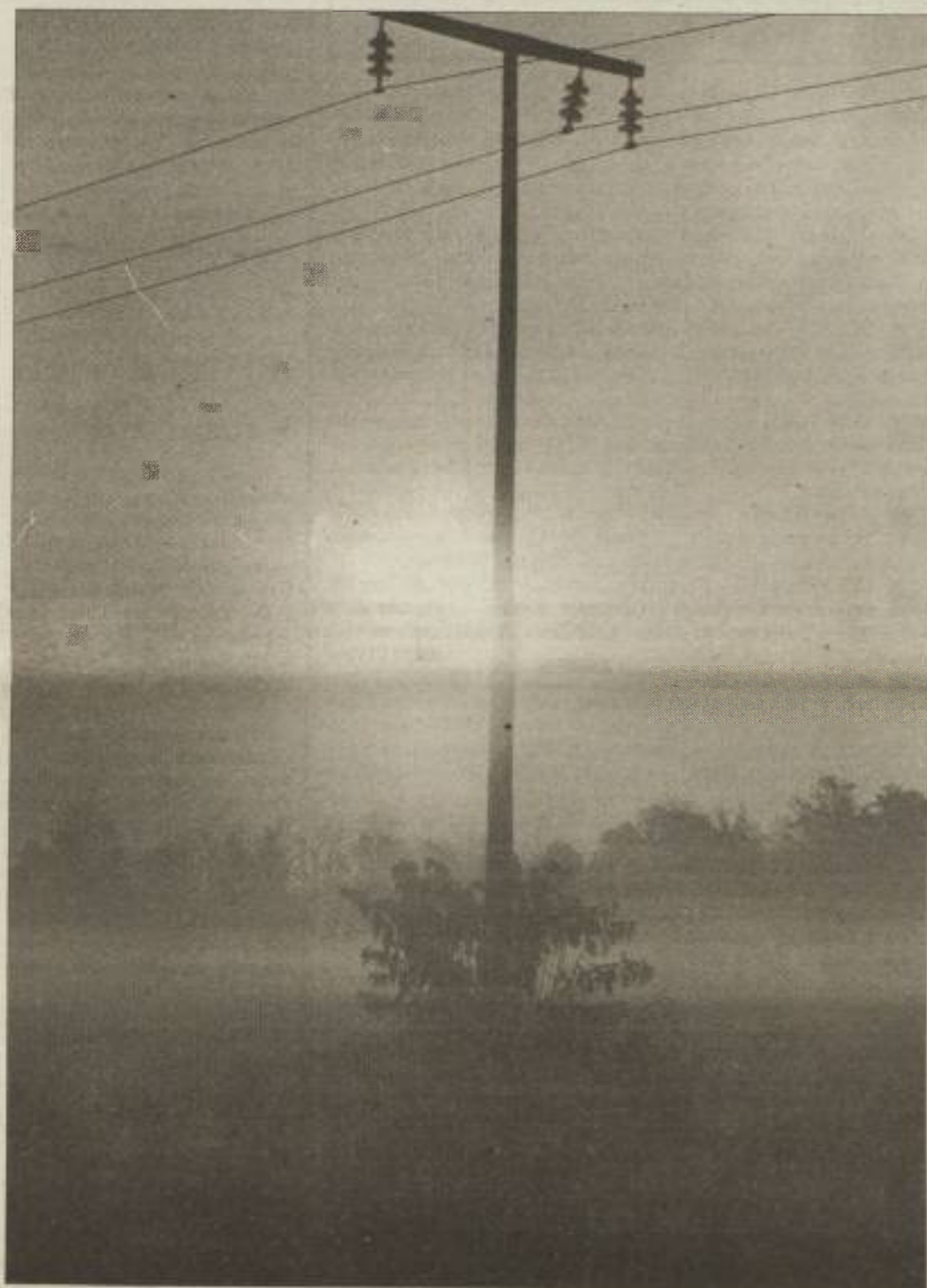
Tudi pri vrhu, v ministrstvih, je podobno. Prav vsa bi se rada ukvarjala tudi s turizmom oziroma vsaj s posrednim turizmom: s promocijo. Koga obtožiti, da je kriv, ker po skoraj petih letih samostojne Slovenije še nimamo enotne strategije promocije Slovenije v tujini, niti centra (zavoda) za promocijo, ki bi Evropi in svetu podal resnično sliko o Sloveniji? Kdor je prepričan, da nam kaj takega ni potrebno, se krepko moti: nekatere (zahodne) države Evropske unije v gospodarskih krogih vztrajno predstavljajo Slovenijo kot »rizično« državo in usmerjajo kapital v svojo korist, prav tako nas evropski turistični statistiki po petih letih v vseh poročilih še vedno vztrajno navajajo kot »eks Jugoslavijo«. Torej nam »priateljska Evropa« posredno povzroča veliko gospodarsko škodo!

Evropa nam pri uveljavitvi na gospodarskem in turističnem področju ne bo pomagala, morebiti le do kletkega položaja. Sami se bomo morali predstavi svetu, se postaviti na noge. Tu pa je potreb-

košček promocijske torte. Seveda je lepo organizirati sejme, strokovna in poslovna srečanja, izdajati knjige, prospekte, vodnike - vendar nikar s proračunskim denarjem ter na račun celostne in učinkovite promocije! Brez repa in glave, brez vizije.

S turizmom naj bi letos zaslužili skoraj milijardo dolarjev; to je menda najdonosnejša gospodarska dejavnost, ki prinese tudi največ deviz. Vlada je turizmu v proračunu za prihodnje leto namenila le okrog okrog 3 milijone, kar je slaba tretjina letošnjih sredstev in precej manj od pričakovanega. Ali to pomeni, da so državnega sekretarja Petra Vesenjaka in njegove načrte za vzpostavitev nove turistične organiziranosti ter ustanovitve promocijskega centra že obsodili na propad? Morebiti. Tudi eden največjih slovenskih gostincev in predsednik sekcije mu je napovedal skorajšen odhod. O tem pa me je še bolj prepričala reakcija predsednika pomembnega turističnega združenja na minulem zboru v Radencih. Ko je državni sekretar v svojem govoru napovedal, da bodo poskušali uvesti davek na igralništvo, s katerim bi financirali turistično promocijo, se je začel smejeti. Kaj smejeti, kar zvijalo ga je!

BERNARDA B. PEČEK

Vse poti vodijo v **Potrošnik**

Od 2. do 16. novembra

**AKCIJSKA
PRODAJA**

IZDELKOV

lek kozmetika

v vseh prodajalnah VELETRGOVINE **Potrošnik**

FRIZER, lak za močno utrjevanje las, 300 ml.....	518,40 SIT
FRIZER, lak za ondulirane in barvane lase, 300 ml	518,40 SIT
KLAS, šampon za lase, 250 ml, 4 vonji	270,50 SIT
AMAI soft, krema, 250 ml	436,80 SIT
AMAI soft, šampon za telo, 230 ml	237,00 SIT

**Mlinar
Jakob
iz
Spodnjih
Ivanjec**

**Na obisku v občinah
Moravske Toplice
in Sveti Jurij
ob Ščavnici**

**V Babincih »so še
vsi zaposleni«**

Cesta jih je zadolžila

069/31-633
PYRAMIDIA
uradni prodajalec
mobitel
Mladinska ul. 8 ** M. Sobota
0609/613-372

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA - Državni zbor je po sprejetju številnih dopolnil, ki so se nanašala predvsem na gradnjo slovenskega cestnega omrežja, prekinil obravnavo odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana Slovenije. Državni zbor je sprejel zakon o gospodarjenju s počitniškimi zmogljivostmi Slovenskih železnic, poslanci pa so opravili tudi drugo obravnavo predloga zakona o gozdovih in spremembah stanovanjskega zakona.

POČEK - Tu je potekala vojaška vaja Skok '95, na kateri je sodelovalo okrog 2000 vojakov iz 4. in 5. pokrajinskega poveljstva. Pripravili so tudi krajšo slovesnost ob 4. obletnici odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije.

LJUBLJANA - Predsednik države Milan Kučan je sprejel na poslovilni obisk italijanskega veleposlanika v Sloveniji Luigija Solarija. Izmenjala sta mnenje o slovensko-italijanskih odnosih in odkrito govorila o prihodnjem sodelovanju.

LJUBLJANA - Državni zbor je na izredni seji razpravljal o zahtevi za presojo ustavnosti referendumu o odvzemu državljanstva tistim, ki so ga pridobili na podlagi 40. člena zakona o državljanstvu. Po daljši razpravi so poslanci to zahtevo tudi sprejeli. Pobudo za odvzem državljanstva po 40. členu zakona pa so zavrnili predstavniki vseh večjih poslanskih skupin.

PO SVETU

MADRID - Španski parlament je zavrnil predlog proračuna za leto 1996, ki ga je pripravila vlada premiera Felipeja Gonzaleza. Za predlog proračuna so glasovali le Gonzalezovi socialisti, ki pa v parlamentu sami nimajo večine. Glasovanje je bilo tudi simbolična nezaupnica vladi, saj so opozicijske stranke s tem dale vedeti, da hočejo takojšnji razpis predčasnih volitev.

SOFIJA - Tretja ministrska konferenca Okolja za Evropo se je končala s sprejetjem ministrske deklaracije. Pomembnost ministrske konference je v tem, da vse evropske države sprejemajo skupno odgovornost do okolja in varstva narave.

DŽENIN - Izraelska vojska je začela umik svojih enot iz tega palestinskega mesta. To je prvo od šestih naselij na zasedenih območjih, ki bodo prepuščena palestinski upravi pod vodstvom Jasere Arafata.

NEW YORK - Peru bo podprl vstop Japonske in Nemčije v varnostni svet Združenih narodov. To je povedal perujski podpredsednik, ki se je zavzel za nekatere spremembe v delovanju svetovne organizacije.

BUDIMPEŠTA - Program Phare je Madžarski namenil 22 milijonov ekujev pomoči. Ta denar naj bi namenili za posodobitev mejnih prehodov, med katerimi bo tudi prehod s Slovenijo.

STRASBOURG - Evropski parlament je zahteval, da denarno unijo uvedejo v skladu s načrtom 1. januarja 1999, tako da bi evropski centralni bančni sistem začel delovati najkasneje do tega datuma.

SKOPJE - Makedonski notranji minister dr. Ljubomir Frčkovski, ki vseh dvajset dni po atentatu na predsednika Kira Gligorova ni dal izjav, je sklical tiskovno konferenco. Med drugim je povedal, da je napad pripravila skupina iz sosednje države, ker je hotela oslabilo Makedonijo. Hkrati je premieru Branku Crvenkovskemu ponudil svoj odstop.

ANKARA - Turško prizivno sodišče je umaknilo obsodbe proti dvema od osmih kurdskega poslancev, ki so bili lani obsojeni na zaporno kazen zaradi sodelovanja s kurdskega uporniki.

WASHINGTON - Ameriški predsednik Bill Clinton je med pogovori z izraelskim ministrskim predsednikom Jicakom Rabinom poudaril, da nameravajo ZDA okrepiti boj proti teroristom, ki hočejo obrniti potek zgodovine na Bližnjem vzhodu. ZDA bodo še naprej podpirale tiste, ki so pripravljeni tvegati za mir. Rabin pa je Clintonu ob tej priložnosti izročil priznanje, ki mu ga je podelila človekoljubna organizacija Židovski poziv. Ta organizacija deluje v 50 državah.

MOSKVA - Zaradi zdaj že kronične ishemije srca so predsednika Rusije Borisa Jelcina odpeljali v bolnišnico. Predinfarktno stanje je priselilo vse njegove sodelavce. Zdravniški konzilij, ki je podrobno pregledal Jelcina, je sklenil, da bo moral ostati v zdravniški negi do konca novembra.

RIM - V poslanski zbornici so s 310 glasovi proti 291 zavrnil nezaupnico vladi, medtem ko so poslanci stranke komunistične prenovne odšli iz dvorane. Vlada Lamberta Dinija bo ostala na oblasti še do 31. decembra 1995, ko naj bi sprejeli proračun.

SEUL - Južnokorejskim oblastem je uspelo najti severnokorejskega vojaka, ki ga je iskalo kar 20.000 oboževanih vojakov. Vohuna so hudo ranili trije strelci, umrl pa je v bolnišnici.

ANKARA - Turški parlament se je odločil, da bodo predčasne volitve v Turčiji 24. decembra letos.

MURUROA - Pri tem južnopacifiškem otocju je Francija izvedla tretji jedrski poskus.

Eksplozija je imela moč okoli 60 kilotonov, kar je trikrat več od bomb, ki so jih Američani leta 1945 odvrli na japonski mesti Hirošima in Nagasaki. MJ

SOS
telefon zažrtve nasilja
061 441 993 ali 97 82,
od 18. do 23. ure.

VESTNIK

Izdaja Podjetje za informiranje
Murska Sobota
Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder,

Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šitar.
Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balazic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Mauček, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica).
Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 31 998 (naročniška služba), n.c. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za IV. trimesečje 1995 je 1.900,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.
Tekoči račun pri Agenciji RS za PPNI Murska Sobota: 51900-603-30005, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512.
Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tehnik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje pet-odstotni davek od prometa proizvodov.

Kaleidoskop minulega dogajanja

Spoštovati ali kršiti?

Takšno vprašanje se nehote vsiljuje ob najnovejših dogajanjih na mednarodni politični sceni.

Kako si drugače razlagati zavestno razbijanje pravil igre, čeprav bi v isti sapi lahko zatrili, da takšno ravnanje ni nikakršna posebnost, saj se s tem srečujemo iz dneva v dan. Nespoštovanje želja drugih, torej miroljubno naravnanih sil, pa je seveda nepravilno in neprimerno. Nadvse preprost sklep bi bil lahko tak: če je treba drugim povedati, katere so te stvari, naj se to končno naredi, ne pa, da se v praksi še vedno mnogokrat slepomiši. Po drugi strani pa bi se lahko vprašali, kdo neki je sploh kršitelj, če pravila igre v sedanjem razmerju političnih sil na svetovnem prizorišču ne pomenijo prav veliko? Kljub temu pa nekateri dogodki vendarle prinašajo v vsakdan nekaj več optimizma, zaradi katerega se velja potruditi. Navsezadnje gre za usodo velikega dela sveta.

Ob pogajanjih predsednikov Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Srbije v ZDA se vedno bolj bistri tudi predstava o tem, kakšne naj bi bile mirovne sile za vzdrževanje miru v Bosni in Hercegovini. Ameriški obrambni minister Perry in njegov ruski kolega Gračov sta se dogovorila o sodelovanju ruske vojske v mirovnih

operacijah na Balkanu. Kompromisni predlog določa, da bo sodelovalo od 10 do 12 tisoč ruskih vojakov in da jim posredno ne bo poveljevala zveza Nato. Pri tem naj bi ruske čete opravljale zlasti tehnične naloge in sodelovale pri transportu in obnovi, ne bodo pa sodelovale v morebitnih vojnih operacijah.

Hkrati v Washingtonu menijo, da zdravstvene težave ruskega predsednika Borisa Jelcina ne bodo ovirale pogajanj predstavnikov sprtih strani v Bosni in Hercegovini. Kljub nenehnim poročilom, da so na vseh bojiščih v BiH sponstovali premirje, to, kot kaže, vendarle ni povsod držalo. Tako naj bi enote bosanskih Srbov s topovi obstreljevale položaje vojske bosanskih Hrvatov na območju Orašja. Pri tem so opazili tudi gostejši promet po oskrbovalnem koridorju na severu države, ki ga nadzorujejo bosanski Srbi in ki povezuje Srbijo z zasedenimi območji na severozahodu Bosne in Hercegovine.

Največja nesreča v metroju

Požaru v podzemni železnici azerbajdžanskega glavnega mesta Baku je ubežalo 400 potnikov, poroka ruska tiskovna agencija Interfax. Azerbajdžanski predsednik Gejdar Alijev je potrdil, da je v doslej največji nesreči podzemne železnice na svetu življenje izgubilo 289 ljudi, in sicer 286 potnikov in trije reševalci.

Po uradnih virih naj bi požar povzročila okvara električne napeljave kmalu potem, ko je vlak s štirimi vagoni zapustil postajo Ul-dus v revnem predelu Bakuja. Po besedah očividcev naj bi nekaj sekund pozneje vlak zajela tema, vrst se ni dalo več odpreti, v zadnjih dveh vagonih pa je izbruhnil močan ogenj. Prestrašeni potniki so razbili okna in se v neznošni gneči skušali prebiti iz gorečega vlaka. Strokovnjaki ugotavljajo, da je bilo v vagonih kar 98 odstotkov lahko vnetljivega materiala, ki je zgorel v ogljikov monoksid in druge strupene pline.

Pri vsem tem pa je najbolj zanimivo, da v prvem trenutku nesreče nihče ni jemal posebno tragično. Sprva so namreč po navedbah azerbajdžanskega notranjega ministrstva poročali, da je opekline dobilo le 36 ljudi, smrtnih žrtev pa naj ne bi bilo. Toda kmalu zatem so iz bolnišnice prihajala skrb zbujajoča poročila o vedno večjem številu mrtvih. V mestnih bolnišnicah je večina žrtev umrla zaradi zadušitve ali opeklin.

Ob tej največji nesreči podzemne železnice v azerbajdžanskem glavnem mestu Bakuju je predsednik Gejdar Alijev razglasil dvodnevno žalovanje. Hkrati je predsednik imenoval tudi posebno komisijo, ki naj bi ugotovila, kaj je povzročilo tragedijo. Posebno komisijo vodi prvi vicepremier Abas Abasov. Ta odločitev je gotovo umestna, saj ne gre za prvi tak primer v bakujskem metroju. Lansko poletje je v zadnjem vagonu enega od vlakov prišlo do eksplozije, v kateri je izgubilo življenje 19 ljudi, vendar okoliščine tega incidenta nikoli niso bile do konca raziskane, čeprav je bilo jasno, da je šlo za teroristično dejanje. Kot navajajo, tudi tokrat ne gre izključevati podobnih vzrokov. V vsakem primeru pa je to ena najhujših nesreč v zgodovini železniškega prometa na območju nekdanje Sovjetske zveze.

Predstavniki Združenih narodov pa so potrdili, da je pri mestu Zavidoviči v osrednji Bosni konvoj britanskih pripadnikov mirovnih sil in bosansko-hercegovske vojske obkobil 30 mudžahidov in ga prisililo, da se vrnil. Njihova akcija naj bi bila odgovor na nedavni incident, v katerem so britanski vojaki ustrelili enega od mudžahidov. Spor je rešil predstavnik bosansko-hercegovske vladne vojske, ki je spremljal konvoj. Zaradi tega incidenta so Združeni narodi poslali vladi v Sarajevu protestno pismo. Na sedežu Unproforja v Sarajevu zatrjujejo, da se mudžahidi bojujejo po poveljstvom vladne vojske.

Po drugi strani pa so vedno bolj kritični do politike hrvaškega predsednika Franja Tuđmana. Ta je v okviru predvolilne kampanje parlamentarnih volitev govoril o zavzemanju za mirno reševanje vprašanja vzhodne Slavonije, še nedavno pa je opozarjal, da bo Zagreb Srbom ta zasedeni del Hrvaške, če bo treba, odvzel tudi s silo. Na zadnjih pogovorih naj bi ameriški predsednik Bill Clinton odkrito zagrozil Tuđmanu, da bodo ZDA proti Hrvaški uvedle gospodarske sankcije, če bo hrvaška vojska poskušala zasedi okupirano vzhodno Slavonijo. Kljub tej grožnji je hrvaški predsednik v pogovoru za New York Times ponovno zagrozil, da bo hrvaška vojska čakala sa-

mo do konca novembra, nato pa bo vdrla v vzhodno Slavonijo. Odnosi med Washingtonom in Zagrebom so čedalje manj prijetni. Združene države Amerike so torej Hrvaški dale vedeti, da predsednikom Tuđmanom niso tako zadovoljne kot večina hrvaškega javnega mnenja.

Medtem pa je miroljubni svet obsodil tretji jedrski poskus, ki ga je Francija izvedla v južnem Tihem oceanu. ZDA obžalujejo dejanje Francije in dodajajo, da bodo še naprej pritiskale na japonske sile, naj ne izvajajo tovrstnih poskusov. Pozivajo jih, naj pridružio splošnemu moratoriju, saj potekajo priprave na podpis splošne prepovedi jedrskih poskusov v letu 1996. Po mnenju japonskega premiera Murajame je novi poskus obsodbe vredno dejanje. Globoko obžalovanje in razočaranje je izrazilo tudi japonsko zunanjstvo, ter od Pariza zahtevalo, naj nemudoma odreče poskus. Tudi Norveška in Švedska sta izrazili globoko obžalovanje zaradi tretjega francoskega jedrskega poskusa v južnem Tihem oceanu. Prvi državi, ki sta napovedali ukrepe zaradi francoskega napada, sta bili Avstralija in Zelandija. Le Velika Britanija ni želela neposredno obsoditi francoskih jedrskih poskusov, saj meni, da so ti francoska notranja zadeva. Organizacija Greenpeace pa ob tem opozarja, da utege takšno stališče Londona resnično ogrozijo sprejetje mednarodne resolucije o popolni prepovedi izvajanja jedrskih poskusov.

MILAN JERŠE

Iz Zagreba piše

Zmaga kot poraz

Pravi zmagovalci nedeljskih parlamentarnih volitev so reformatorji, kmetje, narodnjaki in ideosovci (Istra), veliki poraženci pa hadezejevci in nekoliko manjši liberalci ter Mesičevi novi demokrati. Prav vse je bilo naravnano za veličastno dvotretjinsko zmago HDZ-ja: razpis predčasnih volitev le poldrugi mesec po vojaškem osvobodjenju nekdanje Krajine, nasilna predvolilna propaganda v hadezejevskem slogu, s katero so se predvsem lotevali ponižanja politične konkurence, nenavadni volilni zakon, prek katerega so hercegovski Hrvati in omembe vredni izseljenci postali volilno telo ter poslanci sabora itd. Tuđman in njegova HDZ sta predčasne volitve razpisala zaradi namena, da hrvaški parlament postane enostrankarski, ki bi lahko po mili volji spreminjal ustavo in utrjeval oblast poglavarja države, vrhovnika dr. Franja Tuđmana. Če pri obdelavi končnih rezultatov ne bo prišlo do občutne kraje volilnih glasov, potem lahko že sedaj zapišemo, da je HDZ komaj ustvarila relativno večino v poslanskem domu sabora, ki je precej slabša, kot je bilo dosedanje razmerje sil, na meji relativne in absolutne hadezejevske večine. V okoliščinah, kakršne pač so na Hrvaškem, nedeljske volitve pravzaprav pomenijo zmago opozicije, ki bi bržkone lahko iztržila več, če bi enotneje nastopila pred hrvaškimi volivci.

Druga posebnost nedeljskih volitev je doslej najslabša volilna udeležba, s komaj nekaj nad 50 odstotki volivcev, približno toliko pa jih dan ali dva pred volitvami tudi ni vedelo, za kakšne volitve gre; mnogi so zaradi Tuđmanove propagande menili, da na volitvah volijo predsednika države, ne pa poslance predstavniškega doma sabora.

Hrvaška prestolnica, ki se je na vseh dosedanjih volitvah predstavila kot najmočnejše hadezejevsko gnezdo, se je bolj nagnila na levo, saj so se v nekaterih volilnih enotah Račanovi reformatorji SDP-ja povsem približali HDZ-ju, skupaj z liberalci in koalicijske petih strank, ki jo je vodila kmečka stranka HSS, pa so hadezejevce tudi porazili.

Z opozicijskega zornega kota pomeni najsvetlejšo točko-povolilna hrvaška koalicijska HSS-a (kmečke stranke), IDS-a (Istrske demokratične zveze), narodnjakov, HKDU-jev (krščansko-demokratske unije) in SBHS-a (slavonsko-baranjske hrvaške stranke), ki je zbrala najmanj petino vseh oddanih glasov in tako preprečila, da se hrvaški parlament spremeni v hadezejevsko glasovalno telo. Ob bok

tem volilnim uspehom lahko postavimo Račanove reformatorje, ki so v primerjavi s prejšnjimi volitvami za več kot enkrat povečali položaj parlamentarne stranke, saj so na prejšnjih volitvah komaj prestopili prag parlamenta, sedaj pa so dobili kar deseto vseh oddanih glasov.

Ker ljudje doživljajo Mesičeve in Manoličeve razkolnike kot nekdanje hadezejevce, so njihovi novi demokrati HND-ja po zaslugi podpore drugih opozicijskih strank vendarle prilezli v parlament, kar bi drugače postali zunajparlamentarna stranka. Na volitvah za 80 poslanskih sedežev prek 14 strankarskih, državnih list, Mesičevi novi demokrati niso dobili potrebnega števila glasov, da prestopijo 5-odstotni volilni prag, kar pa je uspelo dvem kandidatom HND-ja, ki sta nastopila kot skupna kandidata opozicije v 28. volilnih enotah, kjer so izvolili prav toliko poslancev (po večinskem načelu) za predstavniški dom sabora. Mesičevi ali Manoličevi novi demokrati so potemtakem volilni poraženci, med nje pa vsekakor spadajo liberalci Draškovi Budiše, četudi so nemara ostali druga najmočnejša stranka na Hrvaškem, vendar so v primerjavi z napredovanjem na vseh dosedanjih volitvah znatno prvi nazadovali.

Lahko bi rekli tudi zategadelj, ker niso znali izrabiti preizkušen hadezejevskih udarcev, med katerimi najbolj izstopa razglasitev rumene barve udarcev za protistavno, to pa je tako ali tako

norost posebne vrste. Na zadnjih hrvaških parlamentarnih volitvah za županijski dom sabora (februarja 1993) so liberalci dosegli četrtno vseh oddanih glasov, na predzadnjih, za poslanski dom sabora, so dobili 18 odstotkov, sedaj pa komaj okoli 12 odstotkov vseh oddanih glasov. Ob tem pa kaže posebej poudariti, da je nam najbližje Muriše ostalo opozicijsko, z močno poudarjeno mnenom barvo liberalcev.

Predsednik HSS Zlatko Tomčić kot vodja najspešnejše volilne koalicije opozarja, da do končnih rezultatov, ki naj bi bili objavljeni čez dan ali dva, ni razlogov za zadovoljstvo nad volilnimi rezultati. »Eden od podpredsednikov HDZ-ja mi je zaupal, da so na prejšnjih volitvah opoziciji odvzeli poraz, prav ukradli najmanj 6 odstotkov glasov volivcem, sedaj pa naj bi jih vzeli toliko, kolikor jih bodo potrebovali,« pravi Tomčić. Bomo videli!

PETER POTOČNIK

Pet let slovenske zveze

»Večji optimist sem bil pred petimi leti, toda tudi zdaj sem še optimist«

27. oktobra pred petimi leti vreme ni bilo nič kaj prijetno. Temni oblaki so sobotno jutro poškopili z dežjem. Cvet Slovencev v Porabju se je po jutranji slovenski maši v gornjeseniški cerkvi podal v tamkajšnji kulturni dom. Dve uri zatem je bila ustanovljena prva samostojna organizacija Slovencev na Madžarskem. Delegati na kongresu se ta dan ob menjanju cerkvenih zvonov niso spraševali, komu zvoni, saj so vedeli, da zveni tudi njim. In to so nekateri tudi povedali.

Najbolj sta mi ostali v spominu dve govornici. Irena Barber je rekla: »Upam, da bomo stopili nekaj korakov naprej, saj je zdaj ura 24.00.« Pri tem je mislila predvsem na izumiranje materinega jezika. Vera Gašpar je bila še bolj odločna: »Matere so krive, da se otroci ne pogovarjajo slovensko. Če bi se doma naučili narečje, bi jim bilo v šoli lažje pri učenju knjižne slovenščine.«

Zakaj so bili načrti Zveze Slovencev ob njeni ustanovitvi?

Slovesnosti ob petletnici ustanovitve Zveze Slovencev na Madžarskem, bila je tako kot ustanovitveni kongres, v gornjeseniškem kulturnem domu so se udeležili številni gostje, med drugim veleposlanik Republike Slovenije na Madžarskem Ferenc Hajos, predstavnik Urada za narodnosti Geza Bačič, pa tudi predstavniki zamejskih organizacij iz Avstrije in Italije. Slavnostni govornik na prireditvi je bil predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök.

V prvi vrsti so omenjali nujnost odprtja mejnega prehoda Martinje - Gornji Senik, potem roj-

stvo lastnega časopisa, prihod slovenskega duhovnika, napredovanje na jezikovnem področju in gospodarski razvoj Porabja.

Veliko želja je postalo resničnost, prav gotovo pa je veliko tudi takih, ki zaenkrat ostajajo le

voljiti, predvsem pa se ne smejo zadovoljiti porabski Slovenci, saj so lani ob zvezi dobili še državno manjšinsko

samoupravo, ki je prevzela vlogo političnega predstavnika porabskih Slovencev. Zveza Slovencev je na lanskoletnem občnem zboru povedala, da želi postati predvsem nosilec kulturnega življenja, da bo skrbela za informiranje in založniško dejavnost. Vsekakor je dobro, da se širi število tistih, ki v Porabju hočejo kaj narediti. Potrebna pa bosta sodelovanje in medsebojna pomoč vseh, saj se bomo le na ta način lahko ubranili uresničitve črnogledih napovedi, da v Porabju kmalu ne bo več človeka, ki bi govoril slovensko.

Je bila torej ustanovitev slovenske zveze zgodovinsko dejanje? Predsednik Jože Hirnök je pred petimi leti rekel: »V nekem smislu da, saj smo prvič dobili svojo organizacijo in tako prevzamemo usodo v svoje roke. Zdaj bo torej odvisno samo od nas, kaj bomo naredili in kaj lahko naredimo za tukajšnje Slovence.«

Praksa je pokazala, da to ne drži čisto, saj je narodnostna politika dokaj odvisna tudi od madžarske države in njenih institucij ter mogoče še od koga.

Ali torej lahko z optimizmom gledamo v prihodnost? Predsednik slovenske zveze Jože Hirnök se je ob tem vprašanju nasmešnil in dejal: »Večji optimist sem bil pred petimi leti, toda tudi zdaj sem še optimist. Tiste naloge, ki smo si jih naložili pred petimi leti, bomo najbrž izpeljali, toda mogoče ne tako hitro, kot smo mislili ob ustanovitvi.«

Silva Eöry

Seja Občinskega sveta Hodoš - Šalovci Gradnja ceste Čepinci-Špic breg še letos

Na tokratni seji Občinskega sveta Hodoš - Šalovci so obravnavali vrsto dokumentov, pomembnih za nadaljnji razvoj njihove občine. Tako so sprejeli dve odločbi o komacijskih postopkih v katastrskih občinah Hodoš in Šalovci in skupni površini 200 hektarov. Gre za zemljišče, ki je bilo meliorirano že leta 1988, vse doslej pa ni bilo urejeno. Svetniki so potrdili tudi program asfaltiranja 2 kilometra dolgega cestnega odseka med Če-

pinci in Špic bregom. O tem je bil govor tudi na nedeljskem zboru občanov, saj je Krajevna skupnost Čepinci že leta 1993 bivši soboški občini plačala 5-odstotni delež. Zato so zahtevali takojšnjo posodobitev te ceste, kar so medtem že potrdili na seji občinskega sveta, kjer so to prometnico uvrstili med prednostno. Kot smo lahko slišali, se bodo ta dela začela še letos.

V nadaljevanju seje so svetniki sprejeli tudi odlok o organiziranju in delovanju občinske uprave in soglašali s podelitvijo koncesije za delovanje lekarniške dejavnosti v skupni lekarni v Gornjih Petrovcih. Dali pa so tudi soglasje k imenovanju članov v svet zavoda Dvojezične osnovne šole Prosenjakovci, saj sta v Domanjševcih in Hodošu podružnični šoli. Prav gotovo je zanimiv tudi potrjen program financiranja v kmetijstvu v letu 1995. Po njem bodo oragočili regresiranje nakupa semenske pšenice, strniščnih posevov in analizo vzorcev zemlje.

Na seji pa so z zadovoljstvom ugotovili, da je osemmesečno poslovanje občine potekalo v skladu s predvidevanji. Iz proračunskih sredstev bodo zagotovili denar za dodelitev posojil za subvencioniranje obrestne mere za razvoj podjetništva ter turističnih in kmetijskih projektov, domače obrti in deloma tudi za industrijske projekte. Skupna vsota znaša 15 milijonov tolarjev, z UBB-bankom pa so sklenili pogodbo, po kateri bo znašala obrestna mera za komitente +5 odstotkov, za nekomitente pa +7 odstotkov. Razliko bo pokrila občina iz proračunskih sredstev.

M. JERŠE

Seja vlade

Ni zanimanja za sodniška mesta

Višje preživnine in cene utekočinjenega plina - Med sodnike tudi mlajši od trideset let

Vlada je na svoji zadnji seji sprejela odločitev, da se od 1. novembra povišajo cene utekočinjenega nafnega plina za 16,3 odstotka. Razlog je pomanjkanje tega proizvoda na svetovnem tržišču.

Vlada je sprejela program Ekološkega razvojnega sklada Republike Slovenije; slednji je bil ustanovljen na osnovi zakona o varstvu okolja kot finančna organizacija za kreditiranje naložb v varstvo okolja s posojili z ugodno obrestno mero. Sklad mora poslovati tako, da ohranja realno vrednost kapitala skladno z rastjo inflacije in pokriva stroške poslovanja, z delom pa je začel konec leta 1994, vendar takrat še ni podeljeval posojil. V njem je zdaj zaposlenih pet ljudi, dva pa naj bi zaposlili prihodnji mesec. Sprejel je začasno finančno strategijo do sprejetja nacionalnega programa o okolju, iz katerega izhaja, da je njegovo dokapitaliziranje bistvenega pomena za uresničevanje poslanstva. V letu 1994 je bil praktično edini vir sredstev prenos terjatev z Ministrstva za okolje in prostor. Te terjatve so dolgoročne, normirane v markah, obrestna mera pa je zelo nizka - 1 odstotek. Tu so tudi veliki riziki glede na izterljivost in zato ne predstavljajo kakovostne osnove za delo, še posebej zato, ker mora sklad ohranjati realno vrednost kapitala skladno z inflacijo. Če v naslednjih letih ne bo mogel pokriti in ohranjati kapitalne osnove, tudi ne bo mogel plasirati dovolj ugodnih ekoloških posojil, ohranjati kapitala in pokrивati stroškov. Seveda je glavni cilj podjetja, plasirati v slovenski prostor pod ugodnimi pogoji čim več sredstev za ekološke namene. Pri svoji naložbeni politiki bo sklad svoja sredstva prednostno namenjal za naložbe v osnovno dejavnost. V letu 1995 bo vsa razpoložljiva sredstva namenil predvsem dvema razpisoma: v juniju je bil objavljen prvi razpis v višini 250 milijonov tolarjev, drugi pa je v sklepni fazi pripravljen. Prvi razpis je namenjen vseslovenskemu projektu Zmanjšanje onesnaževanja zraka, potencialno kreditiranemu tudi od mednarodne banke za razvoj. Drugi razpis za dodeljevanje posojil za lokalno infrastrukturo je v sklepni fazi pripravljen, njegova izvedba pa je odvisna od pridobitve sredstev za kupnino pri privatizaciji podjetij. Predvidena višina razpisa sredstev znaša 710 milijonov tolarjev. Razpis se vsebinsko navezuje na javni razpis za pridobitev nepovratnih sredstev proračuna Republike Slovenije za leto 1995, namenjenih sofinanciranju lokalnih javnih služb. Namen tega razpisa bo dodelitev posojil za naložbe za oskrbo s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalnih odpadkov in padavinskih voda ter ravnanje s komunalnimi odpadki. Prav tako pa bo del sredstev namenjen za razdelilna plinska in vročevodna omrežja za stanovanjska območja ter rekonstrukcijo kotlarn. V letu 1995 pa ima sklad 55 milijonov tolarjev izgube, ki je posledica nizke obrestne mere (1 odstotek), dogovorjene v posojilnih pogodbah ministrstva za okolje. Predstavniki sklada zatrjujejo, da se ta izguba ne bo pokrivala iz proračuna.

Invalidska nadomestila za nazaj

Vlada je povišala preživnine za 6,4 odstotka - predpis začne veljati 1. novembra - in s tem so uskladili raven cen življenjskih potrebščin v juliju in preživnin. Vlada je varolizirala tudi nadomestila za invalidnost, in to za nazaj. Tako bo nadomestilo za invalidnost za obdobje od 1. 4. 1994 do 31. 3. 1995 znašalo 35 odstotkov povprečne neto plače na zaposlenega v letu 1993, kar pomeni 16.389,00 tolarjev. Dodatek za tujo nego in pomoč invalidnim osebam, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju večine osnovnih življenjskih potreb, je 10 odstotkov povprečne plače ali 4.682,00 tolarjev. Nadomestilo za invalidnost od 1. 4. 1995 pa bo znašalo 35 odstotkov povprečne plače na zaposlenega v letu 1994, kar pomeni 21.031,00 tolarjev, dodatek za tujo nego in pomoč invalidnim osebam pa 20 odstotkov povprečne plače, kar je 6.008,00 tolarjev. Pri novembrskem izplačilu bodo upravičenci dobili tudi ves premalo izplačan denar za nazaj. Državno blagajno bo to stalo 520 tisoč tolarjev.

Vlada je obravnavala predlog zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja. Predlagatelj je vlada, pripravilo pa ga je ministrstvo za pravosodje, ki je upoštevalo stališča in sklepe državnega zbora ter komisij ob prvem branju predloga zakona. Predlagatelj vztraja, da je potrebno izključiti odgovornost nekaterih pravnih oseb za kazniva dejanja. Pravne osebe, ki so nosilci oblasti, po notranjem pravu ne morejo odgovarjati za kazniva dejanja, saj bi to nedvomno negativno vplivalo na mehanizem delovanja države tako na splošni državni ravni kot na ravni lokalnih skupnosti, meni vlada. Enakosti pred zakonom v tem primeru naj ne bi bilo, saj morajo imeti določeni subjekti že zaradi svojih posebnih lastnosti in pravne narave (v konkretnem primeru oblastne, državotvorne) v zakonu poseben položaj. To primerjajo z otroki do 14 let, ki imajo v Kazenskem zakoniku Slovenije prav tako poseben položaj. Tako država ali lokalne skupnosti ne bi bile odgovorne za kaznivo dejanje ob morda varnostnem ukrepu prepovedi opravljanja kake dejavnosti.

Tudi v Soboti premalo sodnikov

Vlada se je seznanila tudi s predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sodniški službi, ki naj bi ga državni zbor sprejel po hitrem postopku. Razlog za izdajo zakona je slaba kadrovska zasedba na sodiščih, predvsem na okrajnih, kjer je zasedenost sodniških mest v primerjavi s sistematizacijo v povprečju 73-odstotna. Drugi razlog je število nerešenih zadev in nezainteresiranost za prijave na razpisna sodniška mesta. Od 618 sodniških mest je zasedenih le 494. Nekatera okrajna sodišča imajo zasedenih le polovico od sistematiziranih sodniških mest, tako tudi Okrajno sodišče v Murski Soboti in na Ptuj. Med bistvene probleme štejejo starostno omejitve za sodnike; po predlogu zakona naj bi formalni razlog, to je dopolnitev 30 let, odložili do 31. 12. 1997. Sodniške plače se bodo povečale za povprečno 16,5 odstotka; okrajnim in okrožnim sodnikom, okrožnim tožilecem ter sodnikom delovnih in socialnih sodišč za 20 odstotkov, plače višjih sodnikov pa za 11 odstotkov. Imenovan je tudi vodja okrožnih sodišč s šestletnim mandatom, vodja okrožnega sodišča v Murski Soboti je Ludvik Gornjec.

Vlada je obravnavala tudi poslovno poročilo Družbe za avtoceste v letu 1994, ki je začela poslovati 1. 1. 1994, ko so bile vse pristojnosti za gradnjo avtocest in vzdrževanje obstoječih prenesene nanjo. V začetku je bilo v DARS-u zaposlenih 5 delavcev, do konca leta 1994 se je število povečalo na 27. Glavni vir za gradnjo avtocest je bencinski tolar; 16 odstotkov od drobnoprodajne cene derivatov pa gre za avtoceste. Iz tega naslova so zbrali 15,5 milijarde tolarjev, kar je 7 odstotkov več, kot so pričakovali. Drugi viri so še cestnina, 2,2 milijarde tolarjev, in posojila iz tujine, 40,5 milijona tolarjev. Zbranih je bilo 17,7 milijarde tolarjev, kar je 71 odstotkov od predvidenega. Denar je bil razdeljen med izvajalce na štirih projektih (Štajerska, Celje - Ljubljana, Gorenjska - Dolenjska in Primorska), in sicer je 79 odstotkov domačih in 21 odstotkov tujih.

MARJAN HORVAT

30 let vrtca v Veržejju Pomemben je odnos do otrok

1. oktobra 1965 se je Veržejčanom izpolnila dolgoletna želja po ustanovitvi otroškega varstva, je v šolski kroniki zapisal takratni ravnatelj Drago Ferenc. Vrtec je imel svoje prostore v preurejenih delavnicah v vzgajališču, predšolski oddelki pa je obiskovalo 26 otrok, ki so bili v mešani vzgojni skupini. Prva vzgojiteljica je bila Tončka Škapin, pomagala pa ji je Marija Rojnik. Od leta 1978 ima vrtec v Veržejju samostojno poslopje. Danes je v vrtcu osemindeset otrok, zanje pa skrbijo štiri vzgojiteljice in tri varuhinje. V nedeljo pa so na veliki torti prižgali trideset svečk.

Na proslavi in slovesnostih ob praznovanju vrtcev pa gostje in delavci šole spregovorijo o delu v vrtcu, o tem, kako le-ta poteka, in včasih omenijo tudi, s kakšnimi težavami se ukvarjajo. Vsako skupna ugotovitev je, da je delo v vrtcih vedno bolj kakovostno in da ga lahko primerjamo z evropsko kakovostjo. Tudi odnos staršev se je v zadnjih letih bistveno spremenil, včasih jih namreč niso seznanjali, kaj se v vrtcih počne. Starši si tudi vedno bolj želijo, da bi lahko sami sodelovali v programu.

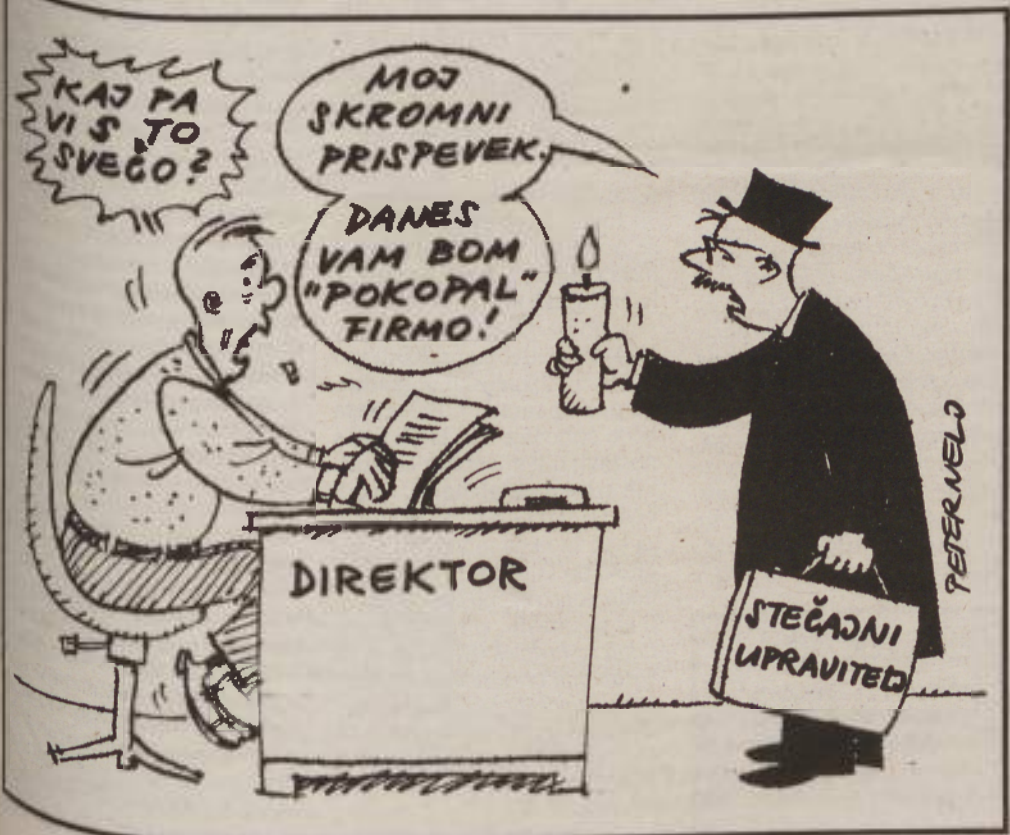
Med drugim je Jana Kolarič v svojem govoru omenila, da je za predšolskega otroka nadvse pomembno, da se čim več igra in na kak način pride do izkušenj. Ne pa da nekateri starši želijo, da njihovi otroci že pri petih letih postanejo znanstveniki. Poudarila je tudi, da otroke zlorabljajo na različne načine. Zelo radi jih uporabljajo v oglaševalske namene, kajti ob pogledu nanje se vsak-

do razneži. Ko pa jim je potrebno pomagati, pozabijo nanje.

Otroci veržejškega vrtca so pripravili čudovit program, ki je bil organizacijsko in vsebinsko na visoki ravni, pri čemer je še posebej prišlo do izraza pristno sodelovanje otrok in vzgojiteljic. Otroci so se predstavili z deklaracijami, z igrice o lepi buci in pesmijo. Pri predstavitvi pa so se izkazale vzgojiteljice, varuhinje, starši in vsi, ki so sodelovali pri programu, saj so imeli otroci in nastopajoči za vsako točko posebne kostume in rekvizite, s katerimi so svoje točke še popestrili. Program, kakršen bi lahko bil za zgled.

Aleksandra Nana Rituper

13 tisoč trgovcev pred izpitno komisijo

Trgovci na preizkušnji

Trgovci spet nergajo zaradi nakupov Slovencev v Italiji, Avstriji in celo na Madžarskem

Trgovci bodo morali razmisliti o svojem delu, kako bodo organizirani in kaj bodo prodajali. Čas je tudi, da prisluzne pripombam kupcev, saj nižje cene niso vedno tisti osnovni razlog, zaradi katerega raje nakupujemo v tujini kot doma.

K boljši in kakovostnejši trgovinski ponudbi naj bi prispevale tudi tri novosti. Prva je strokovna usposobljenost trgovcev. Zakon o trgovini, ki je bil sprejet 1993. leta, je določil, da morajo imeti poslovalce in prodajalci ustrezno izobrazbo; do 23. aprila letos so imeli vsi z nepopolno izobrazbo možnost, da jo pridobijo s strokovnimi izpiti. Prijavilo se je kar 13 tisoč dosedanjih prodajalcev, kar je dobra četrtina vseh trgovcev v Sloveniji, do julija ga je uspešno opravilo 4308 poslovođij in 2427 prodajalcev, na izpit pa čaka še 4 tisoč kandidatov. Seveda se jim spleča potruditi in narediti izpit (tudi 552 prodajalcev, ki izpita prvič niso naredili), saj bodo kazni zaradi opravljanja dela brez ustrezne izobrazbe velike: če jih bo tržni inšpektor ujel, da opravljajo delo brez ustrezne izobrazbe, bodo morali plačati najmanj milijon tolarjev kazni, odgovorna oseba pa 750 tisoč, dobila pa bo tudi prepoved opravljanja trgovinske dejavnosti.

Druga pomembna novica iz trgovskega sveta je, da je dosedanjega predsednika Združenja za trgovino GZS mag. Valterja Drozga zamenjal novi predsednik, to je direktor Veletrgovine Potrošnik iz Murske Sobotne mag. Jože Kováč.

Tretja novost, povezana s trgovino, ki se je bodo razveselili predvsem kupci, pa je načrtovanje ustanovitve mreže svetovalnih pisarn Zveze potrošnikov Slovenije. Pri njeni uresničitvi je nadvse dobrodošla pomoč in podpora ministrstva za ekonomske odnose ter občin, projekt svetovalne mreže za potrošnike pa so prijavi tudi na PHARE. Breda Kutin, predsednica Zveze potrošnikov Slovenije, je v zadnji številki revije VIP najavila, da se bodo že delujočim pisarnam v Mariboru, Novi Gorici, Zagorju in Litiji pridružile tudi pisarne v Murski Soboti, Velenju, Jesenicah, Kopru, Celju in Ptuj. Doslej namreč potrošniki niti niso vedeli, komu in kam naj se pritožijo zaradi nepravilnosti v trgovini, edina možnost – reklamacije – je bila le redko izkoriščena, še manj pa je bilo primerov, da bi povrnitev škode zahtevali prek sodišča. BBP

Nova carinska zakonodaja bo začela veljati šele 1. januarja 1996

Gospodarstveniki, informacije in carina

Območna gospodarska zbornica organizirala izobraževanje o carinski zakonodaji, informacijskih storitvah in uslugah GZS

V ponedeljek, 23. oktobra, je bila Jakijeva dvorana v prostorih Zavarovalnice Triglav v Murski Soboti nabito polna. Gospodarstveniki, predvsem predstavniki izvoznih usmerjenih podjetij, so z zanimanjem prisluhnili predstavitvi Službe za konjunkturo in ekonomsko politiko (SKEP), ki v okviru GZS pripravlja koristne analize in informacije. Svet je prek računalniških povezav vedno bližji, zato so storitve INFOLINKA, poslovno-informacijskega središča, še kako zaželeni. Dobrodošlo in koristno pa je bilo tudi predavanje Mateje Vraničar, svetovalke Vlade na Ministrstvu za finance, ki je govorila o novostih slovenskega carinskega sistema (čeprav smo podobno predavanje slišali tudi lani).

Carinski zakon je le eden od treh najpomembnejših zakonskih aktov na področju carinskega sistema; carinsko zakonodajo sestavljata še zakon o carinski tarifi in zakon o carinski službi. Novost v pripravljeni carinski zakonodaji, ki bi morala po decembrski tretji obravnavi leta 1994 v parlamentu začeti veljati julija letos, je v tem, da jo tokrat že spremlja set 18 dopolnilnih pravil-

nikov s posameznih področij, ki določene zakonske zadeve operacionalizira. Pravzaprav bi na takšen način morali sprejemati vse zakone. Seveda bo zaradi dodatnega nujnega dela nova carinska zakonodaja začela veljati šele po 1. januarju 1996. Vsi, ki velikokrat potujejo čez mejo, so (bodo) imeli dovolj časa, da se seznaniijo z novostmi. Zakon vsebuje sedem vsebinskih področij, pri se-

stavi pa so upoštevali v Evropi veljavne predpise in kodekse. Novosti so že v prvem poglavju o splošnih določbah, saj se pojavijo novi izrazi, na primer carinsko blago ali carinsko dovoljena raba. Uvozniki in izvozniki bodo morali biti natančno informirani o naravi, količini, vrsti in poreklu blaga (o tekstilu in tekstilnih izdelkih so izdana posebna dopolnila) ter carinski vrednosti, saj bodo podlaga za določitev višine uvoznih oziroma izvoznih dajatev ter drugih ukrepov trgovinske politike. Novosti so tudi glede ravnanja z blagom na carinskih območjih, torej dokler ni zanj določeno carinsko dovoljena uporaba. Za marsikoga pomeni veliko olajšavo novost, da v določenih primerih ne bo potrebno vložiti carinskih deklaracij

takoj (carinski organ bo le preveril, če je vnos sploh dovoljen), ampak v 10 dneh, pa tudi, da se rok plačila podaljša z osem na trideset dni. Če se carinski postopek ne začne takoj, mora deklarant predložiti t. i. skupno prijavo. Carinski deklarant (doslej expediter) bo lahko le tisti, ki bo dobil licenco, sicer pa bo špeditersko dejavnost v prihodnje urejal poseben zakon.

V prihodnje bomo poznali naslednje carinske postopke: postopek sprostitve blaga v prost promet, carinske postopke z ekonomskim učinkom, tranzitni carinski postopek (odvisno od oblike transporta) in izvoz blaga. Posebno poglavje je namenjeno vnosu in iznosu blaga ter prosti carinski coni, kjer veljajo posebne ugodnosti, sledi pa še poglavje o obračunavanju in zaračunavanju carine ter kazenskih določbah.

INFOLINK

za vse članice

Da se spleča biti član Gospodarske zbornice Slovenije, se izkaže v takih primerih, kakor je delovanje in opravljanje uslug Poslovno-informacijskega središča, kjer je vsak dan od 9. do 13. ure na voljo 12 ljudi, ki dajejo sveže informacije o poslovnem okolju, državah in podjetjih, opravljajo promocijo ter imajo bogato založeno knjižnico z domačo in tujo peridoiko. Želja je, da prek INFOLINKA in območnih gospodarskih zbornic, ki bodo »infolinki v malem«, članke informiramo naše članice, »je informiramo naše članice,« je povedal doma povedal namestnik direktorja informacijskega središča pri GZS Pavle Tepina. Ne le, da imajo neprestano na voljo podatke o aktivnih članicah zbornice (oziroma tisoč podjetij jih je kativnih in polovica), ampak imajo na voljo tudi prek sto tujih poslovnih registrov. Domači CD-rom so lastne članice kupile po štiri tisoč, nečlanice pa po 16 tisoč tolarjev.

Ta čas je najbolj iskan »v COMMDISK, saj so na njem novi podatki o več kot 4 milijonih podjetij z vsega sveta. Name iz več kot 200 držav. Na vsakih 18 kilogramov papirja za register WER LIEFERT WAS? bodo sodobni podjetniki odšli takoj uporabljali CD-rom, torej disk, z vsemi potrebnimi podatki. Podatki so na CD-romu tudi registrirani v »informacijski servisu online«, ki omogoča dostop do 1000 baz podatkov; seveda je potrebno za te podatke plačati, vendar GZS zaračunava članicam le neposredne stroške. Načrtujejo tudi, da bodo zbirali podatke iz 350 baz podatkov (iz celotne Evrope), DIALOG (ameriški podjetja na 450 bazah podatkov) in ECHO. V mednarodnem slovanju si je nujno pridobiti več podatkov o podjetjih (vključno vna boniteta), saj morajo biti faktorji tveganja čim manjši. Podatki o ponudbi in bazni praševanju so spravljani v bazni imenom BORZA, najlažje in najceneje pa se je vključiti v ELEKTRONSKO OGLASNO TABLO – potrebujete le računalnik, telefonsko linijo in modem. Od julija pa do danes je registriranih 740 uporabnikov, ki so opravili okrog 4000 klicev.

BERNARDA B. PEČEK

EXPO BIRO – pionir postavljanja novih vrst razstavnih hal in športnih dvoran v Sloveniji

»Tako kot v Radgoni, še nismo plavali«

Letos postavili 20 tisoč kvadratnih metrov montažnih dvoran – S formulo 1 po vsem svetu – Nov projekt: postavljanje teniških dvoran

Blaž Železnik, direktor družbe z omejeno odgovornostjo EXPO BIRO Maribor, sam zase pravi, da je »nekaj čudnega«. Mislil je seveda na poklicno in strokovno usposobljenost, saj je v njegovem podjetju našlo zaposlitev 80 ljudi različnih profilov: od arhitekta, tehničnega kadra, montažerjev, mizarjev in navadnih delavcev, sam pa je bil pred letom 1990 upravnik mariborskega gledališča, vendar je čutil potrebo, da v življenju dela še kaj drugega. Povsem naključno so se s kolegi pogovarjali, kako bi omogočili širitev celjskemu sejmu MOS ... tako se je začel ukvarjati s šotori. Prvi šotor za celjski MOS so si sposodili; v tistih letih je Železnik tudi sam lastnoročno postavil hale. Prvi dve leti niso imeli svojih hal; prelomnica so bile zimske olimpijske igre na Norveškem, ko so si z dobro opravljenim delom pridobili veliko zaupanja in nadaljnjih naročil. Takrat so podjetniki spoznali, da ni nujno vedno graditi trdnih stavb, če hočejo nekaj prestaviti; montažne dvorane so tudi okolju prijaznejše.

Kako »obračati« denar in material

Po petih letih je podjetje EXPO BIRO eno največjih storitvenih podjetij ne le v Sloveniji, temveč tudi v Evropi. Letos so skupno postavili že 20 tisoč kvadratnih metrov montažnih dvoran, v katerih so hkrati zmontirali tudi pode, ventilacijo, električno in vodovodno inštalacijo; vse je odvisno od zahtev naročnika, saj lahko razstavne dvorane opremijo tudi s stoli in mizami oziroma drugo notranjo opremo. Naročnik pove svoje želje, za kakšno prireditve potrebuje montažno dvorano, na kolikšnih površinah in kako dolgo. Nato pa njihovi delavci opravijo vse potrebno: zaposlene imajo namreč arhitekta, gradbene inženirje in drugo servisno-tehnično osebje. Večina materiala, ki ga uporabljajo za postavitev montažnih dvoran v Sloveniji, je danes že last EXPO BIROJA, za postavitev v tujini pa uporabljajo material, ki je last firme RÖDER iz Nemčije.

»Postavimo lahko neomejeno število montažnih hal, kolikor pač kdo zahteva. Postavljanje na sejmišču v Gornji Radgoni je precej zahtevno, zato traja tam najdlje. Ponavadi začnemo že mesec pred začetkom sejma s pripravo

terena. Res je, da tako kot lani v Radgoni, nismo plavali še nikjer. Letos smo se z upravo sejma uspeli dogovoriti, da smo povsod položili na tla najprej te naše pode, tudi tam, kjer je bil asfalt. Podi so nad terenom, če ne bi bili, bi voda ob nalivu pritekla naravnost v hale,« je pojasnil problem gornjeradgonskega razstavnega prostora direktor Blaž Železnik.

Takšne montažne hale so relativno draga zadeva; ena hala velikosti 1000 kvadratnih metrov stane od 150 do 180 tisoč nemških mark – brez pode in notranje opreme. Podjetju ostane od ene postavitve od 10 do 15 odstotkov. Odvisno od tega, če je material njihov ali sposojen. Letos so imeli posla z več kot 100 tisoč kvadratnimi metri površin, ki jih je bilo potrebno sestaviti, pokriti in oblikovati v željeno podobo. Njihovo pravilo je, da noben material ne sme ležati neizkoriščen, niti les, ki ga uporabljajo za pode. Tako so samo za tla sejma v Celju pripravili in odpeljali 800 kubičnih metrov lesa. Prav vsi podi so narejeni po naročilu in v dogovoru s sejmarji že pozimi, torej takrat, ko ni drugega (montažnega) dela. Po končani sezoni te pode prodajo; lanske so na primer jeseni zložili v 12 zaboj-

nikov in jih poslali kupcu v Ameriko. Tudi letošnje bodo še ta mesec pripravili za prodajo kupcem v Italiji in Ameriki, čez zimo pa bo 40 delavcev (ti so stalno zaposleni) pripravljalo les za pode v naslednji sezoni.

Blaž Železnik, direktor EXPO BIROJA Maribor, se je pred petimi leti odločil za eno najdonosnejših dejavnosti: postavljanje montažnih dvoran.

Evropa bi jih kar izpljunila

Če v tujini nisi dober, kakovosten, moraš biti zelo poceni, da dobiš kakšno delo. Pa niti to ne uspe v primerih, kjer se zahteva dobro opravljena storitev oziroma kjer gre tudi za velike zaslužke. Kako je to uspelo mariborskemu podjetju EXPO BIRO? Podjetje je v Sloveniji in na Hrvaškem generalni zastopnik firme RÖDER iz Budingena v Nemčiji, ki je eno največjih podjetij na svetu za izdelavo in izposojlo šotorov ter hal za vse namene. Za obe podjetji je bil največji letošnji dosežek sodelovanje z eno največjih svetovnih prireditev, z organizacijo avtomobilskih dirk formule 1. Dela-

vci EXPO BIROJA so postavili montažne šotore posebnih značilnih oblik, ki so last nemškega partnerja, na vseh dirkališčih po svetu. S formulo 1 so se neprestano ukvarjale tri skupine, ko so tekmovali na enem dirkališču, so na drugem postavljali šotore, na tretjem, kjer so bile dirke že končane, pa so šotore podirali. Postavljanje ali podiranje velikih razstavnih dvoran je res podobno obredu; Gornjeradgončani imajo priložnost, da jih vsako leto opazujejo, kako montažerji obvladujejo na videz zapleteno konstrukcijo, kakor da je vsaka poteza vnaprej dogovorjena, in kako je vsak kos nazadnje na svojem mestu.

Ker je ta posel kar donosen tudi v evropskem merilu, bodo morali biti neprestano najboljše, konkurenčni; g. Železniku smo zato postavili vprašanje, ali bodo morali v prihodnje upoštevati tudi težnjo po uporabi materialov, ki bodo okolju prijaznejši.

»Mi se poskušamo prilagajati evropskim standardom, moramo se, drugače bi nas Evropa izpljunila, veste! Barve in les, vse to je že na evropski ravni. Les mora biti zdrav in pregledan, barve ekološke. Ves ta material za notranjo opremo, ki je sicer na oko zelo lep, bo moral biti v prihodnje negorljiv. To bomo morali dokazovati z ustreznimi certifikatom. K spremljanju vseh novosti nas sili tudi naš frankfurtski partner RÖDER, ki spada v mednarodno korporacijo, ki je

pri proizvodnji in posojanju šotorov največja na svetu,« je pojasnil Železnik. Morajo se usmerjati v tujino, ker so že sedaj preveliki za Slovenijo. Kmalu bodo odprli predstavništva v Zagrebu, Beogradu in Moskvi.

Poleg postavljanja šotorov doma in v tujini nastopajo tudi kot soorganizator sejemske prireditve v Mariboru; pravzaprav se seji v Mariboru ne bi mogli razviti brez sodelovanja in podpore podjetja EXPO BIRO. Tam so prevzeli ne le postavitev razstavnih šotorov, ampak tudi celotno tehnično izvedbo sejma, njihovi pa so tudi varnostniki, gasilci in drugo tehnično osebje. Seveda bi tudi drugod radi sodelovali na takšen »širši« način, za kar imajo vse možnosti (sejmarji jih potrebujejo, ker jim lahko postavijo dodatne razstavne prostore za deset dni), s svojimi čez 800 kvadratnimi metri notranje opreme pa se vključujejo le tam, kjer vidijo svoj interes in poslovno nišo. In sejemsko spirti Maribor je bil že ena takih »niš«. Pravzaprav pa v prihodnje na tem področju niti nimajo večjega interesa, saj se bodo v letu 1996 začeli ukvarjati z dvema novima projektoma.

Imajo že dovolj naročil, da se bodo lotili postavljanja teniških dvoran v dveh izvedbah, v leseni in jekleni. Te športne dvorane bodo »fiksne«, trdne, torej bo zanje potrebno pridobiti vsi potrebni lokacijsko in gradbeno dokumentacijo. Poleg tega bodo prihodnje leto začeli tudi s postavljanjem velikih montažnih tribun za gledalce, ki jih bodo lahko postavili kjerkoli in za kakršno koli množično prireditve, po končani prireditvi pa bodo konstrukcijo spet razstavili in pospravili. »Prihodnost je v takih sestavljivih dvoranah in ne v stabilnih brezosebnih objektih, ki so v uporabi le trikrat na leto in s svojo velikostjo močno kvarijo podobo krajine,« je prepričan Železnik.

BERNARDA B. PEČEK

SOS

telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja
061 441 993
ali 97 82,
od 18. do 23. ure.

Predstavitev Centra za zunanjo trgovino v Radencih

Javno veljavno in strokovno priznано

Gospodarska zbornica Slovenije oziroma njeni izobraževalni centri so že pripravljeni na spremenjen odnos do pridobivanja znanja

Center za zunanjo trgovino (CZT) Gospodarske zbornice Slovenije v Radencih je pripravil zadnji četrtletnik in petek v oktobru tradicionalno srečanje predavateljev in podjetnikov, ki so ga poimenovali Menedžment kadrov in zunanjetrgovinsko izobraževanje. V dveh dneh so udeleženci s programom CZT-ja v letu 1996, s pomenom konkurenčnosti, medsebojnega sporazumevanja in motiviranosti ter z vlogo in nalogami podjetij in Gospodarske zbornice Slovenije v novi šolski zakonodaji. Direktor CZT-ja Radenci prof. dr. Andrej Kumar je na petkovi dopoldanski novinarski konferenci s programi seznanil tudi novinarje.

V prenovljeni kavarni hotela Radin sta oblikovalka programov ga Nada Verdev in direktor CZT-ja Andrej Kumar najprej predstavila motor: *Učenje postopoma od našega neznanja. Izobraževanje oziroma pridobivanje novih znanj je povsem osebna zadeva. Če so v tujini podjetniki in menedžerji sami zainteresirani za pridobivanje novih znanj (po končani študiji naj bi vsak dvakrat ali trikrat obnovil celotno znanje) in se sami prijavljajo (in plačujejo) na razne seminarje in dopolnilno izobraževanje, ki traja predvsem od petka popoldne do nedelje, je v Sloveniji stanje povsem nasprotno: od 2100 udeležencev CZT-ja Radenci v raznih programih jih je bilo le pet samoplačnikov, vse druge je na izobraževanje poslalo podjetje ali organizacija. Ali je tudi to razlog, da pri-*

dobivanja znanja ne cenimo dovolj - ker si nam zanj ni potrebno prizadevati, ga plačevati z denarjem in prostim časom?

Prav gotovo bo v prihodnje drugače, saj naj bi bili na vsakem delovnem mestu ljudje, ki bodo lahko dokazali svojo sposobnost s potrdilom in znanjem. Zato bodo šole CZT-ja postale podobne fakultetnim podiplomskim študijem, število ur se bo podaljšalo, na koncu pa bodo imeli udeleženci možnost opravljanja izpitov. Že tradicionalnim in uveljavljenim trem šolam (zunanjetrgovinsko poslovanje, carinsko poslovanje in mednarodno trženje) bodo letos dodali dve novi, in sicer o mednarodnem poslovanju in financah ter o izvozu-uvozu poslovanju. Vse šole bodo podeljevale spričevala, ki bodo usklajena s pripravljenim sistemom certificiranja v Sloveniji

(npr. vsi špediterji bodo v prihodnje lahko poslovali le, če bodo dobili certifikat ali licenco, pogoj za to pa bo primerna usposobljenost), pravzaprav bodo podeljevali dva tipa spričeval: javno veljavna in strokovno priznana.

Drugi del programa izobraževanja so seminarji z različno vsebino, kjer se udeleženci sami odločijo, katera znanja si morajo dopolniti; po končanem seminarju pa prejmejo potrdila o udeležbi. CZT lahko pripravi tudi posebne seminarje, pisane na kožo posameznim podjetjem. Največje število udeležencev je obiskovalo zelo uspešne jezikovne šole CZT-ja; tudi letos je za nemški, italijanski in angleški jezik veliko razpisanih terminov.

Sodelujejo s štiridesetimi priznanimi predavatelji, o udeležbi tujih predavateljev pa je prof. dr. Andrej Kumar povedal, da so tudi slovenski strokovnjaki v tujini cenjeni in iskani predavatelji ter da predavanja tujcev večkrat niso usklajena s pričakovanji udeležencev šol in seminarjev. Res pa je, da so dobri tuji predavatelji tudi zelo velik strošek, saj je njihova cena zelo visoka, drage pa so tudi letalske vozovnice. »Prav go-

tovo pa je dobro imeti nekaj tujih predavateljev zaradi imidža,« smo izvedeli. Če je v Radence težko dobiti tuje predavatelje tudi zaradi prevelike oddaljenosti in slabih cest, so izredno slabe ceste tudi razlog za manjšo udeležbo na posameznih šolah in seminarjih, ki bi lahko bila zaradi velikega zanimanja precej večja. Zaradi tega organizirajo izobraževanje, seveda če je dovolj prijavljenih, tudi v drugih središčih.

CZT Radenci upa, da bo v prihodnje več posluha za njihove predloge tudi v Gospodarski zbornici Slovenije, saj se je notranje komuniciranje in sodelovanje z novim predsednikom Jožkom Čukom precej izboljšalo. Tako naj bi se sčasoma lokacija organiziranja mednarodnega poslovnega središča preselila z Bleda v Radence, saj je ideja o tovrstnem središču pred tremi leti prišla iz radenskega CZT-ja.

V prihodnjem šolskem letu naj bi Gospodarska zbornica Slovenije sodelovala tudi pri uresničevanju načrtovanega poklicnega usposabljanja prek sistema poklicnih in strokovnih šol, izpitnega sistema in certifikatnega sistema. Še prej se bodo morali poenotiti na državni ravni, kajti večji vpliv na izobraževanje (tudi izvajanje) si želi imeti tudi Obrtna zbornica Slovenije.

• BERNARDA B. PEČEK

42. GTZ v Radencih

Zlata radenska srednja šola

18 tekmovalnih disciplin preverjalo sposobnost gostinskih delavcev - Zasebnih gostincev pa ni

V torek in sredo, 24. in 25. oktobra 1995, je v Radencih potekal 42. gostinsko-turistični zbor. Po nekaj letih je bila to spet prava družabna prirediteljev gostinskih in turističnih delavcev Slovenije, ki pa bo morala v prihodnje (že zaradi prihodnosti gostinstva) preseči sedanje okvire. Turizem in znotraj njega gostinstvo namreč ni domena le nekaterih znanih hotelov s priznanimi kuharskimi mojstri. Za dvig kakovosti turizma se bodo morali potruditi vsi, tako zasebni gostinci in slaščičarji, delavci za pulni na postah in v trgovinah. Tako je bilo minulo srečanje gostincev res bolj zbor ali zlet gostinskih delavcev, tekmovalje pa srečanje že znanih obrazov, ki iz leta v leto sodelujejo na enakih tekmovanjih. V prihodnje pa bodo morali razmisliti tudi o primernejšem prostoru za razstavo kulinarčnih in slaščičarskih mojstrov - že s primernejšim prostorom bi jim izkazali priznanje za trud.

Čeprav razstave in tekmovanja naj ne bi bili odsev realnega stanja v gostinstvu, je skromna udeležba pomurskih gostincev (pogrešali smo tudi zasebne gostince) med dobitniki zlatih medalj lahko že skrb zbujajoča. Največ medalj je odšlo na Primorsko, v Novo Gorico in Portorož. V Pomurju so najbolj slavili dijaki Srednje šole za gostinstvo in turizem v Radencih, saj so si zlato priborili tako bodoči kuharji kakor tudi bodoči natakarji.

Ker vseh podatkov še nimamo, lahko navedemo le tiste, ki so nam jih posredovali v informativni službi Radenske in v Zdravilišču Moravske Toplice. K Radenski spadajo hoteli Jeruzalem, Radin, Diana, Prekmurški hram in Lipa. Najuspešnejše so bile vsekakor sobarice iz Radence, ki so prejele zlato (Anica Kotnik) in dve srebrni medalji (Marija Koren in Nevenka Stojanovski), v Moravskih Toplicah pa je Suzana Jauk prejela srebrno, Antonija Komevski pa zlato medaljo. Zlato medaljo med pomurskimi kuharji je prejel le Branko Časar iz Diane v Murski Soboti za razstavo kulinarčnih izdelkov, Boris Blagovič iz Jeruzalema Ljutomer je prejel srebrno, Mirko Matečko iz Zdravilišča Radenci ter Suzana Bunderl iz Jeruzalema pa bronasto medaljo. Med slaščičarskimi mojstrovina so pomurski gostinci dosegli le bronasto medaljo (Zoran Vukan, Diana). Moravski kuhar Dušan Zelko in radenska kuharica Majda Ščavničar sta za pripravo dietnih jedi prejela srebrni medalji. Ana Gjergjek iz Radence, Drago Bobičanec in Cvetka Pucko iz Zvezde, Ignac Toplak iz Diane ter Rudolf Voroš iz Lipe so prejeli srebrne medalje za pripravo omizij; iz Zdravilišča Moravske Toplice pa so nam sporočili, da sta njihova natakarja Cvetka Kovač in Vlado Poredoš za pripravo omizja prejela zlato. Simon Volf iz Moravskih Toplic ter Jože Cifer iz Zvezde sta prejela srebrno medaljo za pripravo jedi pred gostom, Marjeta Flisar iz Diane si je pridobila srebrno medaljo s točenjem piva, Jože Špilak iz Moravskih Toplic pa bronasto z mešanjem pijač.

BBP

Pogovor s Sonjo Černič - Lagerwall

Katastrofalna negospodarnost hotelskih kuhinj

Zakaj morajo hotelski kuharji, mojstri svojega poklica, kuhati cenene malice? - Ekologija in gospodarnost je gostinsko-turističnim objektom neznanka - Kuhanje na srednjeveški način

Sonja Černič se očitno marsikdo v turizmu boji kot hudič križa. Zakaj? Saj je na videz povsem prijetna ženska z živahnimi in prodornimi očmi ter zanimiva sogovornica, s katero vedno najdete skupno temo, ki ima o vsaki stvari izoblikovano svoje mnenje. Najverjetneje se je boji to, kar se boji resnice, odkritega pogovora in sprememb, torej tisti, ki so zadržani s stanjem, kakršno je. Prvo vprašanje ob najinem srečanju je bilo: le kdo je razširil govorice, da se bo vrnila v Radensko. Zanj je opravičilo le analiza, delo. Očitno je njeno pojavljanje v domačih gostinskih lokalih nekateri tako razburilo, da so takoj pripravili »protinapad«, samo da ne bi v resnici prišlo do česa takega, samo da njihovi stolčki ne bi bili zamažani. Vendar Sonja Černič o čem podobnem ne razmišlja, čeprav je z Radensko tesneje povezana kot marsikdo: v sedemdesetih letih je bila direktorica hotela v Radencih, v osemdesetih vodja turistične prodaje, maršalka pa si je njeno ime zapomnil predvsem po učinkoviti in odmevni akciji čiščenja slovenskih stranišč. Takrat so se v začetku mnogi le smejali, se norčevali, vendar je akcija prinesla pozitivne posledice - javna stranišča in sanitarije v gostinskih lokalih so marsikje čistejše. Pred nekaj leti (1992. leta) ji je spet uspela podobna akcija na Ptuj, ko so v sodelovanju z Belinko zastopni pobrali čez 50 vhodnih vrat v mestu in s tem opozorili, da morajo ljudje skrbeti za lepšo podobo svojih hiš in mesta.

1986. leta sta se z g. Lagerwallom vrnila na Švedsko, kjer ste nekaj let delali na predstavnosti Kompana. Od 1991. ste spet doma, točneje v sp. Dupleku pri Mariboru, soproj ima zaposlitev v Zagrebu, vi pa se ukvarjate s turističnim svetovanjem?

»Leta sem 1992 začela delati skupaj s kolegom arhitektom iz Švedske v svojem podjetju, ki se imenuje BWC - Hotel & Travel Consulting, d. o. o. Ukvarjam se s strokovnim svetovanjem v hotelirstvu in turizmu in doslej sem opravi-

la Mercator; zanj sem opravila analizo vseh njihovih gostinskih objektov. Pripravila sem predloge programov, ki so jih sprejeli - ponudili so mi mesto direktorice gostinstva, vendar je Ljubljana predaleč, to delo mi ne ustreza. Zadnje delo je ureditev Skandinavskega bistroja v Garni hotelu pri dvorani Tabor v Mariboru, kjer je prav vse skandinavsko: ponudba, oprema, delovna obleka, kave, čaji, solate, sendviči, sladice.«

Povsod pa ni bilo tako. Kakšno je vaše splošno mnenje o sloven-

skinstvu bi bile potrebne generalne spremembe, na to pa niso pripravljeni. Plačujejo drage denarje za to, da jim nekaj predlagam, ne naredijo pa nič. Jaz pa rada vidim, da sem nekaj naredila, da je učinek.«

Nášemu gostinstvu še ne gre tako slabo, če si lahko privoščiti takšen luksuz ...

Ni skrivnost, da ste tudi za Radensko naredili analizo kuhinj. Oddali ste jo junija, vendar kljub obljubi ni bilo več nobenega odziva, nadaljnje delo. Le kaj takega ste jim odkrili?

»V analizi hotelskih kuhinj Radenske sem ugotovila, da kuhajo 4500 malic. To delo bi lahko opravljala najmanj tri samostojna podjetja, ne pa da se s tem ukvarjajo hoteli. Cena malice 450 tolarjev je z vidika hotelske rentabilnosti vprašljiva. Malice strežejo v najlepših delih restavracije, z dvojnimi prti, natakarji. Racionalna bi bila ustanovitev podjetja za malice. V tujini je v ugledni turistični firmi s tem zaposlenih 70 odstotkov hendikepiranih ljudi, ki ne morejo delati rednega dela, zato delajo v takšni pripravljalnici hrane za kolektivno prehranjevanje. Ne vidim potrebe, da se s tem ukvarjajo najboljši gostinski kadri, da mora kuharski mojster kuhati poceni malice za 450 tolarjev.«

Kaj je v kuhinjah tako zelo narobe, kaj bi morali spremeniti?

»Tehnologija v kuhinjah je še v srednjem veku, vse kuhinje so prevelike. Celotna tehnologija, ne le priprava hrane, je zastarela. Zdaj si kuhar več ne vzame kosa mesa in

žniku - prav gotovo je takšno kosilo bolj sveže od tistega, ki se tri ure pogreva.

Nedejsko delo v kuhinjah bi lahko bilo skoraj v celoti opravljeno čez teden in ne bi bilo potrebno, da v nedeljo dela 20 kuharjev - ki jim je potrebno seveda plačati nedeljske ure.«

Ali kuhinjam ni potrebno skrbeti za gospodarnost, varčnost?

»Problem je predvsem v tem, da vsi delajo vse, potrebna je specializacija. Gostinci sami niso krivi, če ne poznajo sodobne kuhinje, če je pa sploh še niso videli. V gostinskih šolah učijo še klasičen način kuhanja - to sicer tudi morajo obvladati -, v mariborski šoli dijaki kuharji ne morejo spoznati konvektomata, ker ga nimajo.

Očitno pa gre tem našim gostincem še vse preveč dobro in jih denar sploh še ne skrbi. Za sodobno kuhinjo ne potrebuje veliko prostora, niti za to ni potreben najboljši prostor v pritličju, ki je lahko tudi najdražji prodajni prostor. Našemu gostinstvu

tam je bil direktor celo užaljen, ker sem mu povedala par vrstic. Nič ni zanimal, vendar ni rekel niti hvala. Plačali so redno, da.

Prehrana in ekologija me zanima že nekaj let. Ugotavljam, da ni prave osveščenosti med ljudmi. Nihče ne ve, da če vržes na tla ogopek, onesaži to 40 litrov vode.«

... kakšen nadzor lahko imate, kam je šlo meso, če kupite pol svinje ...

Kakšen bi bil videti vaš hotel, če bi ga imeli?

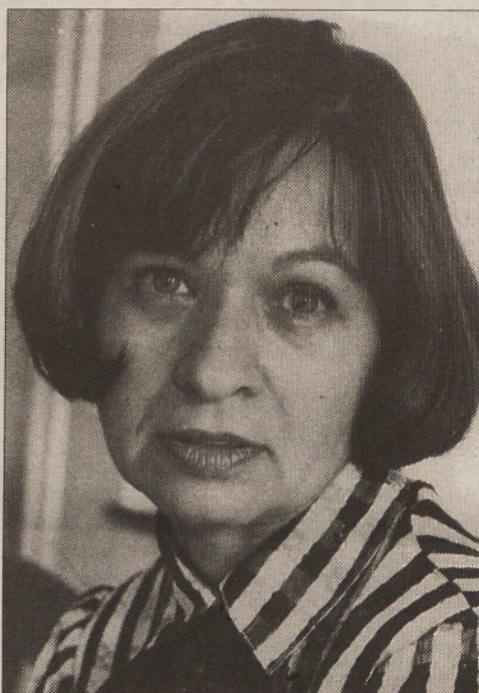
»Rada bi imela svoj hotel, vendar nimam denarja zanj. Kljub vsemu ne bi smel biti velik, s primerno arhitekturo in največ sto ležišč, kajti le to lahko obvladuješ, imaš stik z vsemi gosti.

Ljudje morejo dojeti, za koga vse to gradijo, da bi marketinško vnaprej utemeljili gradnjo. Sama bi hotel fino uredila. V njem se ne bi kadilo, kajti če pridejo ljudje v naravno okolje, so toliko osveščeni, da ne marajo avtomobilskega hrupa, cigaret ali preveč alkohola. Od alkohola pijanč bi imela le domače vino z najbližjega hriba, domače žganje, hrana pa bi bila predvsem vegetarijanska ter ločene jedilnice za vegetarijanske in mesne jedi.

To bi bil hotel, kakršnega pričakuje sodoben turist. Ob tem bi morali najprej urediti kolesarske steze in pešpoti s primernimi oznakami, višinskimi razlikami, razdaljo in vrnitvijo na začetek poti.

Če si kaj močno želim, potem to tudi uresničim. Vseeno mi je, kje sem, kje delam. Ni rečeno, da so moje ideje prave, rada o njih tudi razpravljam, rada pa tudi vztrajam pri tistem, o čemer sem prepričana, da imam prav. Ne morejo pa mi dokazati, da nimam prav!«

BERNARDA B. PEČEK

Sonja Černič - Lagerwall

... zame ni denar tisti razlog, zaradi katerega živim ...

odreže zrezek! To dela mesar. V kuhinjah ni nobenega nadzora. Kakšen nadzor lahko imate, kam je šlo meso, če kupite pol svinje? V hotelskih kuhinjah se meso kupuje za točno določene jedi.

Vseposvoda že imajo konvektomate, vendar jih skoraj vsi nepravilno uporabljajo. Ob konvektomatih bi bili potrebni hladilniki za hitro in normalno hlajenje, le tako bi bili učinkoviti. Hrana je lahko že vnaprej pripravljena in jo potem s pomočjo konvektomata damo gostu povsem svežo na posameznem kro-

ne gre tako slabo, če si privoščiti takšen luksuz, kot si ga privoščijo. To je razspništvo, ki ga nisem navajena.«

Se vam sedanje delo, svetovanje v turizmu, finančno splača?

»Seveda se splača to delati, saj mi za delo plačajo, četudi tega, kar predlagam, ne naredijo. Polovične rešitve pa ne prinesejo rezultatov. Zame denar ni razlog, zaradi katerega živim. Rada bi nekaj tudi naredila. Delala sem za veliko slovensko firmo, ki ima več hotelov, in

... v hotelskih kuhinjah kuhajo 4500 malic ...

ila že več pomembnih naročil. Vrnila sem se na povabilo ptujskega župana in moram reči, da sva na Ptuj skupaj s Petrom Veselem v TIC-u res uspela uresničiti vse zamisle. Večji naročnik je bil

skem turizmu?

»Zelo sem razočarana, kajti pri nas ni pripravljenosti na spremembe. Imamo srednji vek na skoraj celotnem področju. Polovične spremembe ne dajo rezultatov. V go-

Občina Sv. Jurij ob Ščavnici

Izrazito kmetijsko območje

Župan Občine Sv. Jurij ob Ščavnici je Slavko Mihalič iz Slaptinc, 11-članski občinski svet pa sestavljajo: predsednik Franc Lančič iz Jamne ter člani Stanko Gregorec iz Slaptinec, Franc Kukovec iz Kraljevec, Robert Šipek iz Grabonoša, Marija Simonič iz Biserjan, Stanko Jurkovič iz Stanetinec, Feliks Marinič iz Selišč, Franc Belšak s Stare Gore, Mirko Ljubec iz Kokolanjščaka, Alojz Belšak iz Terbegovec in Vinko Mlinarič iz Sovjaka.

Osemindvajset moških preveč

Svetniki Občine Sv. Jurij ob Ščavnici so torej iz 11 krajev, kar pomeni, da občinska oblast ni v rokah ljudi, ki bi bili v njegovem ožjem središču, temveč razpršena (preko svetnikov seveda) na širše območje. Prav vsak kraj pa vendarle ni neposredno zastopan, kajti občina se razteza na območju 27 vasi. Naj jih nanižam: Videm ob Ščavnici, Biserjana, Bolehnečici, Selišči, Kupetinci, Čakova, Grabonoš, Kraljevci, Kočki Vrh, Kokolanjščak, Jamna, Žihlava, Slaptinci, Dragotinci, Rožički Vrh, Kutinci, Terbegovci, Mali Moravščak, Stara Gora, Stanetinci, Grabšinci, Ženik, Sovjak, Blaguš, Brezje, Gaberc in Galušak. Posebno velika pa ta naselja niso, saj imajo vsega skupaj 800 gospodinjstev, vseh prebivalcev pa je 3.028; od tega 1.500 žensk in 1.528 moških. Je zaradi njihove »nadštevilskega« v občinskem svetu samo ena ženska?

Občina s tremi uslužbenci

Slavko Mihalič, župan Občine Sv. Jurij ob Ščavnici, opravlja funkcijo nepoklicno. Na mojo pripombo, da imajo veliko manjše občine poklicne župane in da se bo najbrž moral za tak status še sam odločiti, je ugotavljal, da je res dela čez glavo, a za zdaj še ne razmišlja o redni službi na občini. Nekoliko »na roko« mu gre njegova služba, saj je trgovski potnik, kar pomeni, da ni strogo vezan na klasični delovni čas. Je pa »obvezno« vsak dan na sedežu občine. Ta je v nekdanjih prostorih krajevnih skupnosti in prav v teh dneh so jih posodabljali. Napeljali so torej centralno ogrevanje, telefonske priključke, priključili računalnike in jih opremili. Tudi preplekali so jih seveda. Ta naložba je stala 5.000.000 tolarjev, vendar iz občinskega proračuna ni bilo treba dati toliko, kajti za delovanje lokalne uprave so dobili 2.080.000 tolarjev »zagonskih sredstev«, kot se je izrazil župan. Občina Sv. Jurij ob Ščavnici ima za zdaj v rednem delovnem razmerju tri delavce: pravica Francka Lavrenčič je tajnica in tudi sekretarka občinskega sveta, dipl. ekonomistka Suzana Šadl je vodja finančnega sektorja, inž. agronomije Peter Brumen pa vodi sektor komunale oziroma infrastrukture in je torej terenski delavec.

Razvito predvsem kmetijstvo

»Katero gospodarske panoge prevladujejo v krajih vaše občine?« sem povprašal župana Slavka Mihaliča, čeprav sem slutil odgovor.

»Z območja Občine Sv. Jurij ob Ščavnici redno zaposlenih okrog 350 delavcev, kar ni veliko. Na našem območju imamo 34 gospodarskih subjektov: družb z omejeno odgovornostjo, zasebnih podjetnikov in obrtnikov. Največja in najbolj znana je firma EEK Videm - Holding (elektronika in energetika Kocuvan, op. p.) iz Biserjan, kjer je zaposleno večje število delavcev; drug

večji zasebni obrat je Mizarstvo Nedog v Dragotincih, potem Kleparstvo Jožeta Gibičarja v Vidmu, na Stari Gori ima oljarno Anton Kocbek, v Terbegovcih pa Alojz Belšak ... To pa seveda še niso vsi zasebni podjetniki oziroma obrtniki. Ne manjka nam tudi gostišč. Na območju Občine Sv. Jurij pa imamo predvsem dobro razvito kmetijstvo, zlasti v Biserjanah, Bolehnečicah, Slaptincih in Dragotincih so tradicionalno večje kmetije. Od poljščin največ pridelajo koruze, zlasti za siliranje, potem pšenico in sladkorno peso. Zemljiški sklad naših kmetov je v zadnjem času spet nekoliko večji, saj so veliki večini vrnili zemljo, ki je bila nacionalizirana, in jo le-ti v glavnem že obdelujejo. Naši kmetje imajo veliko molznih krav in si tako z oddajo mleka ustvarjajo pomembne vire za preživetje družin in nadaljnje naložbe v kmetijstvo. Dohodki so seveda tudi od reje govejih pitancev. Spodbudno je, da je na našem območju v velikem razmahu spet kooperacijska prašičereja, zlasti v Slap-

imajo policijsko postajo, novo poslopje podružnice LB Pomurske banke, vrtec, ki ga v dveh skupinah obiskuje 50 otrok, in še bi se našlo kaj, kar sodi med tako imenovane javne službe.

Slavko Mihalič, župan Občine Sv. Jurij ob Ščavnici

Kdor poje, slabo ne misli

»Občina je tudi pomagala pri nakupu opreme za prizidek oziroma večnamensko dvorano, ki je pri cerkvi, zato se lahko v njej sestajajo vsi občani, društva, skupine ... Naš otroški vrtec spada v Vzgojno-varstveni zavod Radenci, želimo pa si, da bi bil v prihodnjem letu pod okriljem Osnovne šole Videm ob Ščavnici. Obstoji tudi predlog, da bi imeli samostojen vzgojno-varstveni zavod, ki bi ga ustanovila Občina Sv. Jurij ob Ščavnici. Prihodnje leto bomo prenovili kulturni dom v Vidmu ob Ščavnici in morda bo v njem spet kino. Prošnja za denarno pomoč je že na ustreznem ministrstvu. Kulturno življenje v našem občinskem središču kakor tudi v več drugih krajih se spet oživlja, kar je zlasti

naštudiralo igro v 8 dejanjih Ciganka. Z bračnimi vajami so že začeli!«

Dobrodošli v Občini Sv. Jurij

S katere koli strani prihajate v občino, katere župan je Slavko Mihalič, povsod boste »na meji« zagledali table z napisom: Občina Sveti Jurij. Dobrodošli! Postavili so jih 6 in na njih je tudi grb Občine: sv. Jurij na konju, ki reže del svojega oblačila, da bi ga dal revnemu popotniku. Tak grb je še na zastavi občine in še mnogo kje drugod. Občina Sv. Jurij ob Ščavnici ima svoj praznik 23. aprila, torej na jurijevo, ko je sicer farno žegnanje. Praznujejo v nedeljo, ki je bliže temu datumu. K večji promociji tega območja pa vedno več prispeva tudi Turistično društvo Sv. Jurij ob Ščavnici, ki sicer deluje že nekaj let. Mnogi se boste teh zanesenjakov spomnili po njihovih predstavah na mimohodih, organiziranih v okviru programa kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni, kjer so predstavljali noše in razne običaje. Velika folklorna prireditev pa je bila pred dvema letoma tudi pri Vidmu ob Ščavnici, ki so predstavili žetvene običaje. Tedaj je sicer sodelovalo več kot 10 krajev. Tačas pa živijo predvsem za svoj veliki projekt: mlin na veter. Njegovo ogrodje že nekaj časa stoji na Stari Gori, kmalu pa bo pod streho in potem bodo z gradnjo nadaljevali vse dotlej, dokler se veturnice ne bodo zavrtle in pognale mlinškega kamna. V bližini mлина je starodavna cerkev in tudi zaradi nje si obetajo na Stari Gori še več turistov. Ti pa radi prihajajo seveda tudi na »obalo« Blaguškega jezera. Še kaki dve leti ga bo imelo v zakupu (pač v skladu s pogodbo) podjetje Agon, d. o. o.,

iskal župana, a ga tisti hip ni dobil, ker je bil na terenu. Pohvaliti pa gre tudi prizadevanja ljudi v Sovjaku, zlasti Jožice Tibaut, saj postaja ta kraj ob vznožju vinogradov prava turistična točka. Bo tam vinska cesta?

Proračun bodo »popravili«

»Kolikšnem pa je predračun Občine Sv. Jurij ob Ščavnici in kateri so pomembnejši prihodki

Najpomembnejša gospodarska panoga v Občini Sv. Jurij ob Ščavnici je kmetijstvo. Večje kmetije niso le iz novejšega obdobja, ampak tudi iz preteklosti. Tako je tudi v Seliščih.

in odhodki,« sem vprašal župana Slavka Mihaliča.

»Proračun za leto 1995 je »težak« 106.000.000 tolarjev, a ga bomo kmalu spremenili, tako da bo po rebalansu znašal 131.000.000 tolarjev. Še naprej bo »napet«, ko pa je potreba veliko, prihodkov pa veliko manj. Največja postavka med prihodki je tako imenovana izravnava republike in znaša 90.000.000 tolarjev; drugo so razne takse in del dohodnine. Od odhodkov gre največ za pokrivanje materialnih stroškov in osnovnošol-

vse pa bomo storili, da ne bo več drselo pri Zorkovih v Kutincih.«

Tri gasilska poveljstva

Kar zaklepetal sem se z mrazem prijaznim županom Slavkom Mihaličem, ki mi je tudi omenil, da takrat, ko je kandidiral, sploh ni mislil, da bo tudi izvoljen. Po tem ko se je to zgodilo, pa je bilo treba seveda poprijeti. Poveljstev na območju teh krajev je veliko in treba jih je rešiti. Veliko vsega sem že zapisal, kar dam naj, da v Občini Sv. Jurij še razmišljajo o širitvi zagnanosti lišča vodovodnega omrežja, »prikličejo« na Telekom, naj vendarle priključi na telefonsko omrežje tistih 230 gospodinjstev, ki so na novo zaprosila za telefonski priključek, saj novejša digitalna centrala to vsekakor omogoča. Zanimiva je ideja, da bi kable, po katerih tečejo televizijski signali, napeljali v vse kraje občine, saj jih zdaj imajo le pri Vidmu ob Ščavnici, kar bi bilo koristno najmanj dvakrat: streh bi lahko sneli antene in prek internega kanala bi lahko bili boljše informirani o delu župana, občinskega sveta, društev in tako naprej.

Omenil se sem društev. Na območju Občine Sv. Jurij imamo 9 gasilskih društev: v Vidmu, Sovjaku, Slaptincih, Grabonošu, na Rožičkem Vrh, v Dragotincih, Seliščih, Bolehnečicah in seveda na Stari Gori. Ugotovimo, da prav vseh društev ni mogoče opremiti z drugo opremo, zato v občinskem gasilskem poveljstvu predlagajo, da bi okrepili društva Videm ob Ščavnici, Stara Gora in Rožički Vrh.

ŠTEFAN SOBOČAN

Pri Vidmu ob Ščavnici je starodavna cerkev sv. Jurija, zato so občino poimenovali v Sv. Jurij ob Ščavnici.

zasluga novih vodstev. V Vidmu ob Ščavnici je zlasti veliko ljubiteljev petja, zato imajo kar 5 pevskih zborov: 3 šolske, mešani pevski zbor odraslih in otroški pevski zbor. Uspešna pa je tudi skupina ljudskih pevk, ki jih vodi Marija Simonič. Oživlja pa dramska dejavnost! Do slovenskega kulturnega praznika (8. februarja) bo 15 amaterskih igralcev

iz Gornje Radgone, potem pa ... Kdo bi vedel, kako bo, ko pa je z ministrstva za varstvo okolja tako težko dobiti koncesijo za izrabljanje te naravne dediščine. Kaj pa govorice od gospodu Herzogu, ki je sicer najemnik radgonskega gradu, zdaj pa naj bi od kmetov kupil zemljišča na pobočju jezera? Nekaj od tega mora biti, sicer neki dan ne bi kar tako

skem izobraževanju, v vrtcu pa tudi za osebne dohodke. Za to porabimo okrog 50.000.000 tolarjev. Večja postavka med odhodki je denar, ki ga namenjamo za modernizacijo cest. Le-

Vsak četrtek Vestnik!

Obiskali smo Občino Moravske Toplice

Občina Moravske Toplice, ki meri 691 kvadratnih kilometrov, je ena največjih v severovzhodni Sloveniji, po razdelitvi nekdanje soboške občine pa največja na tem območju.

V njej živi okrog 6.400 prebivalcev v kar 13 krajevnih skupnostih. Te so: Andrejci, Bogojina (sem spadajo še kraji Bukovnica, Filovci in Ivanci), Ivanovci, Krnci, Martjanci, Moravske Toplice (Zgornji Moravec), Motvarjevci, Noršinci, Prosenjakovci (Berkovci, Čičečka vas, Ivanjševci, Pordasinci in Središče), Ratkovci (Kancčevci in Lončarovci), Sebeborci, Selo - Fokovci in Tešanovci (Lukačevci, Mlajtinci, Suhi Vrh in Vučja Gomila).

Najbolj znan kraj so gotovo Moravske Toplice, ki so se razvile v veliko zdravilišče in turistično središče, ki ga dobro poznajo daleč po svetu. Nastale so pod južnimi obronki Goriškega, približno 7 kilometrov severovzhodno od Murske Sobotice. Toplice so se razvile v ravnini ob potoku Lipnica. Izvir termalne vode z zdravilnimi učinki so odkrili italci nafta leta 1960 v globini 1115 do 1117 metrov. Kdo neki ne pozna romanske rotunde v Seli iz prve polovice 13. stoletja, ki so ji leta 1845 zazidali vhod in preuredili okna ter prizidali pravokotno lopo in zvonik? Restavracija cerkvice leta 1956 je stavbo povrnila prvotno podobo. Ali pa morda župne cerkve v Martjancih, ki je delo stavbarja in slikarja Janeza Aquile iz Gornje Radgone? Ta se je sam upodobil na razni steni ob oknu, kar je najstarejši avtoportret na Sloveninem. Cerkev je zgrajena v tipičnem gotskem slogu, o čemer pričča že lepo oblikovan zvonik. Martjanci pa se rad ustavi pri značilni cerkvi v Bogojini, ki je Plečnikova mojstrovina prezidave stare cerkvene stavbe. Upošteval je pokrajinsko stavbarsko tradicijo, za dekoracijo pa je uporabil izdelke domače lončarske obrti. Nedaleč od tod so Filovci, središče lončarstva.

ŽUPAN OBČINE MORAVSKE TOPLICE Franc Cipot

gnile, da si z zadovoljstvom ogledajo naš kraj. Ne predstavljam pa si, da bi Občini Moravske Toplice rekli turistična občina zgolj zaradi zdravilišča. Res je sicer, da je to zelo pomembno, toda želimo, da se istočasno turizem razvija tudi v drugih predelih naše občine. Svoj koncept turističnega razvoja imamo zamišljen tudi kot razvoj turistične dejavnosti znotraj Moravskih Toplic, kjer so posamezni investitorji že izrazili željo, da popestrijo ponudbo predvsem s projektom turističnega naselja Podov, ki ni konkurenca Zdravilišču Moravske Toplice, temveč dopolnilna dejavnost. S tem bodo Moravske Toplice dobile več gostov in hkrati večjo možnost razvoja,« poudarja župan Občine Moravske Toplice Franc Cipot.

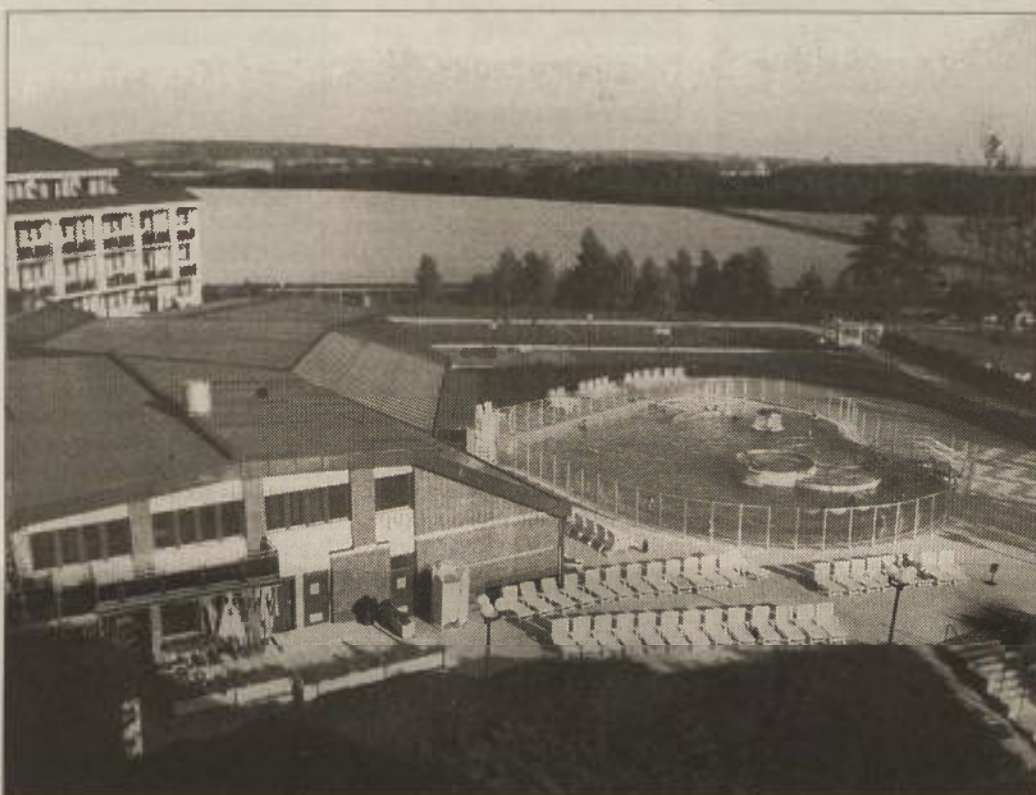
Veslanje na Ivancih?!

Veliko pa si obetajo tudi od ureditve gramoznice na Ivancih, kjer zdaj še kopljejo gramoz. »Ker so naravne možnosti, želimo tam razviti športnorekreativski objekt, povezan s turistično dejavnostjo. Okolje daje možnost, da se zaradi velikih povišin zgradi steza za veslanje do dolžine tisoč metrov, s čimer bi v naše kraje pritegnili drugačno populacijo obiskovalcev in gostov. Hkrati bi tam uredili kamp. Zelo pomemben objekt naj bi nastajal v Bukovnici, vendar je o tem še premalo natančnih podatkov, pojavlja pa se tudi več različic, zato lahko povem le to, da bo ta projekt za nas zanimiv, če

bo vpet v to okolje in se ne bo neposredno posegalo v ekologijo. Po drugi strani pa si želimo, da dobimo takega investitorja, ki bo sposoben ne le zgraditi neki turistični objekt, ampak tudi celotno infrastrukturo. Za razvoj turizma v drugih krajih vidimo možnost zlasti z gradnjo turističnih in vinskih poti. Ta zadeva postaja aktualna, saj smo tik pred začetkom razprave o prostorskih planih, s prostorsko ureditvenimi pogoji pa bomo določili lokacije

no 10 kilometrov vaških cest na Goričkem. »Če želimo izvrševati osnovno nalogo, ki sem si jo zadal tudi v svojem konceptu, da je treba vsaj do leta 2000 pripeljati sodobno asfaltno cesto do vsake domačije, bo potrebno ogromno vlaganj. Letos pa smo tudi posodobili vodovod v Noršincih, dokončali krajevno omrežje vodovoda v Sebeborcih, v drugi fazi pa je gradnja kanalizacije v Martjancih, kar je zelo zahteven projekt.

V letošnjem letu pa so se žal na našem območju plazovi sprožili kot za stavo. Bilo jih je kar deset, od tega smo tri ob pomoči republiških sredstev uspeli vsaj ustaviti,« še zveemo od prvega moža moravske občine.

IZ PTIČJE PERSPEKTIVE - Pogled na del Zdravilišča Moravske Toplice z njegovo slikovito okolico

in prenos turizma v te kraje. Vse to naj bi potem še zaokrožili z blagovno znamko, ki naj bi se pojavljala tako na turističnih izdelkih kot tudi na izdelkih iz teh krajev.

»Do leta 2000 asfalt do vsake domačije«

Seveda ima Občina Moravske Toplice, ki je sorazmerno velika, tudi veliko najrazličnejših potreb, zlasti še infrastrukturnih. Ta je namreč tudi pri njih pereč problem, saj je še vedno premalo denarja, da bi lahko ugodili vsem željam in potrebam ljudi. To velja v prvi vrsti za tiste kraje, kjer so prebivalci še vedno pripravljene prostovoljno prispevati in s samoprispevkom zbrati vsaj del potrebnih sredstev. Pri tem ne gre prezreti, da so letos na tem področju naredili sorazmerno veliko. Tako je bil namenu predan prizidek s sodobno telovadnico pri Osnovni šoli Bogojina, dokončan je dvojezični otroški vrtec v Prosenjakovcih, zgrajena je bila cesta skozi Ivanovce, ki je za to lepo dolino vsekakor pomembna pridobitev, začela pa so se tudi dela na cestnem odseku od Sebeborca do križišča s Puncinci, kar je ob vsakodnevni vožnji ljudi na delo v bližnjo Mursko Soboto zelo pomembno. Poleg tega se gradi in obnavlja približ-

Mlekarstvo, ne pa svinjereja

Ne moremo tudi mimo standarda ljudi v novoustanovljeni Občini Moravske Toplice. »Lju-

Občinski svet Moravske Toplice sestavljajo: Predsednik Štefan Kuhar (SDSS) in podpredsednik Jožef Grabar (neodvisni) ter člani Alojz Berden (SLS), Štefan Ferencak (neodvisni), Alojz Glavač (SDSS), Franc Horvat (Zeleni), Dušan Klanjčar (SDSS), Jožef Matis (LDS), Slavko Ozvatič (LDS), Geza Puhar (madžarska narodnost), Branko Recek (Zeleni), Janez Rožman (ZLSD), Janez Škalič (LDS), Jože Škerlak (LDS), Slavko Škerlak (neodvisni), Tibor Vöröš (madžarska narodnost) in Jože Vugrinec (SDSS).

dje bodo zadovoljni, če bodo lahko svoje potrebe in interese zadovoljevali čim bližje svojemu domu. Pri tem želimo naš razvoj usmeriti v turizem, kjer naj bi se dodatno zaposlilo precej naših občanov. V kmetijstvu, ki je še vedno najpomembnejša panoga naše občine, saj veliko ljudi, zlasti na Goričkem, še vedno živi izključno od te dejavnosti, pa želimo pridobiti take programe predelovalne industrije v ožjem smislu. Na ta način bi omogočili zaposlitev mnogim ljudem. Pri tem si prizadevamo kmetijstvo obdržati v fazi, ki ne bo problematična, saj se bojimo, da bi nekdo poskušal na to območje, ki je relativno ekološko čisto, uvesti svinjerejo, potem pa ne bi mogli

IZ GRAMOZNICE VESLAŠKA STEZA - Izkop kakovostnega gramozu v Ivancih

več govoriti o ekološko čistem kmetijstvu. Zato želimo, da bi ljudje na našem območju obdržali tisto, kar je bilo osnova vsakega kmetijskega gospodarstva in trdnega kmeta, to pa je mlekarstvo. Pri tem moram pohvaliti zadrugo z našega območja, ki tesno sodeluje s predelovalno industrijo, torej s Pomurskimi mlekararnami, ki se uspešno zoperstavljajo konkurenci. Tudi vse drugo, kar je povezano s kmetijstvom, naj bi bilo urejeno po tem

načelu, kar pomeni nove oblike kmetijskih zadrug, ki bi našim kmetom omogočile še tesnejšo povezavo s tržiščem oziroma raziskavo trga, predvsem pa seveda možnost prodaje proizvodov,« pravi Franc Cipot.

Z novo občinsko stavbo bližje ljudem

Tik pred koncem je gradnja nove občinske stavbe v Moravskih Toplicah, kjer bomo upravno dejavnost občine opravljali v skladu s pričakovanji ljudi. S tem pa bo dana tudi možnost za pridobitev čim več upravnih dejavnosti, ki bodo omogočile dodatne zaposlitve. »V turizmu ima naša občina tisto mesto, ki mu že daje nekaj možnosti regionalnega pomena in s tem tudi regionalnega centra. V kmetijstvu pa bo treba razmišljati, da bodo upravne funkcije razdeljene tako, da bodo tiste panoge, ki prevladujejo, čim bližje svoji bazi. Z razvojnimi projekti, ki zajema tudi prostorske plane, smo k sodelovanju skušali pritegniti predvsem strokovnjake iz naše občine, s čimer se ne odrekamo sodelovanju s strokovnjaki z drugih območij. Tako smo za svoje potrebe nekako začeli urejati tudi kadrovske evidenco. V prvi vrsti zato, ker so nekateri predpisi omejevali možnosti vpogleda v podatke o izobraženih ljudeh. V ta namen smo se lotili lastnega popisa kadrov iz naše občine. Dobro se namreč zavedamo, da brez kadra, ki bi bil sposoben neko stvar producirati, v prihodnje ni možno načrtovati nobenega razvoja,« je ob koncu poudaril župan Občine Moravske Toplice.

MILAN JERŠE

Prihodnost v ekološko čistem turizmu

Občina Moravske Toplice je v razglednem nekaj posebnega. Je namreč narodnostno mešana, obmejna, kmetijska in turistična. Pri tem dajejo še poseben poudarek turizmu, kjer želijo najti svoje mesto in možnosti za hitrejši razvoj. Po drugi strani pa je Občina Moravske Toplice še vedno prelahko industrijsko razvita. Res pa je, da zaradi tega ne čutijo onesnaževanja okolja. Zato skušajo svojo prihodnost videti v ekološko čistem turizmu. »Na vsak način želimo, da naš osnovni adut, ki že daje svoje rezultate in je pomemben dejavnik turizma ne samo v Pomurju, ampak tudi v Sloveniji, to so Zdravilišče Moravske Toplice, še naprej ostaja gonilna sila prihodnjega razvoja. Pri tem pa je treba za dobro počutje gostov najti dodatne možnosti, ki jih bodo še bolj prite-

V občinskem objektu v Moravskih Toplicah, katerega investitor je občina in je pred koncem zgraditve, bodo upravni prostori ter dvorana s 50 sedeži za občinske in širše potrebe, saj bo v njej možno izvajati razne seminarje, z manjšimi posegi pa jo bo mogoče spremeniti tudi v poročno dvorano. Tam bo tudi turistična pisarna s širšimi občinskimi informacijami. del objekta pa bo namenjen zdravstvu. Velikost omenjene občinske zgradbe je približno 300 kvadratnih metrov. Poleg tega je v prvi fazi predvidena še pošta, zgoraj pa je investitor prostorov za zasebnike in turistične potrebe SKB-podjetje. Delež financiranja občine je nekaj čez 40 milijonov tolarjev. Po pogodbi z izvajalci naj bi stavbo končali do 15. decembra letos, z ureditvijo notranjosti prostorov pa bi občinsko dejavnost lahko prenesli v ta objekt v začetku februarja.

Novoustanovljene občine »razbile« monopol Iz sence na sonce

Namesto razmeroma velikih štirih občin je v Pomurju zdaj kar osemnajst manjših. Tako so se pač odločili ljudje in njihovo voljo je treba spoštovati, čeprav bi marsikje raje imeli drugačno občino. To so dejstva, ki jih lahko zaznamo iz marsikaterega pogovora in sestanka na lokalni ravni. Zdi pa se, da so se mnogokje vsaj prikrito sprizgajali z rešitvami, ki jih drugače odklanjajo.

Čeprav je od nove prostorske, politične, gospodarske, kulturne in še kakšne »razdelitve« preteklo komajda deset mesecev, je že mogoče reči, da se nova lokalna samouprava v manjših občinah razmeroma hitro in uspešno uveljavlja. Vse bolj jasno je, da bodo posej v Gornjih Petrovcih, Rogoševcih, Črenšovcih, Odrancih, Svetem Juriju še in marsikje druge, kjer so zdaj sedeži novoustanovljenih občin, lažje, hitreje in učinkoviteje zadovoljevali svoje posebne interese. Pa najsi gre za gospodarstvo, ceste, komunalo, šolstvo ali kulturo. S tem pa bo hkrati konec nenehnih očitkov manjših krajev, češ da jih je velika občina v preteklosti preveč zapostavljala.

V preteklih mesecih so se v podeželskih prekmurskih občinah lomila kopja glede nujnosti takojšnje obnove vseh tistih občinskih in lokalnih cest, ki so bile v programu prejšnje soboške in lendavske občine. Podobno pa se je dogajalo tudi na desnem bregu reke Mure. Upoštevati je potrebno, da je šlo v tem primeru za velik investicijski zalogaj, ki mu siromašne občine niso mogle biti kos. Zato sedaj zahtevajo izpolnitev starih obljub, ki so jih sprejeli še odborniki prejšnjih občinskih skupščin, posebej še zato, ker so novoustanovljene občine postale čez noč tudi pravne naslednice nekdanje velike občine. Na ta denar vsekakor računajo pri delitveni bilanci.

Ob vsem tem je razveseljivo, da se z novo lokalno samoupravo krepki tudi sodelovanje med večino pomurskih občin. Vedeti je treba, da ne gre za nikakršne izmišljene ali prisilne oblike sodelovanja, temveč silijo župane in občinske svete k skupnim nastopom skupni problemi. Predvsem seveda mislimo na obnovo in posodobitev magistralnih in regionalnih cest ter turistično promocijo pokrajine ob Muri itd. Zdi se, kakor da so odstranjene nekatere ovire iz prejšnjih let, ko so imele monopol le štiri velike občine, vsi drugi pa so bolj ali manj živeli v njihovih večnih sencah. Z novo lokalno samoupravo in večjim številom občin je ta monopol izginjal in kar naenkrat je v novih razmerah prišlo do novega vala sodelovanja in razumevanja.

Ne pravimo zaman, da je zdrava konkurenca dobrodošla na vseh področjih življenja in dela. Tako je tudi pri uveljavljanju nove lokalne samouprave, saj so k ustvarjalnejšemu razpoloženju nedvomno pripomogle tudi manjše novoustanovljene občine. Kaže, kot da so se zavist in stara nasprotja izgubila kot milni mehurčki. To pa seveda ne pomeni, da tudi v prihodnje ne bo težav. Vsekakor pa jih bo v novih razmerah veliko lažje reševati.

MILAN JERŠE

Morda vas zanima, kaj prinašajo predlogi novih šolskih zakonov

Od vrtca do univerze

Dobili naj bi zasebne vrtce in šole, verouk v šolah ni predviden, soglasje za ravnatelja naj bi dal šolski minister

Kaže, da smo naposled dokaj blizu sprejemu nove šolske zakonodaje, ki zajema predšolsko vzgojo v vrtcih, vzgojno-izobraževalno delo v osnovnih šolah, gimnazijah, poklicnih in strokovnih šolah ter izobraževanje odraslih in organizacijo ter financiranje vzgoje in izobraževanja. Za vsa ta področja so pripravljene posebni zakoni, ki so po nekaj burnih razpravah »prestali« že dve obravnavi v slovenskem parlamentu, tako da so dobili naziv predlogi in jih zdaj čaka še zadnje dejanje. Predvideno je, da jih bodo sprejeli še letos. In kaj bo oziroma naj bi prinesla nova šolska zakonodaja?

Odpreti vrtce, če ...

Temeljne naloge vrtcev so pomoč staršem pri skrbi za otroke, izboljšanje kakovosti življenja družin in otrok ter ustvarjanje pogojev za razvoj otrokovih telesnih in duševnih sposobnosti. Osnovna načela predšolske vzgoje pa so demokratičnost, pluralizem, avtonomnost, strokovnost in odgovornost zaposlenih, enake možnosti za otroke in starše, upoštevanje različnosti med otroki, pravica do izbire in drugačnosti ter ohranjanje ravnotežja med raznimi vidiki otrokovega telesnega in duševnega razvoja.

Vzgojno delo v vrtcih poteka v slovenskem jeziku, na narodnostno mešanih območjih pa v skladu s posebnimi zakonskimi predpisi. Tako je za dvojezično območje v Prekmurju, kjer živijo pripadniki slovenske in madžarske narodnosti, opredeljeno, da poteka vzgojno delo po že ustaljeni praksi (dvojezični model), da se torej enakovredno uporabljata slovenski in madžarski jezik. Posebne pravice veljajo (bodo) tudi za romske otroke, za otroke s posebnimi potrebami (telesno ali duševno prizadeti) pa je potrebno izvajati prilagojene programe.

Poleg javnih zakon omogoča tudi ustanavljanje zasebnih vrtcev, ki jim bo pripadalo za posameznega otroka 85 odstotkov od sredstev, ki jih lokalna skupnost

zagotavlja za plače in materialne stroške na otroka v javnem vrtcu. Predšolska vzgoja pa se bo lahko opravljala tudi na domu (zaradi bolezni otrok) ali v vzgojno-varstveni družini.

Med novostmi velja posebej omeniti to, da je lokalna skupnost (občina) dolžna najkasneje v 30 dneh začeti postopek za zagotovitev dodatnih prostih mest v javnem vrtcu ali razpisati koncesijo za ustanovitev novega vrtca, če starši v nekem kraju izrazijo interes za vključitev v vrtce tolikšnega števila otrok, da bi se »skladu s standardi in normativni oblikoval en oddelček, pa v istem kraju ni vrtca, ki bi izvajal javno službo za predšolsko vzgojo.

Predšolska vzgoja v vrtcih poteka v dveh starostnih obdobjih (oddelkih). Prvo obdobje zajema otroke od enega do treh, drugo pa od treh let do vstopa v osnovno šolo. Število otrok v oddelku 1. obdobja ne sme presegati 12, v oddelku 2. obdobja pa 22 otrok. To določilo naj bi zares dosledno upoštevali, saj je v nasprotnem primeru predvidena denarna kazen v višini najmanj 50.000,00 tolarjev za odgovorno osebo v vrtcu.

Sredstva (financiranje) za delovanje vrtcev naj bi zagotavljali v proračunih lokalne skupnosti, oziroma razliko med ceno programov in plačilom staršev. Njihovo plačilo pa se določi na podlagi lestvice, ki starše razvršča v razrede glede na dohodek na družinskega člana v primerjavi s povprečno plačo na zaposlenega v Republiki Sloveniji in upošteva premoženjsko (socialno) stanje družine. Država torej ne misli financirati programov in materialnih stroškov vrtcev. Ali bo tako tudi odločeno pri zadnji obravnavi predloga Zakona o vrtcih, pa je zaenkrat še odprto vprašanje.

OŠ 9 let, vmes 3 obdobja, pouk o religijah in etiki izbirni predmet

Tudi na področju obveznega osnovnošolskega izobraževanja se poleg javnih obetajo še zasebne osnovne šole. Najpomembnejša novost, ki jo prinaša novi Zakon o osnovni šoli, pa je podaljšanje obveznega osnovnošolskega izobraževanja na 9 let. Učni jezik je slovenski, razen na narodnostno mešanih območjih, kjer bo veljala podobna ureditev kot v otroških vrtcih (v italijanščini na Obali oziroma dvojezično v Prekmurju). Prav tako je predvidena

meni, da bi v ta namen morale zagotavljati sredstva v občinskih proračunih. To pa bo velik problem, zato si ravnatelji šol in nekateri drugi prizadevajo, da bi vsaj za solo v naravi plačevala država.

Nekaj povsem novega od dosedanje prakse v osnovnošolskem izobraževanju bodo tudi tako imenovane triade, to je tri zaokrožena obdobja. Prvo bo trajalo od 1. do vključno 3. razreda, drugo od 4. do 6. razreda, tretje pa od 7. do 9. razreda. V 1. razredu bosta hkrati poučevala dva učitelja (učiteljica ali učitelj in učiteljica), oziroma učitelj in vzgojitelj predšolskih otrok. V drugem obdobju bodo lahko v 4. razredu poučevali tuj jezik in vzgojne predmete (skupaj le 2) poleg razrednega tudi predmetni učitelji, enako velja za 5. razred, kjer bodo lahko predmetni učitelji »prevzeli« tri omenjene predmete, v 6. razredu pa bodo poučevali učitelji predmetnega, lahko pa tudi razrednega pouka. V tretjem obdobju pa bodo poučevali le učitelji predmetnega pouka.

V prvih treh razredih bodo ocenjevali znanje učencev le opisno, v drugem obdobju pri vseh predmetih opisno in številčno, v

hajanje« med nivoji na podlagi ocen.

Če drugega ne, se bodo šolarji prav gotovo razveselili opredelitve, da jim v prvem in drugem obdobju ne bo potrebno ponavljati razredov ne glede na dosežen učni uspeh, razen če bodo to zahtevali starši ali na predlog učitelja oziroma šolske svetovne službe v soglasju s starši. Učenci, ki bodo imeli ob koncu pouka v 7. ali 8. razredu po dve negativni oceni, pa bodo morali do konca šolskega leta opravljati popravni izpit, in to največkrat dvakrat. Učenci 9. razreda pa bodo lahko opravljali popravni izpit tudi iz več predmetov, in sicer štirikrat. Kder bo pri tem neuspešen, bo moral ponavljati razred.

Gimnazija za nadaljnji študij

Po mnenju pedagoške stroke in tudi precejšnje dela politikov je gimnazija take vrste srednje šole, da je potrebno zanjo sprejeti poseben zakon, torej ločeno od srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja. Med njenimi cilji pa je na prvem mestu posredovati dijakom znanje, ki bo na mednarodno primerljivi ravni in kakršno je potrebno za nadaljevanje izobraževanja v visokem šolstvu. Gimnazija naj bi bila torej predvsem pripravilnica za nadaljnji študij, za vse dijake pa je predvidena ob koncu štiriletnega izobraževanja še matura (možnost opravljanja zaključnega izpita ni omenjena), ki je pogoj za pridobitev srednje izobrazbe gimnazijskega programa. V ta namen pa so gimnazije

dolžne organizirati poseben maturitetni tečaj, ki traja največ eno leto. Z novim Zakonom o gimnazijah bodo (naj bi) dobili vpisani status dijaka, doslej pa so bili uradno učenci. Predvideno je, da naj bi imeli dijaki možnost hkratnega izobraževanja na več šolah oziroma po več

izobraževalnih programih. Takšnih primerov pa bo v praksi najbrž zelo malo.

Zakonsko določena obremenitev dijakov bo lahko obsegala tedensko največ 30 ur brez športne vzgoje. Obstaja dilema, ali potemtakem ta predmet ne bo obvezen. S tem bi storili precejšen korak nazaj pri skrbi za zdrav telesni razvoj mladih. Obeg vseh oblik izobraževalnega dela pa ne bo smel presegati 36 ur tedensko.

V 38. členu Zakona o gimnazijah je med drugim opredeljeno, da učitelj omogoči dijakom sodelovanje pri načrtovanju preverjanja in ocenjevanja njegovega znanja. Dijak mora biti z oceno pri ustnem preverjanju seznanjen takoj, ocenjeno pisno nalogo pa je treba dijaku vrniti na vpogled.

Kdo bo dal soglasje k imenovanju ravnateljev?

Če bo sprejet tudi nov Zakon o organizaciji in financiranju vz-

goje in izobraževanja, potem bo morebiti sprejeto tudi določilo, da imajo učenci pravico do brezplačne izposoje učbenikov, kar bi bila vsekakor velika razbremenitev za starše. Sicer pa se je v zvezi s tem zakonom doslej govornajveč glede poglavij o imenovanju ravnatelja in avtonomnosti šolskega prostora.

Ravnatelja šole ali vrtca bi imenoval ali razreševal svet tega zavoda (sestavljali ga bodo 3 predstavniki ustanovitelja, 3 predstavniki delavcev vrtca ali šole in 3 predstavniki staršev), pred tem pa si bo moral svet pridobiti mnenje vzgojiteljskega, učiteljskega ali predavateljskega zbora, kakor tudi mnenje lokalne skupnosti, kjer je sedež javnega vrtca ali šole. Poleg tega si bo moral svet pridobiti k imenovanju ravnatelja soglasje (soglasje) ministra. Sedaj glasujejo v soglasju občinski sveti, pri čemer večkrat prevladajo politična mnenja nad strokovnimi razlogi.

Glede avtonomije šolskega prostora pa je predvideno, da se lahko dejavnosti, ki niso povezane z vzgojo in izobraževanjem, izvajajo v javnem vrtcu ali šoli samo z dovoljenjem ravnatelja, prepovedano pa naj bi bilo delovanje političnih strank in njihovih podmladkov in konfesionalne dejavnosti, kot so verouk ali konfesionalni pouk religije s teologijo, obredi in pouk, pri katerem o vsebinah, učbenikih, izobraževanju učiteljev ter priložnostih posameznega učitelja ni poučevanje odloča verska skupnost.

Spet bodo vajenci

Osnovna naloga srednjih poklicnih in strokovnih šol bo posredovati znanje (na mednarodno primerljivi ravni), spretnosti in veščine, potrebne za opravljanje poklica. Tovrstno izobraževanje bo potekalo v nižjih poklicnih šolah (programih), ki bo trajalo 2 leti oziroma 3 leta za učence, ki ne bodo uspešno končali osnovne šole, v srednjih poklicnih šolah (od treh do štirih let) in srednjih tehniških oziroma drugih strokovnih šolah (štiri do pet let). Poleg tega pa je predvideno srednje poklicno-tehniško izobraževanje v trajanju 2 let, poklicni tečaj pa šest mesecev od enega leta in višje strokovno izobraževanje do dve leti.

Kdor se bo izobraževal pri delodajalcu in v poklicni šoli, bo imel naziv vajenec, tako kot je bilo to pred uvedbo »zloglasnega« usmerjenega izobraževanja. V času vajeniškega razmerja bodo imeli vajenci pravico do brade kot nadomestila plače v višini 15 odstotkov od bruto povprečne plače v gospodarstvu Republike Slovenije v 1. letniku in potem za vsak naslednji letnik po 5 odstotkov več.

Nižjo in srednjo poklicno izobrazbo si bodo pridobili dijaki po končanem izobraževanju in opravljenem zaključnem izpitu srednje strokovno izobrazbo po opravljenem poklicno-maturitetnem izpitu, strokovno izobrazbo pa si bodo pridobili tudi v poklicnem tečaju s področja posameznih strokovnih in opravilnim mojstrskim, delovodskim, poslovojskim oziroma drugim ustreznim izpitom v skladu z zakonom.

Tako imenovana bela knjiga s novimi šolskimi zakoni vsebuje tudi Zakon o izobraževanju odraslih, ki naj bi omogočal vzgojno-izobraževalno in izpopolnjevanje odraslih. Ljudske univerze in drugi izvajalci tovrstnih programov so si v dosedanjih razpravah okrog tega zakona prizadevale doseči, da bi država tudi zanje odrezala zadosten del proračunske pogače in jim zagotovila ustrezno mesto v izobraževalnem procesu.

Starši, otroci in učitelji - korak bližje k prijazni šoli

V sončnem oktobrskem dnevu so siva asfaltna igrišča okrog Osnovne šole Gornji Petrovci dobila novo, razigrano podobo.

Sportni dan nekoliko drugače. Veseli obrazi otrok - učencev od 1. do 4. razreda, ki so s sponosom in navdušenjem spodbujali mamo ali očeta pri igranju spretnosti: pobiranju krompirja, teku z žogico in hokejski leteči predaji. Starejši učenci so se pomerili med seboj in s starši v odbojki, nogometu in med dvema ognjema. Priznati je treba, da so v kolektivnih igrah premagali svoje najstnike; pa tudi v skoku v daljavo je eden izmed očetov dosegel zavidno daljavo 5,07 metra.

Učitelji - predvsem mlajši rod - so se v igre vključevali izven konkurence.

Še vsi zadihani in zardeli so se zbrali na roditeljskem sestanku v telovadnici. Zadovoljstvo je bilo popolno, ko so predstavniki Mlinopke ravnatelju predali dragoceno darilo - nov računalnik; direktorica Ljudske univerze pa predstavlja program, v katerega se delno že vključujejo tudi učenci naše šole.

Mračilo se je, dan se je iztekal, vsi udeleženci tega športnega dne pa so se razhajali z zavestjo, da so se prijetno zabavali, se sprostiti, izmenjali izkušnje in globlje spoznali drug drugega.

Na novo sklane medsebojne vezi bodo poglobile odnose med starši in otroki; pri starših razblinile tesnobo ob prihodu v šolo, učiteljem pokazale vedrejšje obraze njihovih učencev; vsem skupaj pa pomenile nov zagon na poti do skupnega cilja - bogastva uporabnega znanja.

posebna rešitev za izobraževanje romskih otrok in učence s posebnimi potrebami.

Kot obvezni predmeti so navedeni slovenski jezik in madžarski ali italijanski jezik na narodnostno mešanih območjih, tuj jezik, zgodovina, zemljepis, etika in družba, matematika, kemija, biologija, fizika, likovna vzgoja, glasbena vzgoja, športna vzgoja, tehnična vzgoja in gospodinjstvo. Poleg obveznih predmetov pa mora izvajati osnovna šola za učence 7., 8. in 9. razredov tudi pouk izbirnih predmetov družboslovno-humanističnega sklopa in naravoslovno-tehničnega sklopa, in sicer najmanj treh predmetov iz posameznega sklopa. V okviru družboslovno-humanističnega sklopa mora šola ponuditi pouk tujega jezika ter nekonfesionalni pouk o religijah in etiki. Takšna naj bi bila torej rešitev vprašanja, ali v osnovne šole uvesti verouk, religiozni pouk idp., o čemer so se v dosedanjih razpravah najbolj lomila kopja in kresala mnenja s takšno ali drugačno ideološko obarvanostjo. Podaljšano bivanje, jutranje varstvo, dodatni in dopolnilni pouk, interesne dejavnosti ter šola v naravi pa novi zakon uvršča med razširjeni program dela osnovne šole, kar po-

tretjem obdobju pa le številčno. Ob koncu 3. razreda naj bi bilo obvezno notranje preverjanje znanja iz slovenskega jezika in matematike, ob koncu 6. razreda pa poleg teh dveh predmetov še iz tujega jezika; ob koncu 9. razreda pa je predvideno zaključno znanje preverjanje znanja po standardiziranem postopku (z zunanjimi ocenjevalci) iz slovenskega jezika (pripadniki narodnosti lahko iz madžarsčine ali italijanščine), matematike, tujega jezika ter iz dveh drugih obveznih predmetov. K temu zapišimo ugotovitev precejšnjega števila šolnikov, da bo to pripeljalo do storilnostno naravnane šole, kar pa se ne bi smelo zgoditi.

V organizaciji pouka so predvidene tudi notranja diferenciacija v prvi triadi (učitelj upošteva pri delu z učenci njihove zmožnosti, fleksibilna diferenciacija v drugem obdobju (kombinacija temeljnega in nivojskega pouka pri matematiki, slovenščini in tujem jeziku v obsegu največ 1/4 ur namenjenih tem predmetom) in zunanja diferenciacija (nivojski pouk v 8. in 9. razredu pri slovenskem in tujem jeziku ter matematiki). Ob koncu 7. razreda naj bi se učenci razvrstili po ravneh zahtevnosti, možno pa bo »pre-

kmetijska panorama

Zdravec-Erjavčevi dnevi 1995

Posvet z mednarodno udeležbo

Z večjo prirejo in boljšo kakovostjo bo slovenska govedoreja lahko uspešneje zadovoljevala evropske zahteve

Razvoj pomurske govedoreje je tako rekoč neločljivo povezan z imenom Franca Zdravca in Milana Erjavca. Oba sta delala na živilorejsko-veterinarskem zavodu za Pomurje, s svojim delom pa sta pustila pečat v pomurski in slovenski govedoreji, zlasti pri selekciji svetlo lisaste pasme. Prav po govedu lisaste pasme je Pomurje postalo znano daleč zunaj svojih meja, saj so plemenske telice, ki so jih vzredili pomurski rejci, prodajali v večino nekdanjih jugoslovanskih republik, v najboljših letih pa so jih veliko tudi izvozili. Dobremu in sistematičnemu rejškemu delu je pripisati zasluge za to, da se je skozi desetletja nenehno povečevala mlečnost pri kravah, izboljševal pa se je tudi prirast pri pitnem govedu, saj je znano, da je govedo lisaste pasme tisto, pri katerem je mogoče nadzorovati in izrabititi obe lastnosti - mlečnost in prirast. Da bi se oddolžili obema strokovnjakoma, so pred tremi leti odločili, da pripravijo Zdravec-Erjavčeve dneve, strokovni posvet kmetijske svetovalne službe. Prvega so v Radencih pripravili leta 1992, letošnji pa je bil že četrti in tako ti dnevi postajajo zdaj že tradicionalni.

Prav udeležba na teh dnevih potrjuje, da je bila odločitev republiške uprave za pospeševanje kmetijstva pri ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter pomurskega živilorejsko-veterinarskega zavoda za organizacijo tovrstnih posvetov pravilna. Prvo leto se je zbralo na posvetu v Radencih okoli 100 kmetijskih strokovnjakov, v letu 1993 jih je prišlo iz vse Slovenije v Radence že 240, lani se jih je zbralo 150, letošnjega dvodnevne posveta prejšnji teden pa se je udeležilo 185 kmetijskih strokovnjakov iz Slovenije. Letošnji je bil že tudi mednarodni, saj so bili na njem tudi strokovnjaki iz sosednje Avstrije, ki so predstavili nekatere svoje izkušnje iz govedoreje. Kot smo lahko slišali na letošnjem posvetu v Radencih, so si organizatorji zastavili cilj, da bi leta postal mednarodni, zato bodo že prihodnje leto nanj povabili še več tujih kmetijskih strokovnjakov. Kmetijski strokovnjaki iz znanstvenih ustanov

in fakultet ter svetovalci so v dveh dneh lahko prisluhnili zanimivim strokovnim predavanjem ter izmenjali tudi izkušnje iz vsakdanje prakse. Ob načrtovanju vodenju prehrane krav molznic ter ob možnostih povečevanja prireje govejega mesa in izboljšanju njegove kakovosti so posebno skrb namenili kakovosti krme, njenemu pridelovanju in spravilu ter hranilni vrednosti le-te. Svoje izkušnje na tem področju so predstavili tudi avstrijski strokovnjaki.

Le z načrtnim strokovnim delom v govedoreji je mogoče znižati stroške prireje, to pa bo v prihodnje, ko se bo Slovenija začela vključevati in združevati v evropske gospodarske asociacije, še toliko pomembnejše. Stroške prireje je mogoče znižati s pravilno prehrano in cenejšo pridelavo krme za živino in tudi o tem so govorili udeleženci letošnjih tokrat že četrtih Zdravec-Erjavčevih dnevov.

LUDVIK KOVAČ

V Dobravi, Bučevcih, Vučji vasi, ...

Nočejo ekološke bombe

Na dokaj množičnem zboru občanov so sprejeli sklep, da so odločno proti preselitvi prašičerejske farme iz Podgrada v opuščeno piščanjo farmo v Dobravi

Kmalu potem ko so krajanje v Dobravi, Bučevcih in v okoliških vaseh zvedeli, da nameravajo preseliti v opuščeno piščanjo farmo v Dobravi okrog 4.200 svinj iz farne v Podgradu, se je začelo med njimi neke vrste gibanje proti tej nameri. Zato je vodstvo KS Križevci minuli petek sklicalo zbor občanov, da bi se podrobneje seznanili, kako je pravzaprav s to zadevo, in da bi sprejeli tudi skupno stališče.

Kot je uvodoma povedal predsednik sveta križevske krajevne skupnosti Slavko Lovrenčič, naj bi bilo na voljo okrog milijon nemških mark za preselitev prašičerejske farne iz Podgrada, kar odločno zahtevajo predvsem Avstriji zaradi smrada, ki se širi na njihovo stran v avstrijsko Radgono, in tudi onesnaževanja reke Mure. Slovenija pa se je menda zavezala, da bo njihovo zahtevo izpolnila. Doslej je bilo že nekaj poskusov, da bi to tudi storili, vendar nikjer niso dobili soglasja, da bi lahko v njihov kraj preselili toliko svinj. Zdej je pri teh prizadevanjih na vrsti opuščena piščančja farma med Dobravo in Bučevci. Če bi domačini s tem soglasali, bi jih nekaj dobilo zaposlitev, imeli bi možnost, da bi poenoli dobili gnojnico in obljubljen jim je hitrejši razvoj. In kakšna so njihova mnenja?

Janko Senčar, predsednik vaškega odbora v Bučevcih: »Sodeloval sem na pogovoru v Gornji Radgoni, kjer je tekla beseda o tej pobudi. Bil sem proti, rečeno pa mi je bilo, da o tem ne morem sam odločati, ampak da je to stvar vseh krajanov. Prepričevali so me tudi, da farma ne bo povzročala večje škode v okolju, ker bi bila na globok nastilj in izplakovanje. Gnoj bi vozili v Apaško kotlino, gnojnico pa na okoliški polji in na čistilno napravo v Nemščak. V Podgradu bi ostala matična čreda, sem pa bi vozili odojke, ki bi jih pitali v beko. Ne vem, kako bi to res lahko funkcioniralo brez večjih posledic za okolje, ko pa bi za pridelovanje slame za steljo potrebovali čez 500 hektarjev polj in okrog 1000 hek-

tarjev za razvoj gnojnice. Ko bi vozili gnoj, bi dnevno peljalo skozi vas 40 tovornjakov, ki bi uničevali našo cesto.«

»Tu bomo imeli svinjske hleve, tam avtocesto, mi pa naj se preselimo v Afriko?!« se je zasilal medklic.

Nekdanji direktor kmetijske zadruge v Križevcih Tone Slavič je menil, da najbrž ne bo nobenega krajana, ki bi se strinjal s preselitvijo farne v njihov kraj. Potrebno se je povezati tudi z ministrstvom za kmetijstvo in gozdarstvo ter živilorejsko-veterinarskim zavodom, da bi dobili ustrezno mnenje. Prednosti so po njegovem privlačne za lase, v preteklosti pa je bila storjena napaka, da so tako veliko farmo v Podgradu sploh zgradili.

Zvonko Šijanec: »To bi bila ekološka bomba. Ni dileme - svinjske farne pri nas ne bo! Če gre komu na živce naš »kurečjak«, naj nam dajo vsaj polovico predvidenih sredstev za preureditev farne, pa bomo mi poskrbeli za neoporečno proizvodnjo.«

Tomí Nemec, načelnik Uprave enote Ljutomer, ki se je prav tako udeležil zbora občanov (vabljenih iz radgonske občine ni bilo), je dejal, da je na Občino Ljutomer res že prišla vloga za izdajo lokalne dokumentacije, vendar dovoljenja ne bodo izdali, če se s tem krajanje ne bodo strinjali.

Zbora so se udeležili tudi predstavniki okoliških vaških skupnosti in vsi so bili odločno proti, da bi v njihovo bližino preselili prašičerejsko farmo iz Podgrada.

JOŽE GRAJ

Obdelava tal pri sonaravnem kmetovanju

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Ločimo več tipov ohranjalne obdelave:

- **Direktna setev:** Tal pred setvijo ne obdelujemo, temveč sejemo v tla, v ozko posteljico, ki jo pripravi lemežek sejalnice, ko odrine rastlinske ostanke. Plevela uravnavamo predvsem s herbicidi.

- **Sejanje na grebene:** Ta znanim oblika obdelave je razširjena predvsem v ZDA. Rastline rastejo na grebenih, ki jih vedno znova oblikujemo med okopavanjem in osipavanjem. Tal pred setvijo ne obdelamo. Sejalnica je sestavljeno orodje, ki ima spredaj nameščen oster nož, ki reže rastlinske ostanke, za njim pa oster lemež odrine nekaj cm tal in rastlinske ostanke, tako da seme pada v očiščeno zgornjo tretjino grebena. S sejalnico lahko dodajamo še mineralno gnojilo in herbicid. Grebeni so bolj osvetljeni kot preostala površina, zato se hitreje segrejejo. Površine, kjer so rastlinski ostanki pomešani z zemljo, pa zadržujejo vlogo in preprečujejo kalitev semen plevelov.

Zaradi hitrega vznika in zgodnejše rasti je mogoče sejati tudi 14 dni prej. Ta tehnika obdelave se je v koruznem pasu v ZDA zelo dobro obnesla predvsem pri soji in koruzi. Pridelki so večji, občutno pa se tudi zmanjšajo erozija ter stroški za gorivo, delo, stroje in herbicide. V povprečju prihranijo 68 dolarjev na hektar v primerjavi s klasično obdelavo. Največji prihranek je pri herbicidih, ki jih lahko popolnoma opustimo, če jeseni pred sojo posejemo rž in pred koruzo oves, ki ju med setvijo in pri okopavanjih zadelamo. Za grebene je nekoliko manj primerna ozkoprstna setev (npr. žit), saj je pridelek med njimi nižji, v povprečju je nižji za okoli 10 %, vendar je pridelava še vedno rentabilna zaradi prej omenjenih prihrankov. Dobre uspehe so dosegli tudi na nekaterih tleh pri setvi sladkorne pese, vendar se pri tej poljščini metoda v praksi še ni uveljavila.

- **Druge oblike zmanjšane obdelave:** Pri teh gre za uporabo raznih kombiniranih orodij, s katerimi lahko tla pripravimo v več dneh pred setvijo ali pa pripravljamo tla in sejemo istočasno. Vse te oblike puščajo vsaj 30 % tal pokritih z rastlinskimi ostanki.

Obsežne, večletne in interdisciplinarne raziskave o učinku raznih tipov zmanjšane obdelave so opravili na univerzi v Giessnu v Nemčiji. Primerjali so klasično obdelavo (plug + sekundarna obdelava) s štirimi tipi zmanjšane obdelave:

- a) sestavljeno orodje iz dletastega pluga in rotobrane;
- b) sestavljeno orodje iz kultivatorja s krilnimi nogačami in rotobrane;
- c) setev z rotokultivatorjem;
- d) neposredna setev.

Proučevali so vpliv obdelave na fizikalne lastnosti tal, na biotično aktivnost, spiranje hranil in ostankov zaščitnih sredstev, procese transformacij ter onesnaževanje in gospodarnost pridelave. Ugotovili so naslednje: Obdelava s plugom zahteva bistveno več energije, večjo vlečno silo traktorja. Potrebna energija se manjša z zmanjševanjem intenzivnosti obdelave. Zbitost tal je na globini od 0 do 20 cm približno enaka tako pri obdelavi s plugom kot pri raznih oblikah zmanjšane obdelave. Pri zelo rahlih tleh na površini se zbitost z globino naglo povečuje. Večletna neposredna setev pa povzroči enakomerno zbitost po vsej globini (0-20 cm). Čeprav je ta največja, v takih tleh obstajajo značilni kanali (korenine, deževniki!), po katerih poteka izmenjava plinov.

Taka tla so izredno dobro nosilna, prevozna ter niso podvržena zbitosti in zaskorjenju. Pozitiven vpliv neposredne setve se pokaže po 20 cm, saj so tako obdelana tla tam bolj porozna (večja skupna poroznost in delež zračnih makropor). Intenzivna obdelava (predvsem s plugom) pa povzroči v globini pod 20 cm zmanjšanje deleža por, v katerih se izmenjujejo plini, poteka vodna drenaža in se razvijajo korenine.

Z direktno setvijo ostane kar 95 % organskih ostankov v zgornjih 10 cm tal, medtem ko pri obdelavi s plugom le slabih 20 %. V tem sloju poteka najbolj intenzivna aerobna razgradnja organskih snovi, kar se kaže tudi v encimski aktivnosti. Ta je največja pri obdelavi s krilnimi nogačami. Tudi število talnih organizmov je obratno sorazmerno z intenzivnostjo obdelave. Pri zmanjšani obdelavi je tako kar tri- do štirikrat več deževnikov, še več pa jih je pri dolgoletni direktni setvi (npr. pri obdelavi s plugom okoli 200 kg/ha, pri direktni setvi pa kar 1500 kg/ha). Ti naredijo do dva metra globoke in štiri mm široke kanale, po katerih se izmenjujejo plini, rastejo korenine in odteka voda. Zato je razporeditev NO₃ v talni raztopini pri direktni setvi precej variabilna, vsebnost pa je nižja kot pri obdelavi s plugom, kar kaže na postopno mineralizacijo. Pridelki poljščin so ne glede na obdelovalno metodo v povprečju primerljivi, le pri sladkorni pesi se kaže izrazita odvisnost od tipa tal. Na peščenih tleh so se pri večletni direktni setvi korenje cepili, tldično pa se je direktna setev obnesla na ilovnatih in težjih glinastih tleh.

Poleg dobrih agrotehničnih rezultatov je prednost reduciranih tehnik obdelave tudi pri gospodarnosti. Skupni stroški dosegajo le 60-70 % stroškov v primerjavi s klasično obdelavo, če se za osnovo upošteva 100 ha obdelovalne površine. Razlika je toliko večja, kolikor večja je obdelovalna površina. Cenejši so predvsem traktorji, ki so pri direktni setvi lahko najmanjši, a je zopet dražja specialna sejalnica. Za njen optimalni izkoristek potrebujemo velike površine.

Sklep

Sonaravna obdelava tal temelji na zmanjšani intenzivnosti obdelave (ohranitvena obdelava, direktna setev). Ta pozitivno vpliva na zmanjšanje stroškov, erozijo, spiranje NO₃-N in zbitost tal. Na ta način se povečajo količina pridelka, biotična aktivnost tal, poroznost in obstojnost strukture tal. Po tako obdelanih tleh je lažje voziti. Skratka, pri dolgoletni uporabi racionalnih in zmernih tehnik obdelave se dosežejo trajne optimalne talne razmere, ki omogočajo optimalno agrotehniko. Vsak ukrep pa je treba skrbno načrtovati v skladu z značilnostmi kmetijskega obrata in obdelovalne površine. Sonaraven pristop bo uspešen le ob višji ravni znanja in gospodarjenja.

(Konec)
Rok Mihelič

(Povzeto po brošuri Obdelava in ohranjanje rodovitnosti tal, ki so jo izdali ob letošnjem državnem tekmovanju oračev.)

Analiza zemlje v vinogradih

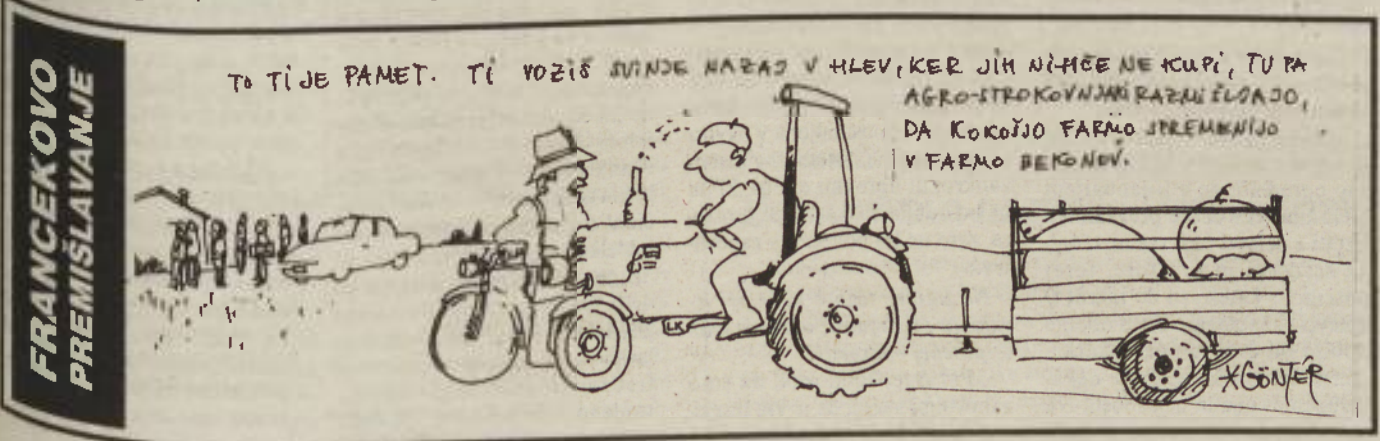
Vsako gnojenje vinske trte in tudi drugih kultur bi moralo imeti svoj vzrok in namen. Okoljevarstvena zavest in cene gnojil nas silijo v to, da res razmislimo, koliko in ali je sploh potrebno gnojiti. Vinska trta je dolgoletna kultura z globoko razviti koreninskimi sistemom, zato rezultati gnojenja niso vidni takoj in so odvisni od mnogih dejavnikov: podnebnih razmer, tipa tal, sorte, podlage, že obstoječe zalozenosti tal s hranili, zalozenosti s humosom, lanskoletne pridelke, nastavka ... Tudi vseh hranil trta ne potrebuje v enakih količinah in v primeru, da iz vinograda odnesemo le grozde in da za gnojilo uporabimo tropine in droži, še bolje pa, da naredimo kompost in gnojimo z njim, potem smo dejansko odneali le malo makro- in mikrohranil. Saj listje, rozge, vršički in vsa druga organska snov, ki jo pridelamo v vinogradu, lahko os-

tajajo tam ter v procesu humifikacije in mineralizacije postajajo dostopni koreninam vinske trte. Tako za razvoj desetih ton grozdja na ha trta porabi le 40-150 kg dušika, 10-60 kg P₂O₅ (fosforja), 40-200 kg K₂O (kalija), 30-45 kg MgO (magnezija) in 25-100 kg kalcija na ha. Tako porabi pri nizkih pridelkih trta več fosforja, kalija in magnezija, pri višjih pa več dušika. Vinska trta raste tudi na tleh z malo hranil, posebej še tam, kjer so tla deviška ali kjer trta ni rasla že desetletja. Zato je po odstranitvi starih nasadov zaželeno, v tujini je to obvezno, vsaj nekajletno aktivno počivanje zemlje z gnojenjem rastlin za podor. Pred vsako obnovo in pred rigolanjem pa je obvezna analiza zemlje, da se ugotovi vsebnost zgoraj omenjenih hranil, kajti le tako lahko ugotovimo okvirne norme za ložnega gnojenja in hranila potrebno pred rigolanjem, kajti

založno gnojenje je za rast trte v prihodnosti. Vzorce zemlje jemljemo iz več plasti (0-20 cm, 20-40 cm, 40-60 cm) ali samo iz srednje plasti s posebno sondo ali lopato. Pomembno pa je, da z vzorcem lahko ugotovimo povprečno oskrbljenost parcele ali vinograda s hranili; na površinah, večjih od enega ha, ali na različnih tipih tal na enaki parceli pa vzamemo več vzorcev. Za posamezni vzorec vzorčimo vedno iz enakih globin, zemljo damo v čisto vrečko in naj je bo vsaj 0,3 kg, to je 20-25 vbovov s sondo za posamezni vzorec. V vinogradu ali na drugi parceli vzorčimo tako, da se gibljemo po parceli v obliki črke B ali X, s tem bomo najbolj povprečno raziskali naš vinograd. V rodni vinogradih jemljemo zemljo izpod trsov in z medvrstnega prostora, pomembno pa je, da vinograd ali zemljišče ni bilo gnojeno vsaj 6-8 mesecev, pri gnojenju s hlevskim gnojem pa naj bi bil ta

čas še daljši. Vzorcem priložimo tudi listek z našimi osnovnimi podatki, starostjo vinograda in globino, iz katere smo ga vzeli. Za oceno plodnosti tal ponavadi zadošča, da v laboratorijih (najbližji je ŽVZ za Pomurje ali KZ Maribor) določijo vrednosti za kalij, fosfor, magnezij in kislost tal. Na podlagi analize vam svetujejo in naredijo gnojilni načrt. Cena analize, ki je v rodni vinogradih zaželjena v prestedkih 4-6 let, je simbolična, deloma jo tudi sofinancirajo posamezne občine, če upoštevamo, da gnojimo na pamet, in ne vemo, ali je gnojenje sploh potrebno. S čezmernim gnojenjem obremenjujemo okolje, saj je v vinogradih, ki so na strmih terenih, posebej še tam, kjer je površina nezatravljena, spiranje hranil v vodotoke največje, čezmerno pognojena tla pa tudi niso rodnejša, kajti velja Liebigov zakon minimuma. Količina pridelka namreč ni odvisna od tistega elementa, ki ga je v zemlji največ, temveč od tistega, ki ga je najmanj.

Ernest Novak, dipl. inž. agr.

Pogovor z načelnikom Upravne enote Murska Sobota Gezo Farkašem

»Učinkovita državna uprava ni nujno najcenejša«

Upravna enota Murska Sobota je ena največjih v Republiki Sloveniji, saj pokriva območje devetih novoustanovljenih občin, ki so prej sestavljale veliko Občino Murska Sobota. To so občine: Beltinci, Cankova, Tišina, Gornji Petrovci, Hodoš, Šalovci, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci in Rogašovci ter seveda Mestna občina Murska Sobota. Upravna enota Murska Sobota je začela delovati 1. januarja 1995, ko je v skladu z zakonom o upravi prevzela vse naloge, ki so jih prej opravljal upravni organi prejšnje soboške občine. Razlog več za podrobnejšo seznanitev z njenim delovanjem, problemi in načrti, o čemer smo se pogovarjali z načelnikom Gezo Farkašem.

Uvodoma me zanima, ali je prišlo v tem času do kakih bistvenih sprememb v organiziranosti in kadrovski zasedbi vaše upravne enote?

»V glavnem je ostala njena notranja organizacijska struktura podobna tisti pred reorganizacijo. Seveda pa je razlika v tem, da se je izločil del uprave, odgovoren za obrambne zadeve, ker se je reorganiziral v upravo za obrambo. Tako imamo sedaj na naši upravni enoti potrjen pravilnik o organiziranosti in sistemizaciji delovnih mest. V upravni enoti deluje pet oddelkov, in sicer za upravne notranje zadeve, za okolje in prostor, za gospodarstvo ter ekonomske odnose in razvoj, za kmetijstvo in gozdarstvo ter za občno upravo, druge upravne naloge in skupne zadeve. Trenutno je zaposlenih 98 delavcev, največ v oddelku za upravne notranje zadeve, ki je tudi kadrovsko najbolj izpopolnjen. Dokaj dobro je kadrovsko stanje tudi v oddelku za okolje in prostor ter v oddelku za občno upravo in druge upravne naloge, medtem ko sta kadrovsko najbolj šibka oddelka za gospodarstvo ter ekonomske odnose in razvoj ter za kmetijstvo in gozdarstvo.«

Kdaj povečanje z 98 na 126 delovnih mest?

Ali so predvidene spremembe pri sistemizaciji delovnih mest?

»Vsekakor, saj je z novo sistemizacijo predvidenih 126 delovnih mest, zato bo treba to vrzel nekako zapolniti. Pri tem pa je

treba povedati, da upravna enota verjetno nikoli ne bo imela 126 zaposlenih, ampak nekoliko manj, saj bomo zaposlovali toliko delavcev, kot bo potrebno za normalno opravljanje dela. Marsikaj bo seveda odvisno od tega, kakšne naloge in pristojnosti nam bo določil zakonodajalec v zakonih, ki se bodo sprejemali v prihodnje. Tu mislim predvsem na gospodarstvo in turizem. Vsekakor pa gre za prizadevanja za dvig izobrazbene strukture in izboljšanje dela v državni upravi. Po novi sistemizaciji je predvidenih kar 25 delovnih mest z visokošolsko in 23 delovnih mest z višješolsko izobrazbo. To naj bi v marsičem dvignilo strokovno ravnanje in s tem seveda tudi učinkovitost dela državne uprave.«

Bo marsikaj odvisno tudi od posameznih ministrstev, s katerimi so povezani določeni oddelki vaše upravne enote?

»Ja, jaz kot načelnik upravne enote v glavnem skrbim za organizacijske posle, koordinacijo dela itd., posamezni oddelki pa so povezani s svojimi ministrstvi in v skladu z zakonom izvajajo svoje pristojnosti. Pri tem je treba reči, da pristojnosti zaenkrat še niso natančno razdeljene, zlasti glede okolja in tudi nekaterih drugih zadev. Mislim pa, da bo

moral zakonodajalec v prihodnje še natančneje opredeliti pristojnosti med državo in lokalno samoupravo. Na ta način bo tudi delo mnogo lažje.«

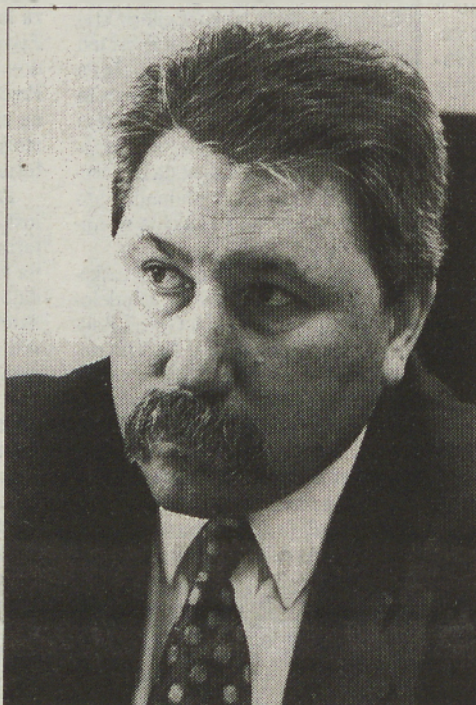
»Pristojnosti še vedno niso dovolj razmejene«

V preteklosti je bilo slišati precej očitkov, da se določene zadeve iz pristojnosti državne uprave in lokalne samouprave še vedno marsikje pokrivajo. Ali so zdaj te naloge že natančneje opredeljene?

»Zadeve se ne pokrivajo, ampak niso natančno razmejene. Država je z začetkom letošnjega leta prevzela vse funkcije upravnega značaja, ki so jih opravljal prejšnji občinski upravni organi. Z zakonom o lokalni samoupravi in predvsem z ustavo pa imajo na nekaterih področjih dela občine svojo zagotovljeno pravico. Prav razmejevanje pristojnosti še ni dokončno urejeno. Med drugim se pripravlja zakon o turizmu, kjer so mnoge stvari še odprte, saj ni opredeljeno, kaj bo prevzela država in kaj lokalne skupnosti ter druge organizacije in institucije s tega področja. Tu se postavlja vprašanje, kdo bo prevzel pospeševanje in promocijo turizma. V praksi se namreč pojavlja več subjektov – od gospodarske, obrtne in gostinske zbornice do turistič-

nem položaju kot npr. inšpekcijska služba, uprava za obrambo, geodetska uprava itd., ki so prav tako državni organi, vendar z lastniki prostorov sklepajo najemne pogodbe. Zakon o upravi pa najemnin ne priznava, ampak je v 103. členu določil sorazmerni del stroškov, kar pa ni uporabna in ne najemnina.

Zato smo toliko bolj na udaru lokalnih skupnosti, ki v našem okolju pričakujejo neko komercialno ali pa vsaj primerno najemnino za prevzete prostore in

opremo. Te zadeve bo treba v prihodnje rešiti, saj v 103. členu država prizna lastništvo občinam, po drugi strani pa jim ne prizna pravic, ki iz tega izhajajo.«

»S preselitvijo bi zaokrožili upravno enoto«

Ali to pomeni, da ostajate še naprej v teh prostorih, ki si jih v bistvu delite z mestno občino?

»Te stvari skušamo reševati dovolj življenjsko tako z mestno občino kot z vsemi drugimi župani, ki zastopajo pravne naslednice prejšnje Občine Murska Sobota. Zavedati se moramo, da za učinkovito delo potrebujemo po eni strani lokalno samoupravo in občinske uprave, po drugi strani pa učinkovito državno upravo, ki je dejansko predvsem zaradi občanov oziroma državljanov iz teh občin. Zato poskušamo vse te stvari po najboljših močeh sproti reševati, po možnosti brez konfliktov. Mislim, da smo doslej vse to bolj ali manj uspešno delali, za normalno delo mestne občine in upravne enote pa bo treba narediti nekatere spremembe znotraj stavbe. Tako bomo del upravne enote preselili v trakt sosednje stavbe, kar je nujno za normalno delo. Pri tem mislim predvsem na oddelka za gospodarstvo ter okolje in prostor pa tudi za preselitve pisarne načelnika in tajnice, ki sta osamljena v okviru mestne občine. S tem bi v bistvu zaokrožili upravno enoto, ki pa ne bo dobila bistveno več prostora, zato ne bo povečanja zaposlitve.«

Na katere težave kaže pri izvajanju pristojnosti upravne enote posebej opozoriti?

»Prvič je treba reči, da smo zadovoljni s tem, da je vsa tranzicija minila brez zapletov, ki bi jih

čutili državljani. Skratka, ko smo prvi dan tega koledarskega leta prišli v službo, je vse dalje normalno delovalo. Ni bilo nikakršnih zapletov, da državljani ne bi mogli dobiti vsega tistega, kar so želeli imeti. Nismo se srečevali s problemi, ki bi bili širših razsežnosti in bi povzročali nejevoljo ter pritožbe državljanov na delo upravnih delavcev. Seveda problemi obstajajo, predvsem pri denacionalizaciji, kjer so bile v prejšnjem upravnem organu te naloge razdeljene med različne ljudi v treh oddelkih, in sicer za kmetijstvo, gospodarstvo ter za okolje in prostor. Seveda ljudje, ki so imeli čisto druge naloge in so jih morali sproti opravljati, niso mogli učinkovito opravljati teh zahtevnih pravnih zadev, kot

so denacionalizacijski zahtevki. Tu so določene težave, zato bomo naprej zapolnili to kadrovsko vrzel in z dovoljenjem vladne kadrovske službe okrepili ta del, da bi pridobili kakšnega diplomirane pravnika, ki bi izključno skrbel samo za denacionalizacijske zadeve. Potem bi imeli vsaj pet ljudi, ki bi opravljali samo denacionalizacijske postopke. Pojavljajo pa se tudi težave kadrovskega značaja na oddelku za gospodarstvo, kjer nimamo pokritega regionalnega razvoja, in na oddelku za kmetijstvo, kjer zaostajajo z nekaterimi postopki komasacije.

Zato si bomo prizadevali strokovno okrepiti te službe. Sicer pa kakih večjih problemov ni, vsaj je sodelovanje navzgor, to je z ministrstvi, kot tudi z občinami dobro in korektno. Hkrati obstaja svet načelnika, kjer se občasno dobivamo in pretresamo nekatere posebne skupne naloge, se medsebojno informiramo in dajemo pobude za še boljše sodelovanje.«

S plačami na slabšem kot občine

Ali menite, da so upravni delavci dovolj nagajevani za opravljenе delo, zlasti še v primerjavi s plačami delavcev v občinah?

»Naše plače so usklajene z akti, ki določajo znesek izplačil v državni upravi. Prav gotovo se na tem področju pojavlja težava, ker je za zahtevna strokovna dela težko dobiti strokovnjake za takšne plače, kot jih lahko v skladu z zakonom o upravi damo tem kadrom. To je seveda zdaj nekoliko lažje v občinah, kjer lahko strokovnjake bolje nagradijo. Posebej zato, ker so samostojni in lahko suvereno odločajo o proračunskih izdatkih. Tu smo v državni upravi v slabšem položaju, ker niso mogoče nobene izjeme in so plače v vsej Sloveniji za enaka delovna mesta poenotene. Treba je pripomniti, da so z uredbo narejene nekatere izjeme, določa namreč, da lahko delavcem, ki bodo izključno delali z denacionalizacijskimi postopki, do 20 odstotkov povišamo plače. S tem bi omogočili hitrejšo opravljanje teh nalog. Plače niso nikakršna skrivnost. Izhodiščni koeficient načelnika je 6,40, za vodje oddelkov velja koeficient 5,30, za druge višje upravne delavce pa 4,40. Od oktobra znaša vrednost koeficienta nekaj čez 32 tisoč tolarjev. V skladu s pravilnikom je treba upoštevati tudi napredovanje in delovno dobo, vsi vodilni pa imajo 15-odstotni dodatek

V novoustanovljenih občinah so občinske uprave, izpostavice upravne enote Murska Sobota, na terenu pa so krajevni uradi. Teh je 15 v Beltincih, Hodoš, Tišini, Cankovi, Gornjih Petrovcih, Križevcih, Kuzmi, Mačkovecih, Martjanovcih, Prosenjakovcih, Puconcih, Rogašovcih, Šalovcih in Tišini. Mestna občina Murska Sobota pa ima istoimensko službo. Ob krajevnih uradih je tudi izpostava upravne enote, deluje pa na območju regije.

za nezdružljivost opravljanja priložnih dejavnosti. Za ponazritev naj povem, da dobi delavec visokošolsko izobrazbo, ki ima pet do deset let delovne dobe in ni vodja referata ali oddelka, približno 85 tisoč mesečne plače. To je seveda zdaleč premalo.«

K Upravni enoti Murska Sobota spadajo tudi krajevni uradi. Kakšno vlogo ste namenili njim?

»V preteklosti so ob upravnih nalogah krajevni uradi precej delali tudi za krajevne skupnosti, zato so bili kadrovsko nekoliko boljše zasedeni. Zdaj smo morali znižati število zaposlenih. Na vseh krajevnih uradih razen v Tišini, pogojno pa tudi v Martjanovcih, kjer gre delavka kmalu v pokoj, sta po dva zaposlena – je po en upravni delavec.

Tako delavci krajevnih uradov v svojem službenem času ne bodo opravljali nalog za krajevne skupnosti, ampak izključno upravne zadeve. Pri tem je treba tudi reči, da se je nekoliko zmanjšal obseg njihovih nalog, ker so nekatere zadeve prešle v pristojnost notarijatov, izdajanje živinskih potnih listov pa je prevzela veterinarska služba.

To je v začetku povzročalo težave, ker ljudje niso bili navajeni obiskovati notarja, predvsem za razne overitve in potrdila raznih pogodb. Krajevni uradi pa še vedno opravljajo naloge, povezane z osebnimi stanji, prijavitelji in odjavami prebivališč, registracijo prebivalstva, državljanstvom, matičnimi zadevami, potnimi listinami, osebnimi izkaznicami in drugim.«

»Revolucionarnih sprememb ni pričakovati«

In kaj predvidevate v prihodnje?

»Mislim, da kakih revolucionarnih sprememb ni pričakovati. Prva naloga je, da prostorsko uredimo zadeve tako, da bo omogočeno normalno delo upravnih delavcev.

Tam, kjer primanjkuje visoko usposobljenih kadrov, bomo omogočili dodatne zaposlitve. Treba je glavna naloga pa je, da omogočimo kakovostnejše delo. Nemogoče je seveda govoriti o odličnosti, sam pa si bom prizadeval za boljše kakovost in večjo učinkovitost dela v državni upravi. Ko bomo te »otroške« zadeve premagali ter bomo imeli kadrovsko in prostorsko vsaj minimalno možnost za normalno delo, se bomo morali približevati evropski kakovosti dela upravnih služb. Zato mora vsak državljan, ki pride na državno upravo, dobiti sleherni listino v zakonito opredeljenem roku.

Hkrati pa bi moral v vsakem trenutku dobiti informacijo, kaj je z njegovo vlogo, kako se razvija itd. Prizadevali si bomo za čim učinkovitejšo državno upravo, za katero pa ni nujno, da je tudi najcenejša. Vsekakor pa ne bomo neracionalno trosili proračunskega denarja.«

MILAN JERŠE

Murska Sobota

Krajevni uradi na udaru

Z reorganizacijo državne uprave so se pojavili problemi pri delu izpostav krajevnih uradov, zlasti pri najemanju uradnih prostorov za njihove potrebe, radijskih zvez za potrebe civilne zaštite, dostave oziroma prevzema pošte iz krajevne skupnosti in podobno. Ob potrditvi njihove organiziranosti in sistemizacije del in nalog, to je opravilo pristojno ministrstvo oz. vlada, bodo morali občini ali krajevnim skupnostim predati vsa opravila, ki so jih za njihove potrebe opravljal in vodili delavci krajevnih uradov. To so predvsem finančna opravila, vodenje zapisnikov sej lokalnih organov, vodenje raznih evidenc, pošte, nekatere naloge, povezane s civilno zaščito, in druga opravila. Tako so v nekaterih krajevnih uradih prejšnje soboške občine, kot so Tišina, Šalovci in Rogašovci, večino omenjenih nalog že prenesli na krajevne skupnosti in njihove pooblaščen osebe.

V praksi pa se pojavlja še en problem, to je najemanje prostorov krajevnih uradov. V ta namen pripravljata pristojno ministrstvo in upravna enota obrazce pogodb o najemu prostorov, ki jih bodo sklenili za vsak posamezni primer. Pri tem bodo sodelovali republiška vlada, njen servis skupnih služb ter Upravna enota Murska Sobota kot uporabnik in lastnik prostorov.

S prenosom pristojnosti glede organiziranosti civilne zaštite na občine pa se je pojavil tudi problem radijskih zvez, namenjenih civilni zaščiti, ki so v krajevnih uradih. Menijo, da bi ta problem najlažje rešili, če bi antene in radijske postaje preselili v uradne prostore občin. To bo najlažje izvesti povsod tam, kjer so prostori krajevnega urada in občine v isti zgradbi. Tam, kjer so občinski prostori bolj oddaljeni, pa bi bilo potrebno premestiti tudi anteno. Vse to pa naj bi upoštevali pri gradnji oziroma urejanju prostorov občinske uprave, saj bi tako omogočili karseda racionalno in ekonomično selitev.

Ravno prenos nalog za potrebe krajevnih skupnosti pa pomeni tudi drugačno organizacijo dostave pošte in vodenja njene evidenc. V tej zvezi se bo treba s predstavniki poštnega podjetja dogovoriti o spremembi dostavljanja pošte za potrebe krajevnih skupnosti, za prevzem pošte pa določiti pooblaščen osebo.

M. JERŠE

Knjiga Kronika XX. stoletja (1900-1941)

Vstop v zgodovino tega stoletja

Na prelomu novega tisočletja je dobro, da se nekoliko ozremo nazaj, da pogledamo, kaj vse se je zgodilo, kaj bi se lahko zgodilo in kako so se zvrstili bistveni dogodki v naši zgodovini, ki so odločilno vplivali na način in kakovost našega življenja. V zadnjih dveh stoletjih lahko opazimo veliko sprememb, to pa velja tudi za Slovenijo. Založba Nova revija je izdala knjigo Kronika XX. stoletja 1900-41, se pravi prve polovice 20. stoletja oziroma, če smo natančnejši, do začetka prve svetovne vojne. Zgodovina od 1900 do 1941 je razdeljena v več sklopov, in sicer Slovenci in vstop v novo stoletje 1900-1914, Leta strahote 1914-1918, Iz Avstrije v Jugoslavijo 1918-1929 in Temno nebo diktature 1929-1941.

Najpomembnejši in najodločilnejši dogodki v zgodovini Slovencev pa so se zvrstili prav v zadnjem stoletju. Ko so stali pred pragom drugega tisočletja, se domnevali niso, kaj vse so bo zgodilo. »V kratkem prestopimo v 20. stoletje. O dvajsetem stoletju prerokujemo, da bo došlo nekaj elektrike...« in tako nekako je 31. decembra 1900 govoril takratni ljubljanski župan Ivan Hribar. Električna je res zaznamovala dvajseto stoletje, a so bile politične odločitve tiste, ki so risale zemljevide. Slovenci so bili v zadnjem stoletju državljani treh držav, od katere nobena ne obstaja več.

Zaradi slabega življenjskega standarda so se Slovenci množično izseljevali v tujino, zato je migracijam ter izseljenjski poble-

matiki je posvečenih kar nekaj strani. Omenjeni so tudi časopisi, ki so izhajali v Ameriki, med njimi tudi prekmurški časopisi, ki so izhajali do leta 1918, Slobodna reica, Vogrszki Szlovenec in Zvezda Vogrszkih Szlovenecov.

Prvo poglavje v knjigi, ki je v celoti posvečeno prekmurskim Slovincem, je Prva številka Novin za Vogrske Slovence. »Čeprav je bilo Prekmurje, to slepo črvo slovenstva na oni strani Mure, skoraj brez slovenskega meščanstva in narodnopolitičnega gibanja, je v letih pred 1. svetovno vojno narodnozavedna duhovščina uspešno dokazovala, da na tem sicer manjšem koščku zemlje živijo Slovenci. Svoj program »Slovenci na Ogrskem naj ohranijo svoj stari jezik« je ure-

sničevala z izdajanjem knjig in brošur, ki so bile pisane v vsem razumljivem prekmurskem narječju.«

»Leta strahote« je obdobje od 1914 do 1918, kakor ga je poimenoval Ivan Cankar. V tem času je prva svetovna vojna temeljito pretresla evropske narode, posegla v mednarodne odnose in potem pustila posledice tudi na drugih celinah sveta. Nekoliko lažje se je zadihalo spomladi 1917., ko so se dogajale v mednarodni politiki velike spremembe tudi za Slovenijo. Že 20. julija je bila podpisana Krfska deklaracija, kjer so se izrekli za »troedini« narod Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Po tisočletnem razvoju prekmurških Slovencev v okviru ogrske države so se leta 1920 s Trianonsko pogodbo združili s slovenskim narodom. S to pogodbo je Prekmurje pripadlo h Kraljevini SHS, in sicer po državi črti, ki velja še danes.

Temu je posvečeno posebno poglavje. Dodan je tudi slikovni material, telegram, s katerim so se Prekmurci zahvalili kralju Petru za osvoboditev »izpod madžarskega jarma«, in drugo. »Trianonska mirovna pogodba je bila prelomen dogodek v zgodovini Prekmurja, saj se je z njim pričel proces normalnega vraščanja tega dela Slovenije v slo-

vensko narodnopolitično skupnost.«

Zgodovina pri mnogih, še posebno pri šolarjih in tistih, ki šole niso in je nimajo preveč radi, velja za nekaj dolgočasnega. Knjiga pa predstavlja zgodovino nekoliko drugače. Poglavlja so kratka, popestrjena s slikovnim materialom, dokumenti iz preteklosti, karikaturami, stariimi fotografijami, zemljevidi. Tako v knjigi preberemo tudi, da je prvi avtomobil pripeljal v Ljubljano 1898., kako so se organizirali avtomobilski klubi, o prvi avtomatski telefonski centrali v Sloveniji iz leta 1927, o najvišji stavbi v Sloveniji, o Rudolfu Cvetku in prvi slovenski olimpijski medaliji, slovenskem radiu in prvem prenosu, o ljubljanskem letališču, slovenski kulturi, mladinskem delovanju in celo o klubu mladih (dandanes lahko torej o klubih mladih beremo le še v zgodovinskih knjigah), o cestah po Sloveniji in vsem. Na eni od fotografij najdemo tudi Plečnikovo cerkev Gospodovega vnebovzvetja v Bogojini, turistično reklamo za Prekmurje in Mursko Soboto.

Aleksandra Nana Rituper

STIGMA

droge, AIDS

061 97 89

od ponedeljka do petka

od 10.30 do 14.30

in od 15.00 do 20.00.

Laci Korpič in harmonika

Več kot 25 let Laci Korpič s svojo harmoniko v Porabju razveseljuje mlado in staro. In ne samo v Porabju, tudi drugod, tako na Madžarskem kot v Sloveniji pa tudi v drugih državah.

Dolgoletna narodnostna aktivistka Irena Barber se tako spominja: »Bila sem na poroki, na kateri je igral mladi muzikant na harmoniko. Povprašala sem, kdo je, pa so mi rekli, da je slovenski »pojeb« iz Saka-lovec. Že tam na gostiji sem ga spodbujala, da ne sme igrati le madžarskih pesmi, ampak tudi slovenske. Tako se je potem začelo. Najprej sva peli z Eriko Gancez, potem so prišle pevke z Dolnjega Senika in nastopi so se kar vrstili...«

Pevci in pevke so se menjavali, Laci pa je ostal. Pred 20 leti se je povezal s pevkami z Dolnjega Senika in Slovenske vasi in dobili smo ansambel Laci Korpič in ženski kvartet.

Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Slovenska pevka sta ob

tem jubileju Laciju Korpiču podelili zlato Gallusovo listino, različna Gallusova priznanja pa so dobili tudi člani ansambla in pevke.

In kaj pravi ob tem Laci Korpič?

»Brez glasbe bi bil velik siromak«. Sicer pa namesto besed raje spregovori s harmoniko in petjem. In tisti, ki smo bili na petkovem koncertu, na katerem so z solzami v očeh zapele tudi nekdanje pe-

vke, smo se lahko prepričali, da to ne velja le za Lacija Korpiča.

Pesem je bila in ostaja še vedno najmočnejše orožje v boju proti asimilaciji porabskih Slovencev. In zato je škoda, da nimamo več Lacijev Korpičev.

Silva Eöry

KUD Bubla

Krstna kulturna prireditel

V petek zvečer je bila prva prireditev, ki jo je pripravilo kulturno društvo Bubla iz Radencev, ki so ga ustanovili avgusta letošnjega leta. V petek zvečer so v kongresni dvorani na krstni prireditvi sodelovali ženski komorni zbor Mura iz Murske Sobote, Goriški klantoci s perko Dragico Balek - Maučec in Sanderjem Bencikom ter folklorna skupina iz Cerkvenjaka v Sloven-

skih gorah. Na kulturnem večeru je bilo polno ljudi, ki so prišli iz Radencev in tudi okoliških vasi, kar kaže, da si prebivalci radenske občine želijo podobnih kulturnih prireditev.

In kaj je Bubla? Ime so našli v mitologiji Radenec iz časov, ko je skozi te kraje potoval dr. Josef Henn. Kočijaž mu je med vožnjo razlagal o »bubli«. O travniku, ki je zamočviren in kjer »bublja« in žubori, od koder se sliši skrivnostno sikanje in šumenje od tam,

kjer je vrelec. In tudi kud želi biti vrelec kulture in umetnosti. Želijo negovati kulturo in umetnost v raznih kulturnih dejavnostih, da skupaj doživijo čim več kulturnih užitkov v gledališču, operi, na koncertu in plesu. V okviru kude deluje več sekcij: plesno-folklorna,

gledališko-likovna, glasbena in literarno-dopisniška. Kud Bubla in njeni člani pa si bodo prizadevali, da v svoje vrste pridobijo čim več članov, že znanih umetnikov, ki izvirajo iz radenske občine, in predvsem mladih talentov, da bi se prebili iz anonimnosti. (ANR)

Novica iz kulture

Borštnikova nagrada Prekmurcu

Končalo se je trideseto Borštnikovo srečanje '95 in nagrade so podeljene. Eno od Borštnikovih nagrad je prejel tudi Prekmurec Bojan Jablanovec za režijo predstave Ljubezen dobrega moža v izvedbi Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica. (Predstava je dobila dve Borštnikovi nagradi.) Strokovno žirijo so sestavljali Vasja Predan, Aleš Bergar in Matej Bogataj.

Razstave

Prejšnji konec tedna je bila naša pokrajina v znamenju znanih slovenskih slikarjev, literatov in filmarjev, ta konec tedna v znamenju otvoritev likovnih razstav, prihodnji pa bo zatisje. Kar nekaj razstav se je zvrstilo po pomurskih galerijah, žal jim je bilo skupno le to, da so večino odprli na isti dan ob isti uri. Razstave pa so še odprte, tako da si jih lahko ogledate v prihodnjih dneh.

Erwin Reisner v soboški galeriji

V soboški galeriji razstavlja avstrijski umetnik Erwin Reisner, ki se predstavlja s pregledno razstavo o svojem delu. Reisner soboški publikni ni neznan, saj je v Murski Soboti razstavljal že leta 1984, ko je sodeloval na skupni razstavi. Živi v Ženavcih (Jennersdorfu) in je član gradiščanske skupine umetnikov. Zaradi neposredne bližine prekmurske meje ima številne prijateljske stike z likovnimi umetniki na tej strani meje. S pregledno razstavo slik, grafik, risb in objektov želi predstaviti svoj bogat in obsežen opus umetniških del, ki ga je ustvaril po študiju na akademiji za likovno umetnost. Od njegovih začetnih del, kjer lahko zasledimo figuro in pokrajino kot izhodiščno motiviko, konec 70. in v začetku 80. preide od ekspresivnega v abstraktne kompozicije strogih geometričnih oblik, v drugi polovici 80. pa ga odlikuje specifična konstruktivna povezava barve - prostora - volumna, piše o njem Franc Obal, ravnatelj soboške Galerije. (ANR)

Razstava likovne kolonije v Moravskih Toplicah

V soboto so odprli tudi razstavo udeležencev likovne kolonije, ki jo je organiziralo Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar. Razstavo so pripravili ob velikem prazniku evangeličanske cerkve - dnevu reformacije akademski slikarji Herman Gvardjančič, Rado Jerič, Apolonija Simon, Marjan Skumavca, Štefan Galič, Zdenko Huzjan in Nikolaj Beer. Niso se odločili za sakralne elemente, kot so nekateri pomislili, ampak so na platnih upodobili pokrajino, kakršno so doživeli v nekaj dneh, ki so jih preživeli v Prekmurju. Razstavili so dela in skice, ki so nastale na koloniji. Vsi pa so bili menja, da morajo s kolonijo nadaljevati tudi v prihodnje, vendar bi bilo bolje, da bi trajala nekoliko dlje, saj bi umetniki tako imeli več časa za ogleda po Prekmurju in ustvarjanje. (ANR)

Ptujska umetnika v galeriji Medikoss

V galeriji Medikoss v hotelu Radin razstavljata ptujska umetnika slikarka Veronika Rakuš in akademski kipar Marjan Drev. Drev razstavlja svoje male plastike, ki so nastale na osnovi umetnikovega ukvarjanja z morfologijo - ukvarja se predvsem z analogijo med svetom organiziranja likovnih, predvsem kiparskih predstav in svetom organiziranih naravnih oblik, katerih skupna značilnost so načela komplementarnosti, nedoločljivosti in tipi simetrije. Rakuševa pa se predstavlja s panoramskimi in krajinskimi deli. Pokrajino, ki obdaja mesto, v katerem živi, gleda s samosvojimi slikarskimi očmi. (ANR)

Razstava udeležencev likovne kolonije KPŠ-ja

Klub prekmurških študentov je vedno bolj aktiven, pred časom se je predstavil z gledališko predstavo, sedaj pa še z likovno razstavo. V razstavnih prostorih Zavarovalnice Triglav si lahko ogledate dela Igorja Banfija, Tomaža Flegarja, Vanje Rendulič, Barbike Györfi, Vite Horvata, Sonje Lipaj, Martine Bohar, Šetre Šlebinger, Lidije Recek in Tee Dora. Razstavljena dela študentov in dijakov so nastala avgusta letos na likovni koloniji, ki jo je organiziral KPŠ. Njihove čopiče pa je usmerjal študent likovne akademije v Ljubljani Igor Banfi. (ANR)

kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V galeriji razstavlja avstrijski metnik Erwin Reisner slike, risbe, grafike in objekte.

MURSKA SOBOTA: V galeriji si lahko ogledate tudi razstavo del udeležencev slikarske kolonije, ki jo je pripravilo Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar.

MURSKA SOBOTA: V Pokrajinskem muzeju je na ogled razstava Avari na jugozahodnem Madžarskem. Razstavo je pripravil muzej Zalske županije, odprta pa bo do 20. novembra.

MURSKA SOBOTA: V predprostorih grajske dvorane si lahko ogledate razstavo članov likovne skupine LIKOS.

MURSKA SOBOTA: Razstavo študentov in dijakov, udeležencev likovne kolonije KPŠ, si lahko ogledate v razstavnem salonu Zavarovalnice Triglav.

RADENCI: V galeriji Medikoss v hotelu Radin so na ogled dela akademskega kiparja Marjana Dreva in slikarke Veronike Rakuš s Ptuja.

RADENCI: V galeriji muzeja Radenske si lahko ogledate razstavo likovnih del priznanih slovenskih in avstrijskih umetnikov: Iva Brančiča, Sergeja Kapusa, Ota Rimeleja in Štefana Galiča.

LJUTOMER: V galeriji si lahko ogledate razstavo VII. slikarski Ex-tempore Ljutomer '95. Razstava je odprta do 6. novembra.

RAKICAN: V gradu razstavlja svoja dela Živko Brkič - Žiga.

SOMBOTEL: V galeriji Keptar razstavlja svoja dela člani Društva likovnih umetnikov Prekmurja in Prekije.

Je kmetijstvo res glavni onesnaževalec podtalnice in kdo naj to dokazuje?

Nitrati in pesticidi kot dodatek vodi in jedem

Zakaj ravnamo s fitofarmaceutskimi sredstvi kot svinja z mehomo? Ker jih prelahko dobimo in brez nadzora uporabljamo - Raziskava tal nas bo obvarovala pred nepotrebnimi stroški - So modna organska gnojila res »ekološka« ali pa zgolj fini uvoz odpadkov

Ali je pomurska podtalnica res najslabša v Sloveniji? Glede na rezultate iz 84 zajetij po vsej državi je že tako, saj je na osnovi takih rezultatov zapisano tudi naslednje: Tako denimo v podtalnici na Murskem, Prekmurskem in Apaškem polju ugotavljajo, da gnojenje kmetijskih površin povzroča visoko vsebnost nitratov, visoke so tudi vrednosti pri pesticidih, ki občasno presegajo vsebnosti, določene v smernicah EU. Intenzivno kmetijstvo v Pomurju, v pokrajini ob reki Muri, kjer so vodna zajetja narejena na najboljših kmetijskih zemljiščih, ker so pač tam tudi najbogatejši bazeni podtalnice, naj bi bilo torej glavni krivec za nenehno povečevanje nitratov in pesticidov v mestnih in vaških vodovodih. Toda - kako to trditev dokazati, ko pa nimamo verodostojnih natančnih podatkov, saj takšnih raziskav, kakršne so opravljali v osemdesetih letih, danes nihče več ne dela. Podatki zadnjih nekaj let, še posebej zadnjih dveh let, so alarmantni - pozna jih le redkokdo (v tabeli smo prikazali le nekaj števil). Če bi ljudje vedeli, kakšne so lahko posledice uživanja vode, ki vsebuje takšno količino nitratov, bi verjetno vso vodo raje kupovali v trgovini. Nekateri jo.

Onesnaženost podtalnice postaja v zadnjem desetletju eden glavnih problemov okolja. Podtalnica je mnogokrat najpomembnejši ali tudi edini vir pitne vode, zato je slabšanje njene kakovosti neposredno povezano s slabšanjem človekovega bivanja. Podtalnice, ki so zanimive, so sorazmerno blizu naselij, v Sloveniji so pogosto nad njimi intenzivne in ekstenzivne kmetijske površine. V naseljenih območjih se tako kaže v podtalnicah onesnaženje, za katerega je kriv človek s svojimi dejavnostmi v prostoru. Nitrati in pesticidi so najpomembnejše snovi, ki lahko ogrožajo podtalnico zaradi kmetijstva in urbanizacije, ki sta osnovni človekovi dejavnosti na teh področjih ... pesticidov v naravnem okolju ni niti v najmanjših koncentracijah, zato vsako njihovo pojavljanje kaže na onesnaženje zaradi človekove dejavnosti. Tako so zapisali strokovnjaki (Lobnik, Pintar, Suhadolc, Zupan), ki so leta 1993 in 1994 vzorčili vodo na Apaškem polju na 21 merilnih točkah in ugotovili, da je vsebnost nitratov mnogo mnogo previsoka, vsebnost atrazina pa nižja od maksimalne dovoljene koncentracije za Slovenijo - dodati pa moramo, da v Sloveniji zastareli Pravilnik o higieni neoporečnosti vode (Ur. list SFRJ 33/87) dovoljuje koncentracijo atrazina 5 g/l. Svetovna zdravstvena organizacija priporoča najvišjo koncentracijo atrazina v pitni vodi 2 g/l, medtem ko je v državah Evropske gospodarske skupnosti dovoljena koncentracija le 0,1 g/l. Atrazin z njegovimi razgradnimi produkti (deetil-atrazin in desizopropil-atrazin) je herbicid in je največkrat najden na območjih z intenzivno pridelavo koruze. Pa ni tako le na Apaškem polju, onesnaženost podtalnice z nitrati je na Dravskem, Apaškem, Murskem, deloma na Meškem polju in v Savinjski dolini. Razmere so torej skrb zbujajoče povsod tam, kjer se ukvarjajo z intenzivnim kmetijstvom.

Zakaj nimamo rednih in natančnih raziskav

Odgovor je enostaven: ker ni plačnika. Tako kot za mnoga druga okoljevarstvena vprašanja je tudi tukaj problem plačevanja takih raziskav. Samo ena analiza lahko stane tudi nad 50 tisoč tolarjev. Bo plačnik vas, ki ima svoj vaški vodovod, občina ali komunalno podjetje, ki upravlja vodovod ali vodovodno zajetje. Vsi ti se zadovoljijo z najnujnejšimi preiskavami, da je voda bakteriološko neoporečna - enostavno povedano, da se ljudje ne bodo zastrupili. Zastrupili z bakterijami, kajti edino taka zastru-

pitev je »učinkovita« v kratkem času in jo lahko dokažejo. Vsako drugo zastrupljanje na daljše časovno obdobje pa je težko dokazati. In kjer ni dokazov, ni krivca. V Ne-

na polja,« meni Zita Novak in hkrati poudarja, da ne misli zagovarjati kmetijstva, vendar le-to ni edini in največji krivec.

Že zdavnaj bi moral biti na tem področju uveden red, saj problemi nitratov in pitni vodi niso od včeraj: na primer okrog vodnih zajetij mora biti zasajeno drevje, na širšem varstvenem območju mora veljati za kmetovanje poseben režim glede gnojenja in varstva rastlin, vendar bi morali kmetje dobiti za takšno »omejevanje« določeno odškodnino, kakor je povsod v normalnih državah.

Prav z namenom, da bi dokazali, da se na Apaškem polju ne gnoji preveč, imajo že dve leti v zemlji t. i. lizimetre, s katerimi bodo lahko ugotavljali, če se nitrati res izpirajo v podtalnico iz kmetijskih površin - z lizimetri torej preverjajo pravil-

mčiji takšne raziskave plačujejo vsi porabniki vode - le kdo drug bo zainteresiran, da bo pitna voda čista in da je kdo drug ne bo ves čas zastrupljal? Za svoje okolje in za svoje zdravje bomo morali skrbeti sami, kar pomeni, da bomo morali tudi sami plačevati preprečevanje zastrupljanja.

Zita Novak, kmetijska svetovalka za poljedelstvo za Pomurje, se ukvarja s pedologijo, gnojenjem in kolobarjenjem. Zaveda se, da smo ljudje še kako odvisni od zemlje in pitne vode, da je od zdravja zemlje (prsti) odvisno tudi naše zdravje. Čeprav je po duši naravovarstvenik, zanika, da bi bilo kmetijstvo glavni krivec onesnaževanja pitne vode v Pomurju. Tukajšnji prostor ne obremenjujejo le kmetijske površine, ampak tudi komunalno neurejena naselja, kjer so se šele v zadnjih letih začela urejati kanalizacijska omrežja, v 27 gramoznih jam, ki so neposredno povezane s podtalnico, pa so še do nedavnega metali različne komunalne odpadke. »Odplake gredo naravnost v vodo, če pa nekaj trosiš po površini, nekaj tega pobere sonce, nekaj razgradijo mikroorganizmi, en del poberejo rastline in le malo tega so višički, ki se sperejo v zemljo. Nevarnost, da se nitrati izperejo, je predvsem takrat, ko zemlja ni pokrita z rastlinsko odejo, zato gnojnice zunaj vegetacijskega časa ne bi smeli voziti

nost svojih nasvetov kmetom glede gnojenja. Znano pa je tudi, da kmetijska svetovalna služba od 1990. leta opravlja analizo kmetijske zemlje, s katero ugotovi vsebnost dušika v zemlji. In koliko kmetje povprašujejo po takšni analizi, preden začnejo gnojiti? »Moram jih pohvaliti, vedno več jih je, tako kmetov, polkmetov in tistih, ki jim je kmetijstvo le dopolnilna dejavnost. Vedno načrtneje gnojijo in apnijo. S strokovnega vidika je zelo pomembno vedeti, da čim bolj kisla so tla, tem več dušika uide skozi. Sicer pa je povsod po svetu v tej naši stroki problem v glavnem z dušikom, humusom in kislostjo. Svoje nasvete glede gnojenja preverjam z analizo ostankov v tleh, na primer po žetvi - upam, da bo ministrstvo sofinanciralo vsaj to raziskovalno nalogo.« Dr. Urek opravlja podobne preiskave specifično na poljih, kjer se intenzivno prideluje predvsem krompir, vzorčijo tako krompir kot zemljo, vendar so ostanki gnojenja in zaščite zanemarljivo majhni.

Da, ker gre za velike površine, za kmetovalce, ki so usmerjeni v poljedelstvo in ki upoštevajo nasvete strokovnjakov. Vendar pa je v severovzhodni Sloveniji več takih, ki imajo le hektar ali dva kmetijskih površin, na katerih pridelujejo

vsega po malem, ki »sami najbolje znajo kmetovati«, čeprav se nimajo za kmete. Tudi gnojenje in varstvo rastlin je podobno načinu kmetovanja, brez pravega strokovnega znanja in nadzora.

Večje so kmetijske površine, bolj so potrebne informacije

Drago Legen je kot kmetijski svetovalec odgovoren za izbor zaščitnih sredstev in varstvo rastlin. Njegova izkušnja v triletnem delu na tem delovnem mestu je podobna: večje površine obdelujejo kmetovalci, pogostejše se obračajo na svetovalec z vprašanji, kako in kaj škropiti. Kajti ko imaš 20, 30 ali 50 hektarjev zemlje ni vseeno, če je strošek zaradi primerne ali neprimerne ukrepanja 30 odstotkov manjši ali ne. Kdor pa obdeluje zemljo samo zato, da jo obdeluje, redi nekaj prašičev in kakšno kravo, pa na to, če je bilo gnojenje in škropljenje potrebno in ustrezno, niti ni pozoren. G. Legena najbolj jezi, ko mora »reševati situacijo«, na primer da kmetje brez vnapi-

Ali so gnojila, ki jih proizvajalci in uvozniki predstavljajo kot ekološka, zdrava in okolju prijazna, res tako nedolžna? Večkrat je to svojevredno zavajanje kupcev, gospodinj. Dokler se ta gnojila uporabljajo le za lončnice in cvetlične grede, ni nič narobe. Kaj pa njihova ustreznost za pridelovanje vrtnin? Zita Novak ima o tem naslednje mnenje:

»Za ta gnojila ne vem, kakšna so, ker nikoli ne morem izvedeti njihove sestave. Napisejo sicer, da so okolju primerna, toda jaz kot agronom in radovedna ženska hočem vedeti, iz česa so narejena. So iz raznih industrijskih organskih odpadkov, toda več kot to ne vem. Deklaracije navajajo le fosfor, kalij, vezana v organski obliki kar ne bi smelo biti škodljivo, vprašanje pa je, koliko težkih kovin in drugih strupov, toksinov, vsebujejo? Vemo, da se na primer biosol izdele iz odpadkov farmacevtske industrije. Najhuje je, da to dobimo iz evropskih držav, kjer je njihova poraba prepovedana. Res je, da imajo hranila, saj je micelij drugo podlaga ... Poleg micelija so tukaj še razni drugi odpadki, komunalni odpadki ali pa gošče iz čistilnih naprav. Nikakor jih ne bi priporočala v poljedelski pridelavi ali pridelavi za neposredno konzumacijo. Prava organska gnojila so iz rastlinskih ostankov, npr. iz tropin, ali nastanejo z zbiranjem bloodpadkov. Sicer pa vsak lahko sam porabi takšne ostanke z vrta ali njih za gnojilo, ne pa da jih kurt. Samo jemljemo iz podeželja in vračamo nazaj odpadke«

poskušamo biti toliko osveščeni, da svetujemo pravilna sredstva in pravilne odmerke, s katerimi lahko dosežemo primeren učinek. Naš interes ni, da je njiva podobna asfaltu! Da na njej ne bi smelo biti prav nobenega plevela! Tudi ljudi na teh zimskih predavanjih že navajamo na to, da morajo čim bolj spoznati svojo zemljo, da spoznavajo boleznipotrebne poljščine, škodljivce in plevela. Bistveno lažje je namreč, če kmet že pozna vse to. Potem bistveno lažje izbira pripravke, s katerimi bo škropil po njivah,« je povedal Legen. Mnogi pa se strinjajo z Zito Novak, da se vse prelahko pride do fitofarmaceutskih sredstev: »Zdravila iz lekarne za bolnega človeka dobimo samo na zdravniški recept. Fitofarmaceutske pripravke, ki so za človeka in okolje nevarnejši kot zdravila, pa lahko kupi kdorkoli in kjerkoli. Nekatera od teh so lahko celo tako strupena, da lahko nekdo z nestrokovno uporabo zastrupi pol Sobote. Mislim, da bi tudi ta »zdravila« morali prodajati v apoteki, njihovo število pa bi se moralo zmanjšati.«

Kdo kupuje in kdo prodaja

Kmetje bodo morali biti v prihodnje bistveno bolj izobraženi. Tako zaradi ekonomike na kmetiji (če ne bo gospodarskega dobička, bo kmetija propadla) kakor tudi zaradi znanja o sodobnem pridelovanju poljščin, ustreznem kolobarjenju, gnojenju in škropljenju. Znati bodo morali, kakšno mora biti kolobarjenje, da se ne bodo razvili plevel ali škodljivci, kje je tisti prag škodljivosti, ki zahteva ukrepanje. Prav tako si bodo morali vsi kmetijski strokovnjaki v Pomurju prizadevati, da bo v tem (tako oddaljenem in specifičnem) koncu Slovenije začela delovati sodobno opremljena služba za zaščito rastlin, ki bo napovedovala in svetovala poljedelcem, vinograd-

ni zalogi, pa če so v resnici najbolj ustrezna ali ne. Da so pritiski (in podkupovanja) velikih firm lahko prefinjeni in komajda opazna, ni nič novega - beležnice z znakom firme, kape, predpasniki, svinčniki, vrečke ... Toda tudi v lekarnah je tako. Različne firme pač prodajajo različna sredstva za enake potrebe. Zaradi specifičnih razmer in onesnaženosti pitne vode bi v Pomurju k osnovnemu seznamu dovoljenih sredstev morali dodati še en pogoj: njihovo razgradljivost in (ne)škodljivost okolju.

Prav tako bi morali vsi trgovci in svetovalci pa morebiti še kdo v prihodnje svetovati in prodajati le tista sredstva, katerih proizvajalci ali uvozniki poskrbijo za vračanje in uničenje embalaže za enake potrebe. Drago Legen se s tem ne strinja v celoti; in kako lahko svetovalci vplivajo na kmete in trgovce.

»Mi svetujemo vrsto in količino. Vračanje embalaže in ostankov je dejanska problem. Naša naloga je tudi, da opozarjamo kmete na škodljivost, toda tudi to je ena od zadev, ki ni sistemsko rešena, obostoj le krovni predpis, ni pa prepisane izvedba. Res je predpisano, da mora imeti trgovina tudi zabojnik, nihče pa ne pove, kakšen mora biti samo za dve ali tri steklenice ali za stotine steklenic. Tudi ljudje pravišujejo, kaj naj naredijo z ostanki. Nekdo ima doma tudi po 20 ali 30 kilogramov ostankov zaščitnih sredstev. Kaj s tem? Ostankov po domačih skladiščih je ogromno. Z enkrat jim svetujemo, naj imajo sredstva še nekaj časa primerno shranjena, ker se bo morala ta zadeva enkrat rešiti - v verigi od proizvajalcev do drobnoprodaje in končno do kmetov. Bo v Pomurju eno zbirni mesto, se bo embalaža že prej izpirala? Tu so različne snovi, ki jih morali selektivno uničevati in nekatere firme bodo ob tem morale narediti poslovne skrivnosti o sestavi preparatov. Zato mora biti to pod državnim nadzorom. Ne gre za to, da svetovalci ne bi imeli poslušati te stvari! Najlažje bi bilo narediti akcijo, da bi kmetje vso prazno embalažo vozili trgovcem. Vendar bi se potem tudi tam nabralo. Tovarni je tudi še vedno ceneje kupiti nove embalaže kot stare, ki jih očistijo in ponovno uporabijo. Dobro je vsaj to, da se izdelejo vedno več koncentriranih sredstev, tako da je manj embalaže, kar da je vedno več pripravkov na ravni osnovi, na primer osnovni kislini ali takih, ki se hitro razgradijo na neškodljive snovi, ki so lahko potem tudi hranila.«

Vsaj pogodba trgovin (apoteke) z ustreznimi podjetji, ki imajo že licenco za odstranjevanje tovrstnih ostankov in embalaže, bi morala biti pogoj za to, da lahko takšna sredstva prodajajo na to, da je onesnaženost pitne vode največji ekološki problem pokrajine ob Muri, bi pričakovali, da si bodo prav vsi prizadevali za rešitev tega problema.

BERNARDA B. PEČEK

Gibanje vrednosti nitratov v mg N/l v zadnjih dveh letih v najbolj problematičnih pomurskih vodovodnih zajetjih (podatke je posredovala kolegica Majda Horvat):

	1994				1995			
	jan.	feb.	mar.	apr.	jan.	feb.	mar.	apr.
m. v. G. Radgona	7,8	13,1	11,9	10,1	13,5	8,5	7,2	11,5
v. v. Apače	20,0	24,0	23,5	23,4	19,5	20,6	18,5	16,8
v. v. Lipovci	20,0	24,6	22,0	24,0	28,5	26,7	17,4	
m. v. Črnske meje	11,0	17,5	17,3	15,9	12,7	13,6	10,2	
v. v. Gomilica	17,5	19,2	15,5	20,5	21,5	22,6	16,3	
v. v. Nedelica	13,5	15,5	13,6	13,7	15,3	17,0	18,8	15,3

obrnejo po pomoč. Tako je pa res težko pravilno svetovati. Prav tako ne dajati informacij anonimnim klicateljem po telefonu, povedati morajo vsaj, kako se pišejo in kje je tista njiva, najraje pa si ogleda zadeve na terenu.

»Predlagam le tista zaščitna sredstva, ki so dovoljena. Letos je bil objavljen seznam okolju primernih fitofarmaceutskih sredstev in naložba svetovalne službe je, da svetuje kmetu, kako naj prideluje s čim manjšimi stroški! Prav gotovo pa

nikom in sadjarjem. Z natančnim ugotavljanjem vremenskih razmer bi lahko marsikatero škropljenje izostalo.

Kdo so trgovci, ki prodajajo fitofarmaceutska sredstva. Imajo kljub ustreznim izobrazbi tudi dovolj izkušenj, da znajo pravilno svetovati kmetu, se znajo z njim pogovarjati? Ali njihovi svetovalci, ki jih morajo imeti zaposlene, uspejo v tistih nekaj urah opraviti svoje delo? Nevarnost je namreč, da bodo trgovci »svetovali in prodajali« tista sredstva, ki jih bodo pač imeli

Dogajanje na ljubljanski borzi

Spoštovane bralke in bralci, tokratno poročanje o dogajanju na ljubljanski borzi oz. trgu vrednostnih papirjev zajema obdobje med torkom, 24. 10., in petkom, 27. 10. 1995.

25. oktobra sta pričeli kotirati v okviru kotacije B druga izdaja obveznic in druga izdaja prednostnih delnic Banke Vipa, d. d., na podlagi sklepa odbora za sprejem vrednostnih papirjev na borzo in na podlagi izpolnitve preostalih pogojev (zagotovitev ustreznega števila prospektov, ki so bili razposilani borznim članom, sicer pa so na voljo na sedežu izdajatelja, in poravnava pristojbin za kotacijo). Skrajna oznaka za vrednostna papirja je za obveznico VIP2, za prednostno delnico pa VIPP (število kotirajočih prednostnih delnic se poveča na 17500 delnic, vsaka z nominalno vrednostjo 20.000 tolarjev). V borzni kotaciji A pa sta začeli kotirati 27. oktobra prav tako na podlagi sklepa odbora za sprejem vrednostnih papirjev na borzo 2. izdaja obveznic SKB banke, d. d. (SKB 2) in druga izdaja vrednih delnic SKBR-ja (število kotirajočih delnic se poveča na 390.000 - nominalna 20.000).

Nadzorni svet Ljubljanske borze je sprejel spremembo 3. člena Poslovnika Ljubljanske borze ter odpravil trgovanje na parketu borze tudi za vsak prvi tork v mesecu. Ukinitve mesečnega borznega sestanka je postopno nadaljevanje odločitve uprave in nadzornega odbora borze, da se postopno preide na popolnoma računalniško trgovanje. Zaradi tega je bila tudi že predhodno sprejeta odločitev, da se v prvi fazi trguje z vrednostnimi papirji na borznem sestanku samo še enkrat mesečno, logično nadaljevanje te odločitve pa je prehod na popolnoma računalniški sistem trgovanja. S tem se tudi omogoča boljši nadzor nad borznim trgovanjem z vrednostnimi papirji.

Borzna kotacija A - redne delnice

V sredo je bilo za 858 tisoč tolarjev prometa z delnico LEKC-a, njen enotni tečaj pa je porasel na 12254.

V torek je rahlo porasel enotni tečaj delnice Probanke, in sicer s 17634 na 17676, ko je bilo za 12,3 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 17883 ob 34,6 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 18064, ko je bilo za 59,3 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 18414 ob 16,7 mio tolarjev prometa.

Enotni tečaj Salusove delnice je padel v tork s 19825 na 19665, ko je bilo za 2,2 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa porasel na 19736 ob 6,9 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 19798, ko je bilo za 990 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 19879 ob 7 mio tolarjev prometa.

S 36852 na 36774 je padel enotni tečaj delnice SKBR-ja v tork, ko je bilo za 49,2 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 36416 ob 65,2 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj padel na 36165, ko je bilo za 77,9 mio tolarjev prometa, v petek pa porasel na 36818 ob 44,8 mio tolarjev prometa.

Borzna kotacija A - obveznice

Nespremenjen enotni tečaj 104,1 je v tork zadržala obveznica Banke Celje (BCE1), ko je bilo za 275 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa je porasel na 104,2 ob 899 tisoč tolarjev. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 104,3, vendar ob skromnem prometu 45 tisoč tolarjev, naslednjega dne pa porasel na 105,3 ob 1,8 mio tolarjev prometa.

Tudi obveznica RSL1 je v tork zadržala nespremenjen enotni tečaj, prav tako pa tudi naslednjega dne (103,0), skupno je bilo za 15,1 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj padel na 102,9, ko je bilo za 39 mio tolarjev prometa, v petek pa se vrnil na 103,0 ob 9,5 mio tolarjev prometa.

Enotni tečaj obveznice RSL 2 je v tork padel s 113,4 na 113,3 ter se na tem nivoju zadržal tudi naslednjega dne, skupno pa je bilo za 57,7 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 113,5, ko je bilo za 30 mio tolarjev prometa, v petek pa porasel na 113,7 ob 33,4 mio tolarjev prometa.

Za 1,76 odstotka na 93,8 je v sredo padel enotni tečaj obveznice RSL 8, prometa pa je bilo za 68 tisoč tolarjev.

Na 99,1 (+0,6 odst. t.) je poskočil v tork enotni tečaj obveznice RSL 11 ter se na tem nivoju zadržal tudi naslednjega dne, skupno pa je bilo za 5,4 mio tolarjev prometa.

S 101,8 na 102,0 je porasel v tork enotni tečaj RS01 z izkoriščenim davčno olajšavo ter se na tem nivoju zadržal tudi naslednja dva dni, skupno pa je bilo za 596 tisoč tolarjev prometa.

24. oktobra je porasel s 103,1 na 103,5 enotni tečaj obveznice SKB1, ko je bilo za 6 mio tolarjev prometa ter se na istem nivoju zadržal tudi naslednja dva dni (mio tolarjev), v petek pa porasel na 104,1 ob 4,7 mio tolarjev prometa. Enotni tečaj SKB 2 se je 27. oktobra (prvi dan trgovanja) izoblikoval na 109,5, prometa pa je bilo za 38,8 mio tolarjev prometa.

Obveznica Sklada za razvoj (SKRI) je zadržala v tork nespremenjen tečaj 81,5, ko je bilo za 352 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne je bil prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 67 tisoč tolarjev po tečaju 77,4, v četrtek pa je njen enotni tečaj porasel na 78,5 ob 475,8 mio tolarjev prometa.

Borzna kotacija B - redne delnice

Z delnico BTBR-ja so bili v tork sklenjeni aplikacijski posli v vrednosti 8,7 mio tolarjev, enotni tečaj se je izoblikoval na 14367, naslednjega dne je njen enotni tečaj porasel na 14622 ob 2,4 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 14651 (za kar 734,3 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 14832, prometa pa je bilo za 578 tisoč tolarjev.

Enotni tečaj Dadasove delnice je porasel v tork s 129099 na 132911, ko je bilo za 78,4 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 135087 ob 79,8 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj poskočil na 140224, ko je bilo za 49,5 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 146786 ob 158,8 mio tolarjev prometa.

V tork je padel enotni tečaj delnice Finmedie z 20521 na 20282, ko je bilo za 4 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 20026 (4,6 mio tolarjev prometa). V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 20311, ko je bilo za 630 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 20979 ob 8,5 mio tolarjev prometa.

V tork so bili prijavljeni z delnico Gradbenega podjetja Grosuplje aplikacijski posli v vrednosti 4,6 mio tolarjev po tečaju 23100, naslednjega dne pa je njen enotni tečaj porasel na 23300 ob prometu 350 tisoč tolarjev. V četrtek je bilo tudi z delnico GPGR veliko prometa (263,8 mio tolarjev), njen enotni tečaj je poskočil na 23949, v petek pa je bil promet znatno skromnejši (480 tisoč tolarjev), njen tečaj pa je rahlo porasel na 23990.

24. oktobra je padel s 17655 na 17384 enotni tečaj delnice Hmezd banke, ko je bilo za 3,2 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 17067 ob 1,7 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj padel na 16710, ko je bilo za 518 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa porasel na 16815 ob 8,6 mio tolarjev prometa.

S 14125 na 13885 je padel v tork enotni tečaj MK Založbe, ko je bilo za kar 396,8 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 13753 ob 32,8 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 13806, ko je bilo za 11,3 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa padel na 13388 ob 10,1 mio tolarjev prometa.

Za 2,90 odstotka na 4432 je poskočil v tork enotni tečaj delnice Nike, ko je bilo za 20,9 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa se zadržal takorekoč na istem nivoju (4433) ob 9,8 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj poskočil na 4487, ko je bilo za 37,1 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 4544 ob 4,3 mio tolarjev prometa.

V tork je porasel enotni tečaj delnice Term Čatež, in sicer z 942,7 na 972,2, ko je bilo za 12,2 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 973,4 ob 8,6 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj padel na 968,6, ko je bilo za 2,2 mio tolarjev prometa, v petek pa porasel na 971,9 ob 16 mio tolarjev prometa.

Borzna kotacija B - prednostne delnice

Enotni tečaj delnice KBTP-ja je porasel v tork z 37222 na 37582, ko je bilo za 2,4 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa padel na 37421 ob 42,7 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj poskočil na 39224, ko je bilo za 6,9 mio tolarjev prometa, v petek pa na 39750 ob 16,5 mio tolarjev prometa.

Za 6,22 odstotka na 44531 je v tork porasel enotni tečaj delnice Primofina, ko je bilo za 19,3 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa padel na 43733 ob 12,3 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj poskočil na 46207, ko je bilo za 96,5 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 49617 ob 28,9 mio tolarjev prometa.

V tork je s 14000 na 15248 poskočil enotni tečaj delnice UBK, ko je bilo za 2 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 15731 (378 tisoč tolarjev prometa). V četrtek je njen enotni tečaj poskočil na 16259, ko je bilo za 2 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 16500 ob 2 lotih prometa.

S 43422 na 43520 je porasel v tork enotni tečaj delnice VIPP, ko je bilo za 218 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 43689 ob 2 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 43848, ko je bilo za 3,1 mio tolarjev prometa, v petek pa neznatno padel na 43846 ob 2,2 mio tolarjev prometa.

Borzna kotacija B - obveznice

Enotni tečaj obveznice PTT N. Gorica je padel v sredo za 0,80 odstotka na 101,8 ter se na tem nivoju zadržal tudi v petek, skupno pa je bilo za 857 tisoč tolarjev prometa.

V sredo se je izoblikoval enotni tečaj obveznice VIP2 na 104,3, ko je bilo za 25,4 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 104,5 ob 8,9 mio tolarjev prometa, v petek pa na 104,7 (8,9 mio tolarjev prometa).

Kratkoročni vrednostni papirji

S 98,3 na 98,4 je porasel enotni tečaj blagajniškim zapisom BS (BSB3) v tork, ko je bilo za 492 tisoč tolarjev prometa.

Enotni tečaj nakupnega bona blagajniškega zapisa BS druge izdaje (NBS2) je v četrtek poskočil s 650 na 1000 ob skromnem prometu 11 tisoč tolarjev.

TONČKA BOŽINOVIČ

Povečati konkurenčnost podjetjih z uporabo metod REFA

Če se želimo obdržati na zahtevnih zahodnih trgih, morata postati naša storilnost in kakovost primerljivi s podjetji teh trgov. Ob višini tečaja tolarja je konkurenčnost naših podjetij povezana tudi s stroški materiala in dela v izdelku, dajetvami na osnovi dela, produktivnostjo in drugimi sestavinami proizvodne cene. Posebno pomembna je primerjava konkurenčnosti z našim največjim zunanjetrgovinskim partnerjem, tj. z Nemčijo. Tako primerjavo omogoča prav uporaba metod REFA, ki so v Nemčiji že uveljavljene, pri nas pa jih izvaja podjetje PISK, d. o. o., ki je bilo ustanovljeno za namene racionalizacije notranje organizacije podjetij tako v proizvodnji kot administraciji.

Ministrstvo za gospodarske dejavnosti je začelo preteklo leto sofinancirati programe izobraževanja za prenovo podjetij. Tak status je ministrstvo priznalo tudi programom REFA.

Namen izobraževalnih seminarjev je spodbuditi pripravljenost za razmišljanje, kaj in kako spremeniti, da bo v prihodnje boljše. Dobri menedžerji vedo, da bodo rezultati dobri, če bodo vsi zaposleni vlekl v to smer. Vse, kar ne prispeva k ustvarjanju vrednosti izdelka, je v procesu dela nepotrebno. Pri tem gre za kontinuirani sistematični

proces izboljšav, v katerem so najvažnejši elementi organiziranosti podjetniškega poslovanja: tržišče, tehnika, delovni čas, plačilo, logistika in znanje oz. ustrezna kvalificiranost zaposlenih. Proces kontinuiranega izboljšanja proizvodnje je oblika skupinskega dela, pri kateri se spodbuja ustvarjalni odnos vseh zaposlenih do obstoječih problemov racionalizacije proizvodnje in poslovanja. Aktivnost vseh zaposlenih ustvarja sinergične učinke, ki se izražajo v predlogih za racionalizacije, obenem pa omogočajo izredno velike prihranke, tako da so stroški izobraževanja v primerjavi z doseženimi prihranki zanemarljivi.

V juniju tega leta je v Portorožu opravljala zaključni izpit prva skupina udeležencev tečaja REFA. Da bi dosegli vidnejše in učinkovitejše premike v organizaciji dela naših podjetij, je v izobraževanje nujno vključiti več strokovnjakov, saj jih 250, kolikor jih je doslej opravilo katerega od skupno 15 osnovnih tečajev REFA, ne more bistveno spremeniti dosedanjega načina mišljenja in ravnanja. Dejansko bi potrebovali nad tisoč strokovnjakov REFE.

Strokovnjaki s tega področja naj bi spoznane metode uvedli v svoje delovno okolje, kar bi pomenilo prvi celosten preizkus uspešnosti teh metod v naših podjetjih. Iz tega pa naj bi razvili vzorčne modele organizacije proizvodnje, ki bodo uporabni za

druga podjetja.

Z namenom pridobivanja novih znanj slovenska zveza REFE organizira pod pokroviteljstvom Gospodarske zbornice Slovenije in s pokroviteljstvom Ministrstva za gospodarske dejavnosti, Ministrstva za znanost in tehnologijo ter Ministrstva za delo dneve REFE na Bledu, in to od 23. do 24. 11. 1995.

Na strokovni posvet, ki bo na Bledu, je slovenska REFA povabila tri ugledne nemške strokovnjake, ki bodo udeležencem posveta posredovali izkušnje, pridobljene z delom v Nemčiji in v vzhodnoevropskih deželah, odgovarjali pa bodo tudi na vprašanja udeležencev posveta.

Profesor Georg Schmidbauer, ki je univerzitetni profesor, strokovnjak za makroekonomijo in REFO ter svetovalec podjetij, bo predstavil izkušnje pri preustruženosti podjetij v nekdanjih socialističnih državah. Drugi predavatelj Bernd Frehe je prav tako strokovnjak REFE, sicer pa vodi službo za industrijski inženiring v tovarni motorjev Volkswagen. G. Frehe bo predstavil rezultate programa racionalizacij v tej tovarni. Herman Burkhardt bo predaval o racionalizaciji dela v administraciji, saj je strokovnjak z velikimi izkušnjami iz prakse. V administraciji se namreč zelo redko sistematično proučuje delo, so pa na tem področju pri produktivnosti zelo velike rezerve.

Bogdan Vunjak

Koliko za neprofitne najemnine?

V Uradnem listu Republike Slovenije je minister za okolje in prostor na podlagi 11. člena stanovanjskega zakona izdal pravilnik o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih. Osnova za izračun neprofitne najemnine je vrednost stanovanja, izračunana na osnovi pravilnika o merilih in načinu za ugotavljanje vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš, ter sistem točkovanja. Tako je vrednost stanovanja odvisna od števila točk, vrednosti točke, uporabne površine in korekcijskega faktorja, pri čemer se vrednost stanovanja mesečno usklajuje z rastjo vrednosti točke.

Najemnina za stanovanja oziroma stanovanjske hiše, zgrajene po uveljavljeni stanovanjskega zakona, lahko znaša največ 3,8 odstotka letno od vrednosti stanovanja. Vrednost točke za omenjena stanovanja je 3,75 nemških mark v tolarjski protivrednosti. Najemnina stanovanja oziroma stanovanjske hiše, ki je bila zgrajena pred uveljavitvijo stanovanjskega zakona, pa lahko znaša največ 2,9 odstotka letno od vrednosti stanovanja. Seveda se vrednost točke za stanovanja povečuje mesečno. Za zgled navedi-

mo, da je vrednost točke za omenjena stanovanja znašala septembra 1,88 marke, oktobra se je dvignila na 2,05 DEM, novembra naj bi znašala že 2,22, decembra pa 2,39 DEM. Po tem izračunu bi vrednost stanovanjske točke januarja prihodnje leto znašala 2,56 nemške marke, februarja 1996 bi se povzpela na 2,73, marca na 2,90, aprila na 3,07, maja na 3,24, junija na 3,41,

julija na 3,58 in avgusta na 3,75 DEM v tolarjski protivrednosti.

In kako je z akontacijami in storitvami upravljanja? Ravno vrednost stanovanja je osnova za izračun višine akontacij tekočega in investicijskega vzdrževanja. Podobno velja za opravljanje storitev upravljanja. To pomeni, da se tudi v tem primeru vrednost točke spreminja v skladu s prej omenjenimi zneski. Ker je vrednost točke izražena v nemških markah, se le-ta preračunava v tolarjsko protivrednost po srednjem tečaju Banke Slovenije, in sicer vselej na prvi dan meseca. Vsekakor gre za informacijo, ki bo koristna tako za lastnike stanovanj kot tudi za najemnike.

M. JERŠE

Od septembra nov električni tarifni sistem

Če je morda kdo spregledal, veljajo od septembra letos spremembe in dopolnitve tarifnega sistema za prodajo električne energije. Namesto prejšnjih dveh prehodov, to je višje v nižjo sezono, kar se je dogajalo aprila, oziroma iz nižje v višjo sezono (1. oktobra), bo v prihodnje nekoliko drugače. Tako je s 1. septembrom uveljavljen prehod iz nižje v srednjo sezono, s 1. novembrom pa prehod iz srednje v višjo sezono. 1. marca nas čaka prehod iz višje v srednjo sezono, 1. maja prihodnje leto pa se prehod iz srednje v nižjo sezono. Razmerje med višjo in nižjo sezonsko ceno, ki je bilo v prejšnjem tarifnem sistemu opredeljeno z razmerjem 1,5 : 1,0, bo znašalo po spremenjenem in dopolnjenem tarifnem sistemu med višjo, srednjo in nižjo sezono 1,44 : 1,20 : 1,00.

Sicer pa so meseci višje sezone januar, februar, november in december, meseci srednje sezone so marec, april, september in oktober, ostali meseci, to so maj, junij, julij in avgust, pa so uvrščeni v nižjo sezono. Zanimivo je omeniti, da obračun električne energije še naprej ostaja polletni, in sicer za polovico uporabnikov v marcu in septembru, za drugo polovico pa v maju in novembru.

Kot predvidevajo strokovnjaki, bo uvedba srednje sezone povzročila nižje vplive na rast drobnoprodajnih cen, saj bosta septembrski in novembrski indeksi rasti bistveno manjša od prejšnjega oktobrskga. Spremembe in dopolnitve tarifnega sistema se nanašajo le na odjemni skupini gospodinjstev in drugi odjem na nizki napetosti, medtem ko velja za druge odjemne skupine že od 1. januarja 1993 srednja sezona plačevanja porabljene električne energije.

M. JERŠE

NIKA
BORZNO
POSREDOVANJE
DOLŽNA 44

BREŽICE
Trg Iznancev 1a, tel. 0608 62-236

LJUBLJANA
Dunajska 20, tel. 061 193-11-55

MARIBOR CELE
Partizanska 3-5 Ljubljanska 3a
tel. 062 28-460 tel. 063 28-936

KRANJ PTUJ
Koroška 2 Zlindarjevo n. 11
tel. 064 211-644 tel. 062 772-531

KOPER
Ferrarska 12, tel. 066 38-280

Po zdravje v London

»Če hočeš preživeti, moraš biti vztrajen in pogumen. Nič ti ne pomaga, če obupaš že na prvem koraku in se predaš usodi. Prihodnost je namreč takšna, kot sta tvoja moč in želja,« so besede IVANA MULCA, ki se po petih letih težav odpravlja po zdravje v London.

Kot vsaka težava je tudi njegov sedaj že dolgotrajni problem zaradi kronične levkemije prišel popolnoma nepričakovano in kot strela z jasnega. Delo v Mesni industriji Radgona (MIR-u) je bilo težko in naporno, zato tudi poškodbe nikoli ne izostanejo in sploh niso redkost. Torej se tudi on ni mogel izogniti nekaj polomljenim rebrom in zdravniška oskrba je bila seveda neizogibna. Na kasnejšem testiranju krvi pa so ugotovili, da z njegovim stanjem levkocitov nekaj ni v redu. Sledile so raziskave v Ljubljani, kjer je bila kmalu določena diagnoza. Ivan ima levkemijo, natančneje kronično obliko te bolezni, ki pa je na srečo ozdravljiva s transplantacijo kostnega mozga. Seveda je novica osupnila njegove domače in prijatelje.

Šok ...

Po nekaj dneh, ko se je vzemirjenje nekoliko poleglo, so na vso stvar začeli gledati mnogo razsodnejše. Njegov brat in njegovi starši so odšli v Ljubljano, kjer so vsem preiskali kostni mozeg. Poseg bi bil namreč mnogo enostavnejši, če bi bil darovalec kostnega mozga kdo iz družine. Ves poseg bi potem lahko opravili kar pri nas. Vendar sreča Ivanu tokrat ni bila naklonjena in njegova edina rešitev je postal ANTONY NOLAN BONE MARROW TRUST v LONDONU. Naši zdravniki, katerim to ni bil prvi primer, so hitro stopili v stik z Angleži, z ROYAL FREE BOLNICO, in začelo se je iskanje darovalca.

Težave doma ...

Kljub vsem naporom in prizadevanjem zdravnikov je postajalo njegovo stanje skrb zbujajoče. Prvo leto je redno jemal predpisana zdravila (MYLERAN), a brez željenega učinka. Leta 1992 je na srečo prišlo na tržišče novo zdravilo v obliki injekcij. INTERFERON je njegovo edino upanje, medtem ko čaka. Rezultati so bili zadovoljivi in interferon se je izkazal kot primere, kljub nekaterim težavam, ki jih je povzročal pri drugih pacientih. Njegova krvna slika je bila povsem normalna in na prvi pogled sploh ni bilo videti, da je z njim kaj narobe. Pri svojih 85 kilogramih je bil v popolnoma dobri formi in živel čisto normalno življenje, vse do začetka oktobra ...

V težavah spoznaš pravega prijatelja

V začetku oktobra pa je nenadoma dobil poziv, da so našli darovalca in da mora nemudoma v London na začetne preiskave, torej na nekakšno predpripravo za presaditev. Novica je odjeknila kot strela z jasnega in kaj hitro je moral pobrati šila in kopita ter vse svoje prihranke, da je sploh lahko prišel v London. Mimogrede, potovanje je stalo okoli sto tisočakov, sam poseg pa okoli nekaj sto tisoč nemških mark. V bolnici so torej zanj storili vse, čeprav na začetku sploh niso vedeli, od kod prihaja, in če je denar, ki ga je nakazal Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, sploh zanj. Konec koncev sploh niso vedeli, kje je Slovenija, in po nekajurnih prepričavanjih, da pri nas ni vojne, so doleteli, da mi nismo nikakršna Slovaška ali Švedska ali Avstralija, ampak Slovenija.

Raziskave so teklo po planu in tako je bil že po tednu dni doma. Vendar sedaj je bil določen že tudi datum presaditve, ki mu ni omogočil niti psihične niti fizične, kaj šele ekonomske priprave. Torej smo določili skupaj s profesorjem dr. PRENTISOM nov datum (5. NOVEMBER 1995), ki je omogočal vse zgoraj našteteto.

Pri nas se je novica hitro razširila in zelo hitro so mu na pomoč (predvsem finančno, vendar so tudi besedne spodbude zelo dobrodošle) priskočile gornjeradgonske firme.

Njegovo matično podjetje MIR je kaj kmalu organiziralo akcijo za rešitev prvega Pomurca, ki se odpravlja na tak poseg v Veliko Britanijo. Seveda je dobrodošla in pomembna vsaka pomoč ali spodbudna beseda katerega koli znanca ali neznanca.

Za dodatne informacije lahko pokličete po telefonu 62 305 ali pomagate s prispevki na tekoči račun: 51900-620-203-341-15-9444/08

Seveda se vsem, ki ste ali boste kakorkoli pomagali, že vnaprej zahvaljujemo. sam

Srečanje z mlinarjem iz Spodnjih Ivanjec

Turbina zamenjala kolo

Na Cogetinskem potoku je bilo nekoč 6 mlinov, a je ostal le Borkov, katerega lastnik je Jakob Bračko

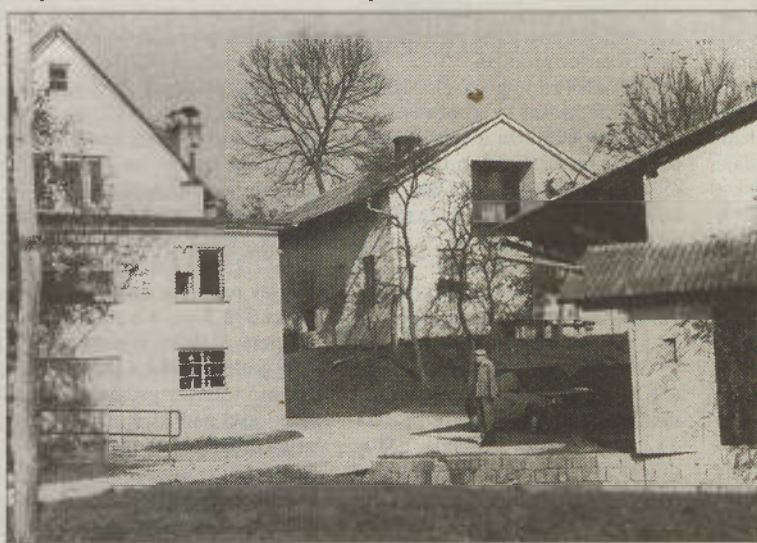
Mlinarja Jakoba sem najprej povprašal o starosti mlina. Brž je povedal, da je stavba, v kateri so mlinski stroji in oprema, iz leta 1849. Vsaj tako je mogoče sklepati iz letnice, ki je bila vklesana v kamen nad vhodnimi vrati. V poznejših letih se je podoba poslopja precej spreminjala, zlasti po 1953. letu, ko je dal nadzidati dotedanji pridnični mlin, na katerem so tudi zamenjali skoraj 100 let staro ostrešje. Posodabljala sta ga tudi njegova predhodnika Jakob Korošak in Uršula Drvenšak, saj je od 1911. leta to valjni mlin. Do tedaj so zrnje mleli le z mlinskimi kamni. Za tisti čas so bili velika novost tudi »elevatori« (trak z zajemalkami) za prenos zrnja v nadstropje oziroma v žlebove valjčnega mlina, saj je bilo odlej konec težavnega prenašanja zrnja s škafi. Nekateri ljudje so se čudili hitrosti naprave, češ le kje bodo vzeli toliko zrnja, kolikor ga je mogoče na hitro transportirati in zmleti. To pa ne preseneča, kajti nekoč niso imeli tako visokih hektarskih pridelkov pšenice, kot jih imamo danes.

Jakob Bračko je dal 1958. leta odstraniti leseno mlinsko kolo, na katerega je od jezua padala voda in ga poganjala, ter ga nadomestil s turbino, ki gospodarnije izrablja vodne vire. Prednost turbine je tudi, da ne zamrzne, kar se je sicer dogajalo z mlinskim kolesom. Olajšala naj bi tudi delo. V mlinu je sicer tudi trifazna električna napeljava, a jo uporabljajo le za razsvetljavo, saj za pogon mlinskih naprav zadostujejo vodni viri Cogetinskega potoka, ki je pred zapornicami globok kar dva merta.

Dovolj je je za tri ure poganjanja turbine, potem pa je treba počakati kakih 9 ur (ponavadi je to ponoči), da se voda znova nabere. Svoječas so v tem mlinu (v posebnem prostoru) tudi predelovali bučno seme v olje. Nekoč, ko je bilo več dela, je mlinarju pomagal brat Jožek. Žal je že umrl in zdaj je Jakobov pridni pomočnik nečak

Silvo. Stanuje v hiši, ki jo je njegov oče (mlinarjev brat) Janko podedoval po starših. Tako kot nekoč, tudi zdaj zrnje vozijo v mletje domačin in okoličani. Vode v potoku še ne zmanjkuje, je je pa manj, saj traja dalj časa, da se je nabere dovolj za mletje. Vzrok: melioracije in večja črpališča pitne vode.

Čeprav je mlin že desetletja v lasti rodbine Bračko (1918. leta ga je podedovala od sorodnice Jakobova mati Ana), menda ni nikogar, ki bi rekel, da pelja zrnje mlet

Jakob Bračko iz Spodnjih Ivanjec živi tudi zdaj, čeprav je star 76 let, le za svoj mlin. Z mlinom pa vedno bolj diha tudi nečak Silvo, česar je pravi mlinar vesel. Kaže, da se bo turbina v mlinu še dolgo, dolgo vrtela. In prav je tako! Na Cogetinskem potoku tako ostaja od nekdanjih šestih mlinov le še Borkov. - Fotografija: Š. S.

Nuskova

Zadolženi zaradi ceste

Vaščani zaselka Ropošov breg v naselju Nuskova so se že pred skoraj dvema letoma odločili, da bodo z lastnim denarjem in 30-odstotnim sofinanciranjem prejšnje soboške občine asfaltirali del ceste. V to jih je prišlo predvsem lega ceste, ki je ob vsakem večjem naliču postala večinoma neprevozna, ker je gramoz dobesedno spralo s cestišča. Zato so v začetku lanskega leta s Cestnim podjetjem Murska Sobota sklenili pogodbo. Hkrati so zaprosili za predračun obnove 250 metrov dolgega cestnega odseka, aprila leta 1994 pa še za 120 metrov ceste. Kljub zagotovitvi, da bo cesta asfaltirana do 20. aprila 1994, se to ni zgodilo, ampak se je vsa zadeva zavlekla do 10. marca 1995.

Kot so navedli vaščani zaselka Ropošov breg, jim je bilo ob sklenitvi pogodbe svetovano, da kljub sofinanciranju občine v pogodbi oziroma predračunu ni potrebno natančno določiti dolžine cestišča. Po končani naložbi naj bi bili upravičeni do 30-odstotnega deleža prejšnje soboške občine. Ker pa je medtem prišlo do sprememb v lokalni samoupravi in ustanovitve novih občin, cesta pa še vedno ni bila dokončana, je prejšnja soboška občina sofinancirala le 370 metrov ceste, kolikor je bilo navedeno v predračunu. Po natančnejših izmeritvah pa so ugotovili, da bi bilo treba obnoviti 420 metrov ceste, kar pomeni, da je zmanjkalo denarja za 50 metrov ceste.

Vrednost celotne naložbe je tako znašala približno 2,21 milijona tolarjev, pri čemer je prejšnja soboška občina prispevala dobrih 856 tisoč SIT. Ker pa je v omenjenem zaselku le sedem hiš in večina gospodinjstev ni zmožna večjega prispevka za obnovo ceste, je finančno breme padlo na ramena treh gospodinjstev. Ta so prispevala 744 tisoč 805 tolarjev, z akcijo zbiranja prostovoljnih prispevkov pa so v Nuskovi dobili še 283.375 SIT, ostalo pa jim je skoraj 327 tisoč tolarjev dolga. Zato sedaj pričakujejo finančno pomoč Občine Rogašovci, kamor spadajo po teritorialni razdelitvi.

M. JERŠE

Na Kapci so fantje pred nekaj leti zgradili v vaškem križišču »Pod kitajski« uti, ki so ju pokrili s trstiko iz bližnjih rokavov Mure. Pod njuno streho so se ljudje shajali zlasti v večernih urah in kar nekajkrat je zadišalo po ribah, pečenem krompirju ali koruzi. Zdaj pa je podoba teh zatočišč, kot je razvidno s fotografije, dokaj klavarna. So se ljudje naveličali drug drugega? Morda pa sta uti zanemarjeni, ker ljudje vanju ne prihajajo zaradi hladnega vremena? Če ju ne bodo popravili, ju bo sneg podrl. Kako pa bo spomladi in poleti, ko bi tako prišla debela senca? Fantje, podvizajte se s popravilom, kot ste se takrat, ko ste uti gradili. Tudi zato, da bo podoba kraja lepša. - Fotografija: J. Ž.

FIKŠINCI - Obnova lokalne ceste Sveti Jurij-Fikšinci je zaupana SGP Pomgrad - Nizkogradnje iz Murske Sobote. Tako so se na osnovi ponudb odločili v Občini Rogašovci, ki je morala ob podpisu gradbene pogodbe nakazati akontacijo v vrednosti 29 milijonov tolarjev. Skupna vrednost naložbe pa je nekaj čez 62 milijonov tolarjev, pri čemer je upoštevan tudi 3-odstotni prometni davek. MJ

ROPOČA - Državna komisija ministrstva za okolje in prostor je sklenila dodeliti nekaj čez 3,2 milijona tolarjev za sanacijo plazu pri hišni št. 31 v Ropoči, ki je last Karla Kolmanka. V ta namen je že imenovana strokovna komisija za izvedbo postopka v rogašovski občini. Dokončanje teh del je predvideno že v letošnjem novembru. MJ

NUSKOVA - Odbor za urbanizem in urejanje okolja ter komunalno infrastrukturo, ki ga vodi Anton Hauzar, je predlagal čiščenje jarka med katastrskimi občinama Nuskova in Petrina, m sicer od mizarja Forjana do Ledava in potoka Ledava ter ob gostilni in potoku od gostilne Valec do gostilne Šbuli. Stroški tega čiščenja znašajo okrog 2500 mark v tovarni vrednosti. Očistili naj bi tudi občinski jarek od gostilne Al Capana do Dobrine v Rogašovcih, za kar bi porabili okrog 1000 mark. MJ

KRAMAROVCI - V tem kraju se lahko pohvalijo, da so se zelo dobro vključili v organiziran odvoz odpadkov. Od skupne števila 15 gospodinjstev jih je namreč vključenih kar 13, kar pomeni 87 odstotkov vseh. Na ta način so daleč pred vsemi v Občini Rogašovci. MJ

Ob vstopu v Lomanoše iz gornjeradgonske smeri stoji na levi strani magistralne ceste manjša kapelica. Tam smo naleteli na brata Kaučiča, ki sta obnavljala ta sakralni objekt, katerega je dal postaviti njun oče v zahvalo za srečno vrnitev iz druge svetovne vojne. Ta kapelica je torej obnovljena, drugače pa je s kužnim znamenjem, ki stoji ob isti cesti na Plitvičkem Vrhu, saj zanj doslej še niso poskrbeli. Resnici na ljubo pa je treba ugotoviti, da je veliko že to, da ga niso podrli, četudi je skoraj na cesti. - Fotografija: F. Kl.

SOS

telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja
061 441 993 ali 97 82, od 18. do 23. ure

Stanko Kolbl iz Babinec o letošnjih pridobitvah

»Obnovili smo vaško kapelo ...«

»Vas Babinci se prvič omenja kot Wakendorf v otokarskem deželnoknežjem urbarju iz leta 1265-1267. Takrat jo je branilo več strelskih dvorcev. Eden teh je stal na mestu sedanje Missetove hiše ... Vas so 1685. leta opleni kruci. Ko so leta 1703 zopet pridrlji z Ogrske, so Babince ne le opleni, temveč so ljudi tudi mučili in pobijali.«

Tako piše v Krajevnem leksikonu Slovenije. Od tam tudi povzemam, da si je dal »v« začetku 20. stoletja trden kmet Obreza postaviti gradljo podobno vilo, ki pa jo je pozneje prodal graškemu Nemcu Schütz, ta pa prekmurskemu Slovencu Berdeni. Ta stoji še danes in vzbudi pozornost marsikateremu tujcu, ki potuje skozi kraj. Pred Babinci je očitno prihodnost, saj so v bližini občinskega središča in »so še vsi zaposleni«, kot je povedal dolgoletni predsednik vaškega odbora g. Stanko Kolb. Hotel je prebrati, da Ljutomerke in druge firme, kjer delajo ljudje iz Babinec, še kar dobro shajajo, in da zato nihče ni na tako imenovanem čakalju. V Babincih so 1991. leta ob popisu prebivalstva našli 272 ljudi, kar je precej od vseh dotedanjih štetij. Več kot 200 ljudi pa je živelo v Babincih že v prejšnjem stoletju, saj jih je bilo 1890. leta 238.

V Babincih imajo ustrezno električno napetost, zato jim ni treba graditi dodatnih transformatorjev. Primerno razširjeno je telefonsko omrežje; imajo vodovod, televizijske antene so nadomestili s kablji, pridobili več programov, tudi internega. Zgradili so tudi vodovodno omrežje in asfaltirali ceste ... Po vsem tem nisem bil presenečen, ko je vaški predsednik Stanko Kolbl v prisposodbi dejal, da so imeli letos »mirno stanje«. Potem ko sem vrtale, naj bi se vendarle skušal spomniti letošnjih delovnih akcij, se je izkazalo, da tudi tokrat niso povsem počivali, čeprav bi si, glede na dosedanje pridobitve, morda kazalo malo oddahniti. Ne moreš biti nenehno vprežen, mar ne? Omenil je obnavljanje vaške kapele, ki je posvečena Sveti trojici, in utrjevanje makadamskih cest z novimi kubičnimi metri gramoz. Tega so navažali na poljske poti, na ceste med Babinci in Cvenom ter na ceste med Babinci in Salinci, na katero bodo v tem letu še pripeljali gramoz, saj je čedalje prometnejša bližnjica do Ljutomer. Seveda si

želijo, da bi ta 1,5 kilometra dolg krak asfaltirali, a za zdaj ne vedo, kdaj se bo to zgodilo. Letos, na primer, so v vasi dobili le kakih 200 metrov nove asfaltne prevleke, in sicer na cesti med Babinci in Noršinci.

Babinci spadajo v krajevo skupnost Ljutomer. Tam pripravljajo osnutek referendumskega programa za gradnjo mrliške vežice v Ljutomeru in modernizacijo nekaterih cest. Babinci hočejo pristaviti piskrček še za ureditev ulične razsvetljave, potrebno pa bo še razširiti asfaltirano cesto, ki pelje od kapele do mostu čez

jarek ob Mavrinovi domačiji, in sicer s treh na štiri metre.

V Babincih so imeli zasebno trgovino, zdaj pa je v njej okrepevalnica. Vzrok: premalokrat so kupovali.

V tem kraju pa imajo še niz drugih samostojnih obrtnikov oziroma dejavnosti: ključavničarstvo, predelava plastike, prodaja avtomobilov, avtoprevoznštvo, trgovina s pohištvo, mi-

gajo. Zgled za to je Božo Mavrin, ki je letos posadil na večji parceli stročji fižol, potem pa ga v Ljutomerskem Hortusu niso hoteli kupiti, češ da je prezrel. Kmet, ki je pričakoval vsaj nekaj dohodka, je moral pridelek zavreči.

Dobro za Babince je, da mladina ne drvi iz vasi. Udeležuje se v gasilskem društvu, ki deluje že več kot 60 let, in v nogometnem klubu. Sredi vasi je tudi urejeno

Leta 1980 je bilo v Babincih (kot piše v Krajevnem leksikonu) »razen prostranih zidanih hiš ob cesti še 5 lesenih; štiri so krite s slamo in imajo majhna okna ...«. Danes ni več nobene take, kajti nadomestile so jih nove. Dobro pa je tudi, da imajo v kraju posluh za mladino, saj igrišče sredi vasi nikogar ne moti, četudi so igralci včasih (pre)glasni. Na obisku v Babincih smo bili sredi belega dne, zato ni bilo vrveža. - Fotografija: Š. S.

zarstvo in najbrž še kaj drugega. Ustrezno je razvito tudi kmetijstvo. Nekateri kmetje ob klasičnih dejavnostih uvajajo nove vrste pridelave, s čimer tudi tve-

igrišče za mali nogomet in roko-met, kmalu pa ga bodo usposobili še za igranje košarke.

Š. SOBOČAN

Anika Zver iz Ižakovec

Vzgojila dvometrske »šparge«

Zazvonil je telefon in glas je povabil na obisk k Aniki Zver v Ižakovcih. Kako je bilo?

V ulici, kjer je Domitričeva domačija (tako pravijo Zverovim!), je na skrajnem robu hišah veliko rož in okrasnega grmičevja. Se zdaj, ko je večina cvetov zaradi hladnega vremena »omagala«, je mogoče zaznati, da v »Kučani vasi« (tako ji pravijo, ker predsednik tako rad prihaja k »burašem«) skrbi za urejenost.

»Priti bi morali poleti,« me je poučila Anika, ki kot vdova živi s sinom, ki se še ni poročil. »Tedad bi lahko videli vse to bogastvo cvetja in trav.«

Izgovoril sem se, da bi se že oglašil, a kaj, ko pa me je (ne)znanica šele sedaj opozorila nanjo ljubiteljsko zelenja.

»Prili ste ob pravem času, saj so »šparge« (asparagosi) še zunaj, jih bom pa vsak čas odnesla na hodnik, sicer bodo zmeznile, saj je čedalje hladneje,« je dejala. Potem pa sem kar šklocnil ter »šparge« in gojiteljsko ujel na film, sicer bi si lahko premislila ali hotela, da fotografiram le »šparge«.

Res so nekaj posebnega! Dolge so skoraj dva metra in krasijo balkon. So temno zelene in nobena »šparga« ni posušena. Bal sem se, da Anika ne bo povedala »recepta« za vzgojo, a so bili pomisleki odveč. Torej: »šparge« (kak pedenj dolge) je dobila pred 30 leti od nekakšnje iz Velenja, nadvse jih je vzljubila in se jim posvetila. Zanje prabi kar nekaj časa (ponavadi je to zvečer), a to ji je v veselje ne v napor. Vedno jih zaliva s postano vodo, kateri dodaja prgišče uree. Vsako leto jim zamenja tudi zemljo, in sicer s »palovino«, ki jo nabirajo v bližnjem obmurskem gozdu.

To je najbrž vse. Glas o Aniki in »špargah« se je razširil po vasi. Rada je odrtgala kako »vejico« in

jo dala tistim, ki bi se sami hoteli imeti »šparge« velikanke, žal pa tako dolgih menda ni vzgojil še nihče. Domnevni vzrok: druge gojiteljice najbrž niso dovolj vztrajne, zalivajo jih s hladno vodo in tako naprej. Tudi pobožajo jih ne, kot pogosto stori Anika.

Vdova Anika in njen sin Martin obdelujeta večje posestvo, na katerem redita kar 20 glav živine. Na njivah pridelujeta pšenico, ječmen in seveda koruzo za živino. Naj je še tako utrjena, na rože ne pozablja. Tudi na tiste, ki rastejo na vrtu. Še dobro, da tu in tam pridejo pomagat hčerki in zeta, da vse le

ne obleži na ramenih sina in matere. Ta potrebuje čas še za en konjček: pletenje »douznjekov« in cvetov.

Anika Zver iz Ižakovec je upravičeno ponosna na svoje 30 let stare in 2 metra dolge asparagose, saj četudi so stari, so mladostni. Zahvala za to gre zalivanju, ustreznji zemlji in najbrž tudi »božanju«. - Fotografija: Š. S.

Društvo vinogradnikov Radgonsko-Kapelskih goric Gornja Radgona ima okrog 200 članov. Pred kratkim je od podjetja Radgonske gorice Gornja Radgona najelo za dobo 30 let znamenito Rezančovo vilo, ki stoji tik ob vinski cesti v Policah oziroma le kak kilometer od Gornje Radgone. Poslopje je zato kot nalašč za potrebe društva vinogradnikov. Tudi zato, ker je v njem obokana klet, v kateri bodo uredili vino-teko.

- Fotografija: L. Kr.

Prleški fučkec

Haršoft, zaj blo je dušovo! Te pa sen ovi den pje gleda kak mu-tec, ka te to leti iz Prlekije tanta prta Prekmurji? Ka te duše letijo? Honga paj, tote duše so mele perje!

Te pa sen le pogruinta, ka letijo prleške küri f Prekmurje gledat rastovo molih žvoti. Prleške pipike so letele gledat, če je rastovleni kokši pontičen prekmurski kokot. Te pa so pje med osenstotimi žvolicami najšle tudi prleške kokote pa goske pa tudi zofce. Pje, pa tudi s Koroške so priglamoerile tote mole žvolicce!

Veka živina pa je pje zaj zmetala vün miljone, zaj pa te pre za ajero JBTZ nemrejo najnc omore kuipiti. Zotoma je parlamentar-na komisija, kera preiskovle JBTZ, ne mogla dobiti tote dokumen-tacije. He, naj bi jo sronili v prleško klet. Tan bi bila zažihrana. Pje, pijano je že fse okoli totega problema, kak da bi bili fsi v prleš-koj kleti. Dokič nede tota komisija dobila sekretora pa pisarne pa svoje mize, nemrejo pozvati na zaslišaje penzionista Sianeta Dolan-ca. Ja, šparati je treba. Zato sta šla Kučan pa Drnovšek v Ameriko, Škoč pa f Kanado? Uj, moji zloti Prleki, meni se vidi, ka bi za tote peneze lahko kupili celi blok, ne samo pisarno pa mizo! Pe se poli-cajon bi lahko dali bojše ploče, ka se policijskemi sindikoti ne bi bilo treba aufregati po ustavnoj sodnji.

Te pa vi sploh vete, gdo je državni precednik sindikota sloven-skih policajof? Pa to je stori Prlek, Rakušof Maksek, vačik ali nez-grüntano ponücen inšpektor! Ja, totl je s svojimi sindikalisti vün butna, ka je pre pravilnik napredovaje zaposlenih v državnoj uprovi ne f sklodl z ustovoj ne zokonom. Ustovni sodniki pa čejo več vediti pa so ovi den vün zbobjali, ka je pre to ne resen. Samo van rečen, Rakušof Maksek je pje disciplinerani pa ojster kak britva, pa de se borija za bojšo živleje policajof. Se to je tudi potrebno. Vačik skoro nemo nigi več vidlt nobenoga policajof, ka so že zaj fsi negi skriti. Prlekon pa so pje policiji praf s ten nagodili - se pa te vete, ka je Martin tu pa vino je zavrelo te pa auti no cikoti šif šiblejo!

Hja, mlodo vino je zavrelo. Hehe, Marulekof Androš je snočaj pje fčista tomični kozo obijova f štali. Pa joj je guča: »Micika, lüba moja, stisni se ali k meni, ka neboš na drugoj stroni doj s šampeta polat! Micika pa ga je ne čüla, ka se je anštendig stiskovala k so-sidovemi Matjoši.

Fčera sen misla iti v hološki Zavrc na pretkongresno srečaje so-cialnih demokrotof s Pruja. Te pa so me pje Hrvoti gverali, ka sen ne meja pasoa. Ja, f hološki Zavrc se morete pelati po hrvačkoj cesti, po slovenskoj stroni pa ceste še nemajo. Ka pre nega več jugo-slovenskih mladinskih brigod, kere so ceste zapstuj ptivale - očitno bole kak ne po bratskih republikah!

F toten lepen jesenskem indijajnsken poletji sen se hteja iti malo pošprancerati v radgonski mestni park. Kruči na dila, te pa ga sploh nemajo! Nemajo ga, to si te mislite! Te pa so pred neke letami posta-vili klopi - namesto f park - tijan doj po gasah v noven naselji Trate. Zaj pa so tote klopi hin. Radgončani ne bi bili f Sloveniji, če nebi tudi uni pogrüntali, ka se totih klopi ne sploča poprovlati. Jeban čuk! Pa ne sploča se ptivati proso pa hajdina pa lüka pa česneka, papapapa. No, zaj van je tak že jasno. Radgonsko turistično društvo je küpilo rajši nove klopi, ka so pre faleše, čiglih so železne, store pa so beton-ske. Kak more v neke letah segnltiti beton, toga pa najnc popeš ne ve.

To je, vün znoš, ne vožno! Glavno je, ka se goske dobro redijo za Martinovo! V enih pučelih pa še skos brbočejo hujdičeki.

MIROS

Beltinci

Vrsta prireditev ob tednu starejših občanov

V novi Občini Beltinci bodo letos prvič organizirali teden starejših občanov. Odbor za družbene dejavnosti je zbral podatke, po katerih je v občini skupaj 1112 starejših občanov, starejših nad 65 let, kar po-meni 12,8 odstotka vse populacije. V posameznih krajevnih skupno-stih je število starejših občanov naslednje: v Beltincih 250, Bratoncih 84, Dokležovju 123, Gančanih 163, Ižakovcih 109, Lipi 117, Lipovcih 153 in Melincih 113. V ta namen so v Občini Beltinci zagotovili za izvedbo teh akcij po 500 tolarjev za vsako osebo, ki bo zajeta v or-ganizirano prireditev. Denar bo nakazan na žiroračun posamezne krajevne skupnosti.

Nosilke organizacije prireditve za starejše občane so krajevne skupnosti, katerih predsedniki so še posebej odgovorni za kar najboljši sprejem svojih starejših krajanov. Zato bodo prireditve prežete s toplino in človečnostjo, pri čemer bodo starejšim skušali nameniti čimveč prijaznih besed. K sodelovanju bodo pritegnili dru-štva, šole, vrte, Rdeči križ, Karitas in druge.

Dogovorjeno je, da bodo osrednje prireditve ob letošnjem tednu starejših občanov med 5. in 19. novembrom. Ob tej priložnosti bodo pozorno analizirali problematiko starejših krajanov v svojem okolju, organizirali kulturne prireditve z družabnim srečanjem starejših, vse tiste, ki se zaradi bolezni ali starosti ne bodo mogli osebno udeležiti teh prireditev, pa bodo obiskali na domu. Prav tako bodo obiskali starejše krajeane v domu oskrbovancev v Rakičanu, v Lukavcih in drugih domovih. Med drugim predlagajo, da v osnovnih šolah in vrtcih v Občini Beltinci spregovorijo na temo »Starejši so nam omo-gočili življenje«.

M. JERŠE

Obnovljeni izviri

Ob Kranjčevi ulici v Lendavi je ena od mestnih znamenito-sti. Iz treh vodnih izvirov že stoletje priteka mirza voda. Tudi v največji suši niso presahnil. Voda priteka izpod vinogradniških gričev nad mestom in ob izviroh se turisti ustavljajo ter včasih tudi odčejajo. Okoli izvirov je bilo dokaj zapuščeno, zato so se v turističnem društvu odločili, da vse tri uredijo. Po zamisli arhitekta Gorana Dominka so jih obložili s pohorskim gran-itom in med njimi postavili klopi, da si lahko obiskovalci tudi oddahnejo.

Jani

ne zgodi se vsak dan

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Trenutek je zelo resen, zato ti nikakor ne bo škodilo, če bi se poskusila zbrati in se vključiti v igro. Sicer se ti lahko kaj hitro zgodi, da te bodo dogodki prehiteli.

On: Resda bo tvoja okolica ostala nad tvojim uspehom docela nezainteresirana, vendar ga bo nekdo le vzela za znanje. Obeta se ti uresničitev načrtov, ki ti lahko prinese tako zadoščenje kot tudi dobiček.

BIK

Ona: Še najbolje bo, če se odločno spoprimeš z nastalo težavo, saj je to edini način, da preprečiš še večjo zmedo, kot je sedaj. Prijatelj te bo sicer pohvalil, a vidi, da ga to prav nič ne obvezuje.

On: Ne pričakuj preveč, saj se ti lahko zgodi, da boš na koncu potegnil krajši konec. Poslovni načrti se ti sicer ne bodo uresničili do potankosti, a boš vseeno pošteno okreplil svojo finančni položaj.

DVOJČKA

Ona: Zaradi nepričakovane ljubezenske izjave boš sprva ogorčena, nato pa ti bo vse skupaj začelo ugajati. Prijatelji bodo sicer začudeni, vendar si bodo kar hitro uspeli razjasniti nov položaj.

On: Tvoje prepričanje, da je svoja čustva pametneje skrivati, te bo pripeljalo do resnih nesporazumov s partnerko. Vse drugače pa bo na poslovnem področju, saj se ti obeta prava pravcata eksplozija.

RAK

Ona: Sicer se boš odločila za kočljivejšo različico rešitve svojih ljubezenskih problemov, vendar se moraš zavedati morebitnih posledic. Toda mogoče je tudi prav, da greš na vse ali nič.

On: Ne razmišljaj toliko o tistem, kar si zagrešil, ampak se raje posveti prihodnosti. Nepričakovano srečanje ti bo pustilo obilo lepih spominov, predvsem pa si boš pomiril prenapete živce. Popazi malo na zdravje.

LEV

Ona: Od neke obljube nikar ne pričakuj preveč, kajti na koncu boš lahko prav hudo razočarana. Vendar se bodo neprijetnosti kar nekako izgubile ob poplavi pozitivnih dogodkov v ljubezni.

On: V nekaterih stvareh si preveč zaverovan vase, kaj lahko pa se ti pripeti, da se ti bo vse skupaj pošteno izjalovilo. Malo manj govori in več delaj, saj bodo tvoja dela govorila kar sama od sebe.

DEVICA

Ona: Tvoje sedanje razmerje se bo nevarno zamajalo. Če ti je še do njega, bo potrebno napeti vse sile, sicer ti bo trda predla. Vsekakor pa ti je za in ljubeznjive lahko le škodita, popravnega izpita pa ne bo.

On: Odločitev bo odvisna predvsem od tebe, zato pazi na vsako izrečeno besedo. Nekdo ti že dalj časa koplje jamo, čeprav se razglasa za tvojega prijatelja. Pozornost in previdnost ti vsekakor ne bosta škodili.

TEHTNICA

Ona: Najprej se boš smejala, pozneje pa se boš še tepla po glavi. Ne izmikaj se srečanju, ki ti je usojeno, saj ni nikjer rečeno, da se boš morala tudi odločiti. Nekdo te bo prav pošteno prestrašil.

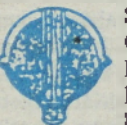
On: To, da si nekaj želiš, še ni dovolj, potrebno se bo tudi angažirati in storiti potrebne korake. Predvsem pa se ne podcenjuj, saj si sposoben tudi takšnih reči, ki so bile nekoč tudi resnično nedosegljive.

ŠKORPIJON

Ona: Neka novica te bo presenetila, saj bo neverjetna in razburljiva hkrati. Družba čaka samo še nate, zato se potrdi in izpelji svoj del načrta. Nekdo te že dalj časa opazuje.

On: Poslovni partner ti bo omogočil ponovno afirmacijo tam, kjer si jo zaradi svojih nespretnih potez izgubil. Pazi se prehitro izgovorjenih besed, ki te lahko ponovno pripeljejo tja, kjer ti ni bilo prav nič všeč.

STRELEC

Ona: Z nepremišljeno potezo si boš nakopala cel kup neprijetnih opravil, podrobneje pa boš spoznala tudi nekoga, ki si ga že dalj časa zaman poskušala ujeti v svoje mreže. Izkoristi ponujeno priložnost - ne bo ti žal!

On: Preveč si se zanesel na svojo iznajdljivost, ki te je sedaj pustila na cedilu. Realizacijo poslovnih načrtov pa raje prepusti komu drugemu, saj se ti lahko kaj hitro zgodi, da boš pošteno zabredel v težave.

KOZOROG

Ona: Preveč si obljubila, sedaj pa ti zmanjkuje časa in še česa drugega. Ob koncu tedna bo v tvoje življenje prišel nekdo, ki bo v njem zapolnil dosedanje praznino, vendar je vprašanje, ali pravi.

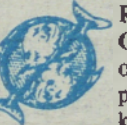
On: Obetajo se ti ugodne priložnosti, od tebe pa bo odvisno, ali boš ponujeno tudi sprejel in, kar je najpomembnejše, tudi izkoristil. Zanimive ideje nikar ne hrani po predalih, ampak jih raje uresniči, saj te lahko kdo še prehit.

VODNAR

Ona: Naj te nikar na motijo očitki iz okolice, temveč ravnaj tako, kot ti velewa srce. Nekaj, kar je bilo večraj le še iskra, se počasi, vendar vztrajno razrašča v pravi ljubezenski ognjemet. Bodi pripravljena!

On: Še vedno se nisi popolnoma izvlekel iz kritičnega poslovnega položaja, zato je potrebno paziti na sleherni korak konkurence. Naložba se bo povrnila šele sčasoma, zato brez panike.

RIBI

Ona: Prišel je čas, ko se boš morala dokončno odločiti, komu posvetiti svoja čustva. Vendar se bo pojavil nekdo povsem tretji, ki bo doobra prekrizal tvoje načrte. Ob koncu tedna se ti obeta prijeten obisk.

On: Naredil boš sicer ogromno načrtov, njihova uresničitev pa bo precej medla. Loti se raje sodelavnja s prijateljem, saj lahko s skupnimi močmi naredita neprimerno več - in predvsem veliko bolje.

Rojstni dan

V naši firmi je že dolgo navada, da skupaj praznujemo rojstne dneve. Včasih so bile to prave orgije z več deset povabljenimi (bolj glede na žetjeto kot na kaj drugega!). Danes ni več tako, saj so denarnice pretežno prazne.

Najbolj zanimivo je, kako praznujejo predstavniki slovenskih regij. Panonci ponavadi povabijo vsaj tri-deset do štirideset najbližjih sodelavcev, Dolenjci tretjino manj, Primorci še pol manj, alpski ljudje pa še to prepolovijo. Naša škrica pa ne vabita nikogar.

Sedaj, ko v naši firmi že pošteno škriplje, je vsega tega bistveno manj. V naši službi ponavadi dekleta pripravijo kakšen prigrizek in kupijo nekaj litrov vina, sok, krekerje, napolitanke in podobno.

Skozi vsa ta desetletja, v dobrih, povprečnih in slabih časih, pa le škrica nista vabila nikogar. Mimica, ki ima vpogled v kadrovske dokumente, točno ve, kdaj kdo praznuje. Janko je prvi na vrsti, takoj po novem letu.

»Boste letos kaj praznovali?« je vprašala Mimica.

Janko si je nadel rahlo bežavidez in pričel klatiti: »Kaj pa mislite, saj smo vendar v službi, kaj se to pravi, bomo delali ali veseljačili?«

»Čudno,« je rekla Mimica, »ko pa kdo drug prinese jedat in pijačo, tedaj vas pa mine službena vnaša.«

Bilo je ob nekem takšnem praznovanju, podobnem poganskim svetkom, jedlo in pilo se je na veliko. Nihče pa ni povabil škricev, ker tudi sama nista nikogar vabila.

Sredi največjega veselja so se odprla vrata, vstopil je Janko in vprašal, če mu kdo posodi spenjač. Medtem mu je že nekdo ponudil pijačo. Takoj za njim je vstopil še Zožo.

»A praznujete, pardon, ne bom motil.«

Še predno se je obnil, je že imel kozarec v roki. Tako sta z leti razvila nezmožljiv sistem opazovanja, zbiranja podatkov in presenetljivih vpadov. Ponavadi sta bila tudi med najbolj ješčimi.

»Vi pa nimate nikoli rojstnega dne?« je vprašala Renata iz tajništva.

»O, ja, zakaj pa vprašate?«

Potem smo se zmenili, da bomo škrica pretentali. Bil je peti januar, Janka pa ni bilo v službo, prišel je šele sedmega. Izrazil je star dopust.

»Vse najboljše,« so rekle Mimica, Mica in Renata.

»Zakaj neki?« se je čudil.

»Za rojstni dan vendar.«

»O, tega pa je že dolgo,« se je škric izmotaval.

»Boste kaj ponudili?«

»Bi, pa ni denarja,« se je Janko delal naivnega.

»Saj lahko posodimo,« so rekle punce.

In tako ves dan, od prve do tretje kave, ki jo je dobil za »rojstni dan«. Enako med malico in med vmesnim delom.

Končno je Janku presedlo, izginil je iz pisarne in se vrnil čez slabe pol ure. Na mizi sta se znašla steklenica kislice in škrnicelj slanih palčk. Tako sta praznovala tudi škrica. Čaka pa nas še težje delo, namreč, kako prepričati Zožo, da bo tudi on praznoval svoj rojstni dan!

BORIVOJ REPE

Natalija Durov je dedinja ruske cirkuske dinastije, ki sega še v cesarske čase. Natalijin ded Vladimir je daljnega leta 1911 ustanovil živalski cirkus, ki je doživel in preživel nekaj režimov. Tudi tale kamela bi lahko, če bi znala govoriti, povedala marsikaj. Danes je pri svojih 53 letih v zaslužnem pokoju, skupaj z Natalijo pa pogosto obujata spomine na čase, ko je cirkus v Rusiji nekaj pomenil. Tudi ljudje so bili drugačni. »Ti novi Rusi niso niti pol toliko vladni in olikani kot moja stara kamela,« pravi ogorčena Natalija.

Buča rekordanka

Karen Waterman iz predmestja Buffala se ponaša z letošnjo največjo bučo v ZDA - težka je 333 kilogramov. Rekord so uradno in slavno razglasili na tekmovalcu svetovne zveze pridelovalcev buč v mestu Collins v zvezni državi New York.

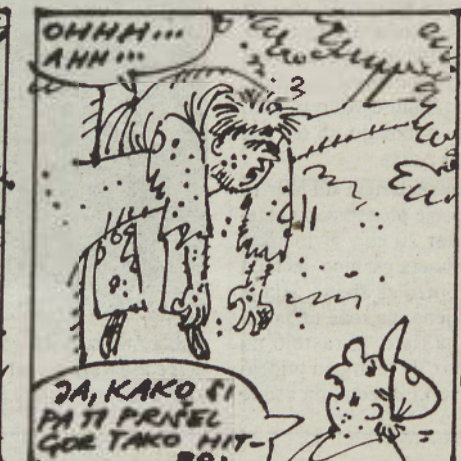
Biotehnološka hotelska soba

Gost vtakne magnetno kartico v rezo in vrata hotelske sobe se tiho odpro. Medtem ko v temi išče stikalo, se radio samodejno prižge, tapete se nenadoma obarvajo oranžno in po prostoru se začne širiti vonj po senu. Zadostuje, da gre mimo tv-zaslona in že se na njem pokaže njegov najljubši film. To je projekt biotehnološke in biomorfne hotelske sobe, ki ga ustvarjajo japonski in nemški znanstveniki. Iz ziv so sprejeli tudi arhitekti, ki načrtujejo supermoderne hotelske sobe, v katerih se bo gost počutil prijetno in varno. Odvisno od razpoloženja bo lahko spreminjal barvo sten in vonjave v sobi. Zmetnica se bo sproti prilagajala obliki in položaju telesa, rjuhe se ne bodo mečkale in se bodo celo samodejno prale - to bodo delale bakterije, ki jih bodo načrtno vtakli v platno. Taki in še bolj neverjetni čudeži naj bi nas pričakali v hotelih že četrdeset let.

SOS

telefon za ženske in otroke,
žrtve nasilja
061 441 993 ali 97 82

Naša galaksija je prava požeruhinja. Pred desetimi milijardami let naj bi pogoltnila ozvezdje, ki je nastalo ob njenem robu. Tri vesoljske ekipe iz Strasbourg, Besancon in Ugar Pradeša so namreč zaznale zvezde, združene v velikanski disk, ki nima nobenih skupnih značilnosti z našim svetom in ki zanesljivo pripada tuji galaksiji. Slednje naj bi že zdavnaj požrla njena močnejša tekma.

za vsakogar nekaj

Moški svetlega barvnega tipa

V to skupino sodijo večinoma svetlolasi moški z modrimi ali zelenimi očmi. Njihova polt je rahlo rožnata, lahko tudi pegasta. Pri izbiri močnejših in temnejših barvnih tonov morajo biti zelo previdni. Skladnost lahko dosežejo z oblekami srednjih barvnih tonov in s srajcami pastelnih barv. Garderoba je barvno zelo zanimiva, polna različnih od-

tenkov, vendar sveža in subtilna. **Vodnik za svetel barvni tip**
Srajce: idealne so pastelne barve, tako enobarvne kot vzorčaste: mehka bela, pastelno roza ali marelična, pastelno modra, pastelna modro zelena, svetlo vijoličasta, svetlo rumena.

Obleke: enobarvne ali v kombinaciji z drugimi odtenki, za eleganten videz, ki ne bo premočan in preveč kontrasten: srednje siva, sivo modra, kositrna barva, barva peska.

Suknjiči in hlače: barva kamele dlake ali peščena, srednje modra, srednje siva, pudrasto modra, barva džinsa.

Kravate, srajce in puloverji: modra, srednje modra, modro vijoličasta, barva korale, topla rožnata, pudrasto roza, temno roza, rdeča kot lubenica, modro zelena, turkizna, vsi vodni odtenki.

Temni tip

Temni barvni tipi imajo črne ali temno rjave lase, ki pa lahko že tudi malo sivijo. Njihove oči so temno rjave ali temno lešnikove barve. Telo dober bo njegov videz v kombinaciji temnih oblek s svetlo srajco in kravato v primarnih osnovnih barvah.

Vodnik za temen barvni tip

Srajce: čista bela, ledeno modra, ledeno roza ali svetlo marelična.

Obleke: črna enobarvna ali vzorčasta, vendar s temnejšim motivom, sivo rjava, temno modra, temno olivna.

Suknjiči in hlače: črna, modro-modra, peščena, mahagonijeva in olivna.

Kravate, športne srajce in puloverji: rdeča, paradižnikovo rdeča, barva žgane gline, rjasta barva, mahagonijeva, zelena, smaragdno zelena, borovo zelena, olivna, petrolejsko zelena, modra in sarkatna.

Ko je hladno, se tudi pod plašči, parkami in jopiči oblačimo topleje. V volnene komplete, ki se lepo prilagajajo telesu in nas prijetno grejejo. Volnena moda postaja iz leta v leto bolj praktična in udobna. K sreči – le zakaj bi se potili v dolgih rokavih in visokih ovratnikih, ko pa je mogoče iz tega materiala ustvariti tako čedne komplete. Za zimsko razpoloženje si nadenemo krzneni čepico in dolge satenaste rokavice, šepec elegancije pa se skriva v svileni srajčni bluzi peščene barve in pasu enakega odtenka.

Spoznajmo strupene rastline in semena

Z nekaterimi rastlinami se lahko pri nabiranju zastupimo. Pozorni moramo biti zlasti pri nabiranju strupenih rastlin, posebno so strupeni volčja češnja, podlessek in naprstec, ki je zdravilo za srce; mnogi nabirajo njegove liste, vendar si je potem takoj potrebno oprati roke. Ob nabiranju ali trganju listov in pri čiščenju korenin ostane na rokah strupen sok, ki se posuši. Če jemo z ne-

mitimi rokami, pride strup v telo in lahko nam postane slabo, lahko se zastupimo.

Pri otrocih so najnevarnejše zastupitve s plodovi tise, ricinusa, mahonije in nezrelega maka. Pomembno je, da otrokom pokazemo primerjavo med užitnimi in strupenimi plodovi. Fižol v stroku povzroča prebavne motnje, s kuhanjem pa se strupi razgradijo. Paradižnik je užitek sa-

mo, ko je lepo rdeč. Zeleni plodovi, listi in cvetovi so strupeni. Glicinija je lepa ovijalka in trajnica, ki cveti, še preden požene liste. Strup je v semenih in lubju. Strupena je tudi tuja ali klek.

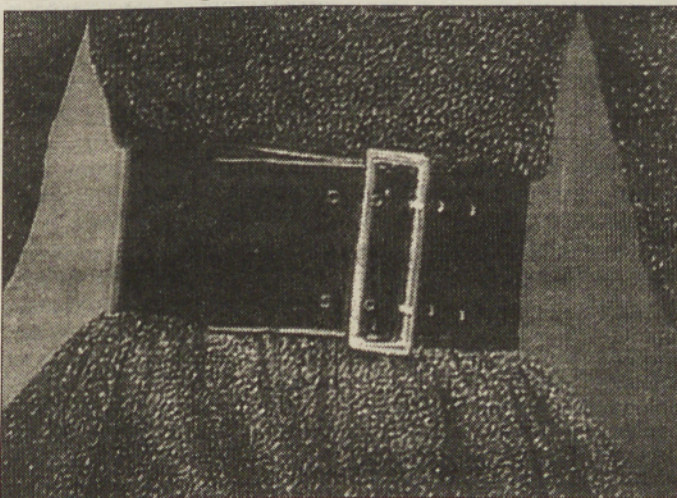
Vestnik vsak četrtek!

Jabolko za vsak dan

Jabolko vrača ravnovesje, bogati organizem z vitamini, deluje pomirjevalno, diuretično in zdravi drisko. Najbogatejša z učinkovinami je lupina, zdravilni so tudi cvetovi in listi, skuhanje v čaj jih priporočajo proti glavobolu, zlatenici, prebavnim težavam in proti zaprtju. Nadvse priporočljiva pa je vsaj enkrat na leto jabolčna kura. Zanj potrebujemo zdrava jabolka. Nastrgamo jih z lupino vred, odstranimo le peclje, pečke in muho. Dva dni jemo samo jabolka, in to 1,5 kg, in pijemo le navadno vodo. Tretji in četrty dan še vedno pojemo slab kilogram jabolka, le da jih uživamo ob običajni hrani. Po tej kuri se prebavi, jetra, ledvice in krvni obtok dobro okrepijo in počutimo se kot prerojeni.

Učinek jabolčne kure je tudi, da vzbudi odpor proti kajenju. Za duševno utrjene ljudi je neolupljeno jabolko z dodatkom medu najboljšo zdravilo. Pitje jabolčnega soka je poleg vode najboljša pijača. Jabolčni kis je mnogostransko zdravilo za pitje, vtiranje v kožo in obkladke. Z njim si lajšamo bolečine ob napadih protina, deluje pa proti hemeroidom in revmatičnim bolečinam.

Pas - pomemben dodatek

Detalji so ena izmed številnih modnih novosti pri oblačenju žensk. Pas gotovo sodi med detalje in letos je pomemben del vsake garderobe. Vračajo se široki pasovi, ki niso več zgolj usnjeni, ampak tudi iz močnega blaga, še največkrat pa so lakasti. Pas se nosi čez obleko in tudi h kostimu, ki to sezono dobesedno kraljuje. Tudi čez nekoliko debelejši kostim, denimo iz supermodernega tvida, si ga lahko nadenete, če ste seveda dovolj tanki v pasu.

Pravi dami je všeč če ima še kaj na glavi, ne samo v njej. Pen-tijo, čepico, baretko, sijajen klobuk... Moda dovoljuje marsikaj: za večere, na primer, fantazijske stvaritve iz tila in šifona, v laseh mrežice za kodre in ploščate nizke klobučke, za dnevna potepanja krzneni čepice, baskovske kapice v slogu šolark, na oči segajoče polstene klobuke s širokimi kraji.

Kuhajte z nami

Kutinov žele in marmelada

Kljub svoji izredni aromatičnosti in večvrstni uporabnosti so pri nas kutine premalo cenjene. Kutinov žele je izrednega okusa, barve in primerne gostote. Žele uporabljamo samo za namaze in nadeve ohlajenega peciva. Segrevanja ne prenese.

Kako pripravimo žele? Kutine naj ne bodo preveč uležane, najbolje jih je uporabiti takoj, ko jih zrele poberejo. Tedaj vsebujejo največ pektina – snovi, ki naravno zgoščuje žele. Lepe plodove trdo obrišemo s suho krpo, da odstranimo z lupin belo oblogo. Nato jih zrežemo na srednje velike krahle, peščiščem vred. Zalijemo jih s toliko vrele vode, da so komaj pokriti. Dobro oprano limono zrežemo na rezine in jo kuhamo skupaj s kutinami. Kuhamo toliko časa, da se plodovi zmehčajo, a ne razpadejo. V veliko cedilo razgrnemo čist bombažni prtič, nanj vlijemo kuhano sadje in počakamo, da se počasi odcedi in se čisti sok zbere v podstavljeni posodi. Kutin nikakor ne stiskamo, ker se sok skali. Ostati mora bister. Za vsak liter soka dodamo 80 dag sladkorja. Sok postavimo na štedilnik in ga pustimo vreti toliko časa, da povre za tretjino. Tedaj postopoma dodajamo sladkor in med vrenjem mešamo. Sladkor dodajamo približno 15 minut. Ko je ves raztopljen in tekočina popolnoma bistra, žele preskusimo tako, da na ohlajen porcelanast krožnik kanemo vročo kapljico, ki se mora takoj strditi. Če se ne strdi takoj, naj še nekaj časa vre. Predolgo kuhanje z že dodanim sladkorjem ni priporočljivo, ker žele izgubi lepo barvo in dobi trpek okus po praženem sladkorju. Še vroč žele nalijemo v brezhibno čiste, vroče steklenice in ga takoj zapremo ali zavežemo.

Kutine, ki so ostale na prtiču, pretlačimo, dodamo malo sladkorja in skuhamo marmelado. Po želji lahko dodamo par dušenih in pretlačenih kislih jabolč.

Cilka Sukič

Jajca z manj holesterola

Jajca so okusna in še posebej teknejo za zajtrk, ampak kaj, ko se jih bojimo zaradi holesterola in z njim povezanih težav. Vsaj nemški ljubitelji tega živila pa bodo odslej ob njem tudi uživali brez strahu, kajti prehrambeni strokovnjaki v tej državi so se načrtno lotili vzreje kokoši na prostem in poskrbeli za pičo, zaradi katere so na ta način dobljena jajca veliko bolj zdrava. Zaradi krmilne mešanice žita in zdravilnih zelišč imajo jajca teh kokoši 12 odstotkov manj holesterola, vsebujejo pa 5 odstotkov več nenasičenih maščobnih kislin. Jajca so na nemškem trgu že na prodaj, označena pa so z nalepko o nevtralnem holesterinu.

Fižol je kot zdravilna rastlina je omenjen zaradi luščin, ki znižujejo sladkor v krvi in seču. Težko bi našli rastlino, ki bolj pomaga sladkornim bolnikom. Ob dnevnih obrokih zelenih fižolovih strokov se sladkor zniža kar za 30 odstotkov. Tudi vloženi fižol ne izgubi svojih zdravilnih lastnosti. Čaj iz fižolovih strokov uspešno zdravi revmo, protin in išias. Sladkorni bolniki naj uživajo čim več kuhanih zelenih luščin. Za zdravje se splača izkoristiti fižolovo sezono. Sladkorni bolniki naj k čajem iz luščin dodajo še regrat in rman. Za odpravo ledvičnih kamnov in peska priporočajo pitje dveh skodelic čaja dnevno. Čaj tudi raztaplja sečno kislino.

SESTAVIL MARKO NAPAST	AVSTRUSKO KNJAZEVNIK (HUGO VON, 1874-1929)	PLANINSKE UJEDE	SINOVA ZENA	OBDELOVA- NJE LESA	NEVSKO SKLADATELJ IN ORGANIST (KASPAR)	SRČNA TESNOBA ANGINA PECTORIS	ZRAKO- PLOVEC
TOČKA V BARU VODNICA PO RAZSTAVI							
AMERŠKO JAZZOVSKO GLASBENIK COLEMAN							
ORLJ							
IGRALEC BALOH					NOBELJ TUPOLOV		
AVSTRALJA		PISATELJ INGOLIC OBHOVNA STRAZA					
NIKOLAJ PIRNAT			TROPSKA LILJA ANGEL KAR (JOHN)				
UMETNOST- NI ZGODO- VINAR SUNI					ANTON VODNIK REKA V NIGERIJU		
OKRAJŠAVA ZA STRAN				BRUTO- GISTRSKA TONA IT. NOVEC			
SEDEŽ ZA TRI							OTOK V IRISKEM MORJU
BESEDA ENAKO- ZVOČNICA							
LITURGIČNI VZDUK VESELJA							
LOS ANGELES			AM. FILM OGRALEC (JAMES)				

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE – vodoravno: Morgan, opornik, lo-banja, Krim, AV, Jon, Iza, ekipa, zajetje, L, Adrar, ar, igo, topi kot, Omajadi, ara, ak.

d.d. MARIBOR

PRODAJNI CENTER
MURSKA SOBOTA
Cvetkova 2a
tel.: 31 760

PONUDBA TEDNA

PRODAJA SADIK SADNEGA DREVJA

KAKOVOSTNE SADIKE JABLAN, HRUŠK IN OSTALEGA
SADNEGA DREVJA PO UGODNIH CENAH.

S KARTICO ZVESTOBE ŠE 5 % POPUSTA!
Veselim se vašega obiska!

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM
NA MURSKEM VALU: NTSNMV

1. SOMEWHERE - Shanice
2. SOMETHING FOR THE PAIN - Bon Jovi
3. YOU ARE NOT ALONE - Michael Jackson
4. ROCK AND ROLL IS DEAD - Lenny Kravitz
5. FAIRGROUND - Simply Red
6. CROSSING THE RIVER - The Devlins
7. FANTASY - Mariah Carey

PREDLOGI:

- SOMEWHERE - Wet Wet Wet
AEROPLANE - Red Hot Chili Peppers
OILY WATER - Blur

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE: 7 VELIČASTNIH

1. LJUBEZEN JE - Faraoni
2. KAKO MI ZADIŠIŠ - Andrej Šifrer
3. PLIMA - Anika Horvat
4. TI SI TU - Kingston
5. LENOBA - Don Mentony Band
6. MUŠJA MLADOST - Monika in Alenka Heričko
7. SIMONA - The Drinkers

PREDLOGI:

- KDO SEM JAZ - Buldožer
TVOJE BOSE NOGE - Agropop
SOLZE - Damjana

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE: S KRŠČAKON, CEKRON

PA Z MARELOF

1. LE ODMETAJ PESEM - Slovenskogoriški kvintet
2. CEBELAR - Ans. Lojzeta Slaka
3. NE JOČI - Ans. Franca Miheliča
4. GUZL, LOJTRO BRŽ - Mesečniki
5. KO ČLOVEK SE NA SVET RODI - Ans. Mira Klinca
6. LJUBEZEN VSE ODPUSTI - Ans. Roberta Zupana
7. SOPEK SPOMINOV - Ans. Jožeta Ekarta

PREDLOGI:

- KO PESEM OBRISOLZE - Ans. Francija Zemeta
IŠČEM PRAVO PUNCO - Štirje Kovači
MAMINE ROŽE - Ans. Franca Potočarja

Exponirane kupone pošljite do četrčka, 9. novembra 1995, na naslov: Murski
val, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 44

Glasujem za skladbo:

*tuja

*domača

*narodnozabavna

Ime in priimek ter naslov:

Osem pogledov

26. Opis sveta na pragu tretjega tisočletja

Jerneja Katona

Drago Pintarič

Med prvimi sta to storila J. Krishnamurti in B. Bohm in najbrž ni naključje, da sta to filozof in fizik. V trinajstih dialogih *The ending of time*, od koder smo si tudi izposodili naslov našega poglavja, sta se približevala drug drugemu predvsem s tem, da sta »čistila« besede in skozi njih skušala slišati tišino vesolja.

To ni šum popačenih svetov, pač pa tišina zvezd. Samo redki izmed nas so v dolgih tisočletjih mogli v vesolju prepoznati brezmejno prostranstvo, absolutno tišino, praznino in brezobličnost, kjer sta snov in energija v nedoumljivem razmerju večnega prehajanja. Slišali so tišino zvezd in molk besed. Izčisti se te zdaj vračajo k nam, da bodo most med nami. V vesoljni brezčasnosti so za nas, ljudi, spoznali več kot brezčasnost, spoznali so – sočasnost. Izginja preteklost: svetloba zvezd, ki nam sije v noč in temo, prihaja iz daljne preteklosti mnogo svetlobnih let nazaj. In vendar je naš – sedaj. Misel utihne in se ne premika prihodnosti naproti. Časa, naše četrte dimenzije, se je otrsela kot še ene zmote: slišala je bila notranjo uro, katere edini kazalec je (naš) opomin, utrip najgloblje psihološke bolečine pa je ritem njegovega odtekanja. V času ljudje prepoznavamo svoj jaz, v njem je naša preteklost pretočena v kapljo spomina. Ko pa spoznamo, da sta jaz in bolečina eno, se notranji čas ustavi, kaplja se utrne s strehe spomina in obstaja samo še trenutek. Zdaj. Rob črne luknje. So fiziki v definiciji singularnosti hoteli povedati prav to? Sočasnost in konec časa na

obzorju črne luknje, ki je v resnici trenutek jazo-vega dialoga z nedoumljivim najvišjim Umom, stopitev s kozmično Zavestjo? Pot do tega daljnega obzorja pa najde vsakdo sam, v najbolj samotnem trenutku svojega življenja.

KONEC

Upoštevano gradivo:

F. Capra: *The turning point*, Bantam, New York, 1988
F. Capra: *Razgovori z R. D. Zaingom*, Razgledi št. 15, 1993
E. Fromm: *Zdravo društvo*, Naprijed, Zagreb 1984
Fung Yu-Zan: *Istorija kineske filozofije*, Nolit, Beograd 1977
S. Hawking: *Berilo h kratki zgodovini časa*, Knjižnica Sigma, Ljubljana 1993
S. Hawking: *Črne luknje in otroška vesolja*, Knjižnica Sigma, Ljubljana 1994
J. Kos: *Temelji filozofije za gimnazije*, DZS, Ljubljana 1979
J. Kos: *Marksizem in problemi literarnega vrednotenja*, MK, Ljubljana 1984
J. Krishnamurti: *Freedom from the known*, Victor Gollancz, London 1992
J. Krishnamurti and D. Bohm: *The ending of time*, Vidtor Gollancz, London 1991
S. A. Krstić: *0 paradoksov*, Presek št. 3, Ljubljana 1977
L. D. Landau: *Kaj je teorija relativnosti*, Presekova knjižnica št. 5, Ljubljana 1979/80
R. Lopez: *Rojstvo Evrope*, DZS, Ljubljana 1969
J. E. Lovelock: *Gaja*, Nov pogled na življenje na Zemlji, CZ, Ljubljana 1994
Ly Bu Ve: *Prolječe i jesen*, Graficki zavod Hrvatske, Zagreb 1982
B. Russell: *Istorija zapadne filozofije*, Kariatide 4, Beograd 1962
P. Russell: *Sedaj*, Alpha center, Ljubljana 1993
P. Russell: *Prebujanje planeta*, evolucija zavesti, Alpha center, Ljubljana 1992 – video kasete

LADA CENTER * AVTOTRGOVINA

62231 Pernica, Vosek 6d (ob cesti Maribor - Lenart), tel.: 062/640 540

ODPRTO: od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure.

NAJVEČJA SALON VOZIL LADA V SLOVENIJI
AVTOMOBILI V ZALOGI * OBRETNOSTNA MERA ŽE OD R + 8%

- * NAJUGODNEJŠA POSOJILA, BREZ POLOGA, TUDI ZA RABLJENA VOZILA DO 5 LET
- * STARO ZA NOVO
- * NAJUGODNEJŠI LIZING - tudi za PODJETNIKE in KMETOVALCE

LADA SAMARA 1300 / 3V

samo 998.000 SIT.

Mesečni obrok samo 26.000 SIT.

OB NAKUPU PODARIMO prevleke in preproge ter opravimo tehnični pregled.

POOBlašČENI PRODAJALEC IN SERVISER

11-LETNA TRADICIJA

Borut Jagodič

- * rezervni deli
- * avtomehanika
- * avtokleparstvo
- * vulkanizstvo

Mag. Miran Puconja

Komunistična politika in njene posledice

7.

Amalija Vozlič je zaradi obvezne oddaje tako obubožala, da si je morala za obnovo svinjskega gnezda kupiti pujske. Ve se, da je v takih primerih stiske soseska morala biti slozna. Janko Sabotin, ki je bil takrat tajnik pri Krajevnem ljudskem odboru Cven, pripoveduje, kako je pred postopkom rekviriranja svinj vaščane pravočasno obvestil o tem, kaj jih čaka, da so ti živali vsaj deloma poskrili.

Mariničevi so imeli še pozimi živino na skednju v »pormi«, zamaskirano pod slamo, da se ni videla in je bila dobro skrita pred aktivisti. Prav tako so imeli svinje zunaj med dvema »oslcama« slame, vse dobro zamaskirane.

Roman Magdič je moral oddati 960 kg pšenice, zrastle pa je je le nekaj več. Oddati je moral ves pridelek in le za seme je ostalo nekaj.

Vidimo, da v teh primerih o tistih 250 kg pripadajoče pšenice na člana družine ni sledu. Takih in podobnih krutih primerov okrog obveznih oddaj je bilo takrat vse polno.

Obvezne oddaje so se začele takoj po 2. svetovni vojni in so trajale nekako do razpada kmetijskih obdelovalnih zadrug leta 1952. Leta 1951 so bili za naslednje leto še predpisani za oddajo žito, olje, svinjska mast, pitani prašiči in volna. Pridelovalci so se že lahko sami odločali, koliko in kaj bodo sejali, morali pa so posejati in obdelati vso svojo zemljo.

Prebivalstvo obveznih oddaj nima v lepem spominu. Čeprav so bile glede na gospodarsko stanje države in družbe nujno zlo, so jim ljudje načelno nasprotovali. Metode, kakršnih so se pri tem lotevali, vedenje aktivistov, ki so izvajali obvezno oddajo, vse to je v prebivalstvu vzbujalo odpor in nenaklonjenost do režima. Jožko

Slavič pravi: »Na ta način so pokopali vse dobre ideje.«

Kmetijska delovna zadruga (KDZ) na Cvenu

Zadružništvo ima na slovenskih tleh bogato tradicijo in dolgoletno zgodovino. Za velikega tvorca zadrug velja Janez Evangelist Krek. Toda če so Krekove zadruge v slovenskem kmetijstvu pomenile velikanski napredek, ni nujno, da bi to veljalo za slovensko zadružništvo v vseh dobah.

Žrebčarna na Cvenu, v kateri je bila zaplenjena živina iz Bunčan in še nekaterih vasi.

Leta 1945 je bil ustanovljen Inicijativni zadružni odbor za Slovenijo (IZOS). Na sedežih vseh okrožij so ustanovili okrožne zadružne iniciativne odbore, na sedežih okrajov pa okrajne odbore. Novo zadružništvo je delovalo po odsekih. V mestih so delovale tako imenovane naproze (nabavno-prodajne zadruge).

Leta 1947 so začeli ustanavljati splošne kmetijske zadruge in jim priključevati nabavno-prodaj-

ne in druge zadruge. Zadruge so imele skoraj vsaka vas. Take zadruge so uvajale sodobno tehnologijo, nova semena, prirejale predavanja, razstave, organizirale aktivne mladih zadružnikov in kmečkih žena. V tej fazi so povsod začeli graditi tudi že za družne domove.

To pa je bil že predvečer ustanavljanja kmečkih delovnih zadrug (KDZ), zasnovanih po vzoru sovjetske kolektivizacije. Leta 1949 je vlada izdelala zakon o kmetijskih delovnih zadrugah. Materialna podlaga za delovanje teh zadrug so bila vložena zavi-

lišča zadružnikov, ponekod pa z agrarno reformo razlašena zemljišča, cilj pa je bil priti do skupnega obdelovanja zemlje. Zakon je temeljil na tem, da so morali člani KDZ-ja vložiti v zadrugo vso svojo zemljo, razen ohranitve in gospodarskih poslopij, ves les v gozdu, ves inventar, vso delovno in plemensko živino, kmet in seme, razen pripomočkov za lastno gospodarjenje na ohranjeni (Nadaljevanje prihodnje)

Oče našega ljudstva

Življenje in delo Jožefa Klekla

2.

Lojze Kozar

Kot župnik pri Sv. Sebeščanu je Klekl delil svete skrivnosti: krsť, sveto Rešnje telo, pokoro, bolniško maziljenje in je bil kot služabnik Cerkve navzoč pri sklepanju svetega zakona. V njegovem sorazmerno kratkem župni-kovstvu (pet let) se je versko življenje v tej gorički župniji zelo razcvetelo. Še dolgo so ostali ljudem v spominu njegovi pastoralni obiski. Vsako družino je obiskal in vernike navduševal za goreče krščansko življenje. Kako izboren spovednik je bil in kako rad je spovedoval, kaže dejstvo, da so hodili k njemu k spovedi tudi iz drugih, oddaljenih župnij.

Klekl je bil eden prvih, ki je v Prekmurju začel uvajati pogosto sveto obhajilo, ki do takrat ni bilo v navadi. Klekl pa je vsakodnevno ne samo pogosto, marveč priporočal ne obhajilo, kar je čez pol stoletja priporočil tudi drugi vatikanski cerkveni zbor. Klekl je učil, da v svetem obhajilu uživamo Jezusa Kristusa, »vredno vseh milosti«.

Kot dušni pastir je bil Klekl tudi voditelj raznih bratovščin in združenj.

Sv. Frančišek Asiški je ustanovil tretji red, ustanovo, ki je imela spokorniško-molitveno-dobrodelni značaj. Prva in poglavitna naloga tretjerazrednikov je bila prizadevanje za svetost po zgledu sv. Frančiška. V tretji red so sprejemali kandidate po izpolnitvi 14. letu starosti s posebnimi zaobljubami, ki so jih potem leto za letom obnavljali. Pravilnik je tretjerazrednikom prepovedoval ples in obiskovanje veselice. Uživanje alkohola sicer ni bilo prepove-

dano, vendar za pijance v tretjem redu ni bilo mesta. Določeni so bili posebni postni dnevi pa tudi dnevna molitev. Veliko pomembnost je tretji red polagal na zgledno vedenje svojih članov. Kletev in nespodobno govorjenje med tretjerazredniki nista imela domovinske pravice. Od tretjerazrednikov se je pričakovalo, da so brali samo dobre knjige in bili naročeni na dober tisk.

Klekl je naredil tretjerazredniške zaobljube 11. julija 1910 pred tabernaklijem tišinske cerkve. Naslednje leto pa je ustanovil tretji red za Slovence v župnijah Črenšovci, Tumašče in Lenda-va.

Leta 1921 je bilo v črenšovski župniji nad 600 tretjerazrednikov, v vsem Prekmurju pa okrog 2500.

Za tretjerazrednike, katerih voditelj je bil, je Klekl prirejal mesečne shode. Ti so bili po večerih v črenšovski cerkvi. Njegovih govorov so se člani in nečlani zelo radi udeleževali, tako da je bila prostora črenšovska cerkev vedno polna. K tretjerazredniškim shodom so prihajali številni verniki tudi iz sosednjih župnij, celo z oddaljenega Goriškega, največ kar peš.

Klekl je vodil tretji red posebej za moške in posebej za žene. Tretjerazrednike je želel pripeljati k popolnosti in svetosti z mesečnimi nauki, duhovnimi vajami, s strogo selekcijo pri sprejemanju v red in v poglavljenim duhovnim vodstvom. Za tretjerazrednike je Klekl sestavil nekaj pravilnik z naslovom Kaj more en tretjerazrednik znati in držati. V njem so našeta stroga pravila in dol-

žnosti, ki jih mora izpolnjevati vsak član.

Klekl se je veliko posvečal vzgoji tretjerazrednikov. Zaradi zahtev po doslednem izpolnjevanju pravil je naletel tudi na nasprotovanja. Vendar je pri svojih zahtevah vztrajal. Bil je namreč prepričan, da ni dovolj, če se ustanovi neka družba. Družba ima svoj smisel, če dosega svoj bistveni namen. Zato pa je potrebno, da se vsi člani strogo držijo svojih pravil.

Pod modrim vodstvom so se tretjerazredniki navzeli globoke krščanske ljubezni do Boga in človeka, ki jih je nagibala, da so radi obiskovali bolnike in sirote. Skrbeli so za dostojne pogrebe članov tretjega reda pa tudi drugih umrlih sovaščanov, posebej z molitvijo in množično udeležbo. Po zaslugi tretjega reda je vztrajno raslo število obhajil. Alkoholizem, ki je pestil marsikatero družino, je začel vidno upadati. Fantovska ponočevanja, nemalokrat povezana s krvavimi pretepi, so postajala redkost. Preuštev je bilo vedno manj, nezakonski otroci redkost. Verniki so vse vestneje spoštovali nedeljski počitek. Vsakdanja molitev je postala bistvena sestavina družinskega življenja v sleherni hiši.

Tretjerazredniki so tudi uspešno širili verski tisk in sodelovali pri zbiranju sredstev za gradnjo Doma za revne, ostarele in onemoglo ljudi. Seveda brez Klekla ne bi bilo v Prekmurju tretjega reda in ne njegovih sadov.

Posebna veja tretjega reda je bil deviški tretji red. Člani prostovoljnega

devišstva so bili laiki, ki so z dovoljenjem svojega spovednika obljubili devišstvo za eno leto. To obljubo so vsako leto obnavljali. To njihovo življenje je bilo dar Bogu za vse duhovnike, posebej za odpadle.

Člani prostovoljnega devišstva so bili iz 12 župnij. Iz črenšovske župnije jih je bilo 116, iz belzinske 52, iz Odranec 22.

Pravzaprav je vse Kleklovo delovanje raslo iz njegovega duhovniškega poslanstva. Ker je bil duhovnik, je skrbel za dušni in telesni blagor ljudi. Tudi kot politični voditelj, poslanec, se je zavedal, da je v prvi vrsti dušni pastir. Njegovi govori v parlamentu so bili polni verskih resnic, bili so bolj pridige kot govori.

Gonilna sila njegove apostolske dejavnosti je njegova osebna svetost. Ne samo duhovnik Jožef Sakovič in Ivan Jerič, marveč celo njegovi nasprotniki priznavajo, da je bil Klekl svetniška osebnost. V eni od svojih pesmi šestkrat poudari: »Dal sem ti vse, Božje Srce.« Hkrati kliče Boga za pričo, da govori resnico: »Iskal sem le tebe, predrago Srce, ne sebe, le tebe ... Vse moje je tvoje ... Tvoj križ naju je združil.« Končno pravi, naj ga Jezus zaklene v svoje srce in ga tako pošlje po svetu, da vsi vzljubijo Boga. Tako lahko piše res le svetniško živeč dušni pastir.

Klekl je ljubil Cerkev in z vsem srcem sprejemal njen nauk. Bil je prepričan, da bo samo s tem naukom največ naredil za svoje ljudstvo. Vse, kar je učil, je najprej imel v svojem srcu. Iz njegovega osebnega pobožnega odnosa do evharistije, Srca Jezusovega in Marije je izhajala njegova pisana in govorjena beseda.

Dobro je poznal dušo panonskega Slovence. Ta je namreč zelo mehka, čuteča, romantična in ranljiva. Glede

na to mehko dušo je Klekl poudarjal v svojem oznanjevanju tiste vidike verskega sporočila, ki so bili pisani na kožo našega človeka. Zato je razvijal in pospeševal čaščenje Najsvetejšega. V odnosu do Marije je bil otroško vdan. Po njegovi zamisli naj bi srce prekmurskega človeka postajalo mehko in toplo, življenje pa naj bi bilo dosledno in strogo. Ko je vabil k zaupnemu odnosu do Jezusa in Marije, je obenem neizprosno bical greh. Zavračal je predevsem nekatere pregrehe, ki so se razpasle med našim ljudstvom: opravljanje, pijanost in nečistost.

Opravljanje je razširjeno posebej med ženskami, ki imajo za to več priložnosti zaradi svojih opravil. Z opravljanjem povzročamo krivico, saj človeku jemljemo dobro ime.

O pijancih se je slikovito izražal: »Kozarec za žganje in vino je največji oduher. Tako odirati nihče ne zna kakor ta. Plača malo obresti, vzame pa celo vsoto.« O pijancih je zapisal: »Travnik, ki je premoker, samo smudje rodi. Tako bo tudi naš duševni travnik nekoristno rodil, če ga bomo z nerednim pitjem vedno mokrega držali.«

Iz ljubezni do svojega naroda je fantje in dekleta opozarjal na nevarnost nečistega greha. »Ali smemo misliti, da bo naš mali narod vzdržal, če bo drvel po tej umazani poti (nečistosti) pogube. Nečistost je prava kuga. V tistem človeku, ki se je dal v nečisti greh, opešajo tudi dušne moči.« Besedilo zveni nemoderno, vendar ima svojo veljavo.

Klekl – apostol dobrega tiska

Že v prvih letih svoje kaplanske službe je Klekl želel izdajati mesečnik Dobro Pastir. Razlog za izdajanje me-

sečnika je navedel v pismu školu dadasiju: »Srce se mi stiska od žalosti, ko vidim pokvarjeno mladino in veliko mlačnost tudi pri tistih, ki so bili v goreči, in ko vidim tisto grešno razbrižnost tudi med mnogimi Gospodovimi služabniki, ki jim ni mar za zmnožitve duše.«

Klekl z Dobrim Pastirjem ni uspel, škof mu ni dal dovoljenja za izdajanje. Toda vztrajal je in uspel. Kot črenšovski kaplan je 8. decembra 1904. izdal prvo številko mesečnika Marijin list. Klekl je bil izredna kanizmatična osebnost, kajti samo takemu je lahko prišlo v tistih časih na misel, da bi prekmurjsko ljudstvo ponudil verski tisk v domačem, slovenskem jeziku.

Skoraj ves čas izhajanja, od leta 1904 do 1941, je Klekl tudi urejal Marijin list, le za krajši čas ga je nadomestil Ivan Baša, Franc Kolenc ali kdo drug.

Prvih deset let je bil Marijin list tiskani z madžarskim črkopisom, saj za pismo ne bi bila dala dovoljenja ne cerkvena ne posvetna oblast. Madžarskega črkopisa so bili prekmurjski ljudje vajeni, saj so bile v tem času že vse šole madžarske, učni jezik v šolah je bil madžarski. Januarja 1913 pa je Klekl uvedel gajico in svojo odločbo tudi utemeljil: »Ne gre za politiko, ampak za slovnico.«

Prva številka Marijinega lista je izšla v 2000 izdih. V naslednjih letih je število naraščalo. Čez deset let je bilo 6000 naročnikov. Marijinega lista so brali samo v Prekmurju, temveč tudi drugje. V Ameriki je bilo med našimi izseljenci kar 400 naročnikov. V drugi dele današnje Slovenije so pošiljali 75 izvodov, v Porabje pa nekaj sto.

(Nadaljevanje prihodnje)

Zgodilo se je ...

Ugasnilo mlado življenje

V soboto, 28. oktobra, ob 3.30 se je zunaj Gerlinec zgodila prometna nesreča, ki je pretresla do srca del Goriškega, saj je ugasnilo življenje komaj 18-letne Silvije Čampa iz Kuzme. Bila je sopotnica v osebnem avtu Fiat Uno, ki ga je vozil 24-letni Janez Pergar iz Domajincev, v vozilu pa so bili še drugi sopotniki, vsi pa so se vračali z zabave v diskoteki v Gerlincah.

Pergar naj bi vozil prehitro, zato je zapeljal na desno stran ceste in nato na travnik, kjer je trčil v drevo. Silvija, ki je sedela na prednjem sedežu, je dobila tako hude poškodbe, da je zaradi njih na kraju nesreče umrla.

Smrtna nesreča pri Odrancih

Ob koncu tedna pa je smrt žal kosila tudi v dolnjem delu Prekmurja. V nedeljo, 29. oktobra, ob 9. uri se je zgodila tragedija na

magistralni cesti med Odranci in Beltinci. Policisti domnevajo, da je do nesreče prišlo, ker je 43-letna Marija Ščančar iz Murske Sobotice s peugeotom 306 prehitela neki avto, in sicer v trenutku, ko se je nasproti peljal z renaultom cliom 34-letni Štefan Horvat iz Odrancev.

V silovitem trčenju se je Horvat tako hudo poškodoval, da je umrl, hudo poškodovana pa je tudi avtomobilistka, ki jo zdaj zdravijo v soboški bolnišnici. Tudi ta nesreča je ljudi močno pretresla, še zlasti zato, ker je v njem umrl znan prebivalec Odrancev in ker se je zgodila nedaleč od njegovega doma.

V Rakičanu sreča v nesreči

Na magistralni cesti med Beltinci in Mursko Sobotico (v Rakičanu) se je v petek zgodila prometna nesreča, v kateri pa je tudi nekaj sreče, saj ni hujših telesnih poškodb, ampak predvsem materialna škoda. Romunski voznik G. V. je na začetku naselja (z beltinske smeri) iz neznaega vzroka nenadoma zavil na levo stran, zato je s čelom, nato pa še z bočno stranjo vozila trčil v tovornjak, ki ga je nasproti vozil slovaški državljani Z. P. V silovitem trčenju sta s priklole romunskega tovornjaka padla železna konstrukcija in dolg železen drog, slovaški tovornjak pa je trideset metrov naprej odbilo v desni ob-

cestni jarek, kjer se je prevrnil na bok.

Gmotna škoda je velika. Tudi zato, ker se je poškodovalo blago (Romun je prevažal bombaž, Slovaki pa hladilnike). Srečno sta jo odnesla avtomobilista A. Š. iz Murske Sobotice in S. V. iz Kopra, ki sta se znašla vkleščena med tovornjakoma. Le malo je manjkalo, pa bi nanju padla železna konstrukcija in drog.

Ni bilo v motelu Čarda

Prejšnjič smo poročali o kršitvi javnega reda in miru v motelu Čarda v Martjancih. Informacijo popravljamo: storilec se ni spozabil v lokalu, ampak pred njim. Tam je namreč napadel policiste, ki so obravnavali prometno nesrečo, in ker se ni pomiril, so ga odpeljali v treznilnico.

Kam je izginila mazda?

V noči s petka na soboto je nekdo vlomil v garažo Vincenca Š. v Črncih v Apaški dolini, iz katere je ukradel osebni avto Mazda 323 F, 1,6i, kovinske višnjeve rdeče barve, registrska številka MS E4 145.

Očitno je, da avtomobili višjega cenovnega razreda niso več varni niti v zaprtih prostorih. Za storilcem poizvedujejo, dobrodošla pa bo seveda tudi pomoč naših braštev.

Zaneslo ga je na levo

Po magistralni cesti skozi Lenart se je peljal z osebnim avtom 30-letni Bojan R. iz Lenarta. V križišču je vozilo zaneslo na levo, nakar je trčil v osebni avto, s ka-

terim se je nasproti pripeljal 47-letni Bojan G. iz Žabnice. Ta se je tudi hudo poškodoval.

Izliv kurilnega olja

Zaradi dotrajanosti dovodnih cevi je 19. oktobra prišlo do izliva kurilnega olja v požarna vodnjaka na območju tovarne močnih krmil v Črncih. Dogodka seveda niso prijavili, pač pa so policisti zanj zvedeli pozneje - 24. oktobra. Potem je na kraj dogodka prišel še inšpektor za varstvo okolja in vzel vzorce zemlje. Po dosedanjih ugotovitvah izlito olje ne ogroža podtalnice in vodnega zajetja v Segovcih.

Vdor v stanovanjsko hišo

Rogašovski policisti so 26. oktobra obravnavali vdor v stanovanjsko hišo v Večeslavcih. Neznanelec je prišel vanjo s silo in v času, ko lastnikov ni bilo doma. Iskal je denar, a ker ga ni našel, je vzel več glasbenih kaset, vrednih 18.000 tolarjev.

Sta pobegli dekleti v Innsbrucku?

Poročali smo že o treh najstnikah iz Gornje Radgone, ki so v pubertetniškem obdobju odšle z doma. Pisali smo tudi, da je eno premagalo domotožje, nakar je poklicala zaskrbljene starše, ki so brž šli ponjo v Gradec. Kaj pa Nina Š. in Barbara Š.? Do začetka tega tedna se še nista vrnila domov, pač pa se šušlja, da sta v Innsbrucku, torej v avstrijski zvezni deželi Tirolski. Za dekletoma so razpisali mednarodno poizvedovanje.

Koliko za požarno takso?

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki spada pod ministrstvo za obrambo, je prek svojega odbora za razpolaganje s sredstvi požarnega sklada razporedila denar za požarne takse. Najnovejše poročilo, ki zajema obdobje dveh mesecev, in sicer julij in avgust letos, kaže, da so precej denarja dobile tudi pomurske občine.

Na prvem mestu je Občina Ljutomer, ki ji je pripadalo nekaj več kot 343,4 tisoč tolarjev. Sledi ji Mestna občina Murska Sobota z dobrih 241 tisoč tolarjev, Občina Lendava je prejela nekaj čez 227,1 tisoč tolarjev, Občina Gornja Radgona pa nekaj nad 203 tisoč SIT. Visoko so tudi občine Moravske Toplice (dobrih 179,7 tisoč), Puconci (dobrih 161,1 tisoč), Cankova-Tišina (137,4 tisoč) in Beltinci 118,96 tisoč tolarjev. Nadaljnja razdelitev sredstev požarne takse kaže, da je Občina Črenšovci v omenjenem obdobju prejela dobrih 97,1 tisoč SIT, Občina Kuzma skoraj 95 tisoč tolarjev, Občina Gornji Petrovci nekaj čez 82,3 tisoč, Občina Radenci dobrih 79,5 tisoč, Občina Rogašovci nekaj manj kot 77 tisoč, Občina Hodoš - Šalovci blizu 68 tisoč, Občina Sveti Jurij skoraj 66 tisoč in Občina Turnišče dobrih 51,7 tisoč tolarjev. Na zadnjih mestih sta seveda najmanjši občini Odranci (21,1 tisoč) in Kobilje (nad 14,1 tisoč tolarjev).

M. JERŠE

Tešanovci

S turističnim društvom korak naprej

V Tešanovcih, pravi šanonški vasi, ki se razprostira ob cesti Murska Sobota-Lendava, se želijo razvijati tudi v povezavi s turizmom. Da ne bi izostali v konceptu turističnega razvoja moravske občine, so se odločili ustanoviti turistično društvo. To naj bi že v letošnjem letu naredilo prve konkretne korake, in sicer nameravajo zasaditi drevored skozi vas, da bi polepsali kraj. S tem želijo, da bi se turisti ustavljali v prihodnje tudi v njihovem kraju.

Z ustanovitvijo turističnega društva se odpirajo tudi možnosti za hitrejši razvoj krajevnih skupnosti.

Vanjo sodita lepa dolina med Suhim Vrhom in Vučjo gomilo, Jelovškov breg, kjer so znana vinorodna območja, tod pa teče tudi potok Lipnica,

simbol tega območja. Lipnico, ki teče na meji med Tešanovci in Mlajtinci, vidijo kot naravno povezavo med Moravskimi Toplicami in novim kompleksom v Ivancih.

Na ta način bi tudi lažje uresničili koncept, po katerem bi Občino Moravske Toplice povezali poprek in počez s turističnimi potmi. Hkrati pa bi se s tem tudi ognili prometnejšim cestam in oviram, ki turiste najbolj motijo.

M. JERŠE

STIGMA

droge, AIDS
061 97 89
od ponedeljka do petka
od 10.30 do 14.30
in od 15.00 do 20.00.

Adaptacija ali začasna rešitev ...

... prostorov, kjer so radioamaterji

Pred kratkim so začeli prenavljati prostore stavbe v središču soboškega parka. Stavba je namreč že precej dotrajana in je predvidena za rušenje. V tej zgradbi sredi parka pa so danes prostori ZOTK-e. Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije, tukaj pa prodajajo tudi modelarski material. In to dejanje je vzbudilo pozornost stanovalcev okoliških hiš in naravovarstvenikov, kajti želijo se, da bi le-ti tam ostali ali bi se v njih uresničevali kakšni zasebni interesi.

Geza Farkaš, podpredsednik ZOTK-e, je pojasnil, da stavbe ne prenavljajo, ampak da jo želijo samo začasno uporabiti. Skozi streho naj bi namreč tekla voda, stropi so pri tem začeli odpadati, zidovi pa so tako slabi, da so se začeli rušiti.

Pri tem sta bili uničeni dve radijski postaji. Tako so že lanske leto vložili zahtevo, naj se stavba začasno popravi in urediti do tedaj, ko naj bi se radioamaterji preselili v nove prostore. Nekatere pa spet moti kritina - salonitne plošče, ki da niso primerne za okolje in

podobno. Farkaš je zagotovil, da gre samo za začasno rešitev, zato bi bilo stavbo nesmiselno prekrivati.

Zavedajo se, da stavba in dejavnosti v njej ne spadajo v središče parka. Potrebno pa je seveda najti ustrezno lokacijo, kar pa ni tako enostavno, kajti te radijske postaje motijo radijske in televizijske sprejem-

nike pa tudi telefonske zveze. O tem, kam jih bodo preselili, je potrebno razpravljati v mestnem svetu. Primerne rešitve pa še nimajo.

Ker radioamaterji in neukusna stavba v park ne spadajo,

jih je najlažje vreči na cesto, stavbo pa zravnavati z zemljo. Vendar se pri tem postavljajo številna druga vprašanja, pri čemer je potrebno poudariti, da bi prostore, kamor zahajajo mladi, uničili in jim jih odvzeli. V zameno za to pa ne bi dobili nič. In da ne bomo pri tem ponovno omenjali problematike prostorov za mlade, ki je že preveč zljajana, tisti, ki bi se za to morali zavzeti, pa tako ali tako ne storijo čisto nič. Še manj kot nič.

ANR

Skavti in skavtinje ob Muri

Že četrto leto se skupnica mladih v deželi ob Muri navdušuje za delovanje v skavtski organizaciji. Hodijo na izlete, udeležujejo se raznih raziskovanj narave in drugih zanimivosti: sodelujejo v akcijah čiščenja okolja, nošenja luči miru, bili so na taborjenju ob Blaguškem jezeru, izdajajo pa tudi svoje literarno glasilo Štrkovo čitalo (v prekmurščini!).

Mladi skavti in skavtinje so zaenkrat organizirani v klanu Markovskih štrkov z ribicami in so iz različnih krajev na levem bregu Mure.

Pred kratkim so začeli z delom v dveh novih skupinah, v Murski Soboti in Črenšovcih, zato je so

že zaprosili Zvezo slovenskih katoliških skavtinj in skavtov za ustanovitev samostojnega skavtskega stega. Tako bi vse povežali v enotno organizacijo v Prekmurju. Sedaj se povezujejo s skavtsko organizacijo mariborske regije.

Pred kratkim so dobili prostor v stari osnovni šoli v Beltincih, ki so si ga s prostovoljnimi delom tudi primerno uredili. Seveda pa računajo še na pomoč pokroviteljev, ker jim v sobici še marsikaj manjka. Tako imajo sedaj vsaj svoje pribežališče, kjer načrtujejo aktivnosti: v prekmurske župnije bodo ob adventu prinesli LUČ MIRU, izdelovali bodo novoletne čestitke in adventne venčke, pripravljali bodo slovesno otvoritev

skavtske sobe, v domu duhovnosti v Kančevcih opravljajo dežurstva vsako prvo nedeljo v mesecu, vsaj štirikrat letno želijo izdati svoje glasilo Štrkovo čitalo, s svojimi člani (izvidniki in vodnicami, roverji in popotnicami) pa bodo jeseni 1996 organizirali srečanje vseh skavtov in skavtinj mariborske regije.

Medse vabijo mlade od 12. leta, še bolj pa starejše od 17. leta, ki bodo prevzeli vodenje mlajših. Najde se jih vsako soboto od 17. ure v Beltincih pred župnijsko cerkvijo.

Filip Matko

SOS

telefon za ženske in otroke,
žrtve nasilja
061 441 993 ali 97 82,
od 18. do 23. ure.

21-letni Danijel Flisar, član Ribiške družine Murska Sobota, je letošnji ujel že več 10-kilogramskih krapov, te dni pa se je na trnek ujel kar 22,5 kilograma težak »luskar«, dolg 98 centimetrov. Srečni ribič ni hotel povedati, kje je ujel krapa, kajti brž nato, ko se je z njim fotografiral, ga je spustil nazaj v vodo. To naj bi storil zato, ker naj bi bil krap star toliko kot ribič. - Fotografija: B. Hegeduš

Na trgatvi v vinogradu Maksa Breznika s Kobiljskega se je sešla množica ljudi in po končanem delu so se postavili pred objektiv fotoaparata. Gospodarja smo povprašali, kakšna je vinogradniška letina. Odvrnil je, da bolj slaba, saj je mošta v primerjavi z lanskim letom za polovico manj. Ne glede na slab pridelek pa je bilo na trgatvi tudi to jesen veselo.

- Fotografija: Franc Bračko

šport

Prva državna nogometna liga

Mura : Publikum 1 : 0 (0 : 0)

Murska Sobotica - Igrišče Mure, gledalcev 2000. Sodnik: Kos (Prevalje). Strelci: 1 : 0 Rous (60).

Mura: Černjavič, Baranja, Kokol, Kardoš, Poljšak, Alihodžič, Brezič, Gajser (Stampfer), Rous, Bakula (Kmetec), Hlebalin.

Rudar (V) : Beltinci 1 : 1 (1 : 1)

Velenje - Igrišče Rudarja, gledalcev 1500. Sodnik: Kandare (Ljubljana). Strelci: 1 : 0 Ekmečič (12 - 11 m), 1 : 1 Nejman (21).

Beltinci: Zver, Godina, Jeraj, Sirk, Ilić, Šarkež, Šabjan, Nejman (Črnko), Baranja, Osterc (Džafič), Škaper.

Druga državna nogometna liga

Nafta : Šmartno 3 : 0 (1 : 0)

Lendava - Igrišče Nafta, gledalcev 600. Sodnik: Lacković (Maribor). Strelci: 1 : 0 Dominko (42), 2 : 0 Prekazi (68), 3 : 0 Kelenc (90).

Nafta: Starovasnik, Hozjan, Kelenc, Zver (Tumpa), Koveš, Drvarič, Hranilović (Baša), Slavic, Prekazi, Tadič (Gabor), Dominko.

Tretja državna nogometna liga

Odranci : Bakovci 1 : 2 (0 : 1)

Odranci - Igrišče Odranec, gledalcev 300. Sodnik: Novak (Maribor). Strelci: 0 : 1 Fras (6), 0 : 2 Fras (48), 1 : 2 Lipič (56).

Odranci: Marič, Kreslin, Ozvatič (Meničanin), Horvat, Cener, Hozjan, Stanislav Kavaš, Vegič, Lipič, Kerčmar, Sebastijan Kavaš.

Bakovci: Šiftar, Cener, Erniša, Papič, Jančar, Buzeti, Bencak, Zrim, Fras, Cipot (Gabor), Vogrinčič (Kerčmar).

Turnišče : Steklar 1 : 1 (0 : 0)

Turnišče - Igrišče Turnišča, gledalcev 100. Sodnik: Rajh (Ptuj). Strelci: 0 : 1 Pahole (73), 1 : 1 Toplak (85).

Turnišče: Stamenkovič, Ternar, Albert Lacković, Toplak, Mujdriča, Pucko, Albin Lacković, Vori, Pal (B. Lebar), Bedo, S. Lebar.

Beltrans : Kovinar 0 : 1 (0 : 1)

Veržej - Igrišče Beltransa, gledalcev 100. Sodnik: Jožič (Velenje). Strelci: 0 : 1 Mate (43).

Beltrans: Balažič, Puhar (Veberič), Ropoša, Hošpel, Puklavec, A. Osterc, Z. Osterc (Kosi, Makoter), B. Osterc, Stojko, Vozlič, Golob (NŠ).

ŠPORTNA NAPOVED XVI

V športni napovedi št. 16, katere pokrovitelj sta prekmurska nogometna prvoligaša Beltinci in Mura, je naš gost Ludvik Lebar, dolgoletni nogometaš in nogometni delavec iz Lendave. Prognoziral je takole:

Pari	Nap.
1. BELTINCI : Izola	1
2. Primorje : MURA	0
3. Gorica : Maribor	1
4. Rudar (V) : Korotan	0
5. Olimpija : Publikum	0
6. Črnuče : NAFTA	2
7. Želez. (MB) : Želez. (LJ)	2
8. BELTRANS : BAKOVCI	2
9. Dravograd : ODRANCI	1
10. TURNIŠČE : BISTRICA	1

ŠPORTNA NAPOVED ŠT. 16

Napoved

1. BELTINCI : Izola
2. Primorje : MURA
3. Gorica : Maribor
4. Rudar (V) : Korotan
5. Olimpija : Publikum
6. Črnuče : NAFTA
7. Železničar (MB) : Železničar (LJ)
8. BELTRANS : BAKOVCI
9. Dravograd : ODRANCI
10. TURNIŠČE : BISTRICA

Izpolnjene lističe pošljite na uredništvo Vestnika, Murska Sobotica, Arhitekta Novaka 13, najpozneje do petka 10. novembra 1995. Pri zrebanju bomo upoštevali 8 pravih napovedi.

Ime in priimek ter naslov:

Pri športni napovedi št. 14 zopet ni bilo sreče, saj je bilo na nogometnih igriščih več nepričakovanih izidov. Pravilna rešitev športne napovedi št. 14: Rudar (V) : Beltinci 0, Mura : Publikum 1, Nafta : Šmartno 1, Odranci : Bakovci 2, Turnišče : Steklar 0, Beltrans : Kovinar 2, Tromejnik : Goricanca 0, Kema : Vesna 1, Čentiba : Mostje 1 in Panonija : Kobilje 2.

I. SNL

Rezultati - 14. kolo

Mura : Publikum 1 : 0
Rudar (V) : Beltinci 1 : 1
Olimpija : Maribor 0 : 1
Gorica : Izola 3 : 0
Primorje : Korotan 1 : 1

Gorica	14	9	2	3	26	10	29
MURA	14	7	6	1	19	9	27
Rudar (V)	14	6	5	3	20	13	23
Publikum	14	6	4	4	24	18	22
Korotan	14	5	5	4	16	15	20
Primorje	14	5	4	5	19	18	19
Olimpija	14	5	2	7	33	20	17
Maribor	14	4	5	5	16	14	17
BELTINCI	14	2	6	6	8	19	12
Izola	14	1	1	12	5	50	4

II. SNL

Rezultati - 12. kolo

Nafta : Šmartno 3 : 0
Črnuče : Napredek 2 : 0
Naklo : Železničar (LJ) 1 : 1
Rudar (T) : Vevče 1 : 0
Železničar (MB) : Radeče 2 : 0
Koper : Zagorje 3 : 1
Piran : Drava 4 : 0
Šentjur : Mengeš 3 : 1

Želez. (LJ)	12	7	5	0	24	5	26
NAFTA	12	8	2	2	21	5	26
Črnuče	12	7	2	3	29	17	23
Piran	12	6	3	3	18	8	21
Rudar (T)	12	6	3	3	14	7	21
Šentjur	12	6	2	4	16	11	20
Napredek	12	5	4	3	15	12	19
Naklo	12	5	3	4	18	14	18
Želez. (MB)	12	5	2	5	16	17	17
Koper	12	4	3	5	13	12	15
Drava	12	4	3	5	16	21	15
Šmartno	12	4	2	6	18	21	14
Mengeš	12	2	4	6	11	19	10
Vevče	12	2	2	8	10	18	8
Radeče	12	2	2	8	9	34	8
Zagorje	12	1	2	9	6	33	5

III. SNL

Rezultati - 11. kolo

Odranci : Bakovci 1 : 2
Beltrans : Kovinar 0 : 1
Turnišče : Steklar 1 : 1
Dravograd : Dravinja 0 : 0
Kungota : Unior 0 : 1
Aluminij : Bistrica 3 : 0
Paloma : Pohorje 0 : 0

Pohorje	11	8	2	1	28	11	26
BAKOVCI	11	8	1	2	16	7	25
Dravinja	11	7	2	2	22	8	23
Dravograd	11	7	1	3	25	13	22
Unior	11	6	1	4	11	13	19
Kovinar	11	5	3	3	15	9	18
TURNIŠČE	11	3	4	4	16	16	13
Steklar	11	3	4	4	11	15	13
Aluminij	11	3	3	5	13	15	12
Odranci	11	4	0	7	16	22	12
Kungota	11	3	2	6	11	17	11
Paloma	11	2	3	6	10	22	9
BELTRANS	11	2	1	8	12	23	7
Bistrica	11	2	1	8	15	29	7

I. MNL MS

Rezultati - 10. kolo

Les : Rakičan 1 : 2
Serdica : Čarda 2 : 0
Lipa : Apače 2 : 1
Sirs : Eml 0 : 2
Tromejnik : Goricanca 1 : 1
Kema : Vesna 3 : 0

Kema	10	7	3	0	23	5	24
Goricanca	10	6	3	1	22	9	21
Tromejnik	10	5	3	2	11	8	18
Serdica	10	5	2	3	20	15	17
Les	10	5	2	3	18	13	17
Rakičan	10	5	2	3	16	12	17
Vesna	10	3	5	2	13	10	14
Eml	10	3	2	5	15	15	11
Sirs	10	3	2	5	9	18	11
Apače	10	2	0	8	13	27	6
Čarda	10	1	2	7	5	15	5
Lipa	10	1	2	7	14	32	5

I. ONL Lendava

Rezultati - 10. kolo

Črenšovci : Serdica 6 : 1
Olimpija : Nedelica 1 : 0
Renkovci : Dobrovnik 4 : 3
Opel Horser : Hotiza 2 : 3
Čentiba : Mostje 2 : 1
Panonija : Kobilje 2 : 3
Črenšovci : 10 9 1 0 37 : 8 28
Renkovci : 10 7 1 2 34 : 17 22
Opel Horser : 10 6 1 3 20 : 8 19
Kobilje : 10 5 3 2 19 : 10 18
Hotiza : 10 5 3 2 14 : 10 18
Panonija : 10 4 3 3 13 : 15 15
Nedelica : 10 3 3 4 7 : 12 12
Dobrovnik : 10 3 1 6 21 : 19 10
Mostje : 10 3 1 6 18 : 27 10
Čentiba : 10 3 0 7 16 : 19 9
Olimpija : 10 2 1 7 9 : 32 7
Bistrica : 10 0 2 8 5 : 38 2

NOGOMETNI KOMENTAR

Mura premagala Publikum, Beltinci nimajo sreče

V prvi državni nogometni ligi je bilo odigrano štirinajsto kolo. Oba pomurska ligaša sta bila uspešna. Mura je doma premagala Publikum in se mu tako oddolžila za poraz v prvi četrtfinalni pokalni tekmi v Celju. Sobočani so bili boljši od Celjanov, saj so vso tekmo napadali in si tudi ustvarili številne priložnosti za gol, od katerih pa so žal izkoristili le eno. Najlepše priložnosti za gol sta imela Rous in Hlebalin, vendar sta bila premalo natančna, nju ne nakane pa je preprečeval odlični vratar Zupan, ki je najzaslužnejši za minimalni poraz Publikuma. V moštvu Mure se je tokrat izkazal mladi reprezentant Brezič. Treba je povedati, da je Mura nastopila brez Cifra in Breznika.

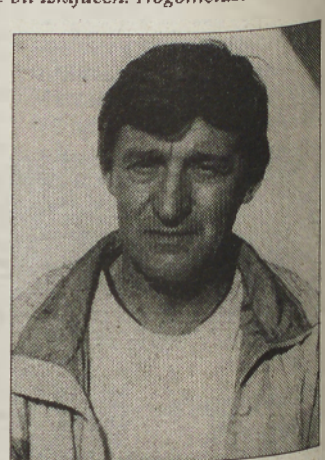

Danijel Brezič (Mura) - državni mladinski reprezentant je bil na nedeljski tekmi Mura : Publikum najbolj opazen nogometaš.

Ostere zapravila idealne priložnosti za gol, jih je oškodoval tudi sodnik Kandare, ki je najprej dosodil enajstmetrovko, s katero so gostitelji povedli, po izenačujočem zadetku pa je strelac Nejman zaradi poškodbe moral zapustiti igrišče, z igrišča pa je moral zaradi dveh rumenih kartonov tudi Škaper. Tako bodo Beltinci v nedeljo na srečanju z Gorico nastopili precej oslabljeni, brez Škaperja, Nejmana in Ilića.

V drugi državni nogometni ligi je bilo odigrano dvanajsto kolo. Lendavska Nafta je gostila Šmartno in po pričakovanju zmagala. Lendavčani so bili ves čas boljši nasprotnik ter si ustvarili številne priložnosti za gol, od katerih so izkoristili le tri. Tako je Nafta po točkah dohitela vodečega Železničarja iz Ljubljane.

V tretji državni nogometni ligi je bil v Odrancih prekmurski derbi med Odranci in Bakovci. Srečanje so dobili Bakovčani in se tako povzpeli na drugo mesto lestvice ter le za točko zaostajajo za vodečim Pohorjem. Gostitelji pa so ostali brez Maričanina, ki je bil izključen. Nogometaši Turnišča so gostili

Vojislav Simeunović - novi trener prvoligaša Beltinci

so gostili Steklarja iz Rogoške Slatine in iztržili le točko, čeprav so bili večji del tekme boljši nasprotnik. Žal so napadalci zapravili nekaj lepih priložnosti za gol, naposled pa so reševali točko. Beltrans je gostil nogometaše mariborskega Kovinarja in zopet ostal prazen rok. Veržejčani nadaljujejo z neučinkovito igro. Čeprav so imeli v uvodnih minutah kar nekaj lepih priložnosti za gol, je mreža Mariborčanov ostala nedotaknjena. Prihodnjo soboto bo v Odrancih zopet pomurski derbi. Srečali se bosta moštvu Odranec in Beltransa iz Veržeja. Bakovci bodo gostili Steklarja, medtem ko Turnišče mora goste k vodečemu Pohorju v Ruše.

Feri Manjro

Četrtfinale pokala NZS

Publikum - Mura 2 : 0

V prvi tekmi četrtfinala pokala Nogometne zveze Slovenije je Publikum na Skalni kleti premagal soboško Muro. Celjani so že v prvi minuti prišli v vodstvo. Po izvedenem kotu je Štancer poslal žogo v kazenski prostor Mure, kjer se je najbolje znašel Rakovič in žogo z glavo porinil v mrežo. To je nekoliko zmedlo Sobočane, kar so gostitelji izkoristili in v štirinajsti minuti je Bauman po samostojnem prodoru s kakih dvajsetih metrov neubranljivo drugič zadel mrežo Černjaviča. Zatem so se Sobočani

ni ootresli pritiska in si do odmoru ustvarili dve lepi priložnosti, ki pa jih Kmetec in Hlebalin nista izkoristila. V drugem polčasu si je Mura prizadevala, da bi dosegla zadetek, a ji to ni uspelo. Dvajset minut pred koncem pa je moral zaradi dveh rumenih kartonov z igrišča Cifer. Rezultat pa se ni spremenil. Upošteva-

ti je potrebno, da je Mura nastopila precej oslabljena, brez Korkla, Gajserja in Breziča, v naslednji postavi: Černjavič, Baranja (Kardoš), Bloudek (Rous), Cifer Poljšak, Alihodžič, Breznik, Stampfer (Krančič), Kmetec, Bakula in Hlebalin. Celjani imajo pred povratno tekmo, ki bo 22. novembra v Murski Soboti, lepo prednost in se bodo morali Sobočani zelo potruditi, če bodo hoteli priti v polfinale.

Nogometaši Nafta iz Lendave, ki uspešno tekmujejo v drugi državni ligi. Stojijo od leve: Sakač (predsednik), Kelenc, Magdič, D. Novak, Ulen, Prekazi, Berendijaš, Koveš, Starovasnik in Dominko; sedijo: Oliveira, Hranilović, Hozjan, Bala, Vugrinec (trener), Tadič, Slavic, Drvarič, Banotai (teh. vodja) in Preradović (pom. trenerja); čepijo: Gabor, Žižek, Tumpa, T. Novak, Bedo in Utroša. Fotografija: Franc Bobovec

Rokoborba
Vrbanci zmagal na Krku

Na Krku je bilo mednarodno člansko tekmovanje v rokoborbi za trofejo Jadrana. Med 70 rokoborci iz 7 držav so sodelovali tudi Sobočani in dosegli lep uspeh. Najbolje se je odrezal Jože Vrbancič, ki je zmagal v kategoriji do 57 kg. V

finalu je premagal domačina Vukeliča, kar je velik uspeh. Rade Bačić je v kategoriji do 68 kg zasedel peto mesto. Premagal je tekmovalca iz Hrvaške in Ukrajine ter izgubil s tekmovalcem iz Madžarske v ukrajinski, poznejšem zmagovalcu. V kategoriji do 74 kg sta sodelovala Slavko Zec in Zoran Vukan. Zec je izgubil v drugem, Vukan pa v tretjem kolu. Ekipa Slovenije je zasedla šesto mesto. (RB)

šport

Komentar

Vse lovorike ljutomerskim kasačem

Končana je letošnja kasaška sezona, ki je bila zelo peštrina in je zopet prinesla trijumf Ljutomerčanom, ki so tako že enajstič zapored, odkar poteka točkovanje kasaških dirk, najboljši v državi. V Sloveniji je bilo 23 dirkalnih dni, od tega 8 v organizaciji Konjeniškega kluba Ljutomer (7 v Ljutomeru in 1 v Gornji Radgoni). Ljutomerčani so sicer načrtovali 9 dirkalnih dni, vendar je eden zaradi bolezni kasačev odpadel. To je v primerjavi s prejšnjim letom, ko so organizirali le 5 dirkalnih dni, znatno več. Zelo pomembno pa je tudi, da je letos kasaške dirke ogledalo več ljudi kot prejšnje leto. Ljutomerski kasači so dosegli izredne tekmovalne uspehe, saj so osvojili več kot pol prvih mest, med njimi vse lovorike. Osvojili so naslov državnega prvaka med dveletniki (Darinka MS, Marko Slavič starejši) ter

drugo (Filly, Branko Slana), tretje (Ira MS, Marko Slavič mlajši) in četrto mesto (Lord Lobell, Slavko Jureš). Naslov državnega prvaka med triletniki je osvojil Dori Lobell (Marko Slavič mlajši). Zmagovalec 5. slovenskega kasaškega derbija je postal Albatros (Marko Slavič mlajši). Prvič v zgodovini kasaškega športa pri nas se je zgodilo, da so naslove državnih prvakov za dveletnike, triletnike in štiriletnike osvojili kasači iz hleva Marka Slaviča iz Ključarovec, zato so mu upravičeno dodelili priznanje trojna krona Marka Slaviča. Velik uspeh je dosegel tudi Duras (Jože Sagaj), ki je zmagal na šampionatu Slovenije (Albatros je bil tretji, Leona II pa peta) in v sloven-

Slavko Makovec z Leono II prejema pokal pokrovitelja Radenske (Hojs) kot zmagovalec pokalne dirke Konjeniškega kluba Ljutomer med petletniki. Fotografija: Jure Zauneker

Namizni tenis

Radgona jesenski prvak

V tekmovalju prve državne članske namiznoteniške lige je Melamin v Kočevju po pričakovanju premagal Moravske Toplice Soboto. Sobočani so sicer povedli z 2 : 1, potem pa izgubili vse partije. Šlo je tokrat zaigral Horvat, saj je komaj premagal tretjega igralca Murna in gladko izgubil z drugim igralcem Špeličem. Nekaj možnosti za zmago je imel Unger proti državnemu reprezentantu Komac, saj je tretji niz izgubil »na razliko«. Solar je bil brez možnosti za zmago. V pomembnih dvobojih tudi ne more zmagati dvojica Sobočanov.

Melamin : Moravske Toplice Sobota 5 : 2 (Komac : Solar 21 : 14, 21 : 10, Špelič : Unger 21 : 9, 8 : 21, 19 : 21, Murn : Horvat 20 : 22, 21 : 17, 20 : 22, Komac : Špelič : Unger - Horvat 21 : 16, 21 : 19, Komac : Unger 21 : 15, 18 : 21, 23 : 21, Murn :

Solar 21 : 13, 20 : 22, 21 : 18, Špelič : Horvat 21 : 18, 21 : 17).

Radgončani so jesenski del tekmovalja v drugi državni članski namiznoteniški ligi sklenili brez poraza in tako postali jesenski prvaki. Zlasti je razveseljivo, da je tudi mladi Brumec prvič zmagoval, medtem ko sta Rihtarič in Benkovič zmagovala brez težav. Kaže, da se bo Radgončanom izpolnila želja, da se po enem letu zopet vrnejo v prvo državno ligo.

NE Krško : Radgona 1 : 6 (Vertuš : Benkovič 0 : 2, Turk : Rihtarič 0 : 2, Miklič : Brumec 2 : 0, Vertuš : Miklič : Rihtarič - Benkovič 0 : 2, Vertuš : Rihtarič 0 : 2, Miklič : Benkovič 1 : 2, Rostohar : Brumec 0 : 2). Kemičar : Radgona 0 : 7 (Medved : Benkovič 0 : 2, Brumček : Rihtarič 0 : 2, Vintar : Brumec 0 : 2, Medved - Brumček : Rihtarič - Benkovič 0 : 2, Medved : Rihtarič 0 : 2, Vintar : Benkovič 0 : 2, Brumček : Brumec 0 : 2). M. U.

Prvo mesto je letos osvojila tudi na mednarodnem tekmovalju v Ingolstadt. Na državnem prvenstvu Slovenije pa je bila peta. (KV)

Kegljanje - V drugem kolu tekmovalja mariborske medregijske ženske kegljaške lige je Impol iz Slovenske Bistrice premagal Nafto iz Lendave s 5 : 3 (2155 : 2120). Za Nafto so zmagale Marica Varga, 411, Novakova, 386, in Ščepova, 351 podrtih kegljev. Tekmovalce pa so še: Utroševa, 330, Anica Varga, 313, Žalikova, 168, in Kavčičeva, 161 podrtih kegljev. (M. Žalik)

Nogomet - Območna trenerska nogometna organizacija Murska Sobota organizira v ponedeljek, 13. novembra 1995, ob 18. uri v prostorih doma Partizan v Murski Soboti športno tedensko tribuno. Na njej bodo analizirali končano nogometno sezono, hkrati pa se dogovorili o delu nogometne trenerske organizacije.

Kegljanje - V petem kolu državne kegljaške prvenstva za ženske se je zopet izkazala Marika Kardinar iz Dobrovnika, ki tekmuje za celjski Miroteks. Podrla je 488 kegljev, kar je le za 2 keglja manj od njenega rekorda. (FB)

Namizni tenis - V Križah je bil odprti namiznoteniški turnir za ml. dečke. Med 75 tekmovalci iz

27 klubov so sodelovali tudi pomurski tekmovalci. Najboljši med njimi je bil Jure Zavec (MT Sobota), ki je zasedel tretje mesto, kar je njegov največji uspeh. Gorčan se je uvrstil med šestnajsteterico, Očepek (Radgona) pa med štiriindvajseterico. Šbül in Trplan sta bila v predtekmovalnih skupinah četrta. (MU)

Mali nogomet - Na mednarodnem turnirju veteranov v malem nogometu v Zalaegerszegu na Madžarskem je sodelovalo 10 moštev. Med njimi so tekmovali tudi nogometaši Nafta iz Lendave in zasedli tretje mesto. (FB)

Judo - V tekmovalju druge slovenske judo lige je Lendava premagala Maribor s 14 : 0 in Kranj s 4 : 3, tekma med Lendavo in Bežigradom pa se je končala s 3 : 3. (JK)

Košarka - Košarkarski klub Pomurje iz Murske Sobotice bo organiziral košarkarsko šolo za deklice, rojene leta 1983 in mlajše. Vpis bo v ponedeljek, 6., in v torek, 7. novembra 1995, v pisarni Košarkarskega kluba Pomurje, Murska Sobota, Mladinska 3, med 16. in 18. uro ali po telefonu 22 598. (ZT)

Šah - V četrtem kolu tekmovalja v drugi slovenski šahovski ligi je ekipa Lendave igrala z Beltransom iz Gornje Radgone neodločeno 3 : 3. Za Lendavo sta zmagala Gaber in Žilavec, remizirala pa Vučko in Toplak. V petem kolu pa je Lendava premagala Zagorje s 4 : 2. Zmage so dosegli: Gaber, Žilavec, Vučko in Lazar. (FB)

5. Zmagali so: Šifrer, Neratova in Dimčeva, remizirali pa so: Šnajder, Plesec, Gerenčer, Režonja, Ivanec in Štumbergerjeva. Rokada : Slovenec 8 : 3. Zmagali so: Šifrer, Ivanec, Neratova, Dimčeva, Hrelja in Štumbergerjeva, remizirali pa: Šnajder, Gerenčer, Režonja in Lovenjak. Šahisti Rokade iz Lendave so z 11 točkami zasedli odlično drugo mesto, kar je največji društveni uspeh. (J. Gerenčer)

Druga državna rokometna liga

Zmagala le Pomurka

V četrtem kolu prvenstva v drugi državni moški rokometni ligi je med pomurskimi ligasi zmagala le Pomurka iz Bakovec in se prebila na četrto mesto. Pomurka je v Murski Soboti premagala Celje s 33 : 27 (17 : 13). Pomurka: Božič, R. Vereš, A. Vereš 2, Kavaš 2, Škraban 6, Bedekovič 9, J. Buzeti 5, S. Buzeti 1, B. Vereš, Okreša 8 in Smodiš. Rokometaši Kroga so gostovali v Brežicah in izgubili tekmo s 23 : 25 (10 : 16), čeprav so v prvem polčasu vodili za 6 golov. Krog: Hanc, D. Kolmanko 2, A. Kolmanko 7, L. Sapač 6, Hegeduš 2, Meolic 2, Kovačič 2, Babič 2, Vlaović, Titan, Roškar. Polet iz Murske Sobotice pa je gostoval v Sevnici in izgubil z Lisco s 23 : 25 (8 : 10). Polet: Majc, Murgelj 2, Sečko 1, Osterc, Lovenjak 5, Fefer, Slamar 1, Černal 5, Horvat 7, Žugelj 1, Krefl 1 in Kuhar.

V sedmem kolu prvenstva v drugi državni ženski rokometni ligi je Lisca v Sevnici premagala Črenšovce z 29 : 16 (16 : 9). Črenšovci: Jeneš, Tibaut 1, Törnär, K. Smej 4, M. Pintarič, D. Pintarič 6, Horvat 4, P. Smej, Dravec, K. Pintarič, A. Pintarič 5, Sabo. Rokometašice Bakovec so bile proste.

Odbojka - I. A-liga moški

Poraza Ljutomera

V zaostali tekmi prvega kola prvenstva v prvi moški odbojkarški A-ligi je Krka iz Novega me-

sta premagala Ljutomer s 3 : 0 (15 : 12, 15 : 10, 15 : 10). V četrtem kolu prvenstva pa je Marles iz Maribora premagal Ljutomer s 3 : 0 (15 : 7, 15 : 10, 15 : 6). Ljutomer: Berlot, Kavnik, Šmauc, Belec, Bobošič, Onišak, Grut, Horvat, Zidar, Pirher, Rajnar. (NS)

Odbojka - I. B-liga ženske

Prva zmaga MTC SL ROTO Sobote

V četrtem kolu prvenstva v prvi ženski odbojkarški B-ligi je MTC SL ROTO iz Murske Sobotice premagal ŠD Tabor iz Ljubljane in v tej konkurenci prvič zmagal. Sobočanke so zmagale s 3 : 3 (13 : 15, 9 : 15, 15 : 12, 15 : 7, 15 : 17). MTC SL ROTO Sobota: Drevenšek, Zver, Forjan, Šleibinger, Kuhar, Mörce, Osojnik, Casar, Cipot. Odbojkarice Krma pa so premagale Zavarovalnico Maribor iz Ljutomera s 3 : 1 (4 : 15, 15 : 8, 15 : 8, 15 : 8). Zavarovalnica Maribor Ljutomer: Ljubec, Kosi, Šoštarčič, Novak, Senčar, Vrbnjak, Šogorič, Lukienko, Kolar, Vahen in Pirher. (FM, NS)

Odbojka - III. liga

Zmaga Beltinčanov

V tekmovalju tretje državne moške odbojkarške lige je ekipa Beltinec v gosteh premagala Bra-

slovec s 3 : 1 (15 : 13, 15 : 13, 6 : 15, 15 : 12).

Odbojkarice Benedikta pa so v tekmovalju tretje državne ženske odbojkarške lige v Lenartu premagale drugo ekipo MTC SL ROTO iz Murske Sobotice s 3 : 0 (15 : 2, 15 : 4, 15 : 10).

Karate

V Sloveniji japonski strokovnjak

V Rušah je bil prvi odprt S. K. I. seminar v karateju, ki se ga je udeležilo okrog 200 trenerjev, instruktorjev, sodnikov in tekmovalcev stilskega karateja. Med njimi jih je bilo okrog 30 iz Pomurja. Seminar je vodil KANCHO Hirukazu Kanazawa iz Japonske, imetnik 9 DAN. Gre za svetovnega instruktora, profesorja, teoretika in praktika ter večkratnega svetovnega prvaka v katah in borbah. Je ustanovitelj, glavni instruktor in predsednik svetovne zveze SHOTOKAN KARATE DO, ki ima sedež v Tokiju. To je ena najštevilčnejših zvez, saj vključuje nad 150 držav. Udeležencem seminarja je prikazal šolo karateja (ogrevanje, tehniko in način strokovnega dela pri usposabljanju tekmovalcev v katah in borbah). Poleg karateja se ukvarja tudi s TAJCHICVANOM (tajčičvanom). Na Japonskem vključuje v šolo karateja mlade iz osnovnih in srednjih šol ter fakultet za sprostitve pred šolo ali dnevnim delom. Treba je tudi povedati, da nekatere države ne tekmujejo v karateju, temveč ga gojijo kot šolo samoobrambe in borilne veščine. Japonski strokovnjak stilskega karateja je na svoji turneji obiskal Avstrijo, Nemčijo, Švico in Slovenijo. Naslednje svetovno prvenstvo v stilskem karateju bo leta 1997 v Italiji, leta 2000 v Avstriji in leta 2003 v Sloveniji. (DS)

1 SKL ženske

Tesen poraz Pomurja

V petem kolu prvenstva v prvi slovenski ženski košarkarski ligi je Maribor po pričakovanju premagal Pomurje iz Murske Sobotice, vendar težje, kot je bilo pričakovati. Tekma se je končala s 55 : 62 (33 : 25). Sobočanke so namreč igrale zelo dobro in nekaj minut pred koncem celo vodile s 54 : 53. Izvrstni sta zlasti bili Rusinja Zotova in Ukrajinka Kazminova. V razburjivi končnici so bile gostiteljice bolj zbrane in so zmagale. Pomurje: Karova 3 (1 : 2), Cerova 4, Drožinova 4, Zotova 36 (8 : 15), Kazminova 15 (2 : 3).

I. SKL ženske

Celje	5	4	1	366	286	9
Ježica	5	4	1	354	292	9
Maribor	5	4	1	327	290	9
Odeja	5	3	2	327	322	8
Unior	5	2	3	330	340	7
Ilirija	5	2	3	327	319	7
POMURJE	5	1	4	286	330	6
Ježica ml.	5	0	5	234	372	5

I. A SOL moški

Marles	4	4	0	12	0	8
Olimpija	3	2	1	6	4	4
Kamnik	4	2	2	7	8	4
Topolšica	3	1	2	4	6	2
Bled	4	1	3	5	10	2
LJUTOMER	4	1	3	4	10	2

I. B SOL ženske

Krim	4	4	0	12	1	8
Ljutomer Zav.	4	2	2	7	7	4
ŠOU	4	2	2	7	8	4
Mislinja	4	2	2	6	8	4
Tabor	4	1	3	9	9	2
MTC Roto	4	1	3	3	11	2

II. SRL moški

Gorenje B	4	4	0	0	105	87	8
Radeče	4	3	1	0	99	86	7
Drava	4	3	0	1	89	85	6
POMURKA	4	2	1	1	107	100	5
Sevnica	4	1	2	1	88	87	4
Dol	4	2	0	2	100	111	4
Celje	4	2	0	2	91	113	4
Brežice	4	2	0	2	96	109	4
Ormož	4	1	1	2	100	111	3
V. nedleja	4	1	0	3	95	92	2
KROG	4	0	1	3	102	113	1
POLET	4	0	0	4	87	92	0

Sport od tu in tam

Nogomet - V tekmi za pokal Miropa je mlada nogometna reprezentanca Slovenije (do 20 let) v Baku na Madžarskem premagala Zahodno Madžarsko z 2 : 0 (1 : 0). V slovenski reprezentanci sta igrala tudi nogometaša soboške Mure Brežič in Oslaj. Danijel Brežič je bil razglašen za najboljšega igralca tekme. (FH)

Odbojka - Odbojkarji Pomurja iz Murske Sobotice, ki sodelujejo v pokalu CEV-A, igrajo prvo tekmo 11. novembra 1995 v Odesi, povratno pa 18. novembra 1995 ob 18. uri v Murski Soboti.

Košarka - V tekmovalju slovenske moške košarkarske lige C so Radenci premagali Vič s 84 : 81 (34 : 43). To je že peta zaporedna zmaga Radencev. Strelci: Ulaga 35, Pavlin 26, Bratkovič 11, Tomič 5, Janič 3, Lukič 2 in Flisar 2. (B. Gabor)

Atletika - V Gradcu v Avstriji je bilo mednarodno tekmovalje v letu na 42 km. Sodelovala je tudi ekipa TS Radenske Jozica Šiftar iz Murske Sobotice in v skupni uvrstitvi med ženskami izvrstno 15. mesto s časom 3:14:28, kar je precej boljši čas, kot ga je pred nadavnim dosegla na Dunaju. Judo - V Kaposvaru na Madžarskem je bilo odprto tekmovalje v judu. Med 229 tekmovalci in 10 ekipami so sodelovali tudi Lenda-

Odbojka - interliga

Poraza Pomurja

V nadaljevanju tekmovalja v odbojkarški interligi so odbojkarji Pomurja gostovali v Žilini in na Dunaju ter obe srečanja izgubili. Žilina je premagala Pomurje s 3 : 1, Donaukraft pa s 3 : 0. V soboto gostijo Sobočani Buda-

pest, v nedeljo pa Szeged.

Hokey na travi

Uspešen nastop hokejistk Triglava

Pri hokejskem klubu Triglav iz Predanovca so letos ustanovili tudi žensko ekipo.

Ta se je pod strokovnim vodstvom Stefana Škerlaka udeležila dvodvenih priprav pri Sv. Ivanu Zelini na Hrvaškem. Hokejistke Triglava so odigrale tudi prvo mednarodno tekmo z Zelino, ki se je končala neodločeno s 3 : 3. Strelki za Triglav sta bili: Marjeta Tivadar 2 in Tamara Škerlak. Tekmo si je ogledalo nad 500 ljubiteljev hokeja.

Hokejistke Zeline so med pripravami omogočile brezplačno bivanje gostjam iz Predanovca,

za kar se jim te nameravajo kmalu oddolžiti.

Šah

ŠD Rokada drugo

V Mariboru so bila odigrana preostala tri kola v prvi slovenski šahovski ligi. Šahisti Rokade iz Lendave so trikrat zmagali. Rokada : Lipa 8 : 3. Zmagali so: Šifrer, Plesec, Gerenčer, Neratova, Dimčeva, Hrelja in Štumbergerjeva. Remizirala pa sta: Šnajder in Ivanec. Rokada : Kontrast 6 :

odsevi mladosti

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota)

Med tistimi, ki ste pravilno odgovorili na vprašanje št. 6 (Gornik, Grad in Grozd nastopajo v Cankarjevi drami Za narodov blagor), smo tokrat izžrebali dopisnico ALEKSANDRE ŠEBJANIČ iz Gornjih Petrovec 60. Čestitamo!

KUPON št. 8- ALI VESTE?

Ali veste, koliko naj bi bila stara Zemlja po izračunih znanstvenikov? Upoštevali bomo tudi približno število let. Odgovore pričakujemo najpozneje do 8. novembra.

Mir - znotraj in zunaj nas

Ob besedi mir takoj pomislim na nekaj tihega, spokojnega in umirjenega. Pa vendar mir ni samo to. Je tudi svobodna ptica, ki preletava nebo, je novo jutro, ki se prebuja ob vzhajajočem soncu, in je tudi lepota dneva, ki ga živimo.

Veliko razmišljam o svobodi, ljubezni in miru in vedno znova sem srečna, ker imam vse to tudi jaz. Toda že v naslednjem trenutku pohitijo moje misli k ljudem, obkroženim s sovraštvom, z vojno. In neverjetno: čeprav so

mnogi med njimi nedolžni, morajo vseeno trpeti za svoje ljudstvo in z njim. Trpijo, in to samo zaradi nekaferih »zafrustriranih« prepotentnežev. To ni prav! Ni prav, da na tem svetu ni pravice, spoštovanja, strpnosti in ljubezni za vse ljudi.

V meni se porajajo mnogi zakaji, ko gledam na televiziji izmučene matere z jokajočimi otroki, obupane poglede žalostnih starcev, brezizrazne oči fantov na fronti, otopele oči ujetnikov ...

Vsi vi, ki živite daleč od teh oči, vsi vi, ki živite življenje svobodnega človeka, bodite ponosni na to, kar imate, in potrudite se za mir v vaših domovih in vaših družinah! Morda bomo nekoč prav mi svet spremenili na bolje!

URŠKA HORVAT, 7. a
OŠ Franceta Prešerna
Črenšovci

Pisan mozaik jesenske narave

V naše kraje je spet prišla pisana jesen.

Ko opazuješ naravo, vidiš na tisoče stvari. Jutra so meglena in nič kaj prijazna, okrog ušes pa ti lahko neprijetno brije mrzel veter. V daljavi vidiš obrise hiš, okrog katerih je vse mrtvo. Ljudje so v vinogradih, od koder se sliši vesela pesem trgačev; nekje drug-

je pa žvrgolijo ptički. Sredi vinograda se sliši klopoteča pesem. Listje začne rumeneti in odpadati. Pestrost barv je še posebej opazna pri brezah. Kmetje imajo jeseni veliko dela.

Ker se bo jesen čez čas poslovila, vam predlagam, da te dni preživite čim lepše.

METODA KURNIK, 7. d
OŠ Gornja Radgona

Če bi imela psa

Moja velika želja je, da bi imela psa. Oče in mama sta mi rekla, da ga dobim tedaj, ko bomo imeli ograjo. Imeti psa, je velika odgovornost. Vsak dan ga je treba peljati na sprehod ter mu dati hrano in vodo. Poleg tega ga je koristno učiti in voditi na preglede k veterinarju. Če bi vse to z njim počela, bi bil pаметen, zdrav in lep, zato bi ga lahko peljala na razstave. Nanj bi bila zelo po-

nosna. Vem tudi, da pes zahteva mnogo prostega časa in predvsem ljubezni.

PETRA BRUNEC, 4. a
OŠ III M. Sobota

Narobe šola

Če me jutraj torba nese v šolo, če šola zvoni po zvoncu,

če tabla riše s kreda, če zvezek piše po svinčniku,

če svinčnik radira radirko, če je koš pod smetmi,

če učenci učijo učiteljico, če je stena obrnjena navzdol,

če je vaza na rožah in tako naprej, potem je taka šola res narobe!

TAMARA HALABAREC, 4. f
Dvojezična OŠ I Lendava

Prva cigareta

»Prve cigarete ne prižigam, govore ti skoraj vsi. A bolj ko pripovedujem, bolj zanimivo se ti zdi. Rečeš si: »Samo poskusil!« In kmalu že odvisneš si. ANITA KLEMENČIČ, 8. a
OŠ Bakovci

Tek parov

Pred kratkim smo na naši šoli organizirali tek parov, ki ni bil namenjen samo učencem; ampak vaščanom in vsem, ki se radi zabavajo in sprostijo.

Progi sta bili dolgi 5 in 10 kilometrov. Na krajši progi nas je tek-

lo veliko in vsi smo hoteli biti čim boljši. Tudi prvošolci so tekli s starši, tetami, strici ... Po naporni preizkušnji nas je čakala topla malica, pozneje pa je bila razglasitev rezultatov. Na prireditve je prišla tudi Štefka Kučan, ki je najboljšim atletom podelila medalje in nagrade. Program pa je vodil

humorist Geza, ki se rad »zeza«. Igrala je tudi godba na pihala. Kmalu zatem so se začele vaške igre. Kosili so travo, luščili koruzo, lovili ribe, balinali z bučami ...

To nedeljo je bilo pri nas res lepo.

SABINA ZIZEK, 8. b
OŠ Bakovci

Droga

Droga je največja nadloga, v drugi svet te popelje brez tvoje želje.

Drugi ti jo prodajajo, ti jo kupuješ in sam sebi škoduješ.

KRISTJAN KEREČ

Ko tonil boš v sanjah, takrat spoznal boš, da ni več poti nazaj.

Takrat razumel boš, kdo krivec za to je, in vedi, hudo ti bo.

Takrat tudi zaželel si boš, da svet nazaj bi se zavrtel, da lahko brez droge bi živel.

TADEJA FORJANIČ, 7. a
OŠ Puconci

Red Hot Chili Pappers

Vroča minuta

To je skupina, ki je bila vedno tesno povezana z drogo, smrtjo in seksom in ki si je pridobila sloves najbolj trdovratne kontroverzne rock skupine zadnjih deset let. In z novim albumom One Hot Minute je postala veliko sočnejša in mehkejša. Skupina RHCP pa je potrebovala kar nekaj časa, da se je uspešno vrnila v studio in na glasbene odre.

Dolgo se niso pojavljali v javnosti, kajti po zadnji turneji so padli v krizo. Flea je povedal, da ga je tako dolga ločitev od hčerke zelo potrla in da ni imel nikogar, s katerim bi si bil blizu. Včasih je ure in ure presedel v svoji sobi in jokal ali se je klatil naokrog. Trdi, da je njegovo najpomembnejše poslanstvo v življenju, biti oče. Tudi Kiedis, avtor večine glasbe in besedil, ni bil zadovoljen s tistim, kar se mu je potajalo v glavi. Tudi Navarro, ki se je skupini pridružil leta 1993, se ni mogel nikoli vklopiti. Poleg tega pa je povedal, da je imel o tej skupini zelo negativno mnenje in da ni imel niti »slučajne« skupine RHCP, preden je začel pri njej igrati. V začetku je bil precej neroden, ko pa se je navedel, je bil kot božji dar, je povedal Kiedis. On je znal nato oči, nos, transformirati, preoblikovati energijo.

Člani skupine RHCP vedo veliko tudi o mamilih, saj sta na primer Flea in Kiedis že odraščala pri mami, katerim ay bila mamila del življenja. Eden od njihovih članov Hillel Slovak pa je umrl od prevelike doze mamil. Prišlo je, da so se vsi trije srečali in razmislili, mislili, da je to najboljši čas v življenju, in da se ga ne smejo spustiti.

nem. »Ne bom rekel, da so vsa mamila slaba,« pravi Flea, ki včasih še pokadi kakšen džoint, »ampak, če si od njih odvisen vsak dan, je to prava groza.«

Rubriko pripravlja: ALEKSANDRA NANA RITUPER

POP ROCK noviceeee

V nekoliko boljšo kondicijo so prišli šele, ko so se odločili za trimesečne delovne počitnice na Havajih. Album One Hot Minute pa so delali nekaj manj kot dve leti. Posvečen je umrlemu prijatelju Riverju Phoenixu, za katerega je Flea rekel, da je bil najlepši in najboljši človek, kar jih je kdaj srečal. Glasba na njihovi novi plošči je nekoliko izgubila nekdanjo ostrino in je postala bolj funky. Fantje pa se še vedno zelo radi zabavajo in prav zaradi tega imajo ljudje to skupino radi. Ovitek njihove kompaktne plošče je videti kot otroška slikanica. Kitarist Dave Navarro, pevec Anthony Kiedis, Flea, bobnar Chad Smith pa pravijo: »Mi smo drugačni, živimo v drugem svetu, mi odrasčamo.«

MURSKO-MORSKA LESTVICA

1. Valentina - Ne mogu bez tebe
2. Oliver Dragojević - Nisan ja zate
3. Boris Novković: Kada ti ljubav zakuca na vrata
4. Ivica Sinovčić - Ti i ja
5. Zorica Kondža - Tko ti je kriv

Pedlog:

Dražen Žanko - Ti si meni sve na svitu

GLASUJEM ZA:

Glasbena uganka

Magnifico se je vrnil na glasbeno sceno s Čefurjem oziroma s skladbo Kdo je Čefur. Izžrebali pa smo kartico, katero je poslal Mihael Punker, Dokležovje, Glavna ulica 6, 69231 Belintina. Čestitamo! Obvestilo o nagradi, ki jo poklanja trgovina M-Shop, bomo poslali po pošti. Vse pa vas vabimo k reševanju nove glasbene uganke, ki se glasi:

Nastete tri hite skupine Simple Minds, ki je imela pred kratkim koncert v Ljubljani!

Odgovor:

Kupon št. 22

Svoje odgovore pošljite na naš naslov: Podjetje za informiranje, Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 Murska Sobota, s pripisom: Za pop rock Noviceee! Ne pozabite svojega naslova!

Novice od tu...

Zoran Predin s svojo spremljevalno skupino Ambasadorji užijta že predstavlja svojo novo ploščo z naslovom Napad ljubezni. Zoran, poln energije, pa v sodelovanju z režiserjem Tomažem Pandurjem že pripravlja nov videospot ter koncertira s svojo osnovno skupino Lačni Franz.

Kar nekaj slovenskih ravarjev skače po slovenski glasbeni sceni. V oprijetih oblekah močnih barv ... Ampak sedaj je že nekoliko prepozno, kajti rave se počasi umika s scene. No ja, slovenska glasbena svčna je itak malo za ...

... in tam

Tudi Dawid Bowie še zna stopiti pred mikrofonom, in to zelo zelo uspešno. Saj je pred kratkim izdal svojo novo kompaktno ploščo Outside.

Različnooki glasbenik se že pripravlja na turnejo, upamo lahko računamo, da bo v njegovem stilu. Brez potrebnih dodatkov, samo veliko obre, dobre glasbe.

Courtney Love, kar uspešna glasbenica, čeprav jo bolj poznamo kot vdovo Kurta Cobaina, se je zdaj poskusila še v filmu Juliana Schenbla. Schnable je kulturni slikar, ki je za nekaj časa postal režiser, da pose- zgodbo o umetniku Jeanu Michailu - Basquiatu, ki je zaslovel z grafi-

AUDIO - VIDEO - CD

M SHOP

69000 Murska Sobota,
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAX:
069/32-465

utrip

V Črenšovcih množično srečanje upokojencev treh držav

»Naša družba vas potrebuje!«

Več kot 200 upokojencev iz treh sosednjih držav, Slovenije, Hrvaške in Madžarske, se je zbralo na mednarodnem srečanju, ki ga je v Črenšovcih organiziralo Društvo upokojencev Lendava. Ti so gostili člane kluba upokojencev iz Zalaegerszga in podobnega društva iz Murskega Središča. Prišli pa so tudi predstavniki upokojenskih društev iz Ljutomerja, Gornje Radgone, Murske Sobote, Kobilja, Turnišča in od drugod. Med uglednimi gosti sta bila tudi župan Občine Lendava Jožef Kocon in župan Občine Črenšovci Anton Törnár, ki sta v prijetnem okolju gostišča Jaklin udeležence množičnega srečanja upokojencev prisrčno pozdravila. Kot je poudaril črenšovski župan, so ravno upokojenci pomemben temelj današnje družbe, saj je od njihovega dela marsikaj odvisno. Pri tem je navedel zlasti skrb za potomce in družino. Končal pa je z naslednjo mislijo: »Vaše moči niso pri koncu, zato ste navzoči v različnih ljubiteljskih dejavnostih, marsikdo pa še vedno pridno gospodari na domačinih. Naša družba vas potrebuje!«

Po krajšem kulturnem programu, v katerem so z glasbenimi in pevskimi točkami nastopili učenci osnovne šole iz Črenšovca, je zbranim spregovoril predsednik Društva upokojencev Lendava in član predsedstva Zveze društev upokojencev Slovenije Anton Slavinec. »Današnje srečanje plemeniti most

prijateljstva sosedov, ki jih združuje trdna volja po medsebojnem sodelovanju in druženju. Zato ni nobene ovire, da ne bi nadaljevali s krepitvijo sodelovanja upokojencev treh držav. Naj se slovenska pesem združi s pesmijo sosedov,« je med drugim poudaril v slavnostnem govoru Anton Slavinec.

Nato je v imenu madžarskih upokojencev spregovoril Lazslo Rabai, ki se je prav tako zavzel za krepitev sodelovanja upokojencev v sosednjih državah. Ker za zdaj nimajo nobenih bratskih odnosov s podobnimi društvi v drugih državah, je izrazil željo po tesnejših stikih z upokojenskim društvom v Lendavi. »Posebno še zato, ker so bili ti sosednji kraji povezani že v rimskem času. Zakaj ne bi bilo tako tudi danes?!«

Mednarodno srečanje upokojencev v Črenšovcih se je nadaljevalo z nastopom pevskega zbora iz Črenšovca. V zares prijetnem razpoloženju so upokojenci iz treh sosednjih držav nedvomno skovali nove prijateljske vezi, pomembne za ljudi, ki živijo ob hrvaški, madžarski in slovenski meji.

MILAN JERŠE

SOS 2
telefon za ženske in
otroke, žrtve nasilja
061 441 993
ali 97 82,
od 18. do 23. ure.

Po zborih občanov v mestnih KS Najbolj sporna je Industrijska četrt

Zakon o lokalni samoupravi daje možnost, da se lahko območje občine v skladu z njenim statutom razdeli na krajevne, vaske ali četrtne skupnosti. Za slednje se je odločil Mestni svet Občine Murska Sobota, ki je v prehodnih določbah mestnega statuta obvezal mestne krajevne skupnosti, da v šestih mesecih po sprejetju statuta, ki je bil sprejet 18. aprila 1995, pripravijo predlog nove organiziranosti krajevne samouprave v mestu Murska Sobota. Na sedanjo organiziranost krajevne samouprave je bilo slišati stalne pripombe občanov, češ da sedanje meje šestih krajevnih skupnosti niso funkcionalne predvsem glede komunalne infrastrukture pa tudi po številu prebivalcev in teritorialnem obsegu posameznih krajevnih skupnosti. V ta namen je bila pri mestnih krajevnih skupnostih imenovana posebna komisija, sestavljena iz predstavnikov svetov mestnih krajevnih skupnosti in dveh zunanjih članov.

V oktobru so bili že zbori občanov v vseh šestih mestnih krajevnih skupnostih, da bi ugotovili njihovo voljo in interese, vendar

kakšnega posebnega navdušenja za takšne sestanke pri ljudeh niso zbudili. Udeležba na omenjenih zborih v krajevnih skupnostih Ali

Kardoš, Boris Kidrič, Partizan, Turpolje, Lendavska in Park je bila namreč pičila. Peščica občanov se je ob tej priložnosti izjasnjevala o predlogu komisije, po katerem naj bi imeli v mestu Murska Sobota sedem mestnih četrti, in sicer Center, Ledava oziroma Ledavska, Industrija oziroma Industrijska, Partizan, Turpolje, Prešeren oziroma Prešernova in Park. Te mestne četrti bi v bistvu zajemale območja sedanjih krajevnih skupnosti, kot novost pa je mestna četrt Industrijska, ki bi obsegala industrijski del Murske Sobote z nekaterimi stanovanjskimi hišami v bližnjih ulicah.

Čeprav še ni podrobnejše analize pobud in predlogov občanov o novi organiziranosti lokalne samouprave v mestu Murska Sobota, pa je bolj ali manj jasno, da bodo v prihodnosti namesto krajevnih skupnosti delovale mestne četrti. To pa je vzorec, ki ga uspešno uveljavljajo marsikje po sve-

tu. Po izrečenem na zborih občanov se meščani načeloma strinjajo s tako razdelitvijo na mestne četrti, edinole glede Industrijske je bilo slišati veliko pripomb. V to četrt naj bi »vtaknili« tudi Gregorčičevo in Partizansko ulico, s čimer se tamkajšnji prebivalci ne strinjajo. Doslej so namreč živeli v Krajevni skupnosti Lendavska, zato so pričakovali, da jih bodo uvrstili v mestno četrt Ledavska. Menijo, da bi bili s tako teritorialno razdelitvijo prikrajšani za razvoj, saj bi bila mestna četrt Industrijska sicer velika, toda v njej bi živelo bore malo ljudi. Bojijo se namreč, da bi bili na ta način prikrajšani za razvoj, saj bi se v njihovo blagajno stekalo manj denarja kot doslej. Zato so na pobudo člana mestnih krajevnih skupnosti Ludvika Kranjca zbrali okrog 180 podpisov in z zahtevami iz petičije seznanili odgovorne.

F. Štefanec,
fotografija: J. Zauneker

MILAN JERŠE

PISMA, MNENJA, STALIŠČA ...

Odprto pismo

Spoštovana sekretarka mag. Teja Valenčič!
Obveščam vas, da je na podlagi vašega mnenja z dne 21. 9. 1995 o možnosti poučevanja verouka v prostorih Osnovne šole Stogovci zunanji častni šolski pouk in vloge župnijskega urada Apače OŠ Stogovci dala Župnijskemu uradu Apače možnost poučevanja verouka v združenem domu v Stogovcih. V omenjenem prostoru ima OŠ Stogovci pouk telovadbe. Na voljo je dan prostor v slačilnici telovadnice, kjer ni ogrevanja in ne miz. V slačilnici so samo klopi. Ogrevanje se samo telovadnica, slačilnica pa je hladna, ker nima radiatorjev. V slačilnici lahko župnik izvaja verouk enkrat tedensko, in sicer v petek ob točno določeni uri (sola ima osemletko, verouk naj imajo vsi letniki enkrat).

Spoštovano ministrstvo, zahvaljujem se vam za vašo neprecenljivo pomoč in trud, ki ste ga vložili v reševanje tovrstne problematike. Ob vsem tem me spremlja grenko spoznanje, da je bil moj trud, ki sem ga v DZ vložil za »šolski tolar« za vse učence ne glede na versko prepričanje, zaman. Ideološke zablude in delitve so kljub demokratičnim spremembam v šolskem sistemu še vedno zelo pogoste. Zato je nevtiralnost osnovne šole, ki jo propagira Ministrstvo za šolstvo in šport, čisto navadna demagoška floskula. Naj še povem, da je tudi gospi ravnateljici v OŠ Stogovci popolnoma »nevtiralna« politična, saj je na zadnjih lokalnih volitvah kandidirala na listi neke politične stranke. Ve se, katere!

Župnik je seveda vdano sprejel prostor v združenem domu, ker nima druge izbire. Starše bo prosil, da zberejo denar za peč na petrolej, če bo požarna inšpekcija to seveda sploh dovolila (peč na petrolej in otroci v istem prostoru – nevarnost eksplozije).

Nalogo pa bodo pisali na kolenih.
Kakšno ponižanje!

Jožef Kocuvan

To so moji ljudje

Vedno sem z lahkoto pisala, toda danes kot da mi je besede težko spraviti iz sebe na papir. Vendar samo zato, ker je moje srce prepolno misli, čustev o tem, kar bi rada zapisala.

Vzgojena sem bila tako, da sem vedno spoštovala in imela zelo rada starejše ljudi. Nikoli nisem in še vedno ne razumem, kako otroci lahko zapustijo starše, zanje ne skrbijo, imajo do njih nelep odnos. Nakhčije je hotelo tako, da so me nagovorili, da prevzamem petje v Domu oskrbovancev v Rakičanu. Bila sem polna dvoma, kako bo to nekdo. Bala sem se, kako bom našla skupno pot z njimi, ali me bodo

sprejeli. Kaj, če bom povedala kaj narobe. Kaj, če bom naredila kaj narobe? Tako je prišel dan našega prvega srečanja. Čakali so me sede na stoli, posamezniki v vozičkih. Vsa potna sem postala, besede so zastale v grlu. Kako sem začela, ne vem več. Vem samo to, da sem hotela vsakega pobožati, mu povedati kaj lepega. Ko se je razlegla pesem, so bile mnoge oči solzne. Peli smo, tako lepo smo peli! Hitro smo se sporazumeli. To je bilo prvo srečanje, sledile so vaje, predstavili smo se drugim oskrbovancem, pripravili program ob pikniku, mnogo načrtov imamo za naprej. Kot da ne moremo drug brez drugega. To so moji ljudje in jaz sem njihova. Kako lep je ta občutek! Resnično jih imam rada, hvaležna sem jim za vse prelepe trenutke, ki jih preživim z njimi. Tukaj leta niso pomembna, pomembno je srce, ki te sprejme z vso odkritostjo, pomembne so roke, ki te pobožajo, stisnejo k sebi. Pomembno je, da ti zaupajo, povedo o svojem življenju, povedo, da te težko čakajo. Naenkrat imam veliko prijateljev, ki so v življenju že marsikaj doživeli, ki vedo, da življenje nosi sončne in temne strani.

Če jim naša pesem prinaša v življenju srečo – naj nikoli ne izžveni!
Če jim naša pesem prinaša v srce mir – naj nikoli ne utihne!
Če jim naša pesem prinaša zadovoljstvo – naj je večna!

Ruža R.

Oprtni vlak – simbolika ali nujnost

(Odgovor na članek gospe Bernarde B. Peček z naslovom »Prometna varnost po ministrovo«, objavljen 12. 10. 1995 v Vestniku)

Po uvedbi odprtega vlaka Ljubljana-Budimpešta-Ljubljana oktobra 1995 je bilo v javnosti zaslediti vrsto različnih razlag o pomenu tega projekta in o njegovi smiselnosti. Zato je nemara prav, da osvetlimo ta dogodek z več strani.

Mednarodni cestni tovorni promet poteka na podlagi sklenjenih meddržavnih sporazumov. Osnovna elementa sporazuma sta načeli enakopravnosti in recipročnosti, iz katerih izhaja tudi dogovorjeno število dovolilnic, ki si jih države izmenjujejo v obliki letnih kvot. Republika Slovenija ima tako sklenjenih že prek 35 bilateralnih sporazumov, nekateri pa so še v postopku priprave.

Za izvajanje učinkovite prometne politike v smislu usmerjanja prometnih tokov so prav gotovo najzanimivejše države, katerih potrebe presegajo potrebe slovenskih prevoznikov. V takšnih primerih namreč lahko razmišljamo o omejevalnih ukrepih, kar pa je povsem neizvedljivo z državami, kjer je interes slovenskega gospodarstva zelo močan in presega interese gospodarstva tiste države. Ni presenetljivo, če bo prometna politika Republike Slovenije zelo podobna prometni politiki sosednje Avstrije. Znano je namreč, da

Avstrija izvaja izrazito omejevalno politiko do držav na njenih južnih in vzhodnih mejah, mnogo manj pa na severnih in zahodnih mejah.

V slovenskem primeru moramo upoštevati tudi gospodarske interese v vzhodni Evropi, zato lahko realno omejimo le tranzit držav južno od nas, to so Bolgarija, Romunija, delno Hrvaška, Bosna in Hercegovina idr. Dejstvo je, da so ravno tovornjaki iz teh držav tehnično slabo opremljeni in ekološko najbolj vprašljivi. Zato je oprtni vlak Ljubljana-Budimpešta-Ljubljana, ki bo podaljšano do Sežane takoj, ko bodo gradbena dela na železniški infrastrukturi končana, namenjen predvsem njim.

Uvedba vlaka ima podporo tako v državnem proračunu za leto 1996, kjer se namenja 38 milijonov SIT za subvencioniranje cene, kakor tudi v dogovorih o letnem številu izmenjanih dovolilnic, kjer se število za leto 1996 glede na leto 1995 ne bo povečalo, v nekaterih primerih se bo celo zmanjšalo. V oktobru so npr. romunski prevozniki že izkoristili 1000 posebnih dovolilnic za oprtni vlak, posledica česar je tudi zadovoljiva zasedenost vlaka.

Povsem drugo vprašanje pa je, ali bo ta ukrep zmanjšal obremenitve na mejnem prehodu Dolga vas oz. ali bodo vlak uporabljali tudi domači prevozniki. Največ prometa na mejnem prehodu Dolga vas povzročijo namreč domači prevozniki. Da bi vlak postal zanimiv tudi zanje, pa bo potrebno storiti še marsikaj. Delno gre za ekonomsko neprivlačnost, po drugi strani pa tudi za časovno nesprejemljivost. Mejni postopki so namreč tudi v železniškem prometu dolgotrajni in povzročajo nepotrebno porabo časa. Zato je Ministrstvo za promet in zveze že podpisalo sporazum o kombiniranem prometu z Republiko Madžarsko, pričakujemo pa, da bodo ustrezno ukrepale tudi druge, predvsem mejne službe.

Ekonomsko je kombiniran promet na tako kratkih razdaljah neekonomičen in ima svojo prihodnost predvsem v nespremljanem prometu. Ministrstvo za promet in zveze tako subvencionira poleg kontejnerskega transporta tudi oprtni vlak Ljubljana-München-Ljubljana, ki je namenjen predvsem slovenskim prevoznikom za prehajanje avstrijskega ozemlja. Za premostitev cenovnega nesorazmerja med prevozom po cesti in prevozom po železnici je ministrstvo že predlagalo tudi dodaten ukrep, namreč znižano ceno goriva za uporabnike oprtnega vlaka. Vse kaže, da utegne ta predlog v letošnjem letu naleteti na podporo tudi pri Ministrstvu za finance, kar daje realno upanje za njegovo izvedbo.

Oprtni vlaki torej niso le simbolika, ampak postajajo del gospodarske realnosti, v nekaterih primerih pa tudi nujen ukrep za zagotavljanje boljših prometnih razmer.

Marjana Novak, dipl. inž.,
državna sekretarka

televizijski spored od 3. do 9. novembra

PETEK
3. NOVEMBRA

1. PROGRAM

- 8.45 Otroci šimega sveta, ameriška nanizanka
- 9.05 Erazem in potepuh, igrana serija, zadnji del
- 9.40 Bilo nas je pet, češka nadaljevanka
- 10.40 Roka rocka
- 11.40 Boj za obstanek, angleška serija
- 12.35 Znanje za znanje, Učite se z nami
- 13.00 Poročila
- 14.25 Kam vodijo naše stezice, oddaja TV Koper
- 15.00 Strašilo, ameriški film
- 17.00 Dnevnik
- 17.10 Učimo se ročnih ustvarjalnosti
- 17.25 Heatcliff, risana serija
- 17.55 Sorodne duše, angleška nanizanka
- 18.25 Umetniki in svet
- 18.45 Hugo, tv-igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Pogled in zadnji
- 21.40 Turistična oddaja
- 22.00 Dnevnik
- 22.20 Žarišče
- 22.40 Sova
- Fraiser, ameriška nanizanka
- 23.10 Hobotnica, italijanska nadaljevanka, 1. del
- 0.00 Nebesa, ameriški film

2. PROGRAM

- 14.10 Forum
- 14.25 Učitelj, francoska nadaljevanka, 5. del
- 15.15 Osmi dan
- 16.10 Sorodne duše, angleška nanizanka
- 16.40 Sova, ponovitev
- Alfred Hitchcock vam predstavlja, ameriška nanizanka
- 17.10 Poročevalka s sodišča, nemška nanizanka
- 18.00 Regionalni studio Koper
- 18.45 Svetovni poslovni utrip, ameriška poslovna oddaja
- 19.15 Planet šport
- 20.05 Azijska magistrala, japonska serija
- 20.55 Nepomembna afera, nemška nadaljevanka, 1. del
- 21.40 Drevesa so nas videla rasti, dokumentarna oddaja
- 22.25 Koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije

TELE 59 - MMTV

- 7.00 Videostrani - panorama - 15.10 Santa Barbara, ponovitev - 15.55 Triperesna detelja, ponovitev - 16.25 Preprosti ljudje, kriminalka - 18.10 Kuhajmo skupaj - 18.40 Santa Barbara - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Ameriška ura, film - 21.40 Spot tedna Žive scene - 21.45 Radio F. M., nanizanka - 22.15 Policijska enota, akcijski film - 23.50 Popotnik, potopisi in nasveti popotnikom, ponovitev - 0.20 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle

TV HRVAŠKA 1

- 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Edukon, kontaktna oddaja - 10.50 Religijski leksikon - 11.00 Nemščina - 11.30 Otroški program - 12.00 Dnevnik - 12.15 Ljubezen, serija - 12.40 Odkritja, dokumentarna serija - 13.50 Ulica, ameriški film - 15.35 Izobraževalni program - 16.30 Hrvatska danes - 17.30 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Turistični magazin - 19.30 Dnevnik - 20.15 Dokumentarna oddaja - 21.05 Zabavnoglasbena oddaja - 21.50 Dokumentarna oddaja - 22.20 Dnevnik - 22.40 S slika na sliko - 23.10 Amori in corso, italijanski film

TV HRVAŠKA 2

- 16.30 TV-koledar - 16.40 S slika na sliko - 17.25 Portret Lilijane Molnar Talejić - 18.25 Joseph Conrad, serija - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.15 Hannah in njene sestre, ameriški film - 22.00 Woody Allen, dokumentarni film - 23.20 GRO POP ROCK

TV AVSTRILIJA 1

- 6.00 Fantastične zgodbe, nanizanka - 6.35 Peter Pan in morski razbojnik - 7.10 Knjiga o džungli - 8.35 Kremenčokovi - 9.10 Kriminalka je napisala - 10.00 Baywatch - 10.40 Vesoljska ladja Enterprise - 11.25 Vmitev v izgubljeni svet, avanturistični film - 13.00 Otroški spored - 14.30 Knjiga o džungli - 15.05 Kremenčokovi - 15.30 Mini Čas v sliki - 15.30 Vesoljska ladja Enterprise - 16.30 Baywatch - 17.15 Prijazna družina - 17.40 Zlata dekleta - 18.10 Dr. Quinnova, zdravnica iz strasti - 19.30 Čas v sliki - 20.10 Šport - 20.15 Otto, ljubzenski film - 21.45 Nogomet - 21.55 Agoraphobia, strah v glavi, srhljivka - 23.30 Čas v sliki - 23.35 Volkovno maščevanje, film - 1.05 Prijazna družina - 1.30 Schiejk vsak dan - 2.30 Dobrodošli v Avstriji - 4.05 V džungli podzemlja, ponovitev

TV AVSTRILIJA 2

- 9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejk vsak dan - 10.05 Doneča Avstrija - 11.00 Stotnik in njegov junak, film - 12.20 Šiling - 12.50 Vreme - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Dežela gora - 14.00 Pravica do ljubezni - 14.15 Blagoslovljena dvojica, nanizanka - 15.10 Kriminalka je napisala - 16.00 Schiejk vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Lokalne novice - 19.30 Čas v sliki - 20.00

- Pogledi s strani - 20.15 Stari, nanizanka - 21.15 Halo, stric doktor!, razvedrila nanizanka - 22.05 Čas v sliki - 22.30 Modern Times, znanstveni magazin - 23.00 Tehnologija: Kako je tehnika spremenila svet - 23.50 Zgodovina z druge strani - 0.35 Pogledi s strani - 0.40 Mednarodna nagrada za videoumetnost - 1.05 Videonoc

TV MADŽARSKA 1

- 5.30 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Družina Faller - 9.35 Dopoldne, magazin, vmes Dallas - 12.00 Poročila - 12.05 Gospodarska abeceda - 15.40 Sokolje oko - 16.00 Poročila - 16.10 Posel - 16.25 Top model, serija - 17.00 Za upokojence - 17.30 Tek - 17.40 15 minut - 18.00 Okno - 19.00 Pravljica - 19.13 Muza - 19.30 Dnevnik, šport - 20.15 Dallas, serija - 21.10 Klip mix - 21.35 Ob stoletnici filma - 23.05 Animirani filmi - 23.35 Pogled nazaj, glasbeni film

TV MADŽARSKA 2

- 12.00 Siesta - 15.30 Nemški magazin - 16.00 Madžarska danes - 16.30 Pomagač - 17.00 Za otroke - 17.30 Rin-Tin-Tin - 18.00 Regionalni program - 18.20 Hura, sobota!, serija - 18.55 Bršljan - 19.55 Kriminalistične zgodbe - 20.30 Stoletnica filma - 21.35 Policijska poročila - 21.45 Dnevnik - 22.00 Objektiv - 22.35 Jozsef Dudas, portret, 2. del

RTL

- 5.30 Poročila - 5.35 Družinski dvoboj - 6.00 Poročila - 6.05 Tvegano - 6.30 Poročila - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 8.00 Poročila - 8.05 Springfieldova zgodba - 9.00 Poročila - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas hrepenenja - 11.00 Vroč nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjček - 14.00 Barbel Schafer, šov - 15.00 Ilona Cristine - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Dober večer, magazin - 18.30 Zvezde - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Otroci oponašajo znane pevce, šov - 21.15 Komisar Beck, film - 23.15 Nočni šov - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Prijazna družina - 1.25 Zlata dekleta - 1.55 Švar z drugega sveta, srhljivka - 3.45 Colossus, znanstvenofantastični film - 5.20 Risanke

SOBOTA
4. NOVEMBRA

1. PROGRAM

- 7.50 Radovedni Taček: Pesek
- 8.10 Učimo se ročnih ustvarjalnosti
- 8.40 Vama vožnja s kolesom
- 9.00 Oglejmo si!, angleška serija
- 9.25 Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
- 10.10 Zgodbe iz školjke
- 10.40 Bilo nas je pet, češka nadaljevanka, zadnji del
- 11.40 Miškon in njegov mladič, ameriški film
- 13.00 Poročila
- 13.05 Večerni gost
- 14.20 Malo angleščine, prosim
- 14.35 Tednik
- 15.20 Pogled in zadnji
- 17.00 Dnevnik
- 17.10 Pestma, igrani film
- 18.00 Boj za obstanek, angleška serija
- 18.50 Hugo
- 19.10 Risanka
- 19.30 Dnevnik
- 20.10 Vesele zgodbe iz zakonskega življenja, francoska nanizanka
- 21.55 Za tv-kamero
- 22.20 Dnevnik
- 22.45 Grace na udaru, ameriška nanizanka
- 23.10 Žepni ljubimec, francoski film
- 0.45 Tiček viraček, angleška animirana serija

2. PROGRAM

- 10.00 Shlomo Mintz igra Bacha
- 10.35 Primer za dva, nemška nanizanka
- 11.40 Turistična oddaja
- 11.55 Sorodne duše, angleška nanizanka
- 12.25 Sova, ponovitev
- Fraiser, ameriška nanizanka
- 12.55 Hobotnica, italijanska nadaljevanka, 1. del
- 13.45 Videošpon
- 16.55 Športna sreda
- Kvalifikacije za EP v rokometu - Slovenija : Avstrija, prenos iz Velenja
- 18.30 Alpe-Donava-Jadran
- 19.05 Karaoke
- 20.10 Resnični zahod, ameriška dokumentarna serija
- 21.00 Izpod vinskih trsov, posnetek z Vinske gore
- 22.30 Sobotna noč
- Novice iz sveta razvedrila
- Dokumentarec: Aaron Neville
- Angleška glasbena lestvica

TELE 59 - MMTV

- 7.00 Videostrani - 15.50 Ameriška ura, film - 17.30 Radio F. M., ponovitev - 18.00 Med prijatelji, ponovitev narodnozabavne oddaje - 19.00 Kuhajmo skupaj - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Beverly Hills Buntz, nanizanka - 20.30 Percy in

- Grom, avanturistični film - 22.15 Spot tedna Žive scene - 22.20 Raznašalec časopisov, srhljivka - 0.00 Tv prodaja - 0.20 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle

TV HRVAŠKA 1

- 8.15 TV-koledar - 8.25 Poročila - 8.30 Film za mlade - 10.30 Glasbena skrinjica - 11.30 Risana serija - 12.00 Dnevnik - 12.15 Ljubezen, serija - 12.45 Dokumentarna oddaja - 13.15 Odkritja, dokumentarna serija - 14.05 Poročila - 14.15 Film za mlade - 15.45 Pridelava organske hrane v ZDA, dokumentarna oddaja - 16.20 Sherlock Holmes, serijski film - 17.15 Prizma, magazin - 18.15 Televizija o televiziji - 18.50 V začetku je bila beseda - 19.30 Dnevnik - 20.15 Film - 21.45 Glasbena oddaja - 22.20 Dnevnik - 22.40 S slika na sliko

TV HRVAŠKA 2

- 17.20 TV-koledar - 17.30 S slika na sliko - 18.15 Ekran brez okvirja - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.15 Korak za korakom, humoristični film - 20.40 Rezerviran čas - 22.15 Šport - 22.25 Nočna izmena: Življenje na severu, Črni gad - 23.55 Film

TV AVSTRILIJA 1

- 6.05 Fantastične zgodbe - 6.30 Otroški spored - 7.05 Knjiga o džungli - 9.05 Vroč sled - 10.10 Alfred J. Kwak, risana nanizanka - 10.35 Sobotna igra - 12.15 Harry in Hendersonovi, razvedrila nanizanka - 12.35 Kalifornijski klic v sili - 13.20 Mačka in pes - 13.45 Čudovita leta, razvedrila nanizanka - 14.10 Blossom - 14.35 Princ iz Bel-Aira - 15.00 Baywatch - 15.45 Superman - 16.30 Beverly Hills - 17.15 Melrose Place - 18.00 Nogomet - 19.00 Krepka družina - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Stavimo, da ... - 22.05 Šport - 23.25 Snež - 0.15 Čas v sliki - 0.20 Maščevanje mafije, srhljivka - 1.55 Kalifornijski klic v sili - 2.40 Beverly Hills - 3.25 Halloween - noč groze, srhljivka

TV AVSTRILIJA 2

- 9.00 Čas v sliki - 9.05 Golijat in Herkules, pustolovski film - 10.20 Otto, ljubzenski film - 11.45 Blagoslovljena dvojica - 12.30 Halo, Avstrija - 13.00 Čas v sliki - 13.15 Rože iz Jeriha, film - 14.40 Potovanje v Italijo - ljubezen je vračunana, film - 16.15 Alpe-Donava-Jadran - 16.45 Živali iščejo dom - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Pogled v deželo - 17.53 Verstva sveta - 18.00 Milijonsko kolo - 18.25 Sporna vprašanja - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Zvonec laži, komedija - 21.50 Fritz Muliar, portret - 22.30 Hiša skrivnosti in laži, film - 0.05 Jerry Cotton: Moriški klub iz Brooklyna, kriminalka - 1.35 Pogledi s strani - 1.40 Mednarodna nagrada za videoumetnost - 1.55 Videonoc

TV MADŽARSKA 1

- 5.30 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 8.00 Otroški program - 11.00 Šole na vidiku - 11.30 Haros, pon. - 12.00 Zvon - 12.02 Sobotni portret - 12.25 Vientle e moriente - 13.10 Danaida, film - 14.45 Pesmi Gaborja Nadasa - 15.05 Ne daj se, Pitkin, angleški film (čb) - 16.40 Čas X - 17.25 Odprta usta - 18.15 Storie - 18.30 Kolo sreče - 19.10 Pravljica - 19.30 Dnevnik, šport - 20.10 Prota - 20.25 Obsojen na nedolžnost, film - 22.30 Koncert - 23.25 Don Juan, ali če bi bil ženska, francoski film

TV MADŽARSKA 2

- 6.00 Zamejski Madžari - 6.45 Stiki brez meja - 7.30 Za kmetovake - 8.00 Romski program - 8.25 Narodnostne oddaje - 10.30 Mediamix - 11.00 Familija, serija - 11.30 Stara Evropa - 11.50 Zemlja pred koprim - 12.35 Natura, magazin - 13.10 Olimpijci - 13.20 Pravljici film - 14.50 TOP 40 - 15.30 Zgodovinska lekcija 1956 - 16.00 Avtomagazin - 16.30 Za otroke - 17.00 Vetrpolo - 19.05 Familija - 19.45 Svet knjige - 20.05 Tebebingo - 21.00 Bartokov koncert - 22.40 Iz solidarnosti v zapor - 23.10 Kitajec, tv-igra

RTL

- 12.15 Princ iz Bel-Aira - 12.40 Polna hiša - 13.10 Prijazna družina - 13.35 Kdo je tukaj šef? - 14.05 Stvor iz močvirja - 14.55 T in T - 15.45 Ekpa A - 16.45 Beverly Hills - 17.45 Melrose Place - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 20.15 Šov za 100.000 mark - 22.00 Kako, prosim? - 23.00 RTL v soboto ponoči - 0.00 Napad poljudnega pajka, srhljivka - 1.25 Stvar z drugega sveta, film - 3.15 RTL-ov kino nasvet - 5.00 Risanke

NEDELJA
5. NOVEMBRA

1. PROGRAM

- 7.50 Samo za punce, ameriška nanizanka
- 8.20 Pestma, igrani film, 2. del
- 8.45 Živ žav
- 9.30 Čebelica Maja
- 9.55 Nedeljska maša, prenos iz župnijske cerkve sv. Štefana
- 11.00 Grace na udaru, ameriška nanizanka
- 11.30 Obzorja duha
- 12.00 Opazujemo naravo, kanadska poljudnoznanstvena serija
- 12.30 Ljudje in zemlja, kmetijska oddaja
- 13.00 Poročila
- 13.05 Karaoke
- 14.35 Policiisti s srcem, avstralska nanizanka
- 15.20 Moj otrok že ne, ameriški film
- 17.10 Po domače

- 18.50 Hugo
- 19.18 Loto
- 19.30 Dnevnik
- 20.10 Jesenski 3 x 3, prenos iz Rogaške Slatine
- 21.55 Neme podobe slovenskega filma, dokumentarna oddaja
- 22.25 Dnevnik
- 22.40 Sova
- Črni krog, švedska nadaljevanka, 1. del
- Hobotnica, italijanska nadaljevanka, 2. del

2. PROGRAM

- 8.35 Planet šport
- 9.20 V vrtincu
- 10.05 Lahkih nog naokrog
- 10.50 Koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije
- 11.50 Nepomembna afera, nemška nadaljevanka, 1. del
- 12.40 Vesele zgodbe iz zakonskega življenja, francoska nanizanka
- 16.15 Športna nedelja
- Namizni tenis - Slovenija : Španija
- 17.00 SP v plesih
- 17.45 DP v košarki
- 19.30 Dnevnik
- 20.10 Biblija: Pavlovi pismi Tesaloničanom
- 20.45 Ameriško srce, ameriški film
- 22.35 Sholmo Mintz igra Bacha
- 23.15 Športni pregled

TELE 59 - MMTV

- 7.00 Videostrani - panorama - 10.00 Skrinjica želja, otroška oddaja - 10.30 Sandokan, risanka - 11.00 Cirkuske točke - 12.00 Bad Influence, mladinska oddaja o računalništvu - 12.30 Reke Evrope: Laba, dokumentarna oddaja - 13.00 Popotnik, potopisi in nasveti popotnikom - 13.30 Zabavajmo se s fiziko - 14.00 Capital City, ponovitev - 14.50 Videostrani - 16.15 Percy in Grom, avanturistični film - 18.00 Avtodrom MMTV - 19.00 Sanje in resničnost, dokumentarna oddaja, ponovitev - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Očelje in sinovi, drama - 21.55 Spot tedna Žive scene - 22.00 Scanner cop 2 - Volkinovo maščevanje, akcijski film - 23.35 Tv-prodaja - 0.00 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle

TV HRVAŠKA 1

- 9.20 TV-koledar - 9.30 Poročila - 9.35 Film za mlade - 11.00 Poročila - 11.05 Otroci, radost, pesem - 12.05 Sezamova ulica, otroška serija - 13.05 Folklorna oddaja - 13.35 Mir in dobro - 14.10 Poročila - 14.20 Kmetijska oddaja - 15.10 35 minut - 15.45 Rimske toplice, dokumentarni film - 16.15 Opera Box - 16.45 Potovanja: Španija, dokumentarna serija - 17.10 Poročila - 17.20 Film - 18.55 Risana serija - 19.30 Dnevnik - 20.15 Film - 21.55 Dr. Quinn, ameriška nanizanka - 22.40 Dnevnik - 23.00 S slika na sliko - 23.30 Šport

TV HRVAŠKA 2

- 12.00 TV-koledar - 12.10 S slika na sliko - 12.55 Reševalna 911, serija - 13.45 CRO POP ROCK - 14.45 Športna nedelja - 17.25 Tenis - 17.55 Kvalifikacija za evropsko rokometno prvenstvo, Hrvatska : Turčija - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.15 Črno-belo v barvah: Mestece Peyton, film

TV AVSTRILIJA 1

- 6.00 Deklica iz prihodnosti, nanizanka - 6.25 Otroški spored - 12.00 Ljubezen itd., mladinski kulturni magazin - 12.55 Blossom - 13.20 Pogosto mislim na Piroško, film - 14.50 Športno popoldne - 16.20 Rocketeer, pustolovski film - 18.05 Srečni otrok - 18.30 Srček - 19.00 Prijazna družina - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Maser in gasilec, film - 21.10 Njega dni - 22.05 K stvari - 23.15 Čas v sliki - 23.20 Vizije - 23.25 Moč in vizije, film - 1.05 Strah v glavi, srhljivka - 2.40 David in Lisa, film - 4.10 Ljubosumnost, film - 5.55 Krepka družina

TV AVSTRILIJA 2

- 9.00 Čas v sliki - 9.05 Šport - 10.30 Kulturni teden - 11.00 Tiskovna konferenca - 12.00 Iz parlamenta - 12.30 Orientacija - 13.00 Čas v sliki - 13.05 Tednik - 13.30 Tuja domovina - 14.00 Pogledi s strani - 14.40 Pretomnica zgodovine - 15.00 Zakladnica Zemlja - 15.30 Otroški zdravnik dr. Frölich, film - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Klub za starejše - 17.55 Lipova cesta - 18.25 Kristjan in čas - 18.30 Avstrija v sliki - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Zrtev ljubezni, srhljivka - 21.45 Čas v sliki - 22.00 Columbo: Luciferjev učenec, film - 23.25 Ljubosumnost, film

TV MADŽARSKA 1

- 8.30 Nedeljski magazin - 11.00 Koncert - 12.00 Zvon - 12.05 Švedska invazija - 12.10 Poljudnoznanstveni film - 13.00 Top model, serija - 15.00 Delta - 15.25 Nujna pomoč - 15.35 Reformatorski verski program - 16.00 Disneyjevi filmi - 17.05 Umetnost danes - 17.20 Vlada straža - 18.25 Kolo sreče - 19.00 Teden, vmes poročila - 20.00 Deklamacija - 20.10 Pesem v dežju, ameriški film - 22.00 Zomi kot - 22.40 Ciklus Mahler - Bernstein

TV MADŽARSKA 2

- 7.35 Mladinski magazin - 8.00 Julijin program z nedeljskim kuharjem - 8.35 Otroški program - 10.00 Zgodovina književnosti - 10.30 Pričevalci - 11.00 Rokomet - 12.30 Poje György Pinter - 13.00 TV-magister - 14.00 Begavčki - 14.40 Za otroke - 15.10 Gimi, serija - 16.00 Glasbeni film s F. Astrom - 17.10 Korziški škof - 18.00 Za boljši jezik - 18.15 Baywatch, serija - 19.05 Pravljica -

- 19.15 Nogometni pregled - 20.00 Agentova smrt, dvodejanka - 22.25 Telešport

RTL

- 11.30 Fantastic Journey - Ujeti na Otoku čast, nanizanka - 12.45 Kdo je tukaj šef? - 13.15 Harry - 13.45 Disneyeva reportaža - 14.05 Na vseh širih, film - 15.45 Pomorska raziskava DSV - 16.45 Earth 2 - 17.45 Miami Vice - 18.45 Poročila - 19.10 Highlander - 20.15 Dinozavski mladci - skrivnost pozabljenih legend, avanturistični film - 22.15 Spieglov tv-magazin - 22.00 Prime Time - 23.20 Bojujemo se za vas - 0.05 Kanal 4 - glasbeni magazin - 0.40 Gostje in igre - 1.20 Earth 2 - 2.15 Barbel Schafer

PONEDELJEK
6. NOVEMBRA

1. PROGRAM

- 10.00 Malo angleščine, prosim
- 10.15 Kapitan Power, ameriška nanizanka
- 10.35 Svetovni poslovni utrip, ameriška oddaja
- 11.05 Izobraževalna oddaja
- 11.30 Izpod vinskih trsov, posnetek z Vinske gore
- 13.00 Poročila
- 13.05 Športni pregled
- 15.50 Obzorja duha
- 16.20 Dober dan, Koroška
- 17.00 Dnevnik
- 17.10 Radovedni Taček: Dirka
- 17.25 Oglejmo si!, angleška serija
- 18.05 Simpsonovi, ameriška nanizanka
- 18.30 Umetniki in svet
- 18.45 ABC - ITD., tv-igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Karel Veliki, francoska nadaljevanka, zadnji del
- 21.00 Gospodarska oddaja: Made in Slovenia
- 22.00 Dnevnik
- 22.20 Žarišče
- 22.40 Sova
- Fina gospa, angleška nanizanka
- Hobotnica, italijanska nadaljevanka, 3. del

2. PROGRAM

- 14.15 Utrip
- 14.45 Jesenski 3 x 3
- 16.25 Policiisti s srcem, avstralska nanizanka
- 17.10 Sova, ponovitev
- Hobotnica, italijanska nadaljevanka, 2. del
- 18.00 Regionalni studio Maribor
- 18.45 Že veste
- 19.00 Sedma steza, športna oddaja
- 20.05 Zakon New Yorka, angleška dokumentarna oddaja
- 20.55 Zadnja naloga, francoska drama, 2. del
- 21.50 Studio City
- 23.00 Brane Rončel izza odra

TELE 59 - MMTV

- 7.00 Videostrani - 15.30 Santa Barbara - 16.15 Očelje in sinovi, drama - 18.10 Domači zvonci - 18.40 Santa Barbara - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Detektivka, začetek nanizanke - 20.30 Živa scena, glasbena oddaja - 22.15 Štroukva, akcijski film - 23.50 MMTV-prodaja - 23.10 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle

TV HRVAŠKA 1

- 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Modul A, otroška oddaja - 12.00 Dnevnik - 12.15 Ljubezen, serija - 12.45 Sledge Hamer, ameriška nanizanka - 13.10 Dokumentarna serija - 14.00 Film - 15.35 Izobraževalni program - 16.30 Hrvatska danes - 17.30 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.45 Dokumentarna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.15 Zvezde nad ... - 21.30 Hrvatska in svet - 22.20 Dnevnik - 22.40 S slika na sliko - 23.10 Resna glasba

Fotoreportaža

Največja razstava pasemskih malih živali

Prizadevni člani Društva gojiteljev pasemskih malih živali Murska Sobota so na hodnikih prve soboške osemletke pripravili že tradicionalno razstavo. Ob desetletnici uspešnega delovanja društva so se odločili organizirati 3. razstavo okrog 800 malih živali, med katerimi so prevladovali polubi, številni pa so bili tudi kunci in okrasna perutnina. Razstave so se udeležili številni gojitelji iz severovzhodne Slovenije, in sicer iz koroške regije (Radlje ob Dravi), s Štajerske, to je iz Maribora, Rač, Miklavža, Velenja, Pragerskega in Ptuja, ter seveda gostitelji. Hkrati je imela razstava tudi društveni značaj.

Razstavo je odprl Andrej Geršič, župan Mestne občine Murska Sobota, ki je prevzela pokroviteljstvo nad to veliko prireditvijo. Vključilo pa se je tudi domače turistično društvo. Ob tej priložnosti so člani soboškega društva gojiteljev pasemskih malih živali predali simbolično priznanje ravnateljstvu prve soboške osemletke Jožetu Brumnu, ki je

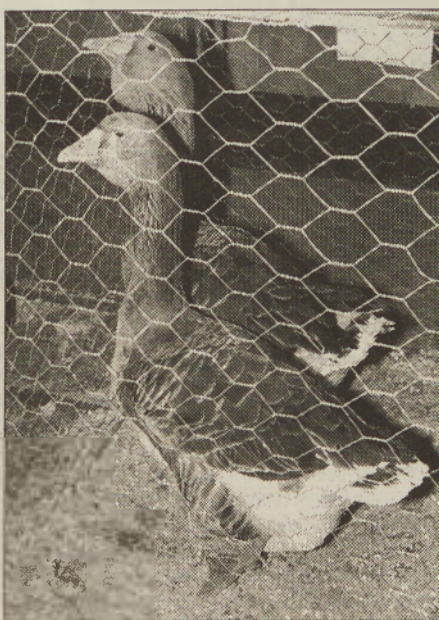
vedno našel razumevanje za tovrstne prireditve.

Razveseljivo je, da si je razstavo že prvi dan ogledalo več kot tisoč obiskovalcev, večinoma mladih. Ogledali pa so si jo lahko tudi številni invalidi, saj so organizatorji kljub številnim stopniščem s sodobno tehniko poskrbeli za njihov dostop.

MILAN JERŠE

SPLAČALO SE JE - Kljub štirim dnevom pripravljalnih del na veliko razstavo pasemskih malih živali se je trud soboških gojiteljev obrestoval. Vse živali so ocenili slovenski mednarodni sodniki in jih nagradili po evropskih standardih. Razdeljenih je bilo precej pokalov za posamezne pasme in kolekcije.

NAJGLASNEJŠI - To so bili gotovo petelini, ki so se šopirili med drugo perutnino.

LE KAJ JE NA ONI STRANI? - Mnogi so se navduševali nad gosmi in njihovo eleganco.

Fotografije: JURE ZAUNEKER

NAJVEČ JE BIL GOLOBOV - Če si na kraju samem ogledas primerkov, ne moreš verjeti, da obstaja toliko različnih vrst golobov. Bilo jih je skoraj 300.

MORAVSKE TOPLICE - V tem znanem zdravilišču in turističnem središču se zadnje čase ukvarjajo tudi s čisto makodnevni težavami.

Tako so na seji občinskega sveta lastnike psov opozorili, da jih morajo privezati, problemi pa so tudi zaradi kokoši na cesti. Prav tako zahtevajo prepoved kulinjske sveže trave. To naj bi do tedaj nadzoroval rajonski policist. MJ

MARKOVCI - Občani Markovec in Čepinac so se odločili, da bodo s prostovoljnimi delci prispevali k izkopu jarkov in položitvi kablov za novo tele-

fonsko omrežje. Medtem pa na Hodošu gradijo novo pošto zgradbo, ki bo velika približno sto kvadratnih metrov. MJ

MORAVSKE TOPLICE - Obvezen odvoz odpadkov v Občini Moravske Toplice za jama le naselja Martjanci, Moravske Toplice in Sebeborce, zato si prizadevajo, da bi vanj zajeli tudi druge kraje. Seveda bo v vseh naseljih potrebno zagotoviti odvoz, kar pa ni vedno enostavno. Hkrati opozarjajo, da imajo slabe izkušnje pri sodniku za prekrške, ki naj bi kaznoval vse tiste, ki nočejo sprejeti posod za odpadke. MJ

Modernizacija cest

Asfalt tudi na Dervaričev breg

V soboto, 29. oktobra, so odprli na novo asfaltirano cesto v Motovilcih. Gre za odcep od občinske ceste skozi naselje Motovilci, ki vodi na Dervaričev breg in povezuje tudi Čmorov breg. Vrednost naložbe je 3.500.000 tolarjev. Domačin - Jožef Dervarič - do domačije katerega vodi cesta, je primaknil kar 1.500.000 tolarjev! Po besedah župana Občine Kuzma Ludvika Kočarja je s

tem postavil svojevrsten rekord, kajti za vaško cesto doslej v Sloveniji še nihče ni dal toliko. Sicer pa so s skupnimi finančnimi močmi vaščanov Motovilec, KS Grad in Občine Kuzma načrt uspeli izpeljati v poldrugem letu. Najbolj veseli so seveda Dervaričevi. Odslej se mimo njihove hiše namesto prašne vije asfaltirana cesta.

MARJANCA FERKO

Dervaričeva, oče in sin, sta ob pomoči župana Ludvika Kočarja prerezala trak in tako predala namenu asfaltiran odcep od občinske ceste, ki vodi tudi do njune domačije. Fotografija: V. Juhnov

»Pošiljam vam fotografijo, ki je ni mogoče narediti vsak dan,« je zapisal naš bralec, sicer zdomec Marjan Salaj, ki dela na Nemškem. Opozarja na ptiča (ščinkavca?), ki si je spletel gnezdo kar v omari njegove dnevne sobe.

»Naj še kdo reče, da ptice ne vedo, kdo jih ljubi,« smo še prebrali v pismu. Verjamemo, da je tako, in objavljamo fotografijo ter upamo, da boste na njej našli Marjanovega prijatelja na tujem.

Po čem so novi avtomobili?

Ste med tistimi, ki tuhtajo, kako do novega avta? Živimo v času, ko je avtomobilov več kot kupcev, torej nanje ni treba čakati, o čemer pričajo tudi agresivne reklame. Četudi nimate niti tolarja, lahko dobite avto že jutri (danes je najbrž že malo prepozno!), seveda na lizing ali pa na posojilo. Ko ne bi pri nas poznali inflacije, bi bila ponujena obrestna mera za kredite (od 5 do 12 odstotkov) še znosna, toda ne dajte se zavesti: k obrestim za avtomobilski kredit je treba dodati še stopnjo inflacije, kar pomeni (ob 10-odstotni letni inflaciji), da za obresti plačate dejansko neke v povprečju 20 odstotkov oziroma v enem letu na 1.000.000 tolarjev kredita še 200.000 tolarjev obresti. Plačati pa je treba seveda tudi obrok, kar vse skupaj znese lepo vsotico, zato se, če plača ni direktorska, lahko zgodi, da zaradi nakupa avtomobila, posebno če si omissite prestižnega, ne bo denarja za sprotne življenjske potrebščine. Nasvet: ne tvegajte, še posebno ne, če kaže vašemu podjetju ali zasebni dejavnosti bolj slabo. In prav zaradi take preventive ne navajamo cen tistih avtomobilov, ki so hudo dragi, ampak cenejših. Podatke smo priredili po lestvici, ki jo objavlja sobotno Delo. Nekatere cene so v tuji valuti, ki jih lahko preračunate v tolarje po dnevnem srednjem tečaju Narodne banke Slovenije.

ALFA ROMEO

145 1,4L	27.348.337 ITL
145 1,6L	29.970.362 ITL
146 1,4	28.523.782 ITL
146 1,6	31.480.684 ITL
155 1,8	34.974.866 ITL

AUDI

Audi A6 2,0	49.974 DEM
Audi A6 2,6	62.027 DEM
Audi A6 2,6 quattro	70.131 DEM
Audi A6 2,8	71.145 DEM
Audi A6 2,8 quattro	79.249 DEM

BMW

316i/5 compact	3.153.527 SIT
316i/4	3.505.703 SIT
318i/4	3.785.617 SIT
318 is/4	3.986.485 SIT
320 i/4	4.763.000 SIT

CHRYSLER

Neon SE 2.0	29.999 DEM
Voyager base 2,5	35.138 DEM
Voyager LE 2,5	44.331 DEM
Grand voyager 2,5 4x4	49.287 DEM
Grand voyager	56.392 DEM

CITROEN

AX first 1,1 i 3v	1.288.100 SIT
AX caban 1,1 i 5v	1.346.650 SIT
AX tre 1,1 i 5v	1.452.040 SIT
AX trd 1,5 5v	1.522.300 SIT
ZX reflex 1,4i	1.803.340 SIT

DAEWOO

Espero GLX 1,5	24.750 DEM
Espero CD 1,8	25.960 DEM
Espero CD 2,0	27.937 DEM
Racer base 5v	16.990 DEM
Racer base 4v	17.373 DEM

FERRARI

355 spider	183.950.000 ITL
355 GTB	169.500.000 ITL
355 GTS	174.950.000 ITL
512 M	247.500.000 ITL
456 GT	299.750.000 ITL

(Pri Ferrariju niso vštete 53,1-odstotne dajatve)

FIAT

Cinquecento	15.100.500 ITL
Panda CLX	14.857.718 ITL
Panda 4x4	19.069.402 ITL
Uno	17.149.734 ITL
Punto S 55 3v	18.819.645 ITL
Punto S 55 5v	19.560.777 ITL
Punto 75 SX/5	20.640.000 ITL

FORD

Fiesta C mini 1,1 i 3v	16.997 DEM
Fiesta C 1,1 i 3v	17.950 DEM
Fiesta fun 1,1 i 3v	19.500 DEM
Escort 1,4 i 3v	24.852 DEM
Mondeo CLX 1,6 i 5v	34.350 DEM

FSO

Truck standard 1,9D	1.365.000 SIT
Truck 1,9 DC	1.567.400 SIT
Truck 1,9 D LB	1.470.400 SIT
Truck 1,9 D esotermic	1.853.000 SIT

HONDA

Civic hatchback 1,5 Dxi	26.059 DEM
Civic 1,4 i 5v	26.750 DEM
Accord 2,8 iS	39.446 DEM
Accord 2,0 iES	47.377 DEM

HYUNDAI

Accent 1,3 Si 3v	17.500 DEM
Accent 1,3 LSi 5v	17.990 DEM
Accent 1,5 GSi 3v	24.000 DEM
Lantra 1,6 GLSi 4v	24.700 DEM
Sonata 1,8 GLSi 4v	29.790 DEM

JAGUAR

XJ6 3,2	101.350 DEM
XJ6 4,0 sport	138.250 DEM

KIA MOTORS

Sephia 1,6 EFI SLX	20.990 DEM
Sephia 1,6 EFI GTX	23.490 DEM
Sportage MRI	34.990 DEM

LADA

Karavan 1500	952.000 SIT
Samara 1300/3v	999.000 SIT
Samara 1500/3v L	1.023.000 SIT
Niva 1600 N	1.338.000 SIT
Niva 1700 LI	1.421.000 SIT

MURATI

800 DX city star	10.990 DEM
------------------	------------

MAZDA

121 PRO	137.372 ATS
---------	-------------

323 1,3i PRO servo	154.323 ATS
121 CT ABS	177.091 ATS
323 C 1,5i	196.623 ATS

MERCEDES

C 180	4.636.788 SIT
C 200	5.537.041 SIT
C 220 D	5.276.319 SIT
C 250 turbo D	6.032.413 SIT
E 220 D	5.941.160 SIT
E 290 turbo D	6.697.254 SIT

MITSUBISHI

Colt 1,3 ELi	22.721 DEM
Colt 1,3 GLi	24.246 DEM
Colt 1,3 GLi SR CDL	26.076 DEM
Lancer 1,3 GLi	27.296 DEM
Colt 1,6 GLXi	31.108 DEM

NISSAN

Micra 1,0 L 3v 16V	16.990 DEM
Sunny 1,4 LX 3v 16V	23.600 DEM
Primera 1,6	
SLX 4v 16V	33.750 DEM
Terano II 2,4 HIT SGX	51.200 DEM

OPEL

Corsa ECO 1,2i 3v	17.900 DEM
Corsa swing 1,2i 3v	20.237 DEM
Astra swing 1,4i 3v	23.800 DEM
Astra sport 1,8i 16V 3v	33.221 DEM
Vectra expression 1,7D 4v	29.999 DEM
Tigra 1,4i XE 16V	30.573 DEM

PEUGEOT

106 XN 3v	1.494.200 SIT
306 XN 1,1 3v	1.711.700 SIT
405 GR 1,8 exclusive	2.567.100 SIT
605 SLI	3.979.900 SIT

PIAGGIO

Porter pick-up	15.856.969 ITL
----------------	----------------

RENAULT

R5 five 3v	1.146.120 SIT
R5 five 5v	1.206.240 SIT
Twingo	1.419.550 SIT
Clio RL 1,2 3v	1.375.200 SIT
R19 RN 1,9 DT 4/5v	2.481.830 SIT
Laguna RT break 1,8	3.005.738 SIT
Espace RT	4.188.120 SIT

SSANGYONG

Korando K-4 RS 2v	30.750 DEM
-------------------	------------

SEAT

Ibiza 1,05 CL	17.242 DEM
Ibiza 1,4 CLX	18.958 DEM
Cordoba 1,4 CLX	20.364 DEM
Toledo 1,6 CL	24.800 DEM

SUBARU

Subaru vivo 5V 4WD	15.940 DEM
Impreza sedan GL/BX	26.820 DEM
Subaru justy J12S 4WD	22.010 DEM

SUZUKI

Swift 1,3 GLS 3v	17.390 DEM
Swift 1,3 GSE 3v	19.900 DEM
Swift 1,3 GTI 3v	21.990 DEM
Baleno 1,3 GL 3v	21.900 DEM
Samurai LX	24.390 DEM
Vitara VX AT 16V 3v	36.000 DEM

ŠKODA

Felicia LX	1.313.300 SIT
Felicia GLX	1.503.820 SIT
Forman plus	1.237.715 SIT
Pick-up LX	1.194.280 SIT

TATA (Poljska)

2.0 D model D	20.990 DEM
2.0 D model S	22.490 DEM
2.0 D model SX	24.690 DEM

TOYOTA

Starlet 1,3 Xli 3v	157.665 ATS
Corolla 1,4 Xli HB 3v	189.267 ATS
Carina 1,6 Xli 99 4v	245.580 ATS

VOLKSWAGEN

Polo 45	17.990 DEM
Polo 60	18.993 DEM
Golf rabbit CL 1,4	22.996 DEM
Vento CL 1,8	32.163 DEM
Passat limuzina CL 1,8	38.482 DEM
Caravelle 1,9D	41.000 DEM

VOLVO

440/460 1,8i	2.736.500 SIT
440/460 GLE	3.186.500 SIT
440/460 turbo	3.600.700 SIT
460 1,9 TD	3.445.300 SIT

Ginkgo v vašem vrtu

Ginkgo biloba je drevo s Kitajske, našli so celo njegove fosile iz mezozoika, gojili pa so ga v tempeljskih vrtovih. Zlasti je odporen proti industrijskim plinom. Rastlina je vitka in visoka. Čeprav ima liste, sodi v skupino iglavcev. Ženske rastline imajo plodove neprijetnega vonja in bolj košato krošnjo kot moške. Listi so živo zeleni, puhlačasti, na gornjem robu neenakomerno nazobčani, po sredini gube zarežani in tako razdeljeni na dve polovici. Jeseni, preden listi opadejo, postanejo zlato rumeni in mnogi prav zaradi te barve želijo sinka v svoj vrt. Drevo raste počasi, 30 let potrebuje, da zraste 10 metrov visoko, je prilagodljivo, uspeva skoraj v vsakem podnebnju.

JELOVICA

lesna industrija ŠKOFJA LOKA
tel.: 064/61-30, faks: 064/61-261

Vam v Ljubljanskem
pohištvenem sejmu
od 7. - 12. nov. '95
na sejmu (hala G)
in na vseh
prodajnih mestih
po Sloveniji
ponuja:

za OKNA,
VRATA,
POLKNA,
mont. stene,
prenovo oken

got. popust

10%
+ dodatni
POPUST
za večje
nakupe

za stan.
HISE in
poslovne
OBJEKTE

got. popust

5%
+SEJEMSKI
POPUST
5%

-možnost
dolgoročnega
kreditiranja do 60%
pogodbene
vrednosti

Valjani!

MURSKA SOBOTA, Cankarjeva 25,
tel., fax.: 069 22 921

DISKONT UNIVERZAL, Križevci pri Ljutomeru

v športni dvorani pri
3. osnovni šoli v Murski Soboti

Radio Murski val 94,6 MHz

**ZAIGRAJMO
IN ZAPOJMO
PO
DOMAČE**

**NAJ
RADIO 95**

v petek, 10. 11. 1995
ob 16.30 in ob 20.00

VODITELJ **GEZA FARKAŠ**

NASTOPI
BODO

Brendi
Karačič
Stanka Kovatič
Miroslav Soderšek
Štirje kovači
Anja

Johnove pence
Slovenski muzikantje
Jože Kobler

Alfi Nipič
in
njegovi
muzikanti

Fantje izpod Vurberka
Tone Kmetec
Simona Weiss

Spidi in Gogi
Avantura
Muni

MAJKA ZA
OBISKOVALCE

Potovanja v
MADŽARSKO,
FRANCIJO,
ITALIJO, NIZOZEMSKO

- podarja RELAX Murska Sobotica

VSTOPNINA
450
tolarjev

Predprodaja vstopnic Kompanj
in knjižarni v Murski Soboti

Vsak obiskovalec dobi darilo

zavarovalnica triglav s.a.

Pomurska banka d.d.

POKROVITELJI: M-SOD-M Gancani, VRTNARSTVO Murska Sobotica, GOSTIŠČE RAJH Bakovci, PODJETJE KOMUNALA Murska Sobotica, LESPATEX ITALIAN
SKA TEGOLA Ljubljana, ZVEZDA Murska Sobotica, EUROTRADE Ljubljana, RELAX Muta, ŠIFTAR Murska Sobotica, BELTRANS Murska Sobotica, RADIOLUX
Radenci, FLEGIS Maribor, PTT PODJETJE Murska Sobotica, ELTI Murska Sobotica, TESARSTVO IN TRGOVINE POREDOŠ Beltinci, STEKLARSTVO MURSKO
Beltinci, RAFFEISEN BANK Avstrijska Radgona - Kioch, KARTONAŽA Murska Sobotica, RADGONSKE GORICE Gomja Radgona, MATV-CATV- CTV VLAJMI
JUD Murska Sobotica, OBČINA LENDAVA, ZLATARSTVO VLADO MANDIČ Murska Sobotica, ZLATARSTVO FERI DANČ Murska Sobotica, MLINOPEK Murska
Sobotica, KRIŽEVSKO OPEKARNE Križevci, MIR Gornja Radgona, JANKO IN MILICA MAKOTER Oven, TRGOVINA KEGL Murska Sobotica, TELEKOM Murska
Sobotica, Trgovina VERE HORVAT Žižki, INGRA Lendava, OBČINA GORNJA RADGONA, LEK Ljubljana, TRGOVINA KAVAŠ Odranci, AGROSERVIS Murska
Sobotica, VIGROS Murska Sobotica, MERCATOR - UNIVERZAL Lendava, TOVARNA KOVINSKE OPREME Murska Sobotica, MESTNA OBČINA Murska Sobotica, PIRMA
Murska Sobotica, ZDRAVILIŠČE Moravske Toplice, PEKARNA MURA Gornja Radgona, VODNO GOSPODARSKO PODJETJE Murska Sobotica, MBS Maribor, OBRT
NA ZBORNICA Gornja Radgona, AVTOBUSNI PROMET Murska Sobotica, PEKARNA - OKREPČEVALNICA KUZMIČ Murska Sobotica, Trgovina, okrepčevalnica
pekarna »ROBI« Bakovci, VARSTVOJ Lendava, GOSTILNA BOGDAN Odranci, Bistvo SUKIČ Murska Sobotica, ZAVAROVALNA HIŠA SLOVENICA Ljubljana
ELEKTRO KOSSAR Bad Radkersburg, GOSTILNA HORVAT - LOVENJAK Polana, GOSTILNA ŽABJEK Žižki, HIT Nova Gorica, ROTO Čermetovci, SOLIDARNOST
p. o. Murska Sobotica, EMAG Celovec, ABC POMURKA INTERNATIONAL M. Sobotica, MESNICA PERTOCI Bakovci, GOSTILNA VESELA GORIČANCA Radenci
BTC Murska Sobotica, UNION Ljubljana, FOTO MECO Murska Sobotica, BIG-BANG HI-FI CENTER Murska Sobotica, VENERA, AGENCIJA ZA TRŽENJE

Spoštovani poslušalci Murskega vala!

V Kranjski Gori na tekmovanju slovenskih
radijskih postaj nam je strokovna
komisija podelila šest prvih mest
(od osmih) v kategorijah
komentar, poročila, reportaža,
kontaktna oddaja,
glasbena oddaja in
samoreklamni
spot.

Petič smo na
šestih
tekmovanjih
(na četrtem
nismo sodelovali)
postali najboljši
slovenski radio.

Za nagrado
smo prejeli
šest kekcev,
čeprav si jih
zaslužimo
250.000.

Radio Murski val 94,6 MHz

Toliko imamo namreč
zvestih poslušalcev, ki
sooblikujejo program
Murskega vala.

Podarjamo vam ga v Vestniku!

GRADBENA IN INSTALACIJSKA DEJAVNOST
OBRT TER STORITVE LENDAVA

Gidos

SEDEŽ LENDAVA, PARTIZANSKA 93
rapišuje PROSTA DELOVNA MESTA

**1. pomočnika direktorja d. d.
za ekonomiko in finance**

Pogoji za zasedbo: končana VI. ali VII. stopnja študija ekonomske smeri in vsaj tri leta delovnih izkušenj.

2. delavke za administrativno-tajniška opravila

Pogoji za zasedbo: končana srednješolska izobrazba ekonomske ali administrativne smeri ter znanje strojepisja.

Prošnje z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v osmih dneh na gornji naslov.
Za vse dodatne informacije se obrnite na tajništvo podjetja, telefonska številka je 75 420.

**Vsak četrtek
oglašujete v Vestniku!**

**FOTOGRAFIRANJE
in VIDEOSNEMANJE POROK**

**pravočasno
rezervirajte
termin**

**FOTO-VIDEOSTUDIO
BORIS ČERNI, s. p.,
MOŠČANCI,
tel.: 51 030**

**Krajevna skupnost Nedelica
OBVEŠČA ZINTERESIRANE STRANKE,**

da daje v najem poslovni prostor s telefonskim priključkom v Nedelici (prostori stare šole) v velikosti okoli 120 m².

Podrobnejše informacije dobite pri predsedniku sveta KS Nedelica, g. Avgustu Gjerkešu, Nedelica 92.

Ministrstvo za finance, Republiška uprava za javne prihodke, Izpostava Gornja Radgona objavlja na podlagi 71. člena zakona o davkih občanov (Ur. list RS, št. 8/91 – prečiščeno besedilo)

OKLIC o javni dražbi,
ki bo v četrtek, 9. 11. 1995, ob 11. uri v sejni sobi Občine Gornja Radgona, Partizanska cesta 13.

Na javni dražbi bodo naprodaj naslednji zarubljeni predmeti:

1. ROVOKOPAC – NAKLADALNIK znamke MASSEY FERGUSON, leto izdelave 1982, začetna cena 1100.000.00 SIT.
2. TOVORNO VOZILO – prekučnik, znamke FIAT, tip 697 N, leto izdelave 1971, začetna cena 750.000.00 SIT.
3. NAVADNO ŽENSKO KOLO, začetna cena 1.000.00 SIT.
4. AVTORADIO znamke BLAUPUNKT, št. R 23, začetna cena 5.000.00 SIT.
5. ZLATNINA po spisku, št. 1/95-05/9, začetna cena 11.900.00 SIT.
6. ROČNA URA znamke FAVORIT, začetna cena 3.000.00 SIT.
7. POSLOVNI KOVČEK Samsonite, začetna cena 3.000.00.
8. AVTORADIO znamke GRUNDIG TIP 2642 VD, začetna cena 5.000.00 SIT.

Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne in fizične osebe. Pred javno dražbo morajo ponudniki plačati varščino v višini 10 % od izklicne cene pri blagajni RUJP-a, Izpostava Gornja Radgona. Kupcu, ki bo uspel na dražbi, se bo plačilo varščine vračunalo v kupnino, drugim udeležencem pa bo varščina vrnjena po javni dražbi.

Prometni davek in vse druge stroške v zvezi s prodajo premičnine plača kupec. Nakup premičnine se opravi po načelu videno – kupljeno. Kasnejše reklamacije glede stvarnih napak ne bodo upoštevane.

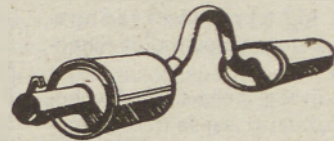
Vse dodatne informacije o ogledu in izvršitvi javne dražbe so na voljo na sedežu RUJP-a, Izpostava Gornja Radgona ali po telefonu št. (069) 61 671, int. 230 ali 244.

GANTAR

MURSKA SOBOTA, Cankarjeva 79

PRODAJA
IN MONTAŽA
IZPUŠNIH LONCEV IN CEVI

Občinski svet Občine Kuzma objavlja na podlagi Pravilnika o pogojih, načinu in kriterijih za pridobivanje sredstev za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v Občini Kuzma

RAZPIS

za pridobivanje posojila za pospeševanja razvoja malega gospodarstva v Občini Kuzma za leto 1995, in sicer iz:

- sredstev LB Pomurske banke, d. d., M. Sobota, v višini 8.000.000,00- SIT (glavnica),
- sredstev občinskega proračuna v višini 1.000.000,00 SIT (subvencioniranje obrestne mere).

Pogoji za dodelitev posojila so bili objavljeni v prejšnji številki Vestnika.

PREDSEDNICA OBČINSKEGA SVETA
OBČINE KUZMA
Elizabeta KLEMENT I. r.

**UNIVERSAL
SLOVENIJA**

**Samo do 20. novembra 1995 ob
vsakem nakupu novega traktorja
UNIVERSAL**

40.000
TOLARJEV
POPUSTA

ali

VGRAJENE
ZRAČNE
ZAVORE

in praktično darilo!

- KREDITI: 25 % pologa
D 10,8-odstotna obrestna mera
do 3 let
- LIZING ▪ STARO ZA NOVO

Naše priporočilo: zahtevajte izključno traktorje UNIVERSAL SLOVENIJA; z njimi dobite pravo garancijo za dolgo življenjsko dobo traktorja.

Ekskluzivni dobavitelj in proizvajalec:

TRGOPREVOZ

d. o. o., Lenart

PTUJSKA C. 16,

tel. (062) 724 604, 724 616

ASTRA 96.

**OPEL
V LETU NOVIH IDEJ**

Vozilo, ki je ohranilo vse tradicionalne odlike serije Astra, kot so: eleganca, športni značaj in cenovna privlačnost. Istočasno pa lahko pokaže še kaj novega: več udobja, več stila in več varnosti

• serijsko vgrajeno zračno blazino izjemne velikosti
• serijsko vgrajenim radio-kasetofonom.

OPEL ASTRA SWING

že za **23.800 DEM**

UGODNI KREDITI: R+9% -10% brez pologa od 1 do 5 let
UGODNO: Za ASTRO SWING plačujeta 5 let 2 osebi po 260 DEM mesečno.

Avtohiša KOLMANIČ & Co. d.o.o.
Zolajeva 15, Maribor, tel.: 062 411-333

Avtohiša Kolmanič & DOKL, Murska Sobota,
tel.: 069/31-645, Horser d.o.o. Lendava, tel.: 069/76-020

Za omejeno količino vozil jesenski popusti:

**CORSE
500 DEM
ASTRE
600 DEM
OMEGE
1500 DEM**

OPEL

**TEČAJ
REIKIJA,**

NARAVNEGA
NAČINA ZDRAVLJENJA S KOZMIČNO ENERGIJO,
BO 11. in 12. NO-
VEMBRA V MURSKI
SOBOTI.

INFORMACIJE PO
TEL. (069) 45 121.

POPRAVLJALNICA ČEVLEJ
TOMISLAV VREČIČ
Mikloša Kuzmicha 33,
tel. št. je 22 527

Obiščite nas!
Popravljamo
HITRO IN
KAKOVOSTNO
Popravila vseh vrst ČEVLEJ,
ŠKORNJEV IN
USNJE GALANTERIJ.

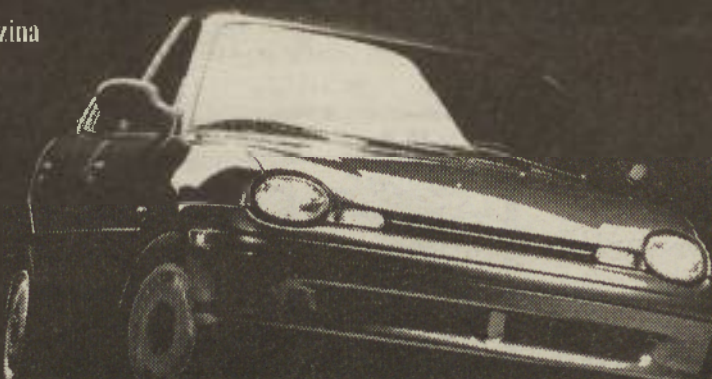

neon

2,0 l motor s 16 V
130 KM
2x zračna blazina
32.999 DEM

CHRYSLER
VEDNO S POGLEDOM NAPREJ

neon

neon

DOBER PRIJATELJ. ODLIČEN AVTO.

Ernest Bransberger, Dolga ulica 79, Černelavci, tel.: (069) 21 238

Karate

Sobota tretjič zmagala v Kuzmi

V Kuzmi je bilo tretje tradicionalno tekmovanje v karateju za pokal Tromejnika. Sodelovalo je 112 tekmovalcev iz Slovenije, kot gostje pa tudi iz Samobora.

Največ uspeha so imeli soboški karateisti, saj so tretjič zapored postali ekipni zmagovalec in pokal osvojili v trajno last. Tekmovali so v borbah in katah. Zmagovalci v posameznih kate-

gorijah so bili - kate: malčki: 1. Kovač (MS), 2. Semenič (Branik), 3. Novak (MS); ml. dečki: 1. Kostrun, Lopič (Ruše), 3. To-však (Sl. Gradec); st. dečki: 1. Mezek (Ruše), 2. Šticič (MS), 3. Balažic (Maribor); deklice: 1. Reckova, 2. Mlinaričeva (obe MS), 3. Lutarjeva (Branik); st. mladinci: 1. Štefanec (MS), 2. Sep (Ruše), 3. Rues (GR); ml. mladinci: 1. Zrim (MS), 2. Ka-

baj (Maribor), 3. Rešl (Branik); Mladinke: 1. Gaberjeva, 2. Zadravčeva, 3. Husarjeva (vse MS); člani: 1. Vrtarič (Branik), 2. Krivokapič (Ruše), 3. Gross (Sl. Gradec); članice: 1. Čoderlova (Sl. Gradec), 2. Breznikova (Ruše), 3. Pergarjeva (Trbovlje). Borbe - mladinci: 1. Rök (GR), 2. Dvoršak (Maribor), 3. Števanec (MS); člani: 1. Vrtarič (Branik), 2. Temlin (MS), 3. Pivec (MS). Skupna uvrstitev: 1. Murska Sobota 185, 2. Ruše 65, 3. Branik Maribor 55 točk. (BG)

Odbojkarji Pomurja iz Murske Sobotice, ki tekmujejo v interligi. Stojijo od leve: Čeh, Bačvič, Poredoš, Topovšek, Marič, Fujs, Cipot (teh. vodja); čepijo: Raktai (trener), Prša, Janža, Tinev in Kerec; manjka: Čeučenko.

Fotografija: Jure Zauneker.

Športni klub Dokonca Lendava

Drugo odprto prvenstvo-Lendave v badmintonu

Športni klub Dokonca iz Lendave organizira v soboto, 11., in v nedeljo, 12. novembra 1995, v sodelovanju z badmintonskim klubom Mladost iz Lendave 2. odprto prvenstvo Lendave v badmintonu. Gre za športno društvo, ki se ukvarja z organizacijo raznih športnih prireditev, s katerimi želi povečati športno in turistično ponudbo v Lendavi tako na rekreativnem kot tekmovalnem področju. Od leta 1992, ko je bilo

društvo ustanovljeno, so organizirali osem prireditev. Doslej so se uveljavili z organizacijo treh prireditev: odprtim prvenstvom Lendave v badmintonu, odprtim prvenstvom Lendave v teku na 5 in 10 km ter kolesarskim kronometrom za pokal Piramide. V prihodnje pa naj bi se uveljavili tudi kot organizatorji odprtega prvenstva Lendave v judu, tekmovalja v rolanju, triatlonu in tenisu.

Na letošnjem drugem odprtem prvenstvu Lendave v bad-

mintonu, ki bo v dvorani dvojažne osnovne šole v Lendavi, bodo sodelovali tekmovalci iz Madžarske, Avstrije, Hrvaške in Slovenije, povabili pa so tudi tekmovalce iz Slovaške in Ukrajine. Nagradni sklad 3.000 DEM bo organizator razdelil med prvih osem pri moških in ženskah. Nagrade so prispevali pokrovitelji: Gidos, Logo, Varis, Elektronika Dobrijevič in Lek iz Lendave, Mobitex iz Čentibe in Tiko Grosuplje. Prijave zbira do četrtega, 2. novembra 1995. To bo vsekakor kakovostna športna prireditev, ki si jo je vredno ogledati.

F. Maučec

Rokometašice Bako-

vec, ki tekmujejo v drugi državni rokometni ligi. Stojijo od leve: Vereš, Ščap, Horvat, Forjaš, Cajnko, T. Buzeti, Donša (predsednik), Varga (trener); čepijo: Smodiš, Belec, Majerič, Kolbl, M. Buzeti, Jakšič in Hozjan.

Fotografija: Feri Maučec

Kinologija

Mednarodna razstava v Bakovcih

V Debreczenu na Madžarskem je bila pregledna mednarodna razstava nemških ovčarjev, na kateri je ocenjeval priznani strokovnjak Leonart Schvajakert iz Nemčije. Na razstavi so sodelovali tudi kinologi iz Pomurja in se lepo uveljavili. V razredu mladih (12 do 18 mesecev) je Ronda od Žekša zasedel deveto mesto. V razredu odraslih samcev (18 do 24 mesecev) je pes Polo od Žekša zasedel tretje mesto. V najmočnejšem razredu delavni samci je pes Ejko zasedel tretje mesto in dobil naziv izbranca VA 3.

Klub ljubiteljev nemških ovčarjev Mali Bakovci je organiziral

specialno državno razstavo nemških ovčarjev z mednarodno udeležbo. Sodelovali so razstavljalci iz Nemčije, Avstrije, Italije, Češke, Hrvaške in Slovenije. Med njimi so se lepo uveljavili domačini, kar še posebej velja za Janeza Žekša, saj so zasedli več prvih mest. V razredu samcev (9 do 12 mesecev) je Rex od Žekša, lastnik Bojan Rožman, zasedel prvo me-

sto in tudi v razredu samcev (12 do 24 mesecev) je Ronda od Žekša zasedel prvo mesto. Prvo mesto je med samci (18 do 24 mesecev) zasedel tudi Polo od Žekša ter v razredu nad 24 mesecev Ejko (vsi so last Janeza Žekša). V razredu delavni samci je pes Rondo, last Zavarovalnice Triglav in Žekša, zasedel prvo mesto in naziv CA ter postal državni prvak. Med psicami nad 24 mesecev je Palme od Žekša, last Bojana Plohla, zasedla tretje mesto. F. M.

www.eunet.si/ e-mail: yellowpage@eunet.si
yellowpage/yellowpage.html Jasco d.o.o.

069 32 027

ZAKAJ? OGLASI
v NAJBOLJ obiskane www strani v Sloveniji

v RUMENI INTERNET - SLOVENIA
100 OBISKOV / URO IZ VSEGA SVET 24 UR/DAN

MULTIMEDIALNA PREDSTAVITEV - BARVNE SLIKE, ANIMACIJA, ZVOK, OGROMNO ŠTEVILO STRANI TEKSTA
CENA/KORIST - ZELO UGODNO!

POKLIČITE, PIŠITE, TAKOJ! INTERNET JE

BORZA AVTOMOBILOV!

Pokličite!

Ponujamo vam vse informacije o nakupu in prodaji avtomobilov!
Tel. št.: 090 42 40 78,00 SIT/min.

Ponatis stare zgodovine Lendave

Zavod za kulturo madžarske narodnosti v Lendavi je pred nedavnim pozval krajanje, da bi skupaj izdali ponatis 1896. leta izdane zgodovine nekdanje velike Občine Lendava. Knjiga je bila izdana ob tisočletnici prihoda Madžarov v te kraje. Nekaj primerkov stare knjige je v Lendavi še dobiti. V ponatisu,

ki ga bodo izdali le, če se bo za nakup prijavilo vsaj 300 kupcev, naj bi v skrajšani obliki predstavili zgodovino Lendave, delovanje ustanov in društev, šol in vsega, kar je pred sto leti predstavljalo mesto pod obronki gor. Ponovna izdaja te zanimive knjige bi bila dobrodošla vsem, predvsem pa bi bila lahko zani-

miva za mlade, ki Lendavo premalo poznajo. Med drugim tudi nekaj dejstev, ki so mestu v ponos: tu je bila zgrajena ena od treh krščanskih cerkev v naši državi, tu je delovala tudi prva tiskarna, gasilsko društvo bo kmalu praznovalo 130-letnico delovanja ... Skratka, namera Zavoda za kulturo madžarske narodnosti je dobra in upati je, da jo bodo krajanje s prednaročili tudi uresničili.

Pomurska banka d.d.

Ponudba za prodajo delnic

Na zahtevo GP POMURSKI TISK, Murska Sobota, p. o., posredujemo prodajo 1.885 rednih imenskih delnic LB Pomurske banke, d. d., Murska Sobota.
Cena za eno delnico znaša 9.892,60 SIT.

Na zahtevo KMETIJSTVA ČRNCI, p. o., posredujemo prodajo 2.218 rednih imenskih delnic LB Pomurske banke, d. d., M. Sobota.
Cena za eno delnico znaša 9.972,00 SIT.

V skladu s 7. členom Statuta LB Pomurske banke, d. d., imajo prednostno pravico do nakupa delnic delničarji LB Pomurske banke, d. d., ki so vpisani v delniško knjigo LB Pomurske banke, d. d.

Interesente vabimo, da odločitev o nakupu sporočijo v 30 dneh po objavi na naslov:
LB Pomurska banka, d. d., Murska Sobota, Služba sredstev in poslovne informatike.

IZID ŽREBANJA OKTOBRSE NAGRADNE KRIŽANKE lb Pomurske banke

Izmed 1.127 rešitev, ki so pravočasno prispele na Podjetje za informiranje, je komisija izžrebala naslednje reševalce, ki so pravilno izpolnili kupon:
1. nagrada, 40.000 SIT: Milan Olas, Rusjanov trg 3, 61000 Ljubljana
2. nagrada, 30.000 SIT: Hedvika Kapun, Črešnjec 157, G. Radgona
3. nagrada, 20.000 SIT: Janja Drvarič, Gregorčičeva 43, M. Sobota
Izžrebani reševalci bodo po vestilo o žrebanju prejeli po pošti.

REFLEX d.o.o.

69250 GORNJA RADGONA, Podgrad 4
Telefon:069/61-974, 61-751, Telefax:069/61-947
PRODAJNI SALON Grajska 27, telefon:069/62-283

izredna ponudba v NOVEMBRU
5 % popust za nakup KERAMIKE
7 % popust za nakup OKEN

OBIŠČITE NAS
- ČAKAMO
15.000 KUPCA

SREČNEGA NAGRAJENCA ČAKA SUŠILNI STROJ GORENJE PSG 800 SP

ZDENEX d.o.o.

EXPORT - IMPORT
Finančni inženiring

ODSLEJ TUDI MI V POMURJU.

Oplemenite svoj denar po zelo ugodni obrestni meri in kratkoročno premostitvena posojila.

P. E. MURSKA SOBOTA
Arhitekta Novaka 4
Tel.-telefaks: (069) 32 848

GARAŽNA, DELAVNIŠKA IN DVORIŠČNA VRATA

z avtomatiko in daljinskim upravljanjem
FERINA
MARIBOR,
Limbuška c. 38a,
tel. (062) 101 611

Prodaj stroj za briganje plastičnih mas z orodji in zagotovljenim delom ter mlín in sušilec. Inf. po tel. (069) 32 732.

SATELITSKI SISTEMI že za 379 DEM. Akcija - MTV legalno brezplačno pol leta. TAF, Trnje 61, tel.: 70 021.

B2 D.O.O. LJUBLJANA MARIBOR MURSKA SOBOTA

RAČUNALNIŠKI TEČAJI
OD SEDAJ TUDI V MURSKI SOBOTI

Otroški tečaj, Tečaj za začetnike, Windows for Workgroups, Word for Windows, Excel, Access, Corel Draw, Freelance Graphics, Superprojekci, Manager in osebni računalnik, Windows 95 ... Za zaključene skupine nudimo popust!

☎ 069/22-539
Pokličite za brezplačen katalog

SOS

telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja
061 441 993
ali 97 82,
od 18. do 23. ure.

Satelitski sistemi

PARAT SERVIS NEMEC MARJAN

KUPČINCI 67; Tel.: 069/31-344
RTV, AVDIO - VIDEO

VOLVO gre naprej!

NOV PRODAJNO-SERVISNI CENTER
VOLVO
AVTOCENTER
LEPOŠA, d. o. o.

Ivanoceljevo neselje 2, MURSKA SOBOTA, Tel.: (069) 22 119

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči ali ledeni, pokličite
IZOLACIJSKI SERVIS
F. HAJDINJAK;
Gornji Slaveči 6, Kuzma,
tel.: 55071
Popravilo z garancijo na vašem domu.

Dobro vpeljani lokal, vinarij - vinoteko, prodaj
Tel.: 32 027.

motorna vozila

AYTO M, Babinci 56, Ljutomer ima v
logo vozila Tipo, Tempa, Uno, Ne-
za, Punto. Puno že od 16.400 DEM.
Tel.: 507. Kredit! Lizing! Staro za
novo! m4661

ZASTAVO 83.10, letnik 1987, fur-
on, ohranjen, prodam. Tel.:
44 699. m4695

OPEL KADETT 1.6 i, letnik 1991,
OPEL ASTRA 1.4 i, letnik 1992, MI-
SUBISHI LANCER, letnik 1990, I.
lastnik, s servisno knjižico, prodam.
Tel.: 61 623. m4710

KOMBI IMV, registriran, prodam.
Tel.: 82 695. m4712

TOVORNO VOZILO MAN 256
TURBO, letnik 1973, registrirano do
1990, mazdo 323 F, letnik 1990, 76
km, prodam. Tel.: 61 920. m4714

GOLF 1.1, letnik 1978, registriran, in
FIAT 125 P, letnik 1977, solidno
ohranjena, oba vozna, zelo ugodno
prodam. Tel.: 68 508. m4720

živali

NESNICE, MLADE JARČICE, pasme
hisek novi in gniden komet super braun
(hisek), tik pred nesnostjo, uvoz iz Ne-
meje, prodaja Perutninsko podjetje
Farma pri Mostu, d. o. o., po zelo ugo-
dno ceni. Za večje količine dostava za-
monj. Kupec dobi za vsake 10 jarčic
10 odstotni popust ali eno jarčico za-
stori. Jarčice imajo vsa potrebna ce-
pljenja, to jamči prodajalec z vsi ust-
reznimi dokumentacijami. Naročila spre-
jemajo in dajejo vse informacije: Gosti-
na Tihija Horvata, Nemčavci, tel.: 24
393, Gostilna Benčec, Bakovci, tel.: 43
070, Gostilna Železen, Beznovci, tel.:
49 025, Zidarstvo Darinka Zamuda,
Galašak, videm ob Ščavnici, tel.: 68
044, Bistvo Huber, Grad, tel.: 53 168.

MLADE NESNICE, pasme hisek, tik
pred nesnostjo lahko naročite po tele-
fonu v trgovini Suzane Kozlar, Nedel-
ica, tel.: 72 180, in pri Francu Movrinu,
Petanici 980, pri mostu, tel.: 46 505.
Na vsake deset ena zastori, m396

KRAVO, staro 10 let, 9 mesecev bre-
jo, prodam. Tel.: 53 403, po 19. uri.
m4683

KRAVO s tetelom prodam. Trimlini
30. m4687

PLISKE prodam. Krajina 33, tel. 46
472. m4701

KRAVO, staro 5 let, pripuščeno, do-
po mlekarico, prodam. Jože Tkalič,
Gostilna 45. m4703

PERZIJSKE muce, stare 3 mesece,
prodam. Tel.: 76 590. m4708

DOBREGA ČUVAJA, belo-rjavega
psa, podarilo dobri ljudem. Tel.: 41
714. m4711

TELICO, brejo 8 mesecev, ugodno
prodam. Hotiza 190 (Ložič). m4722

posesti**DILL d.o.o.**

POSREDNIŠKO IN
AGENCIJSKO PODJETJE
KUPUJETE, PRODAJATE,
ODDAJETE, NAJEMATE,
IŠČETE ... SVE VRSTE
NEPREMIČNIN
NE IZGUBLJATE ČASA IN
DENARJA!

TEL. (069) 32 322
FAX-TEL. (069) 32 322
A. NOVAKA 4 M. SOBOTA

VEČJO HIŠO, 400 m², gospodarsko
postopje, 250 m², in 77 arov zemlje
pri Murški Soboti, primerno za gostil-
no, trgovino, diskoteko, proizvodnjo
ali celo konj prodam za 180.000
DEM. Tel.: 062 36 527 ali mobilni
069 618 184. m4577

NEDOGRAJENO DRUŽINSKO HI-
ŠO, 1229 m², parcela velikosti
1.229 m², lokacija TUBLJE pri Kozi-
ni, okrog 150 m od ceste Kozina-
Raka, ugodno prodam. Podrobneje

informacije dobite vsak dan od 8. do
18. ure po tel.: 067 31 525. m4622

POSLOVNE PROSTORE v Murški
Soboti v Cvetkovi 19, 42 m², s sanita-
rijami, primerne tudi za mirno obrt
(krojaštvo ali šiviljstvo), damo v na-
jem. Informacije FINELA, Cvetkova
19, M. Sobota. m4688

V NAJOŽJEM CENTRU MURSKÉ
SOBOTE dam v najem pisarniške
prostore. Tel.: 32 926. m4690

V G. RADGONI prodam dvosobno
stanovanje, 52 m², staro 10 let, 1. nad-
str. centralna kurjava, telefon, sateli-
tska, prodam. Tudi na obroke. Tel.: 62
892. m4691

ENOSOBNO STANOVANJE v cent-
tru Turnišča oddam. Tel.: 0609 617
234. m4697

STAREJŠO HIŠO v Boračevi, s 70
ari zemljišča, vseljivo, prodam. Tel.:
68 508. m4719

**kmetijska
mehanizacija**

TRAKTOR DEUTZ, 45 KM, letnik
1986, prodam. Tel.: 66 205. m4681

VISKOFLAČNO BALIKRO B 344,
cena 599.000,00, novo, prodam. Tel.:
21 750 ali 49 195. m4699

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO
in obračalnik, malo rabljena, ugodno
prodam. Tel.: 23 450. m4700

PREVOZNI BAZEN za mleko ter sa-
monakladalno prikolico za seno in
silazo prodam. Tel.: 068 42 925. m4707

razno

MOST, grozdje z brajd, prodam. Ce-
na po dogovoru. Tel.: 62 020. m4608

KAVČ, divan, masiven raztegljivi fo-
telj, dodatno peč Kuperbusch na trda
goriva ugodno prodam. Podarim dve
otroški postelji. Tel.: 22 273. m4677

ODKUPUJEM bučnice 400 SIT/kg,
večje količine. Tel.: 062 792 340. m4684

LES, bukev, plohe (»fosle«) in deske
prodam. Tel.: 82 268. m4686

ELEKTRONSKO HARMONIKO
HOHNER, malo rabljeno, ugodno
prodam ali menjam za navadno. Tel.:
49 284. m4692

POSODIM 1000 DEM. Garancija
čeki. Tel.: 42 840. m4693

JABOLKA različnih sort prodamo.
Puconci 108, po 16. uri. m4694

VARAŽDINSKO ZEJE prodajamo
za ozimnico. Verban, Tropovci, tel.:
46 015 ali 46 280, po 17. uri. m4698

Preklicujem veljavnost maturitetnega
spričevala, izdanega leta 1991 na SŠGT
v Radenci, smer natak. Brigita Bro-
der, Pečarovi 23, Mačkovi. m4706

Preklicujem veljavnost maturitetnega
spričevala, izdanega na SŠKM v Mari-
boru leta 1995. Jožef Prošic, Plitvički
Vrh 54, G. Radgona. m4713

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ,
4,5 kW, ugodno prodam. Vaneča 37.
m4715

AKACIJEVA DRVA (metri) z dostavo
na dom prodam. Tel.: 47 011. m4716

delo

IŠČEMO ZASTOPINKE za trženje
reklamnih oglasov na območju Slove-
nije. Tel.: 061 573 479, od 9. do 14. ure.

IŠČEMO VODJE ZASTOPNIKOV
za trženje reklamnih oglasov na ob-
močju Slovenije. Tel.: 061 573 479,
od 9. do 14. ure. m4685

storitve

ROLETE, ŽALUZIJE, LAMELNE
ZAVESE, izdelava, montaža in servis.
Tel.: 0609 616 170. m4383

GENERALNA POPRAVILA oljnih
peči za gospodinjstvo. Ponovno upora-
bite učinkovit in poceni način za ogre-
vanje vaših prostorov. Tel.: 31 530,
Sodna ulica 23, M. Sobota. m4704

24. novembra 1995 – nekaj dni pred 100. rojstnim
dnevom – je umrla naša draga omama

Olga Perhavec

roj. Luttar

Od nje smo se poslovili na soboškem pokopališču 26.
novembra 1995.

Za darovano cvetje in sveče ter izraženo sožalje vsem
iskrena hvala.

Žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame,
tašče, babice, prababice in sestre

**Hermine
Berden**

iz Kobilja

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini,
prijateljem in sodelavcem, ki ste se poslovili od nje,
sočustvovali z nami, darovali vence, šopke, sveče, sv.
maše ter nam izrazili ustno in pisno sožalje. Lepa hvala
dr. Simoni Kralj - Lopert, medicinskemu osebju Doma
oskrbovancev v Rakičanu in zdravstvenemu osebju inf.
odd. v M. Soboti. Iskrena hvala g. župniku, govorniku in
domačim pevcem.

Žalujoci vsi njeni najdražji

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 91. letu
starosti zapustila naša draga
mama, babica in prababica

Terezija Horvat

iz Trnja

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki so naši mami
kakorkoli pomagali, jo pospremili k večnemu počitku ter
darovali za cvetje, sveče, za sv. maše in dobrodelne namene.

Žalujoci vaši najdražji

Navzgor se širi rožmarin,
navzdol se nagelji vije,
grob tvoj s cvetjem je zagrnen,
večerno sonce nanj sije.

SPOMIN

na sina

Draga Zelka

iz Dankovec

2. novembra mineva 11 let, ki spodbujajo grenke
spomine naše ločitve, ali tvoj lik nas osrečuje z mislijo
na naša skupna leta, ko smo srečni bili s teboj.
Hvala vsem za darovano cvetje in prižgane sveče ter
vsem, ki ga imate v lepem spominu.

Tvoji najdražji

Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrti te vzela je prerano;
a v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA

Tiho in mirno nas je v 39. letu
starosti zapustil naš dragi mož, oče,
sin, zet in brat

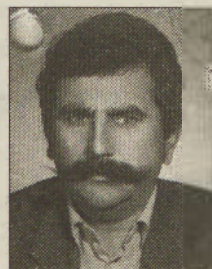
Viktor Kuzma

iz Beznovec 7

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste mu
darovali vence, šopke in sveče, nam pa izrekli ustno in
pisno sožalje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Lepa
hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete
žalostinke, govorniku Ferdinandu ob odprtem grobu, GD
Beznovci, GD celotnega sektorja, KS Zenkovci, KMN
Beznovci.

Vsem še enkrat – hvala!

*Žalujoci: žena Gizela, hčerki Andreja s Srečkom in Suzana,
mama, tašča ter brata Dezider in Ludvik z družinama*

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas,
so vezi močnejše.
Brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.
(M. Katič)

V SPOMIN

4. novembra bodo minila štiri leta
žalosti in bolečine, odkar nas je
mного prezgodaj zapustil naš
dragi mož, oče, sin in brat

Štefan Šiftar

iz Gorice

Hvala vsem, ki ga ohranjate v svojih srcih, mu prinašate
cvetje in prižigate sveče ali se vsaj z lepo mislijo
spomnite nanj.

Žalujoci vsi tvoji, ki so te imeli radi

Ni besed več tvojih,
ni stiska tvojih rok,
ostal je nate le spomin
in srce polno bolečin.

V SPOMIN

8. novembra minevajo 4
žalostna leta, odkar nas je
zapustila naša draga

Anica Celec

iz Puconec

Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njenem grobu,
ji prižigate sveče in prinašate cvetje.

Žalujoci vsi njeni

V SREDO SMO SE POSLOVILI OD NAŠEGA
DOBREGA ČLANA

Viktorja Kuzme

iz Beznovec

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU.

**GASILSKO DRUŠTVO BEZNOVCI, SVET KS
ZENKOVCI, VAŠKI ODBOR BEZNOVCI, KLUB
MALEGA NOGOMETA BEZNOVCI**

Niti zbogom nam nisi rekel
niti roke nam podal,
neusmiljena te smrt je vzela,
a v naših srcih za vedno boš ostal.

ZAHVALA

Tiho, mirno in brez slovesa nas je
v 65. letu za vedno zapustil naš
dragi mož, skrbni oče, ljubeči
dedi, brat, tast in stric

Jože Norčič

iz Murske Sobotice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, dobrim sosedom, znancem in njegovim
iskrenim prijateljem, ki ste ga pospremili k večnemu
počitku.

Iskrena hvala g. mag. Leonu Novaku za pogrebni obred,
pevcem za odpete žalostinke in govorniku g. Merklinu
za besede slovesa. Hvala pogrebništvu Banfi in za
odigrano Tišino.

Posebna hvala tudi zdravnikom in osebju internega
oddelka za intenzivno nego in za njihovo požrtvovalnost
v zadnjih minutah njegovega življenja.

Hvala za darovano cvetje, vence, sveče, sožalje
telegrame in izrečena sožalja.

Vsem še enkrat – iskrena hvala!
V globoki žalosti vsi njegovi najdražji

Dragemu

DEDIJU

v slovo

Tvoji vnuki: Metka, Alenka, Aleš, Petra

Imela težko si življenje,
nikoli več ne čaka te trpljenje.
Molitev, delo in ljubezen,
le to v življenju si poznala.

ZAHVALA

Žalostni sporočamo, da nas je v
93. letu za vedno zapustila naša
draga mama, tašča, babica,
prababica in praprababica

Marija Zorko

roj. Prša
iz Izakovec

Iskreno zahvalo izrekamo vsem, ki ste jo pospremili na
zadnji poti, posebna hvala g. dr. Carju za zdravniško
pomoč, gospodoma kaplanu in kantorju za obred,
govorniku za poslovilne besede in pevcem za odpete
žalostinke. Hvala vsem, ki ste darovali vence, šopke, sveče,
svete maše ter v dobre namene, in vsem tistim, ki ste jo
obiskovali med boleznijo.

Žalujoci vsi njeni

Tržni inšpektorat je na sam dan mrtvih v poznih večernih urah ob prvih kapljah novembrskega dežja vpo-klical svoje inšpektorje in jih poslal ponovno štet krizante- me po pomurskih farnih pokopališčih. Objava inventurnih rezultatov je napovedana za soboto. Kot smo izvedeli, bodo možen manjko krizante- tem v primerjavi s preštetimi v rastlinjakih upoštevali kot izvoz, možen presežek pa kot izvoz.

Andrej Gerenčer - Broker po pokopu Pomurke resno razmišlja, da bi mestno sre- dišče preselil na Pleše in Bak- šo, saj tam že imajo celostno sodobno arhitektonsko reši- tev Pomurke in Panonije. Še bolj razveseljuje pa bo, če se bo tja preselila mestna hiša, saj bo tako izredno hitro do- bila svoj vrt in sadovnjak.

Moravski župan Franc Ci- pot - Caponsky je v teh dneh v Lipnico dočel vode. Po tem nekdanjem potočku in se- danji reki naj bi organizirali raftinge. Čolne bodo vlačili s traktorji kmetijskega pose- stva. Temu projektu začuda ne nasprotuje največji opo- nent moravskega župana **Ti- bor Voroš**, seveda pod po- gojem, če bo Lipnica tekla tudi v prošenjakovski dolino.

Na soočenju županov nek- danje soboške občine so skle- nili, da napravijo prvi korak pri delitvi bilancirane rajne občine. Da bo začetek učin- kovit in na obeh javnosti, so sklenili začeti z delitvijo safrana. Tega bodo po abecednem vrstnem redu novih občin raz- stavljali na občinskih trgih, občani pa se bodo odločali, katere dele bodo obdržali in svoji občini. S tem naj se ne bi strinjali le visoki gradbeniki in projektanti **Janko Halb**, ki se boji, da bo ostal brez mobilite- la.

Petrovski župan Franc Štithuber - Marker je direk- torju soboškega Telekomu in županu **Jožetu Kavasu** - Tel- župu poslal zadnje opozorilo za ureditev telefonije v petro- vski občini. Če se Telžup ne bo odzval v štirinajstih dneh, bo vse zbrane pristopne izja- ve posredoval konkurenčnemu Mobitelu, ki bo petrovča- ne oskrbel s telefoni v sedmih dneh.

Sedaj, ko berlinskega zidu ni več, so si ga omislili **Prek- murci**. S pomočjo prostovolj- nih prispevkov so že zakoli- ličili traso na katastrski meji nekdanje krajeve skupnosti Tišina in Cankova, kjer bodo, če država ne bo dovolila na- stanka dveh novih občin, po- stavili zid. Kako bi se izognil zidu, sedaj najbolj razmišlja **Drago Šifar - Čarli**, ki ga za- deva niti ne bi skrbel, če čez enajst mesecev ne bi potrebo- val teh prostovoljnih prispe- vkov v obliki glasov za svojo nadaljnjo poslansko kariero. Zato je že predlagal, da se, če do razdružitve ne pride, obči- na **Cankova - Tišina** ne bo več imenovala občina, ampak fo- rum Cankova - Tišina pri SDSS.

KESEDAN KONJ

BODITE Z NAMI - NE BOSTE SAMI

KEMA p. o., KREMEN IN SPECIALNI GRADBENI MATERIALI

To, kar ste iskali!

Največja izbira keramičnih ploščic v Pomurju

PRESENEČENJA ZA NOVE NAROČNIKE!

Sodelavec na začasnem delu v Ljubljani **MILAN K.** je **MLADI- NI ukradel za Kujski val**

Slovensko-pomurski razlikovalni slovar

lap...

lapa - viseča živalska ustnica, te- bom po lapah, babe lapajo

Lapilandija - dežela brez čefurjev

lapidarij - urejena zbirka kamni- tih spomenikov, če si trd kot kamen, si za tja

Laponec - Lap v loncu

lapis - kamen za uničevanje ko- košjih oces

lapor - iz njega lahko delajo ce- ment, cementarji živijo težko, vendar pošteno

Lapić - neki daljni Lapov pred- nik

lapsus - govorna ali pisna na- paka, vsakdanja oblika izra- žanja naših politikov

lapy luck, lapy duck, lapy fuck - neslovenski lapi

lapuh - rastlina velikih srčastih listov, raste po nasipih, tudi na- puh z napako

Lapiland - zabavišče za male

Lape

Lap - že umrli slovenski politik

Mali pulator

Hčerka župana neke novo- komponirane pomurske občine je v očetovem avtoradiu pozabi- la kaseto z glasbo godalnega tria bratov Lorenz. Župan v svojem življenju podobnih zvokov še nikoli ni slišal. Prestrašen je odpeljal avto k mehaniku. Moj- ster je prislunil in se razveselil: »Tudi vi ste ljubitelj komorne gla- sbe? Ali vas ne motijo rahlo pre- več poudarjeni visoki toni?« In mu je jih je naravnal. »Kaj pa je z avtom narobe?«

Lulanje po steni

- Veliki Borštnerjev prstan za leto 1995 prejme Janez Janša. (pri- jatelja spoznaš v tiskni press)

- Če bo slovenski parlament

sprejel predlog neodvisne po- slanske skupi- ne, da mandat preneha vsem poslancem, ki v parlamentu še niso govorili, bo prvi doma Jože Kocuvan. Slav- nostni sprejem mu pripravljajo na letališču Krap- je. (kdor mol-

či, naj domov leti press)

- Minister Šter se ni udeležil ve- like policijske racije v romskem naselju Žabjak. (ne želi se zame- riti svojim press)

- Minister za šol- stvo Slavko Bu- kev po šolah že prodaja križe. (da ga ne bi prehitel cerkveni šolski minister Ivan Štu- hec press)

- Slovenska Kari- tas je odprla račun za pomoč Lojzetu Peterletu, da bo lahko poravnal dolgove, ki jih je nabral po sloven- skih aeroklubih. (lista dolžnikov ALC Lesce press)

- Vrtanje za mine- ralno vodo v Ljutomeru se ne sploča več, odkar imamo Ro- gaško. (Lovrenčič press)

- Predsednik Alija Izetbegović je protestiral pri slovenski vladi za- radi naborniške akcije, ki jo vodi Marijan Poljšak, kajti 160000 bivših Slovencev bi bila premočna okrepitev za Srbe. (40. člen press)

- Na proslavi petdesete obletnice OZN se je v slovenski delegaciji najbolj izkazal Artur zaradi do- brega sodelovanja s Socksom. (mačka še iščejo press)

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

- Janez ne pošilja več Marjana po mleko. Še nikoli ga ni prinesel do doma. Na embalaži namreč piše: ODPRITE TUKAJ.

2. 11.

1995

Kupon z odgovorom, polnim imenom in naslovom pošljite na dopisnici do naslednjega četrтка na naslov: Podjetje za informiranje, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 M. Sobota

KUPON Nagradno vprašanje:

Zakaj ima petelin zaprte oči ko kikirika?

GE ZA
SE
ZL ZA

Akutno

Nekje smo izvedeli, da v pov- prečju deset odstotkov učencev, ki na kakšenkoli način končajo osnovno šolo, ne nadaljuje šol- lanja. Vzemimo iz vsake sloven- ske narečne skupine vsaj enega prebivalca te kategorije in jih pošljimo na jezikovni preizkus. Nacionalisti postavljajo kot po- goj za slovensko državljanstvo tudi aktivno znanje slovenskega jezika. Najprej bi ugotovili, da se ti Slovenci med seboj brez pre- vajalca skoraj ne morejo sporazu- mevati in da je njihova slovenšči- na daleč od aktiv- nega znanja. Torej je državljanstvo teh ljudi tudi vpra- šljivo, ne samo onih, ki so ga pridobili po štiridesetem čle- nu. Naj gospode nacionaliste tu opo- zorimo, da gre prav za njihove ljudi. Naj pazijo, koga bodo vrgli iz volil- nih imenikov, ker se jim lahko zgodi, da jih ne bo volil nihče več.

Divjareja

Slovenija naj mi da mir, jaz sem tu živel že pred njo.

Slovenija je dovolj velika za Slovence in premajhna za mi- slečega človeka.

Turnišče: cene pujskov

Tokrat v četrtek je bila ponudba pujskov na sejmu v Turnišču precej skrom- na, saj so ponujali le 26 živali, starih od 7 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov. Za par je bilo potrebno odšteti od 10.000 do 15.000 tolarjev, lastnike pa so zamenjale vse živali.

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica Gornja Radgona	Ljutomer
Jabolka	80	50-80
Hruške		150
Banane	110	120
Limone	200	240
Pomarance	200	200
Mandarine	230	250
Kivi	400	400
Grozdje	230	250
Paradižnik	260	260
Paprika	260	160
Kumare	200	120
Krompir	30	26-30
Zelje	80	35-60
Korenje	160	150
Čebula	110	80
Česen	300	300
Cvetača	250	200
Radič	200	200
Mehka solata	250	250
Jajca	16	18

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne, 30. oktobra 1995. tečaj velja od 31. 10. 1995 od 00.00. Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 31. 10. 1995 od 00.00.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.207,1751	1.195,00	1.228,00
Francija	100	2.449,3556	2.410,00	2.480,00
Nemčija	100	8.496,4465	8.515,00	8.670,00
Italija	100	7,5015	7,30	7,45
Švica	100	10.517,7511	10.415,00	10.715,00
ZDA	1	119,7319	118,00	120,80

OBREŠTNE MERE od 1. oktobra 1995 dalje

Tem. obrestna mera - TOM - za oktober je = 0,8 % (10,18 % letno)

Sredstva na vpogled

	Nominalna letna obrestna mera
Hranilne vloge	6,11 %
Tekoči in žiro računi	5,09 %

Kratkoročna vezava tolaških sredstev

Rok vezave	Obrestna mera	Letna obr. mera
Od 31 do 90 dni	od TOM + 5,5% do TOM + 7%	16,24% do 17,89%
Od 91 do 120 dni	od TOM + 6% do TOM + 7,2%	16,79% do 18,11%
Od 121 do 180 dni	od TOM + 6,1% do TOM + 7,3 %	16,90% do 18,22%
Nad 6 mesecev	od TOM + 7,1% do TOM + 7,8%	18,00% do 18,77%
Na 181 dni	TOM + 8%	18,99%
Nad 9 mesecev	od TOM + 7,6% do TOM + 8%	18,55% do 18,99%

Depozit z valutno klavzulo

Rok vezave	Skupna letna obrestna mera
Na 12 mesecev	Val. kl. + 9,11 % do 9,64 %

Depozit s premijo

Rok vezave	Skupna letna obrestna mera
Na 12 mesecev	TOM + 9,47 % do 10,00 %